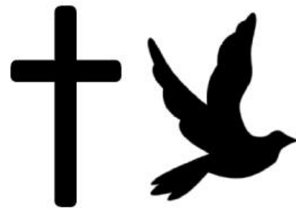

Kibaru Dumanw ani Cidenw ka kɛwalew

Kɔnɔkow

Matiyu

SABABU 1

1 Yesu Krisita ka bɔnsɔn kitabu, Dawuda denkɛ, Ibrahima
denkɛ.
2 Ibrahima ye Isaka bange. Isaka ye Yakuba bange.
Yakuba ye Juda ni a balimaw bange.
3 Juda ye Farɛsi ni Zara bange Tamar. Farɛsi ye Ɛsirɔmu
bange. Esrom ye Aram bange.
4 Aram ye Aminadab bange. Aminadabu ye Naasɔn bange.
Naasson ye Salmon bange.
5 Salmɔn ye Booz bange Rakab dugu la. Buzi ye Obɛd
bange Ruti fɛ. Obɛdi ka Jese bange.
6 Jese ye masakɛ Dawuda bange. Masakɛ Dawuda ye
Solomani bange, min tun ye Uriyasi muso ye.
7 Solomani ye Roboam bange. Roboam ye Abiya bange.
Abiya ye Asa bange.
8 Asa ye Josafat bange. Josafati ye Joram bange. Joram ye
Oziyasi bange.
9 Oziyasi ye Joatamu bange. Joatam ye Akazi bange. Akazi
ye Ezekiyasi bange.
10 Ezekiyasi ye Manase bange. Manase ye Amɔn bange.
Amɔn ye Josiyasi bange.
11 Josiyasi ye Jekoniyasi ni a balimakɛw bange tuma min
na, u taara Babilonɛ.
12 U laselen kɔ Babilonɛ, Jekoniyasi ye Salatiɛl bange.
Salatiyɛli ye Zorobabɛli bange.
13 Zorobabɛli ye Abiwudi bange. Abiwudi ye Eliyakimu
bange. Eliyakimu ye Azɔri bange.
14 Azɔri ye Sadɔki bange. Sadɔki ye Akim bange. Akimu
ye Eliwude bange.
15 Eliwudi ye Eleazar bange. Eleazar ye Matan bange.
Matan ye Yakuba bange.
16 Yakuba ye Yusufu bange Mariyama cɛ.
17 O cogo la, k'a ta Ibrahima la ka na se Dawuda ma, olu
bɛɛ ye bɔnsɔn tan ni naani ye. Kabini Dawuda la, fo ka na
se ka taa Babilonɛ, bɔnsɔn tan ni naani. Kabini u ta ka taa
Babilonɛ, ka na se Krisita ma, bɔnsɔn tan ni naani bɛ yen.
18 Yesu Krisita bangeli kɛra nin cogo la.
19 O tuma la, a cɛ Yusufu tun ye mɔgɔ tilennen ye, a tun t'a
fɛ k'a kɛ mɔgɔ ɲɛnama ye.
20 K'a to miirili la o kow la, Matigi ka mɛlɛkɛ y'i jira a la
sugo la k'a fɔ a ye ko: «Dawuda denkɛ Yusufu, i kana siran
ka i muso Mariyama ta i fɛ Ni Senu ka ko la.
21 A na denkɛ bange, i na a tɔgɔ da ko Yesu, katuguni ale
na a ka mɔgɔw kisi u ka jurumuw ma.
22 O bɛɛ kɛra walisa kira ye min fɔ Matigi ko la, o ka dafa.
23 A filɛ, npogotiginin na kɔnɔ ta ka denkɛ bange, u na a
tɔgɔ da Emanuɛl, o kɔrɔ ye ko: «Ala bɛ an fɛ.»
24 Yusufu kununna ka bɔ sunɔgɔ la, a y'a kɛ i ko Matigi ka
mɛlɛkɛ y'a fɔ a ye cogo min na.
25 A ma a dɔn fo a denkɛ fɔlɔ ka bange.

SABABU 2NAN

1 Yesu bangera Jude jamana ka Bɛtilɛhɛm tuma min na
masakɛ Hɛrɔde ka waati la, hakilitigi dɔw bɔra kɔrɔn fɛ ka
na Jerusalɛm.
2 U y'a fɔ ko: «Yahutuw ka masakɛ bangera min?» An y'a
dolow ye kɔrɔn fɛ, an nana a bato.»
3 Masakɛ Hɛrɔde ye o kow mɛn tuma min na, a ni
Jerusalɛm bɛɛ hakili ɲagamina.
4 A ye jama ka sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya
karamɔgɔw bɛɛ lajɛ ɲɔgɔn fɛ tuma min na, a y'a ɲininka
Krisita ka kan ka bange yɔrɔ min na.
5 U y'a fɔ a ye ko: «Bɛtilɛhɛm dugu la, Jude jamana na.
6 E Bɛtilɛhɛmu min bɛ Juda jamana na, i tɛ dɔgɔ Juda
kuntigiw cɛma.
7 O kɔ, Hɛrɔde ye hakilitigiw wele gundo la, a y'u ɲininka
ni timinandiya ye dolow bɔra waati min na.
8 A y'u ci Bɛtilɛhɛm k'a fɔ a ye ko: «Taa dennin ɲini ni
timinandiya ye. Ni aw y'a sɔrɔ tuma min na, aw ka kuma
lase ne ma, walisa ne fana ka na a bato.»
9 U ye masakɛ ka kuma mɛn tuma min na, u taara. U ye
dolow min ye kɔrɔn fɛ, o taara u ɲɛ fo ka se a ma ka jɔ
denmisɛnnin tun bɛ yɔrɔ min na.
10 U ye dolow ye tuma min na, u nisɔndiyara kosɛbɛ.
11 U donna so kɔnɔ tuma min na, u ye denmisɛnnin ye a ba
Mariyama fɛ, u y'i biri k'a bato. sanu ni wusulan ni mire.
12 Elohim ye u lasɔmi sugo la ko u kana kɔsegin Hɛrɔde fɛ,
u taara sira wɛrɛ fɛ u ka jamana na.
13 U taara tuma min na, Matigi ka mɛlɛkɛ y'i jira Yusufu la
sugo la k'a fɔ a ye ko: «Wuli ka denmisɛnnin n'a ba ta ka
boli Misira, ka to yen fo ne ka kuma fɔ i ye.» Hɛrɔde bɛna
denmisɛnnin ɲini walisa k'a halaki.
14 A wulila tuma min na, a ye denmisɛn ni a ba ta su fɛ ka
taa Misira.
15 A tora yen fo Hɛrɔde ka saya.
16 O tuma la, Hɛrɔde y'a ye ko hakilitigiw b'a tulo geren
tuma min na, a dimina kosɛbɛ, a ye ci bila ka taa Bɛtilɛhɛm
denmisɛnw bɛɛ faga, k'a ta san fila la ka taa a bila san fila
la waati min na a tun ye hakilitigiw ɲininka ni timinandiya
ye.
17 O tuma la, kira Jeremi ka kuma dafara.
18 Kan dɔ mɛnna Rama la, kasikan ni kasikanba ni
dusukasiba, Raseli tun bɛ kasi a denw kosɔn, nka a ma sɔn
ka dusu saalo, katuguni u tɛ yen.
19 Hɛrɔde sara tuma min na, Matigi ka mɛlɛkɛ dɔ y'i jira
Yusufu la sugo la Misira jamana na.
20 U y'a fɔ ko: «Wuli ka denmisɛnnin ni a ba ta ka taa
Israɛl jamana kɔnɔ.
21 A wulila ka denmisɛnnin ni a ba ta ka taa Israɛl jamana
kɔnɔ.
22 Nka a y'a mɛn ko Arkelawusi ye masaya kɛ Jude jamana
na a fa Hɛrɔde ka so kɔnɔ, a siranna ka taa yen.
23 A nana sigi dugu dɔ la min tɔgɔ ye ko Nazarɛti.

SABABU 3NAN

1 O waatiw la, Yuhana Batiselikɛla nana waajuli kɛ Jude
kungokolon kɔnɔ.
2 U y'a fɔ ko: «Aw ka nimisa, katuguni sankolo masaya
surunyara.»
3 Kira Esayi kofɔra nin ye ko: «Mɔgɔ dɔ pɛrɛnna
kungokolon kɔnɔ ko: «Aw ka Matigi ka sira labɛn, ka a
siraw latilen.»
4 Yuhana kelen ka fini tun ye ɲɔgɔmɛ kunsigi ye, ka
cɛsirilan dɔ don a kɔ la. A sogo tun ye ntumuw ni kungo
kɔnɔ mɔni ye.
5 O kɔ, Jerusalɛm ni Jude jamana bɛɛ ni Zurudɛn fan bɛɛ
bɔra ka taa Yesu fɛ.
6 U batisera Jurdɛn ba la, u tun bɛ sɔn u ka jurumuw ma.

7 Nka a ye Farisiɛnw ni Saduseɛn caman ye minnu nana a
ka batiseli la, a y'a fɔ u ye ko: «Saba bɔnsɔn, jɔn ye aw
lasɔmi ko aw ka boli diminya nata ɲɛ?»
8 O de y'a to a' ye denw den minnu bɛnnen don nimisali
kama.
9 Aw kana miiri k'a fɔ aw yɛrɛ kɔnɔ ko: «An fa ye
Ibrahima ye.»
10 Sisan fana, bɔgɔdaga bilalen bɛ jiriw ju la.
11 Tiɲɛ na, ne bɛ aw batise ni ji ye walisa aw ka nimisa.
12 A ka bɔgɔdaga bɛ a bolo, a na a ka dugukolo saniya ka
ɲɛ, ka a ka malo lajɛ bɔgɔdaga kɔnɔ. Nka a na bɔgɔ jeni ni
tasuma ye min tɛ se ka faga.
13 Yesu nana ka bɔ Galile ka bɔ Jurdɛn ka taa Yuhana fɛ
walisa a ka batise a fɛ.
14 Nka Yuhana y'a bali k'a fɔ ko: «Ne mago b'a la ka batise
i fɛ, yala i bɛ na ne fɛ wa?»
15 Yesu y'a jaabi ko: « A to a ka kɛ ten sisan, katuguni a ka
kan ka tilennenya bɛɛ dafa ten.» O kɔ, a y'a tɔɔrɔ.
16 Yesu batiselen kɔ, a wulila ka bɔ ji la o yɔrɔnin bɛɛ,
sankolo da wulila a ye, a ye Elohim Ni jigin i ko tuganin ka
yeelen bɔ a kan.
17 Kumakan dɔ bɔra sankolo la k'a fɔ ko: «Nin ye ne
Denkɛ kanulen ye, ne ka di ne ye kosɛbɛ.»

SABABU 4nan

1 Ni Senu ye Yesu bila ka taa kungokolon kɔnɔ walisa
Sitanɛ ka a kɔrɔbɔ.
2 A ye tile binaani ni su binaani kɛ tuma min na, kɔngɔ tora
a la.
3 Kɔrɔbɔlikɛla nana Yesu ma tuma min na, a ko: «Ni i ye
Ala Denkɛ ye, i ka a fɔ ko nin kabakurunw ka kɛ nbuuru
ye.»
4 Nka Yesu y'a jaabi ko: «A sɛbɛnnen bɛ ko: « Mɔgɔ tɛna
balo dumuni dɔrɔn de la, nka kuma bɛɛ bɛ bɔ Elohim da
la.»
5 Sitanɛ taara n'a ye dugu senuma kɔnɔ k'a sigi
Alabatosoba kunceyɔrɔ dɔ kan.
6 A y'a fɔ a ye ko: «Ni i ye Ala Denkɛ ye, i ka i yɛrɛ fili
duguma, katuguni a sɛbɛnnen bɛ ko: `A na a ka mɛlɛkɛw
bila i ko la.' kabakurun dɔ kɛlɛ.
7 Yesu y'a fɔ a ye ko: « A sɛbɛnnen bɛ ko kura ko: «I kana
i Matigi Ala kɔrɔbɔ.»
8 Sitanɛ taara n'a ye kulu janba dɔ kan, ka diɲɛ masaya bɛɛ
ni u nɔɔrɔ jira a la.
9 A y'a fɔ a ye ko: «Ni i y'i biri ka ne bato, ne na nin fɛn
ninnu bɛɛ di i ma.»
10 Yesu y'a fɔ a ye ko : «I ka bɔ yan, Sitanɛ!
11 Sitanɛ y'a to yen, mɛlɛkɛw nana a baara.
12 Yesu y'a mɛn ko Yuhana bilala kaso la, a taara Galile.
13 A bɔlen kɔ Nazarɛti ka taa sigi Kapɛrnaum dugu la, o
min bɛ kɔgɔji da la, Zabulɔn ni Neftalimu dancɛ la.
14 kira Esayi ye min fɔ, o ka dafa.
15 Zabulɔn jamana ni Nefitali jamana, kɔgɔji sira da la,
Jurdɛn kɔ fɛ, siya wɛrɛw ka Galile.
16 Jama minnu sigilen tun bɛ dibi la, olu ye yeelenba ye.
Minnu sigilen bɛ saya yɔrɔ la, yeelen bɔra olu ye.
17 Kabini o waati la, Yesu y'a daminɛ ka waajuli kɛ k'a fɔ
ko : «Aw ka nimisa, katuguni sankolo masaya surunyara.»
18 Yesu tun bɛ taama Galile ba da la, a ye balimakɛ fila ye,
Simɔn min tɔgɔ ye ko Piɛrɛ, ani a balimakɛ Andre, olu tun
bɛ ka jɛgɛ fili kɔgɔji la.
19 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka tugu ne kɔ, ne na aw kɛ
mɔgɔw mɔnikɛlaw ye.»
20 O yɔrɔnin bɛɛ la, u y'u ka jɔw to yen ka tugu a nɔfɛ.
21 A bɔlen kɔ yen, a ye balimakɛ fila wɛrɛw ye, Zebede
denkɛ Yakuba ani a balimakɛ Yuhana, u tun bɛ kurun kɔnɔ
ni u fa Zebede ye, u bɛ ka u ka jɔw labɛn. A y'u wele.
22 O yɔrɔnin bɛɛ, u ye kurun ni u fa to yen ka tugu a nɔfɛ.
23 Yesu taara Galile yɔrɔ bɛɛ la, ka mɔgɔw kalan u ka
Alabatosow kɔnɔ, ka Masaya Kibaru Duman fɔ, ka bana
sifa bɛɛ ni bana sifa bɛɛ kɛnɛya jama cɛma.
24 A tɔgɔ bɔra Siri jamana bɛɛ la, u nana ni banabagatɔw
bɛɛ ye minnu minɛna ni bana ni tɔɔrɔ suguya caman ye, ani
jinɛw ni jinɛw ni hakilintanw ni farigantɔw. A y'u kɛnɛya.
25 Jama caman tugura a nɔfɛ ka bɔ Galile ni Dekapɔli ni
Jerusalɛm ni Jude ani Jurdɛn kɔ fɛ.

SABABU 5NAN

1 A ye jama ye, a yɛlɛla kulu dɔ kan.
2 A y'a da yɛlɛ k'u kalan.
3 Faantan minnu hakili la, olu ye dubadenw ye, katuguni
sankolo masaya ye olu ta ye.
4 Minnu bɛ kasi, olu ye dubadenw ye, katuguni u na dusu
saalo.
5 Mɔgɔ dusu sumalenw ye dubadenw ye, katuguni u na
dugukolo ciyɛn ta.
6 Tilennenya kɔngɔ ni minnɔgɔ bɛ minnu na, olu ye
dubadenw ye, katuguni u na fa.
7 Makaritigiw ye dubadenw ye, katuguni u na makari sɔrɔ.
8 Mɔgɔ minnu dusukun saniyalen don, olu ye dubadenw ye,
katuguni u na Elohim ye.
9 Hɛrɛ mɔgɔw ye dubadenw ye, katuguni u na wele Ala
denw.
10 Minnu bɛ tɔɔrɔ tilennenya kosɔn, olu ye dubadenw ye,
katuguni sankolo masaya ye olu ta ye.
11 Ni mɔgɔw ye aw tɔgɔjugu fɔ ka aw tɔɔrɔ, ka kojugu
sugu bɛɛ fɔ aw ma ne kosɔn, aw ye dubadenw ye.
12 Aw ka ɲagali ka ɲagali kosɛbɛ, katuguni aw ka sara ka
bon sankolo la.
13 Aw ye dugukolo kɔgɔ ye. Kabini o waati, a nafa tɛ foyi
la, fo ka gɛn ka bɔ kɛnɛma, ka sennatan mɔgɔw sen kɔrɔ.
14 Aw ye diɲɛ yeelen ye. Dugu min sigilen bɛ kulu kan, o
tɛ se ka dogo.
15 Mɔgɔw fana tɛ fitinɛ mana k'a bila bɔgɔdaga jukɔrɔ, nka
u tɛ fitinɛ da la. O bɛ yeelen bɔ so kɔnɔ mɔgɔw bɛɛ ye.»
16 Aw ka yeelen ka yeelen bɔ mɔgɔw ɲɛ na ten, walisa u
ka aw ka kɛwale ɲumanw ye, ka nɔɔrɔ da aw sankolola Fa
kan.
17 Aw kana miiri ko ne nana sariya wala kiraw halaki.
18 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko sani sankolo ni dugukolo
tɛmɛna, sɛbɛnfura kelen wala kumasen kelen tɛna bɔ sariya
la foyi fo u bɛɛ ka dafa.
19 Mɔgɔ o mɔgɔ mana nin ci fɔlen fitininw dɔ tiɲɛ ka
mɔgɔw kalan o cogo la, o na wele ko dɔgɔmannin sankolo
masaya la.
20 Ne b'a fɔ aw ye ko ni aw ka tilennenya ma tɛmɛ sariya
karamɔgɔw ni Farisiɛnw ka tilennenya kan, aw tɛna don
sankolo masaya la abada.
21 Aw y'a mɛn ko kɔrɔlenw y'a fɔ ko: «I kana mɔgɔ faga.
Mɔgɔ o mɔgɔ mana mɔgɔ faga, o tigi bɛ kiri tigɛ.

22 Nka ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ bɛ dimi a balimakɛ kɔrɔ k'a sɔrɔ kun tɛ o la, o tigi bɛ kiri tigɛ , na kɛ farati la jahanama tasuma na.
23 O de y'a to ni i nana ni i ka nilifɛn ye sarakabɔlan kan, k'i hakili to yen ko kojugu bɛ i balima la.
24 I ka nilifɛn to yen sarakabɔlan ɲɛfɛ ka taa. i ka bɛn ni i balima ye fɔlɔ, o kɔ, i ka na i ka nilifɛn di.
25 I ka sɔn i jugu fɛ joona, k'i to sira kan. walisa i jugu kana i don kiritigɛla bolo, kiritigɛla kana i don sɔrɔdasi kuntigi bolo, ka i bila kaso la.»
26 Tiɲɛ la ne b'a fɔ i ye ko i tɛna bɔ yen abada fo i ka wari bɛɛ sara.»
27 Aw y'a mɛn ko kɔrɔlenw y'a fɔ ko: «I kana jatɔya kɛ.»
28 Nka ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ bɛ muso filɛ ka a nege don a la, o tigi ye jatɔya kɛ a dusukun na kaban.
29 Ni i kininbolo ɲɛ bɛ i tɔɔrɔ, i k'a bɔ k'a fili i la, katuguni nafa b'a la i farikolo yɔrɔ kelen ka halaki, k'a sɔrɔ i farikolo bɛɛ ka fili jahanama kɔnɔ.
30 Ni i kininbolo ye i tɔɔrɔ, i k'a tigɛ k'a fili i la, katuguni nafa b'a la i farikolo yɔrɔ kelen ka halaki, k'a sɔrɔ i farikolo bɛɛ ka fili jahanama kɔnɔ.
31 A fɔra ko: «Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ a muso bila, o ka furu sa sɛbɛn di a ma.»
32 Nka ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ bɛ a muso bila ka taa jatɔya kosɔn, o bɛ a muso bila ka jatɔya kɛ.
33 Aw y'a mɛn tugun ko kɔrɔlenw y'a fɔ ko: «I kana kali i yɛrɛ la, nka i ka i ka kaliliw dafa Matigi ye.
34 Nka ne b'a fɔ aw ye ko aw kana kali fewu. Sankolo fɛ fana. katuguni o ye Ala ka masasigilan ye.
35 Dugukolo kan fana. katuguni o ye a sennasanbara ye. sabu o ye Masakɛba ka dugu ye.
36 I kana kali i kunkolo la fana, katuguni i tɛ se ka kunsigi kelen kɛ fin walima nɛrɛ ye.
37 Nka aw ka kuma ka kɛ ɔnhɔn ye. Ayi, ayi, katuguni fɛn o fɛn ka ca ni ninnu ye, o bɛ bɔ kojugu de la.
38 Aw y'a mɛn ko a fɔra ko: «Ɲɛ bɛ ɲɛ nɔ na, ɲin bɛ ɲin nɔ na.»
39 Nka ne b'a fɔ aw ye ko aw kana juguya kɛlɛ, nka mɔgɔ o mɔgɔ mana i gosi i kininbolo da la, i ka tɔ kelen fana kɔsegin a ma.»
40 Ni mɔgɔ dɔ b'a fɛ ka i sendon sariya la, ka i ka fini ta, i ka fini fana ka kɛ a bolo.»
41 Mɔgɔ o mɔgɔ mana i wajibiya ka kilomɛtɛrɛ kelen kɛ, taa n'a ye kilomɛtɛrɛ fila.
42 Min b'a fɛ ka juru ta i la, i ka o di i ma, i kana i kɔdon.
43 Aw y'a mɛn ko a fɔra ko: «I na i mɔgɔɲɔgɔn kanu, ka i jugu koniya.»
44 Nka ne b'a fɔ aw ye ko: Aw ka aw juguw kanu, ka duba kɛ aw dangabagaw ye, ka ko ɲuman kɛ aw kɔniyabagaw ye, ka aw deli minnu bɛ aw tɔɔrɔ ka aw tɔɔrɔ.
45 Aw ka kɛ aw sankolola Fa denw ye, katuguni a bɛ a ka tile bɔ mɔgɔ juguw ni mɔgɔ ɲumanw kan, ka sanji lase mɔgɔ tilennenw ni mɔgɔ tilenbaliw ma.
46 Ni aw bɛ aw kanubagaw kanu, sara jumɛn bɛ aw la? hali jatigilatigiw tɛ kelen ye wa?
47 Ni aw bɛ aw balimaw dɔrɔn fo, aw bɛ mun kɛ ka tɛmɛ tɔw kan? hali jatigɛwalekɛlaw tɛ ten wa?
48 Aw ka kɛ mɔgɔ dafalenw ye i ko aw sankolola Fa dafalen don cogo min na.

SABABU 6NAN

1 Aw k'aw janto aw kana aw ka nilifɛnw kɛ mɔgɔw ɲɛ kɔrɔ, walisa aw ka ye, n'o tɛ, aw tɛna sara sɔrɔ aw sankolola Fa fɛ.
2 O de kosɔn ni i bɛ i ka saraka di, i kana buru fiyɛ i ɲɛ kɔrɔ i ko filankafow b'a kɛ cogo min na Alabatosow kɔnɔ ani nbɛdaw la, walisa u ka nɔɔrɔ sɔrɔ mɔgɔw fɛ. Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko u ka sara bɛ u bolo.
3 Nka ni i bɛ saraka di, i kininbolo kana a dɔn i kininbolo bɛ min kɛ.
4 Walisa i ka nilifɛnw ka kɛ gundo la.
5 Ni i bɛ Ala deli, i kana kɛ i ko filankafow, katuguni a ka di u ye ka delili kɛ u jɔlen Alabatosow kɔnɔ ani nbɛdaw la, walisa mɔgɔw ka u ye. Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko u ka sara bɛ u bolo.
6 Ni i bɛ Ala deli, i ka don i ka so kɔnɔ, ni i ye i ka da tugu, i ka i Fa deli gundo la. I Fa min bɛ yeli kɛ gundo la, o na i sara kɛnɛ kan.»
7 Ni aw bɛ delili kɛ tuma min na, aw kana segin kuma fuw kan i ko siyaw b'a kɛ cogo min na, katuguni u b'a miiri ko u na mɛn u ka kuma caman kosɔn.
8 Aw kana kɛ u bɔɲɔgɔnko ye, katuguni aw mago bɛ fɛn minnu na, aw Fa b'o dɔn sani aw ka a deli.
9 O de kosɔn aw ka Ala deli nin cogo la ko: An Fa min bɛ sankolo la, i tɔgɔ ka saniya.
10 I ka masaya ka na. I sago ka kɛ dugukolo kan, i ko a bɛ kɛ sankolo la cogo min na.
11 An ka don o don dumuni di an ma bi.
12 I ka an ka juruw yafa an ma, i ko an bɛ yafa an ka jurutigiw ma cogo min na.
13 I kana an bila kɔrɔbɔli la, nka an kisi kojugu ma. Amiina.
14 Ni aw ye mɔgɔw yafa u ka hakɛw ma, aw sankolola Fa fana na yafa aw ma.
15 Nka ni aw ma yafa mɔgɔw ma u ka jurumuw la, aw Fa fana tɛna yafa aw ka jurumuw ma.
16 Ni aw bɛ sunɔgɔ, aw kana kɛ i ko filankafow ɲɛda dusukasilen don. Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko u ka sara bɛ u bolo.
17 Ni i bɛ sunɔgɔ tuma min na, i ka i kunkolo tulu ka i ɲɛda ko.
18 I kana i yɛrɛ jira mɔgɔw la ka sunɔgɔ, fɔ i Fa min bɛ gundo la.
19 Aw kana nafolo mara aw yɛrɛw ye dugukolo kan, ntumu ni nɔgɔ bɛ tiɲɛ yɔrɔ min na, sonw bɛ don yɔrɔ min na ka sonyali kɛ.
20 Nka aw ka nafolo mara sankolo la, ntumu ni nɔgɔ tɛ tiɲɛ yɔrɔ min na, sonw tɛ don yɔrɔ min na, sonyali tɛ yɔrɔ min na.
21 I ka nafolo bɛ yɔrɔ min na, i dusukun fana na kɛ yen.
22 Farikolo yeelen ye ɲɛ ye.
23 Nka ni i ɲɛ ka jugu, i farikolo bɛɛ na fa dibi la. O de kosɔn, yeelen min bɛ i kɔnɔ, ni o kɛra dibi ye, o dibi ka bon dɛ!
24 Mɔgɔ si tɛ se ka baara kɛ kuntigi fila ye, katuguni a na kelen kɔniya, ka tɔ kelen kanu. Ni o tɛ, a na minɛ kelen na, ka tɔ kelen mafiɲɛya.» Aw tɛ se ka baara kɛ Ala ni nafolomafɛnw ye.
25 O de y'a to ne b'a fɔ aw ye ko aw kana aw hakili to aw ka ɲɛnamaya la, aw bɛna min dun, wala aw na min min.

Aw ka kan ka min don aw farikolo kosɔn fana.» Yala ɲɛnamaya tɛ ka tɛmɛ sogo kan, farikolo tɛ tɛmɛ fini kan wa?
26 Sanfɛ kɔnɔw filɛ, k'a masɔrɔ u tɛ danni kɛ, u tɛ suman tigɛ, u tɛ ɲɔgɔn lajɛ bɔgɔdagaw kɔnɔ. O bɛɛ n'a ta, aw sankolola Fa bɛ u balo. Aw ma fisa u ma kosɛbɛ wa?
27 Aw la jumɛn bɛ se ka mɛtɛrɛ kelen fara a janya kan ni a bɛ miiri?
28 Mun na aw bɛ miiri finiw na? Aw ye foro kɔnɔ liliw jateminɛ, u bɛ falen cogo min na. U tɛ baara kɛ, u tɛ firifiri.
29 O bɛɛ n'a ta, ne b'a fɔ aw ye ko Solomani yɛrɛ ma don a nɔɔrɔ bɛɛ la i ko ninnu dɔ la kelen.
30 O de y'a to, ni Ala ye foro binkɛnɛ don o cogo la, bi, sini, a bɛ fili foro la, yala a tɛna aw don kosɛbɛ ka tɛmɛ o kan, aw dannaya dɔgɔmanninw?
31 O de kosɔn aw kana aw hakili ɲagami k'a fɔ ko: «An na mun dun?» wala: An na mun min? Walima ko: «An na fini don mun na?»
32 (Katuguni siya wɛrɛw bɛ nin kow bɛɛ de ɲini.) katuguni aw sankolola Fa b'a dɔn ko aw mago bɛ nin fɛn ninnu bɛɛ la.
33 Aw ka Elohim ka masaya ni a ka tilennenya ɲini fɔlɔ. O kow bɛɛ na fara aw kan.»
34 Aw kana aw hakili to siniko la, katuguni sini na aw hakili to a yɛrɛ kow la. O don juguya bɛ se don ma.

SABABU 7nan

1 Aw kana kiri tigɛ walisa kiri kana tigɛ aw kan.
2 Aw bɛ kiri tigɛ cogo min na, aw na kiri tigɛ o kan.
3 Mun na i bɛ i balimakɛ ɲɛkisɛ filɛ, k'a sɔrɔ i tɛ i yɛrɛ ɲɛ na jiribolo min na?
4 I bɛ se k'a fɔ i balima ye cogo di ko: «A to ne ka nɔgɔ bɔ i ɲɛ na.» A filɛ, jiribolo dɔ bɛ i yɛrɛ ɲɛ na wa?
5 E filankafo, fɔlɔ ka jiribolo bɔ i yɛrɛ ɲɛ na. O tuma na fɛ, i na yeli kɛ ka jɛya walasa ka jirisunba in gɛn ka bɔ i balima ɲɛ na.»
6 Aw kana fɛn senuma di wuluw ma, aw kana aw ka perlew fili donsokɛw ɲɛkɔrɔ, walisa u kana u sen kɔrɔ ka u kɔsegin ka aw tigɛ.
7 Aw ka delili kɛ, o na di aw ma. Aw ka ɲinini kɛ, aw na o sɔrɔ. aw ka da gosi, a na dayɛlɛ aw ye.
8 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ delili kɛ, o bɛ o sɔrɔ. Min b'a ɲini, o bɛ sɔrɔ. Min bɛ a gosi, o na da wuli o ye.»
9 Mɔgɔ jumɛn bɛ aw cɛma, ni a denkɛ ye dumuni ɲini, a bɛ kabakurun di a ma?
10 Ni a ye jɛgɛ deli, a bɛ sa di a ma wa?
11 Ni aw ye mɔgɔ juguw ye, ni aw bɛ nilifɛn ɲumanw dicogo dɔn aw denw ye, aw sankolola Fa tɛna fɛn ɲumanw di a ɲinibagaw ma ka tɛmɛ o kan?
12 O de y'a to aw b'a fɛ mɔgɔw ka fɛn o fɛn kɛ aw la, aw ka o kɛ u ye.
13 Aw ka don da gɛrɛgɛrɛ la, katuguni da min bɛ taa halakili la, o da ka bon, sira ka bon.
14 Katuguni da min bɛ taa ɲɛnamaya la, o da ka gɛlɛn, sira ka dɔgɔ.
15 Aw k'aw yɛrɛ kɔlɔsi kira nkalontigɛlaw la, olu minnu bɛ na aw ma ni sagaw ka finiw ye, nka u kɔnɔna na, u ye waraba wuluwuluw ye.
16 Aw na u dɔn u denw fɛ. Mɔgɔw bɛ rezɛnw lajɛ ni ŋaniw ye wa, wala torosunw bɛ bɔ ŋɛɲɛw la wa?
17 O cogo kelen na, jiri ɲuman bɛɛ bɛ den ɲuman kɛ. Nka jiri min tolilen don, o bɛ den juguw bɔ.
18 Jiri ɲuman tɛ se ka den jugu kɛ, jiri tolilen tɛ se ka den ɲuman kɛ.
19 Jiri o jiri tɛ den ɲuman bɔ, o bɛ tigɛ ka fili tasuma la.
20 O de y'a to aw na u dɔn u ka denw fɛ.
21 Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɔ ne ye ko: Matigi, Matigi, o bɛɛ tɛna don sankolo masaya la. Nka min bɛ ne Fa sankolola sago kɛ.
22 Mɔgɔ caman na a fɔ ne ye o don na ko: «Matigi, Matigi, an ma kiraya kɛ i tɔgɔ la wa?» I ye jinɛw gɛn i tɔgɔ la wa?» I ye kabako caman kɛ i tɔgɔ la wa?
23 O tuma la ne na a fɔ u ye ko: «Ne ma aw dɔn abada.»
24 O de y'a to mɔgɔ o mɔgɔ bɛ ne ka nin kumaw mɛn ka u kɛ, ne na o suma ni hakilitigi dɔ ye, min y'a ka so jɔ farakurun kan.
25 Sanji nana, sanjiba nana, fiɲɛw ye o so gosi. A ma bin, katuguni a ju sigira farakurun kan.
26 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ ne ka nin kumaw mɛn, k'a sɔrɔ a ma u kɛ, o na suma ni hakilintan ye, min y'a ka so jɔ cɛncɛn kan.
27 Sanji nana, sanjiba nana, fiɲɛw ye o so gosi. A binna.
28 Yesu ye nin kumaw ban tuma min na, jama kabakoyara a ka kalan na.
29 A y'u kalan i ko fangatigi, a ma u kalan i ko sariya karamɔgɔw.

SABABU 8NAN

1 Yesu jiginna ka bɔ kulu kan tuma min na, jamaba tugura a nɔfɛ.
2 Kunatɔ dɔ nana a bato k'a fɔ ko: «Matigi, n'i b'a fɛ, i bɛ se ka ne saniya.»
3 Yesu y'a bolo kɔrɔta k'a maga a la k'a fɔ ko: « Ne b'a fɛ. I ka saniya.» O yɔrɔnin bɛɛ, a ka kuna saniyara.
4 Yesu y'a fɔ a ye ko: « I kana o fɔ mɔgɔ si ye. Nka i ka taa i yɛrɛ jira sarakalasebaa la, ka Musa ka nilifɛn min fɔ u ye, i ka o di u ma.
5 Yesu donna Kapɛrnaum tuma min na, kɛlɛbolo kuntigi dɔ nana a deli.
6 U y'a fɔ ko: «Matigi, ne ka jɔnkɛ dalen bɛ so kɔnɔ, a tɔɔrɔlen don kosɛbɛ.»
7 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ne na na a kɛnɛya.»
8 Kɛlɛcɛw kuntigi y'a jaabi ko: «Matigi, ne man kan ka na ne ka so kɔrɔ, nka i ka kuma dɔrɔn fɔ, ne ka jɔnkɛ na kɛnɛya.»
9 K'a masɔrɔ ne ye fanga kɔrɔ, sɔrɔdasiw bɛ ne kɔrɔ. ka dɔ wɛrɛ fɔ a ye ko: «Na, a bɛ na.» Ne ka jɔnkɛ fana ko: «I ka nin kɛ, a bɛ o kɛ.»
10 Yesu y'o mɛn tuma min na, a kabakoyara k'a fɔ a nɔfɛmɔgɔw ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko ne ma dannayaba sɔrɔ nin cogo la, Israɛl kɔnɔ.»
11 Ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ caman na bɔ kɔrɔn fɛ ani tilebin fɛ ka sigi ni Ibrahima ni Isaka ni Yakuba ye sankolo masaya la.
12 Nka masaya denw na fili kɛnɛma dibi la.
13 Yesu y'a fɔ kɛlɛbolo kuntigi ye ko: « Taa. I ye dannaya kɛ cogo min na, o ka kɛ i la ten.» A ka baaraden kɛnɛyara o waati kelen na.
14 Yesu donna Piɛrɛ ka so tuma min na, a ye a muso ba dalen ye, farigan bananen don.
15 A magara a bolo la, sumaya bɔra a la, a wulila ka baara kɛ u ye.
16 Wula sera tuma min na, u nana ni jinɛw ka mɔgɔ caman ye Yesu fɛ.

17 O cogo la kira Esayi ye min fɔ, o ka dafa, ko: «A yɛrɛ ye an ka barikantanya ta ka an ka banaw ta.»
18 Yesu ye jamaba ye a lamini na tuma min na, a ye ci fɔ ko a ka taa fan dɔ fɛ.
19 Sariya karamɔgɔ dɔ nana a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, i mana taa yɔrɔ o yɔrɔ, ne na tugu i kɔ.»
20 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Dingɛw bɛ ntoriw la, sankolo kɔnɔ kɔnɔw fana bɛ u kɔnɔ. Nka mɔgɔ Denkɛ tɛ se k'a kunkolo da yɔrɔ min na.
21 A ka kalanden dɔ wɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Matigi, a to ne ka taa ne fa su don fɔlɔ.»
22 Yesu y'a fɔ a ye ko: « I ka tugu ne kɔ. Suw ka u ka suw su don.»
23 A donna kurun kɔnɔ tuma min na, a ka kalandenw tugura a nɔfɛ.
24 Sanfiɲɛba dɔ wulila kɔgɔji la fo ka kurunba datugu ni jikuruw ye.
25 A ka kalandenw gɛrɛla Yesu la k'a kunun k'a fɔ ko: «Matigi, an kisi.
26 A y'a fɔ u ye ko: « Aw dannaya dɔgɔmanninw, mun na aw bɛ siran? O kɔ, a wulila ka fiɲɛw ni kɔgɔji kɔrɔfɔ. Hakilijiginba kɛra.
27 Nka cɛw kabakoyara k'a fɔ ko: «Nin ye mɔgɔ sugu jumɛn ye, hali fiɲɛ ni kɔgɔji bɛ a kan minɛ!»
28 A sera Gɛrɛgɛsekaw ka jamana fan dɔ fɛ tuma min na, jinɛw tun bɛ mɔgɔ fila la, u tun bɛ ka bɔ kaburuw kɔnɔ, u tun ka jugu kosɛbɛ, walisa mɔgɔ si kana tɛmɛ o sira fɛ.
29 U pɛrɛnna k'a fɔ ko: «An ni i cɛ ye mun ye, Yesu, Ala Denkɛ? i nana yan ka an tɔɔrɔ sani waati ka se wa?
30 Donsokɛ caman tun bɛ u balo yɔrɔ ɲuman na.
31 Jinɛw y'a deli ko: «Ni i y'an gɛn ka bɔ, a to an ka taa donsokɛw la.»
32 A y'a fɔ u ye ko: « Taa.» U bɔra tuma min na, u taara donsokɛw kɔnɔ, donsokɛw bɛɛ bolila ka jigin yɔrɔ janba dɔ la ka taa kɔgɔji la, ka halaki ji la.
33 U kɔlɔsibagaw bolila ka taa dugu kɔnɔ ka fɛn bɛɛ lakali ani ko min kɛra jinɛw kɔnɔ.
34 Dugu bɛɛ bɔra ka na Yesu kunbɛn.

SABABU 9NAN

1 A donna kurun dɔ kɔnɔ ka tɛmɛn ka taa a yɛrɛ ka dugu kɔnɔ.
2 U nana ni cɛ farigantɔ dɔ ye, a dalen bɛ dilan kan. Denkɛ, i ka i ja gɛlɛya. I ka jurumuw yafara i ma.»
3 Sariya karamɔgɔ dɔw y'a fɔ u yɛrɛ kɔnɔ ko: «Nin cɛ bɛ Ala tɔgɔ tiɲɛ.»
4 Yesu y'u ka miiriliw dɔn, a y'a fɔ ko: «Mun y'a to aw bɛ kojugu miiri aw dusukunw na?»
5 A ka ngɔn k'a fɔ ko: «I ka jurumuw yafara i ma.» Walima k'a fɔ ko: «Wuli ka taama?»
6 Nka walisa aw k'a dɔn ko se bɛ Mɔgɔ Denkɛ ye dugukolo kan ka jurumuw yafa, (o kɔ, a y'a fɔ farigantɔ ye ko: « Wuli ka i ka dilan ta ka taa i ka so.»
7 A wulila ka taa a ka so.
8 Jama y'o ye tuma min na, u kabakoyara ka Elohim tanu, ale min ye o fanga di mɔgɔw ma.
9 Yesu tun bɛ ka bɔ yen tuma min na, a ye cɛ dɔ ye, a tɔgɔ ko Matiyu, a sigilen bɛ jurudon yɔrɔ la . A wulila ka tugu a nɔfɛ.
10 Yesu sigilen tun bɛ dumuni la so kɔnɔ tuma min na, fajibɔla caman ni jurumukɛla caman nana u sigi a ni a ka kalandenw fɛ.
11 Farisiɛnw y'o ye tuma min na, u y'a fɔ a ka kalandenw ye ko: «Mun y'a to aw karamɔgɔ bɛ dumuni kɛ ni waribɔlaw ni jurumukɛlaw ye?»
12 Yesu y'o mɛn tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔ kɛnɛmanw mago tɛ dɔgɔtɔrɔ la, fɔ banabaatɔw.»
13 Aw ka taa k'a dɔn o kɔrɔ ye ko: «N na makari ne la, saraka tɛ ne la.»
14 Yuhana ka kalandenw gɛrɛla Yesu la k'a fɔ a ye ko: «Mun na anw ni Farisiɛnw bɛ sunɔgɔ tuma caman, nka i ka kalandenw tɛ sunɔgɔ?»
15 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ni kɔɲɔcɛ tora u fɛ, yala kɔɲɔcɛ denw bɛ se ka kasi wa? Nka donw na se, kɔɲɔcɛ na bɔsi u bolo, o kɔ, u na sunɔgɔ.»
16 Mɔgɔ si tɛ fini kura don fini kɔrɔ la, katuguni min bɛ don fini na ka a fa, o bɛ bɔ fini na, ka a tigɛli juguya.
17 Mɔgɔw tɛ diwɛn kura don buteli kɔrɔw kɔnɔ, n'o tɛ, diwɛn bɛ kari, diwɛn bɛ ban, buteliw bɛ tiɲɛ.
18 Ka o kumaw fɔ u ye tuma min na, kuntigi dɔ nana a bato k'a fɔ ko: «Ne denmuso sara sisan.»
19 Yesu wulila ka tugu a nɔfɛ, ani a ka kalandenw fana.
20 Muso dɔ min tun bananen don san tan ni fila joli la, o nana a kɔfɛ ka maga a ka fini da la.
21 A y'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Ni ne magara a ka fini na, ne na kɛnɛya.»
22 Yesu y'a yɛlɛma, a y'a ye tuma min na, a ko: « Ne denmuso, i dusu saalo. i ka dannaya de y'i kɛnɛya.» Muso kɛnɛyara kabini o waati.
23 Yesu donna kuntigi ka so tuma min na, a ye dɔnkilidalaw ni jama mankanba ye.
24 A y'a fɔ u ye ko: « A' ye yɔrɔ di, katuguni jɔnmuso ma sa, nka a bɛ sunɔgɔ la.» U ye ŋɛɲɛ kɛ a la fo ka a mafiɲɛya.
25 Jama bɔlen kɔ yen, a donna ka a bolo minɛ, sunguru wulila.
26 O tɔgɔ bɔra jamana bɛɛ la.
27 Yesu bɔra yen tuma min na, fiyentɔ fila tugura a nɔfɛ, u pɛrɛnna k'a fɔ ko: «E Dawuda Denkɛ, makari an na.»
28 Yesu donna so kɔnɔ tuma min na, fiyentɔw nana a fɛ. U y'a fɔ a ye ko: «Ɔwɔ, Matigi.»
29 A magara u ɲɛw la k'a fɔ ko: « Aw ka dannaya ka kɛ aw ye.»
30 U ɲɛw yɛlɛla. Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw k'a to mɔgɔ si kana o dɔn.»
31 U taara tuma min na, u y'a tɔgɔba jɛnsɛn o jamana bɛɛ la.
32 U bɔra tuma min na, u nana ni bobo dɔ ye Yesu fɛ, jinɛ tun b'a la.
33 Jinɛ gɛnna ka bɔ yen tuma min na, bobow kumana, jama kabakoyara k'a fɔ ko: «A ma deli ka ye Israɛl jamana na.»
34 Farisiɛnw y'a fɔ ko: «A bɛ jinɛw gɛn jinɛw kuntigi barika la.»
35 Yesu taara dugubaw ni dugujuguw bɛɛ la ka mɔgɔw kalan u ka Alabatosow kɔnɔ, ka Masaya Kibaru Duman fɔ, ka bana bɛɛ ni bana bɛɛ kɛnɛya jama cɛma.
36 Nka a ye jama ye tuma min na, a hinɛ donna u la, katuguni u sɛgɛnna, u jɛnsɛnna yɔrɔ bɛɛ, i n'a fɔ saga minnu tɛ sagagɛnnaw ye.
37 A y'a fɔ a ka kalandenw ye ko: « Sɛnɛ tigɛ ka ca tiɲɛ na, nka baarakɛlaw ka dɔgɔ.
38 Aw ka suman tigɛ Matigi deli ko a ka baarakɛlaw ci ka taa a ka suman tigɛ la.

SABABU 10NAN

1 A ye a ka kalanden tan ni fila wele tuma min na, a ye fanga di u ma jinɛ nɔgɔlenw kama, ka u gɛn ka bɔ yen, ka bana sifa bɛɛ ni bana sifa bɛɛ kɛnɛya.
2 Ciden tan ni fila tɔgɔw filɛ nin ye. Fɔlɔ, Simɔn, min tɔgɔ ye ko Piɛrɛ, ani a balimakɛ Andre. Zebede denkɛ Yakuba ni a balimakɛ Yuhana.
3 Filipe ni Bartolome. Toma, ani Matiyu min ye jagokɛla ye; Alfe denkɛ Yakuba ni Lebaye, o tɔgɔ tun ye Tade ye.
4 Kanankaw Simɔn ni Juda Isikariyɔti fana y'a janfa.
5 Yesu ye o mɔgɔ tan ni fila ci k'a fɔ u ye ko: « Aw kana taa siya wɛrɛw ka sira la, aw kana don Samarikaw ka dugu si la.
6 Nka taa Israɛl ka so saga tununnenw fɛ.
7 Aw bɛ taa tuma min na, aw ka waajuli kɛ k'a fɔ ko: «Sankolo masaya surunyara.»
8 A' ye banababagatɔw kɛnɛya, ka kunatɔw saniya, ka suw lakunun, ka jinɛw gɛn.
9 Aw kana sanu ni warijɛ ni nɛgɛso don aw ka waribɔlanw kɔnɔ.
10 Aw kana sɔgɔsɔgɔninjɛ don aw ka taama kama, aw kana fini fila ni sanbara ni berew, katuguni baarakɛla ka kan ni a ka dumuni ye.
11 Aw mana don dugu wala dugu o dugu kɔnɔ, aw ka ɲininkali kɛ mɔgɔ min ka kan ni o dugu kɔnɔ. Aw ka to yen fo aw ka taa yen.»
12 Ni aw donna so dɔ kɔnɔ, aw ka o fo.
13 Ni so ka kan, aw ka hɛrɛ ka na a kan, nka ni a man kan, aw ka hɛrɛ kɔsegin aw ma.
14 Mɔgɔ o mɔgɔ ma aw minɛ ka aw ka kuma lamɛn, ni aw bɔra o so walima o dugu kɔnɔ, aw ka aw senw buguri wuli.
15 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko Sodɔmu ni Gomɔri jamana bɛna muɲu ka tɛmɛ o dugu kan.
16 A filɛ, ne b'aw ci i ko sagaw waraba cɛma.
17 Nka aw k'aw yɛrɛ kɔlɔsi mɔgɔw la, katuguni u na aw don jamalajɛw la, u na aw bugɔ u ka Alabatosow kɔnɔ.
18 Aw na taa ni aw ye gɔferɛnɛrɛw ni masakɛw ɲɛkɔrɔ ne kosɔn, walisa u ka seereya kɛ u ni siya wɛrɛw kama.
19 Nka ni u y'aw don, aw kana aw hakili ɲagami aw bɛna kuma cogo min na wala aw bɛna min fɔ, katuguni aw bɛna min fɔ, o na di aw ma o waati yɛrɛ la.
20 Aw tɛ kuma fɔ, nka aw Fa Ni de bɛ kuma aw fɛ.
21 Balimakɛ na a balima bila saya la, fa na den don, denw na wuli u bangebagaw kama ka u faga.
22 Mɔgɔw bɛɛ na aw koniya ne tɔgɔ kosɔn, nka min bɛ muɲuli fo a laban na, o na kisi.
23 Ni u ye aw tɔɔrɔ nin dugu in kɔnɔ, aw ka boli ka taa dugu wɛrɛ la, katuguni tiɲɛ na ne b'a fɔ aw ye ko aw tɛna taa Israɛl duguw cɛma fo Mɔgɔ Denkɛ ka na.
24 Kalanden tɛ tɛmɛ a matigi kan, jɔn tɛ tɛmɛ a matigi kan.
25 Kalanden ka kɛ i ko a kuntigi, ka baaraden kɛ i ko a matigi. Ni u ye sotigi wele ko Bɛlzebub, u tɛna u wele a ka somɔgɔw ye ka tɛmɛ o kan cogo di?
26 Aw kana siran u ɲɛ, katuguni foyi dogolen tɛ, min tɛna jira. ani dogolen, o tɛna dɔn.
27 Ne bɛ min fɔ aw ye dibi la, aw ka o fɔ kɛnɛ kan.
28 Mɔgɔ minnu bɛ farikolo faga, nka u tɛ se ka mɔgɔ ni faga, aw kana siran o ɲɛ, nka aw ka siran o ɲɛ, min bɛ se ka mɔgɔ ni ni farikolo bɛɛ halaki jahanama kɔnɔ.
29 Npogotiginin fila tɛ feere warijɛ kelen na wa? U la kelen tɛna bin duguma ni aw Fa tɛ.»
30 Nka aw kunsigiw bɛɛ jatera.
31 Aw kana siran, aw nafa ka bon ni kɔnɔnin caman ye.
32 Ni mɔgɔ o mɔgɔ mana sɔn ne ma mɔgɔw ɲɛ na, ne fana na sɔn o ma ne sankolola Fa ɲɛkɔrɔ.
33 Nka mɔgɔ o mɔgɔ bɛ ban ne la mɔgɔw ɲɛ na, ne fana na ban o la ne sankolola Fa ɲɛkɔrɔ.
34 Aw kana miiri ko ne nana hɛrɛ lase dugukolo kan.
35 Katuguni ne nana cɛ dɔ sɔsɔ a fa ni denmuso ni a ba cɛ, ka denmuso ni a somɔgɔw cɛ.
36 Mɔgɔ juguw na kɛ a yɛrɛ ka somɔgɔw ye.
37 Min bɛ a fa walima a ba kanu ka tɛmɛ ne kan, o man kan ni ne ye.
38 Min tɛ a ka gengenjiri ta ka tugu ne kɔ, o man kan ni ne ye.
39 Min b'a ni sɔrɔ, o na bɔnɛ a la.
40 Min bɛ aw minɛ, o bɛ ne minɛ, min bɛ ne minɛ, o bɛ ne cibaa minɛ.
41 Min bɛ kira minɛ kira tɔgɔ la, o na kira ka sara sɔrɔ. Min bɛ mɔgɔ tilennen minɛ mɔgɔ tilennen tɔgɔ la, o na mɔgɔ tilennen ka sara sɔrɔ.
42 Mɔgɔ o mɔgɔ mana ji nɛnɛ jifilen kelen di nin denmisɛnninw dɔ la kelen ma kalanden tɔgɔ la dɔrɔn, ne b'a fɔ aw ye tiɲɛ na ko a tɛna bɔnɛ a ka sara la fewu.

SABABU 11NAN

1 Yesu y'a ka kalanden tan ni fila ci ka ban tuma min na, a bɔra yen ka taa mɔgɔw kalan ani ka waajuli kɛ u ka duguw kɔnɔ.
2 Yuhana ye Krisita ka kɛwalew mɛn kasobon kɔnɔ, a ye a ka kalanden fila ci.
3 A y'a fɔ a ye ko: «Mɔgɔ min ka kan ka na, e de don wa, walima an bɛ mɔgɔ wɛrɛ makɔnɔ wa?»
4 Yesu y'a jaabi k'a fɔ u ye ko: « Aw bɛ ko minnu mɛn ka u ye, aw ka taa ka olu jira Yuhana la ko kura.
5 Fiyentɔw bɛ yeli kɛ, senkelenw bɛ taama, kunatɔw saniyalen don, tulogwerenw bɛ mɛnni kɛ, suw kununna, faantanw ye Kibaru Duman fɔ u ye.
6 Mɔgɔ o mɔgɔ tɛna jurumu kɛ ne la, o ye dubaden ye.
7 U taatɔ tuma min na, Yesu y'a daminɛ k'a fɔ jama ye Yuhana ko la ko: « Aw bɔra kungokolon kɔnɔ ka mun filɛ?» Bɔgɔ min bɛ yɛrɛyɛrɛ fiɲɛ fɛ wa?
8 Nka aw taara mun filɛ? Cɛ min bɛ fini nɔgɔlen don wa? A filɛ, minnu bɛ fini nɔgɔlen don, olu bɛ masakɛw ka so.
9 Nka aw taara mun filɛ? Kira dɔ don wa? ɔwɔ, ne b'a fɔ aw ye, ka tɛmɛ kira kan.
10 A sɛbɛnnen bɛ ale ko la ko: «A filɛ, ne bɛ ne ka ciden ci i ɲɛ kɔrɔ, o na i ka sira labɛn i ɲɛkɔrɔ.»
11 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko muso minnu bangera musow fɛ, mɔgɔ si ma wuli ka tɛmɛ Yuhana Batiselikɛla kan.
12 Kabini Yuhana Batiselikɛla ka waati la fo ka na se bi ma, sankolo masaya bɛ fariyakow la, ka fariyakow minɛ ni fanga ye.
13 Kiraw bɛɛ ni sariya tun bɛ kiraya kɛ fo Yuhana.
14 Ni aw b'a fɛ k'a sɔrɔ, nin ye Eli ye.
15 Tulo bɛ min fɛ ka lamɛnni kɛ, o ka lamɛnni kɛ.
16 Nka ne na nin bɔnsɔn in suma ni mun ye? A bɛ iko denmisɛnw sigilen bɛ suguw la, ka u tɔɲɔgɔnw wele.
17 U y'a fɔ ko: «An ye fɔlikan fɔ aw ye, aw ma dɔn kɛ. An ye dusukasi kɛ aw ye, aw ma kasi.
18 Yuhana nana dumuni kɛ, a ma minni kɛ, u b'a fɔ ko: «Jinɛ b'a la.»

19 Mɔgɔ Denkɛ nana dumuni kɛ ka minni kɛ, u b'a fɔ ko: «Cɛ dɔ filɛ, min ye dɔlɔminna ye, ani dɔlɔminna, fajibɔlaw ni jurumukɛlaw teri.» Nka hakilitigiya jo bɛ a denw fɛ.
20 A ka sebaaya kɛwalew fanba kɛra dugu minnu kɔnɔ, a y'a daminɛ ka olu kɔrɔfɔ, katuguni u ma nimisa.
21 Bɔnɛ bɛ i la, Korazin! Bɔnɛ bɛ i la, Bɛtisaida! Katuguni sebaaya baara minnu kɛra aw la, ni olu tun kɛra Tiri ni Sidɔn, u tun na nimisa kabini tuma jan ni cɛncɛn ni buguri ye.
22 Nka ne b'a fɔ aw ye ko Kiritigɛ don na, Tiri ni Sidɔn na muɲu ka tɛmɛ aw kan.»
23 Kapɛrnaum min kɔrɔtara ka taa sankolo la, i na jigin jahanama kɔnɔ, katuguni sebaaya baara minnu kɛra i la, ni olu tun kɛra Sodɔmu, o tun na to yen fo bi.
24 Nka ne b'a fɔ aw ye ko Kiritigɛ don na, Sodɔmu jamana bɛna muɲu ka tɛmɛ e kan.»
25 O waati la Yesu y'a jaabi ko: « Ne Fa, sankolo ni dugukolo Matigi, ne b'i barika da i ye, katuguni i ye o kow dogo hakilitigiw ni hakilitigiw la, ka u jira denmisɛnninw na.»
26 O cogo la, ne Fa, katuguni a diyara i ɲɛ na ten.
27 Fɛn bɛɛ dira ne Fa ma. Fa Ala tɛ mɔgɔ si dɔn fo Denkɛ, ani Denkɛ b'a fɛ k'a jira mɔgɔ o mɔgɔ la.
28 Aw ka na ne ma, aw minnu bɛ baara kɛ ni doni girinmanw bɛɛ ye, ne na lafiɲɛ di aw ma.»
29 A' ye ne ka jɔrɔnanko ta aw kan ka kalan ne la. Katuguni ne dusu sumalen don, ne dusukun majiginlen don, aw na lafiya sɔrɔ aw niw ye.»
30 Katuguni ne ka jɔrɔnanko ka nɔgɔn, ne ka doni ka nɔgɔn.

SABABU 12NAN

1 O waati la, Yesu taara ɲɔ cɛma lafiɲɛ don na. Kɔngɔ tun b'a ka kalandenw na, u y'a daminɛ ka ɲɔkisɛw tigɛ ka dumuni kɛ.
2 Farisiɛnw y'o ye tuma min na, u y'a fɔ a ye ko: «A filɛ, i ka kalandenw bɛ fɛn minnu kɛ lafiɲɛ don na.»
3 Nka Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw ma Dawuda ka ko kɛlenw kalan, kɔngɔ tun bɛ Dawuda ni a fɛ mɔgɔw la wa?
4 A donna Elohim ka so kɔnɔ ka nbuuru jiralen dun cogo di, o tun man kan ka dun, a ni a fɛmɔgɔw fana tun man kan ka o dun, fɔ sarakalasebagaw dɔrɔn de tun bɛ o dun?
5 Aw ma sariya kalan ko lafiɲɛ donw la, sarakalasebaa minnu bɛ Alabatosoba kɔnɔ, olu bɛ lafiɲɛ don nɔgɔ, jalaki tɛ u la wa?
6 Nka ne b'a fɔ aw ye ko nin yɔrɔ la, mɔgɔ dɔ ka bon ni Alabatosoba ye.
7 Nka ni aw tun y'a dɔn ko nin kɔrɔ ye min ye ko: «N b'a fɛ ka makari ne la, ka saraka bɔ, aw tun tɛna jalakibaliw jalaki.»
8 Mɔgɔ Denkɛ ye lafiɲɛ don yɛrɛ Matigi ye.
9 Yesu bɔra yen tuma min na, a taara u ka Alabatoso kɔnɔ.
10 Cɛ dɔ tun jalen don. U y'a ɲininka ko: «A dagalen bɛ ka kɛnɛya lafiɲɛ donw na wa?» walisa u k'a jalaki.
11 A y'a fɔ u ye ko: « Aw cɛma, mɔgɔ jumɛn na saga kelen sɔrɔ, ni a binna dingɛ kɔnɔ lafiɲɛ don na, yala a tɛna a minɛ k'a kɔrɔta wa?»
12 O tuma na fɛ, mɔgɔ ka fisa ni saga ye cogo di? O de kosɔn a dagalen don ka ko ɲuman kɛ lafiɲɛ donw na.
13 A y'a fɔ cɛ ye ko: « I bolo kɔrɔta.» A y'a kɔrɔta. A kɛnɛyara kokura, i n'a fɔ tɔ kelen.
14 Farisiɛnw bɔra ka taa a kɛlɛ, u bɛ se k'a faga cogo min na.
15 Yesu y'o dɔn tuma min na, a y'a yɛrɛ bɔ yen.
16 A y'a fɔ u ye ko u kana a ladɔnniya.
17 kira Esayi ye min fɔ, o ka dafa.
18 Ne ye ne ka baaraden filɛ, ne ye min ɲɛnatɔmɔ. ne kanulen min ka di ne ye kosɛbɛ, ne na ne ni da a kan, a na kiri jira siya wɛrɛw la.
19 A tɛna kɛlɛ kɛ, a tɛna kule. Mɔgɔ si tɛna a kan mɛn nbɛdaw la.»
20 A tɛna binkɛnɛ karilen kari, a tɛna lenburu sisilen faga, fo a ka kiri ci ka taa se sɔrɔli la.
21 Siya wɛrɛw na u jigi da a tɔgɔ kan.
22 O kɔ, jinɛ tun bɛ mɔgɔ min na, fiyentɔ ni bobo, u nana Yesu ma.
23 Jama bɛɛ kabakoyara k'a fɔ ko: «Nin tɛ Dawuda denkɛ ye wa?»
24 Farisiɛnw y'o mɛn tuma min na, u y'a fɔ ko: «Nin cɛ tɛ jinɛw gɛn ka bɔ yen, fo jinɛw kuntigi Bɛlzebub de barika la.»
25 Yesu y'u ka miiriliw dɔn, a y'a fɔ u ye ko: « Masaya o masaya farala ɲɔgɔn kan, o bɛɛ tiɲɛna. Dugu wala so bɛɛ farala ɲɔgɔn kan, o tɛna jɔ.
26 Ni Sitanɛ ye Sitanɛ gɛn ka bɔ yen, a bɛ tila a yɛrɛ kama. O tuma na fɛ, a ka masaya bɛna jɔ cogo di?
27 Ni ne bɛ jinɛw gɛn ka bɔ Belzebub barika la, aw denw bɛ u gɛn ka bɔ jɔn fɛ? o de kosɔn u na kɛ aw ka kiritigɛlaw ye.»
28 Nka ni ne bɛ jinɛw gɛn ka bɔ Elohim Ni barika la, Elohim ka masaya sera aw ma.
29 Ni o tɛ, mɔgɔ bɛ se ka don cɛ barikama ka so kɔnɔ cogo di k'a ka nafolo tiɲɛ, ni a ye cɛ barikama siri fɔlɔ? o kɔ, a bɛna a ka so tiɲɛ.
30 Min tɛ ne fɛ, o bɛ ne kɛlɛ. Min tɛ mɔgɔw lajɛ ni ne ye, o bɛ jɛnsɛn.
31 O de kosɔn ne b'a fɔ aw ye ko: Jurumu ni Ala tɔgɔ tiɲɛni sifa bɛɛ na yafa mɔgɔw ma.
32 Mɔgɔ o mɔgɔ mana kuma dɔ fɔ Mɔgɔ Denkɛ kama, o na yafa a ma.
33 Aw k'a kɛ jiri ɲuman ye, ka a den kɛ ka ɲɛ. Ni o tɛ, aw ka jiri toli, ka a den toli, katuguni jiri bɛ dɔn a den de fɛ.
34 Aw siw bɔnsɔn, aw minnu ka jugu, aw bɛ se ka kuma ɲumanw fɔ cogo di? Katuguni mɔgɔ da bɛ kuma dusukun caya de la.»
35 Mɔgɔ ɲuman bɛ fɛn ɲumanw bɔ a dusukun nafolo ɲuman na.
36 Nka ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔw bɛna kuma gansan minnu fɔ, u na o jate kiritigɛ don na.
37 I na jo sɔrɔ i ka kumaw barika la, i na jalaki i ka kumaw fɛ.
38 Sariya karamɔgɔ dɔw ni Farisiɛn dɔw y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, an b'a fɛ ka taamashyɛn dɔ ye i fɛ.»
39 Nka Yesu y'u jaabi ko: « Siya jugu ni jatɔya bɛ taamashyɛn ɲini. Taamaʃyɛn si tɛna kɛ o la, ni kira Yuhana ka taamashyɛn tɛ.
40 Jonasi ye tile saba ni su saba kɛ balema kɔnɔbara la cogo min na. O cogo la, Mɔgɔ Denkɛ na kɛ tile saba ni su saba dugukolo kɔnɔ.
41 Kiiritigɛ don na, Ninivɛkaw na wuli ni nin mɔgɔw ye, ka u jalaki. Mɔgɔ min ka bon ni Jonasi ye, o bɛ yan.»
42 Kiritigɛ don na, saheli masamuso na wuli ni nin bɔnsɔnw ye, ka u jalaki, katuguni a nana ka bɔ dugukolo

fan bɛɛ la ka Solomani ka hakilitigiya lamɛn. Mɔgɔ min ka bon ni Solomani ye, o bɛ yan.»
43 Ni jinɛ nɔgɔlen bɔra mɔgɔ la, a bɛ yaala yɔrɔ jalenw na ka lafiɲɛ ɲini, nka a tɛ foyi sɔrɔ.
44 A ko: «Ne bɔra ne ka so kɔnɔ. A sera tuma min na, a y'a sɔrɔ a lankolon don, a kolen don, a masirilen don.
45 O kɔ, a taara ni jinɛ wolonwula wɛrɛw ye minnu ka jugu ka tɛmɛ a yɛrɛ kan, u donna yen ka sigi yen. O cogo kelen na kɛ nin bɔnsɔn juguw fana ye.
46 Ka a to kuma la jama fɛ, a ba ni a balimakɛw jɔlen tun bɛ kɛnɛma, u tun b'a fɛ ka kuma a fɛ.
47 Mɔgɔ dɔ y'a fɔ a ye ko: «I ba ni i balimakɛw jɔlen bɛ kɛnɛma, u b'a fɛ ka kuma i fɛ.»
48 Nka Yesu y'a jaabi ko: « Ne ba ye jɔn ye?» Ne balimaw ye jɔnw ye?
49 A y'a bolo kɔrɔta a ka kalandenw ma k'a fɔ ko: « Ne ba ni ne balimaw filɛ!
50 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ ne Fa sago kɛ sankolola la, o ye ne balimakɛ ni ne balimamuso ani ne ba ye.

SABABU 13NAN

1 O don kelen na, Yesu bɔra so kɔnɔ ka sigi ba da la.
2 Jama caman y'a lajɛ Yesu fɛ, fo a donna kurun kɔnɔ ka sigi. Jama bɛɛ jɔlen tora kɔgɔjida la.
3 A ye fɛn caman fɔ u ye ntalenw na, ko: « A filɛ, dannikɛla dɔ bɔra ka danni kɛ.
4 A ye danni kɛ tuma min na, kisɛ dɔw binna sira da la, kɔnɔw nana u dun.
5 Dɔw binna kabakurunw kan, dugukolo caman tun tɛ yɔrɔ minnu na.
6 Tile bɔra tuma min na, u jenina. Ikomi u ju tun t'u la, u jara.
7 Dɔw binna ŋaniw cɛma. ŋaniw bɔra ka u dawolo.
8 Nka dɔw binna dugukolo ɲuman kan ka den kɛ, dɔw siɲɛ kɛmɛ, dɔw siɲɛ biwɔɔrɔ, dɔw siɲɛ bisaba.
9 Tulo bɛ min fɛ ka lamɛnni kɛ, o ka lamɛnni kɛ.
10 Kalandenw gɛrɛla Yesu la k'a fɔ a ye ko: «Mun y'a to i bɛ ntalenw fɔ u ye?»
11 A y'a fɔ u ye ko: « Katuguni a dira aw ma ka sankolo masaya gundo dɔn, nka o ma di u ma.»
12 Min b'a bolo, o na di a ma, a na caman sɔrɔ.
13 O de kosɔn ne bɛ ntalenw fɔ u ye, katuguni u tɛ yeli kɛ. Ni u y'a mɛn, u tɛ mɛnni kɛ, u t'a faamu fana.
14 Esayi ka kiraya kuma dafara olu de la, o ko: «Aw na mɛnni kɛ, nka aw tɛna a faamu. Aw na yeli kɛ, nka aw tɛna a dɔn.
" walisa u kana yeli kɛ ni u ɲɛw ye, ka mɛnni kɛ ni u tulo ye, ka faamuyali sɔrɔ ni u dusukun ye, ka yɛlɛma don u la, ne ka u kɛnɛya.»
16 Nka aw ɲɛw ye dubadenw ye, katuguni u bɛ yeli kɛ, aw tulow bɛ dubadenw ye, katuguni u bɛ mɛnni kɛ.
17 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko kira caman ni mɔgɔ tilennen caman tun b'a fɛ ka aw ye fɛn minnu ye, nka u ma u ye. Aw bɛ fɛn minnu mɛn, aw ma olu mɛn.»
18 O de y'a to aw ka dannikɛla ka ntalen lamɛn.
19 Ni mɔgɔ o mɔgɔ ye masaya kuma mɛn, k'a sɔrɔ a ma o faamu, o tuma na, mɔgɔ jugu bɛ na ka min danna a dusukun na, a bɛ o minɛ. Min ye kisɛ sɔrɔ sira kɛrɛ fɛ, o filɛ nin ye.
20 Nka min ye kisɛ minɛ ka taa kabakurunw na, o de ye o kuma mɛn, ka a minɛ ni ɲagali ye.
21 O bɛɛ n'a ta, a ma sinsin a yɛrɛ la, nka a bɛ mɛn dɔɔnin, katuguni ni tɔɔrɔ wala tɔɔrɔ nana o kuma kosɔn, a bɛ tɔɔrɔ dɔɔni dɔɔni.
22 Min ye kisɛ sɔrɔ ŋaniw cɛma, o ye kuma mɛnbaga ye. Nin diɲɛ hami ni nafolo lafilili bɛ kuma daji, a tɛ den.
23 Min ye kisɛ sɔrɔ dugukolo ɲuman kɔnɔ, o ye kuma lamɛnbaga ye k'a faamu. O fana bɛ den ka den, dɔw bɛ den siɲɛ kɛmɛ, dɔw bɛ den biwɔɔrɔ, dɔw bɛ den siɲɛ bisaba.
24 A ye ntalen wɛrɛ fɔ u ye ko: « Sankolo masaya bɛ tali kɛ mɔgɔ la min ye kisɛ ɲuman dan a ka foro la.
25 Mɔgɔw tun bɛ sunɔgɔ la tuma min na, a jugu nana binkɛnɛ dan malo cɛma ka taa.
26 Nka a dawolo falenna ka den kɛ tuma min na, binjuguw fana bɔra kɛnɛ kan.
27 Dutigi ka baarakɛlaw gɛrɛla a la k'a fɔ a ye ko: «Matigi, i ma kisɛ ɲuman dan i ka foro la wa?» O tuma na fɛ, binjugu bɔra min?
28 A y'a fɔ u ye ko: «Jugu dɔ ye nin kɛ.» Baarakɛlaw y'a fɔ a ye ko: «I b'a fɛ an ka taa u lajɛ wa?»
29 Nka Yesu y'a fɔ ko: «Ayi! Ni aw bɛ binkɛnɛw lajɛ tuma min na, aw kana malo fana bɔ ni u ye.»
30 U fila bɛɛ ka falen ɲɔgɔn fɛ fo suman tigɛ waati.
31 A ye ntalen wɛrɛ fɔ u ye ko: « Sankolo masaya bɛ i ko mutaridi kisɛ, mɔgɔ ye min ta ka dan a ka foro la.
32 Tiɲɛ na, o ye kisɛw bɛɛ la dɔgɔmannin ye, nka ni a falenna, a ka bon ni binw cɛma, a bɛ kɛ jiri ye, fo sankolo kɔnɔ kɔnɔw bɛ na u sigi a bolow la.
33 A ye ntalen wɛrɛ fɔ u ye. Sankolo masaya bɛ i ko funu, muso dɔ ye min ta ka a dogo dumuni sumanikɛlan saba kɔnɔ, fo a bɛɛ ka funun.
34 Yesu ye o kow bɛɛ fɔ jama ye ntalenw de la. A ma kuma u fɛ ni ntalen tɛ.
35 O cogo la kira ye min fɔ ko: «Ne na ne da yɛlɛ ntalenw na, o ka dafa. Fɛn minnu tun dogolen bɛ kabini diɲɛ sigili, ne na olu fɔ.
36 Yesu ye jama bila ka taa so kɔnɔ, a ka kalandenw gɛrɛla a fɛ k'a fɔ a ye ko: «A' ye foro binjuguw ntalen fɔ an ye.»
37 A y'a fɔ u ye ko: « Min bɛ kisɛ ɲuman dan, o ye Mɔgɔ Denkɛ de ye.
38 Foro ye diɲɛ ye. kisɛ ɲumanw ye masaya denw ye; Nka binjuguw ye jugu denw ye.
39 Jugu min ye u dan, o ye jinɛ de ye. suman tigɛ ye diɲɛ laban ye ; Suman tigɛbagaw ye mɛlɛkɛw ye.
40 O de y'a to binjuguw bɛ lajɛ ka jeni tasuma la cogo min na. O cogo kelen na kɛ nin diɲɛ laban na.»
41 Hadamaden Denkɛ na a ka mɛlɛkɛw ci, ka jurumukɛlaw ni tilenbaliyakɛlaw bɛɛ lajɛ ka bɔ a ka masaya la.
42 A na u fili tasumamugu kɔnɔ, kasi na kɛ ka kasi ani ka ɲinw ɲimi.
43 O tuma la, mɔgɔ tilennenw na yeelen bɔ i ko tile u Fa ka masaya la. Tulo bɛ min fɛ ka lamɛnni kɛ, o ka mɛnni kɛ.
44 Sankolo masaya bɛ i ko nafolo dogolen foro kɔnɔ. Ni mɔgɔ ye o sɔrɔ, a bɛ o dogo, ka taa a bolofɛnw bɛɛ feere, ka o foro san.
45 Sankolo masaya bɛ i ko jagokɛla min bɛ perle ɲumanw ɲini.
46 A ye perle kelen sɔrɔ min sɔngɔ ka bon, a taara a bolofɛnw bɛɛ feere ka o san.
47 Sankolo masaya bɛ i ko jɛgɛ min filila kɔgɔji la ka fɛn sifa bɛɛ lajɛ.

48 U falen don tuma min na, u y'u sama ka taa bajida la, ka u sigi ka fɛn ɲumanw lajɛ minɛnw kɔnɔ, nka u ye fɛn juguw fili.
49 A na kɛ ten diɲɛ laban na.
50 U na u fili tasumamugu kɔnɔ, kasi na kɛ ka kasi ka ɲinw ɲimi.
51 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw ye nin kow bɛɛ faamu wa? U y'a fɔ a ye ko: «Ɔwɔ, Matigi.»
52 A y'a fɔ u ye ko: « O de kosɔn sariya karamɔgɔ o sariya bɛ kalan sankolo masaya ko la, o bɛ i ko dutigi min bɛ fɛn kuraw ni fɛn kɔrɔw bɔ a ka nafolo la.»
53 Yesu ye o ntalenw ban tuma min na, a taara yen.
54 A sera a ka jamana na tuma min na, a ye u kalan u ka Alabatoso kɔnɔ, fo u kabakoyara k'a fɔ ko: «Nin hakilitigiya ni nin sebaaya kɛwalew bɔra min?»
55 Nin tɛ minisiri denkɛ ye wa? a ba tɔgɔ tɛ Mariyama wa? A balimakɛw, Yakuba ni Yuse, Simɔn ni Juda?
56 A balimamusow bɛɛ tɛ an fɛ wa? Nin cɛ in ye nin kow bɛɛ bɔ min?
57 U dusu tiɲɛna Yesu kosɔn. Nka Yesu y'a fɔ u ye ko: « Kira tɛ bonya la fo a ka jamana ni a ka so.»
58 A ma sebaaya baara caman kɛ yen u ka dannabaliya kosɔn.

SABABU 14NAN

1 O waati la, jamana kuntigi Hɛrɔde ye Yesu tɔgɔba ko mɛn.
2 A y'a fɔ a ka jɔnw ye ko: «Nin ye Yuhana Batiselikɛla ye. a kununna ka bɔ suw cɛma. O de kosɔn sebaaya kɛwalew bɛ u yɛrɛ jira a la.
3 Hɛrɔde tun ye Yuhana minɛ k'a siri k'a bila kaso la, a balimakɛ Filipe muso Hɛrɔdiya kosɔn.
4 Yuhana y'a fɔ a ye ko: «A man ɲi i ka a sɔrɔ.»
5 A tun b'a fɛ k'a faga tuma min na, a siranna jama ɲɛ, katuguni u tun b'a jate kira ye.
6 Nka Hɛrɔde wolodon seli kɛra tuma min na, Hɛrɔdi denmuso ye dɔn kɛ u ɲɛ kɔrɔ ka Hɛrɔde diya.
7 O kɔ, a ye layidu ta ni kalili ye ko a bɛna fɛn o fɛn ɲini a fɛ, a bɛna o di a ma.
8 A ba y'a fɔ a ye ka kɔn o ɲɛ, a y'a fɔ ko: «Yuhana Batiselikɛla kunkolo di ne ma yan.»
9 Masakɛ dusu tiɲɛna.
10 A ye ci bila ka taa Yuhana kunkolo tigɛ kasobon kɔnɔ.
11 U nana ni a kunkolo ye daga kɔnɔ ka di npogotiginin ma.
12 A ka kalandenw nana o su ta k'a su don k'a fɔ Yesu ye.
13 Yesu y'o mɛn tuma min na, a bɔra yen kurun kɔnɔ ka taa kungokolon yɔrɔ dɔ la.
14 Yesu taara ka jamaba ye, a hinɛ donna u la, a ye u banabagatɔw kɛnɛya.
15 Wula fɛ tuma min na, a ka kalandenw gɛrɛla Yesu yɔrɔ k'a fɔ a ye ko: «Nin ye kungokolon yɔrɔ ye, waati tɛmɛna sisan. jama bila ka taa , walisa u ka taa duguw kɔnɔ ka dumunifɛnw san u yɛrɛ ye .
16 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Wajibi tɛ u ka taa. Aw ka dumuni di u ma.»
17 U y'a fɔ a ye ko: «Nbuuru duuru ni jɛgɛ fila dɔrɔn de bɛ an bolo yan.»
18 A ko: « A' ye u lase ne ma yan.»
19 A y'a fɔ jama ye ko u ka sigi bin kan, ka nbuuru duuru ni jɛgɛ fila ta ka sankolo filɛ, ka dugawu kɛ ka nbuuru kari ka nbuuru di a ka kalandenw ma, ka kalandenw di jama ma .
20 U bɛɛ ye dumuni kɛ ka fa.
21 Dumuni kɛbagaw tun bɛ cɛ waa duuru ɲɔgɔn bɔ musow ni denmisɛnw kɔ.
22 O yɔrɔnin bɛɛ Yesu y'a ka kalandenw wajibiya u ka don kurun kɔnɔ ka taa a ɲɛfɛ ka taa fan dɔ fɛ, k'a sɔrɔ a ye jama bila ka taa.
23 A ye jama bila ka taa, a yɛlɛla kulu dɔ kan ka delili kɛ.
24 Kurun tun bɛ kɔgɔji cɛma, jikuruw tun bɛ ka girin.
25 Sufɛla naaninan na, Yesu taara u fɛ kɔgɔji kan.
26 Kalandenw ye Yesu taamatɔ ye kɔgɔji kan tuma min na, u hakili ɲagamina k'a fɔ ko: «Jin don. U pɛrɛnna siran fɛ.
27 O yɔrɔnin bɛɛ Yesu y'a fɔ u ye ko: « A' ye aw ja gɛlɛya. o ye ne ye; aw kana siran.
28 Piɛrɛ y'a jaabi ko: «Matigi, ni e de don, i ka ne wele ka na i fɛ ji kan.»
29 A ko: « Na!» Piɛrɛ jiginna kurun kɔnɔ tuma min na, a taamana ji kan ka taa Yesu fɛ.
30 Nka a ye fiɲɛba ye minkɛ, a siranna. A y'a daminɛ ka jigin, a pɛrɛnna ko: «Matigi, ne kisi.»
31 O yɔrɔnin bɛɛ Yesu y'a bolo kɔrɔta k'a minɛ k'a fɔ a ye ko: « I dannabaliya, mun na i bɛ sigasiga?
32 U donna kurun kɔnɔ tuma min na, fiɲɛ dabila.
33 Kurun kɔnɔmɔgɔw nana a bato k'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, i ye Elohim Denkɛ ye.»
34 U tɛmɛna tuma min na, u sera Jenɛzareti jamana na.
35 O yɔrɔ mɔgɔw y'a dɔn tuma min na, u ye ci bila ka taa a lamini jamana bɛɛ la ka na ni banabaatɔw bɛɛ ye a fɛ.
36 U y'a deli ko u ka maga a ka fini dawolo la dɔrɔn.

SABABU 15NAN

1 Sariya karamɔgɔw ni Farisiɛn minnu tun bɛ Jerusalɛm, olu taara Yesu ma.
2 Mun na i ka kalandenw bɛ maakɔrɔw ka laadalakow tiɲɛ? Katuguni u tɛ u tɛgɛ ko ni u bɛ dumuni kɛ.»
3 Nka Yesu y'u jaabi ko: « Mun y'a to aw bɛ Elohim ka ci fɔlen tiɲɛ aw ka laadalakow fɛ?
4 Ala ye ci fɔ ko: `I fa ni i ba bonya.'
5 Nka aw b'a fɔ ko: «Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɔ a fa wala a ba ye ko: `O ye nilifɛn ye.
6 Aw kana a fa ni a ba bonya, a na hɔrɔnya. Aw ye Ala ka ci fɔlen kɛ foyi ye aw ka laadalakow fɛ.
7 Aw filankafow, Esayi ye kiraya kɛ aw ko la ka ɲɛ.
8 Nin jama bɛ gɛrɛ ne la ni u da ye, ka ne bonya ni u dawolo ye. Nka u dusukun yɔrɔ ka jan ne la.»
9 Nka u bɛ ne bato fu, u bɛ mɔgɔw ka ci fɔlenw kalan kalanw kosɔn.
10 A ye jama wele k'a fɔ u ye ko: « A' ye lamɛnni kɛ ka faamuyali sɔrɔ.
11 Fɛn min bɛ don mɔgɔ da la, o tɛ mɔgɔ nɔgɔ. Nka min bɛ bɔ da la, o bɛ mɔgɔ nɔgɔ.»
12 A ka kalandenw nana a ɲininka ko: «I b'a dɔn ko Farisiɛnw dusu tiɲɛna o kuma mɛnni kɔfɛ wa?
13 Nka Yesu y'a jaabi ko: « Ne sankolola Fa ma jiri o jiri turu, o bɛɛ na wuli.»
14 U ka to, u ka kɛ fiyentɔw ɲɛmaa fiyentɔw ye. Ni fiyentɔw bɛ fiyentɔ ɲɛminɛ, u fila bɛɛ na bin kɔdingɛ kɔnɔ.
15 Piɛrɛ y'a jaabi ko: «I ka nin ntalen fɔ an ye.»
16 Yesu y'a ɲininka ko: « Aw fana ye faamuyali sɔrɔ fɔlɔ wa?

17 Aw m'a faamu fɔlɔ ko fɛn o fɛn bɛ don da la, o bɛ don
kɔnɔbara la ka fili ji la wa?
18 Nka fɛn minnu bɛ bɔ da la, olu bɛ bɔ dusukun na. U bɛ
cɛ nɔgɔ.
19 Katuguni miiri juguw ni mɔgɔfagaw ni jatɔya ni jatɔya
ni sonyali ni seere nkalonmaw ni Ala tɔgɔ tiɲɛniw bɛ bɔ
dusukun na.
20 O fɛnw de bɛ mɔgɔ nɔgɔ, nka ka dumuni kɛ ni bolo
kobali ye, o tɛ mɔgɔ nɔgɔ.
21 Yesu taara o yɔrɔ la ka taa Tiri ni Sidɔn jamanaw la.
22 Kanan muso dɔ bɔra o yɔrɔ kelenw na ka pɛrɛn a ye ko:
«Matigi, Dawuda Denkɛ, makari ne la. ne denmuso
tɔɔrɔlen don kosɛbɛ jinɛ dɔ fɛ.
23 Nka Yesu ma kuma foyi jaabi. A ka kalandenw gɛrɛla a
deli ko: «A' y'a bila ka taa. katuguni a bɛ pɛrɛn an nɔfɛ.»
24 Nka Yesu y'a jaabi ko: « Ne ma ci Israɛl ka so saga
tununnenw kɔ.»
25 O kɔ, muso nana a bato k'a fɔ ko: «Matigi, ne dɛmɛ.»
26 Nka Yesu y'a jaabi ko: « A man ɲi ka denmisɛnw ka
dumuni ta k'a fili wuluw ma.»
27 A y'a fɔ ko: «Tiɲɛ don, Matigi, o bɛɛ n'a ta, wuluw bɛ u
kuntigiw ka tabali bintɔw dɔ dun.»
28 Yesu y'a jaabi ko: «Muso, i ka dannaya ka bon. A
denmuso kɛnɛyara kabini o waati yɛrɛ la.
29 Yesu bɔra yen ka gɛrɛ Galile ba la. A yɛlɛla kulu dɔ kan,
ka i sigi yen.
30 Jama caman nana Yesu fɛ, senkelenw, fiyentɔw, bobow,
fiyentɔw ani mɔgɔ caman wɛrɛw, ka u fili Yesu sen kɔrɔ. A
ye u kɛnɛya.
31 Jama kabakoyara kosɛbɛ, u ye bobow ye minnu bɛ
kuma, fiyentɔw kɛnɛyara, senkelenw taama, fiyentɔw ye
yeli kɛ.
32 Yesu y'a ka kalandenw wele k'a fɔ a ye ko: « Jama hinɛ
bɛ ne la, katuguni u bɛ ne fɛ tile saba sisan, dumuni t'u bolo.
33 A ka kalandenw y'a fɔ a ye ko: «An ka kan ka dumuni
caman sɔrɔ min kungokolon kɔnɔ, fo ka jamaba fa?»
34 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Nbuuru joli bɛ aw bolo?» U y'a fɔ
ko: «Wolonwula ni jɛgɛmisɛn damadɔw.»
35 A y'a fɔ jama ye ko u ka sigi duguma.
36 A ye nbuuru wolonwula ni jɛgɛw ta ka barika da u ye ka
u kari ka di a ka kalandenw ma, ka kalandenw di jama ma.
37 U bɛɛ ye dumuni kɛ ka fa.
38 Dumuni kɛbagaw tun ye cɛ waa naani ye, musow ni
denmisɛnw kɔ.
39 A ye jama bila ka taa kurun kɔnɔ ka taa Magadala
jamana da la.

SABABU 16NAN

1 Farisiɛnw ni Saduseɛnw fana nana, u y'a ɲini a fɛ ko a ka
taamashyɛn dɔ jira u la ka bɔ sankolo la.
2 A y'u jaabi k'a fɔ u ye ko: « Ni wula sera, aw b'a fɔ ko:
«Waati bɛ ɲɛ.»
3 Sɔgɔma ko: «Waati jugu na kɛ bi, katuguni sankolo
bilennen don. Aw filankafow, aw bɛ se ka sankolo ɲɛda
dɔn. Nka aw tɛ se ka waati taamashyɛnw dɔn wa?
4 Jyɛn jugu ni jatɔya bɛ taamashyɛn ɲini. Taamaʃyɛn si
tɛna di a ma, ni kira Yuhana ka taamashyɛn tɛ.» A y'u to
yen ka taa.
5 A ka kalandenw sera fan dɔ fɛ tuma min na, u ɲinɛna
buru ta kɔ.
6 Yesu y'a fɔ u ye ko: « A' ye aw janto Farisiɛnw ni
Saduseɛnw ka fununfɛn na.»
7 U ye sɔsɔli kɛ u ni ɲɔgɔn cɛ ko: «Aw y'a to an ma
dumunifɛn si ta.»
8 Yesu y'o dɔn tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: « Aw
dannabaaw, mun na aw bɛ miiri aw ni ɲɔgɔn cɛ, katuguni
aw ma na ni dumunifɛn ye?»
9 Aw m'a faamu fɔlɔ wa, aw hakili tɛ o buru duuru la, ani
aw ye segi joli ta wa?
10 O mɔgɔ waa naani ka buru wolonwula ni segi joli fana
ma ta?
11 Aw m'a faamu cogo di ko ne ma o fɔ aw ye nbuuru ko
la, ko aw ka aw janto Farisiɛnw ni Saduseɛnw ka fununfɛn
na?
12 U y'a faamu ko a ma a fɔ u ye ko u k'u yɛrɛ kɔlɔsi
nbuuru fununfun na, fɔ Farisiɛnw ni Saduseɛnw ka kalan
ko la.
13 Yesu sera Sesare Filipe dugu la tuma min na, a y'a ka
kalandenw ɲininka ko: « Mɔgɔw b'a fɔ ko ne ye mɔgɔ
Denkɛ ye?»
14 U ko: «Dɔw b'a fɔ ko i ye Yuhana Batiselikɛla ye. Dɔ
wɛrɛw, Jeremi, walima kira dɔ.
15 A y'a fɔ u ye ko: « Nka aw b'a fɔ ko ne ye jɔni ye?»
16 Simɔn Piɛrɛ y'a jaabi ko: «E ye Krisita ye, Ala ɲɛnama
Denkɛ.»
17 Yesu y'a jaabi ko: « Simɔn Barjona, dubaden ye e ye,
katuguni farisogo ni joli ma o jira i la, fɔ ne sankolola Fa.»
18 Ne b'a fɔ i ye fana ko i ye Piɛrɛ ye, ne na ne ka egilisi jɔ
farakurun in kan. Jahanama daaw tɛna se sɔrɔ a kan.»
19 Ne na sankolo masaya konnɛgɛw di i ma, i na fɛn o fɛn
siri dugukolo kan, o na siri sankolo la.
20 O kɔ, Yesu y'a fɔ a ka kalandenw ye ko u kana a fɔ
mɔgɔ si ye ko ale de ye Krisita ye.
21 Kabini o waati la, Yesu y'a daminɛ k'a jira a ka
kalandenw la ko a ka kan ka taa Jerusalɛm, ka tɔɔrɔ caman
sɔrɔ cɛkɔrɔbaw ni sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya
karamɔgɔw fɛ, ka faga ka kunun tile sabanan.
22 Piɛrɛ y'a minɛ k'a kɔrɔfɔ k'a fɔ ko: «Matigi, a ka yɔrɔ jan
i la.
23 Nka Yesu y'i yɛlɛma k'a fɔ Piɛrɛ ye ko: « I ka bɔ ne kɔ,
Sitanɛ, i ye ne ka jurumu ye, katuguni Ala ka kow de ka di
i ye, fɔ hadamadenw ta.»
24 Yesu y'a fɔ a ka kalandenw ye ko: « Ni mɔgɔ dɔ b'a fɛ
ka na ne nɔfɛ, a ka ban a yɛrɛ la ka a ka gengenjiri ta ka
tugu ne kɔ.»
25 Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ k'a ni kisi, o na bɔnɛ a la.
26 Nafa jumɛn bɛ mɔgɔ la, ni a ye diɲɛ bɛɛ sɔrɔ, ka bɔnɛ a
yɛrɛ ni la? Mɔgɔ bɛ mun di a ni nɔ na?
27 Mɔgɔ Denkɛ na na a Fa nɔɔrɔ la n'a ka mɛlɛkɛw ye. O
kɔ, a na mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ sara ka kɛɲɛ n'a ka kɛwalew
ye.
28 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ dɔw jɔlen bɛ yan,
minnu tɛna saya nɛnɛ fo u ka Mɔgɔ Denkɛ natɔ ye a ka
masaya kɔnɔ.

SABABU 17NAN

1 Tile wɔɔrɔ tɛmɛnen kɔ, Yesu ye Piɛrɛ ni Yakuba ni a
balimakɛ Yuhana minɛ ka taa ni u ye kulu jan dɔ kan.
2 A yɛlɛmana u ɲɛ kɔrɔ.
3 Musa ni Eliya y'u yɛrɛ jira u la ka kuma a fɛ.

4 Piɛrɛ y'a jaabi ko: «Matigi, a ka ɲi an ma ka kɛ yan. kelen bɛ i ta, kelen bɛ Musa ta, kelen bɛ Eliya.
5 K'a to kuma la, sankaba jɛman dɔ ye u datugu. Aw k'a lamɛn.»
6 Kalandenw y'o mɛn tuma min na, u y'i biri u ɲɛda la ka siran kosɛbɛ.
7 Yesu gɛrɛla u la k'a fɔ u ye ko: « Aw ka wuli, aw kana siran.»
8 U ye u ɲɛ kɔrɔta tuma min na, u ma mɔgɔ si ye Yesu dɔrɔn.
9 U jigintɔ ka bɔ kulu kan tuma min na, Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw kana o yelifɛn fɔ mɔgɔ si ye, fo Mɔgɔ Denkɛ ka kunun ka bɔ suw cɛma.»
10 A ka kalandenw y'a ɲininka ko: «Mun na sariya karamɔgɔw b'a fɔ ko Eli ka kan ka na fɔlɔ?»
11 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ na, Eli na fɔlɔ ka na fɛn bɛɛ lasegin.»
12 Nka ne b'a fɔ aw ye ko Eli nana kaban, nka u tun t'a dɔn, nka u tun b'a fɛ ka fɛn o fɛn kɛ a la. O cogo kelen na, Mɔgɔ Denkɛ fana na tɔɔrɔ u fɛ.
13 Kalandenw y'a faamu ko a kumana Yuhana Batiselikɛla ko la.
14 U sera jama la tuma min na, cɛ dɔ nana Yesu ma, a y'i biri a ɲɛ kɔrɔ k'a fɔ a ye ko:
15 Matigi, makari ne denkɛ la, katuguni hakilintan don, a tɔɔrɔlen don kosɛbɛ, katuguni a bɛ bin tasuma la tuma caman na.
16 Ne nana n'a ye i ka kalandenw fɛ, u ma se k'a kɛnɛya.
17 Yesu y'a jaabi ko: « Aw bɔnsɔn dannabaliw ni mɔgɔ juguw, ne na kɛ aw fɛ fo ka se waati jumɛn?» ne bɛna i tɔɔrɔ fo waati jumɛn? Aw ka na n'a ye yan ne fɛ.
18 Yesu ye Sitanɛ kɔrɔfɔ. A bɔra a la, den kɛnɛyara kabini o waati yɛrɛ.
19 Kalandenw gɛrɛla Yesu fɛ k'a ɲininka ko: «Mun na an ma se k'a gɛn ka bɔ yen?»
20 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw ka dannabaliya kosɔn. A na bɔ yen; Foyi tɛna kɛ fɛn ye min tɛ se ka kɛ aw bolo.»
21 Nka nin sugu tɛ bɔ delili ni sunɔgɔ de fɛ.
22 Ka u to Galile, Yesu y'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔ Denkɛ na don mɔgɔw bolo.
23 U na a faga, a na kunun tile sabanan. U tun bɛ nimisa kosɛbɛ.
24 U sera Kapɛrnaum tuma min na, wari minɛbaaw taara Piɛrɛ fɛ k'a ɲininka ko: «Aw makɛ tɛ juru sara wa?»
25 A ko: «Ɔwɔ.» A donna so kɔnɔ tuma min na, Yesu y'a bali k'a fɔ a ye ko: « Simɔn, e hakilina ye mun ye? dugukolo kan masakɛw bɛ laadalakow wala juru ta jɔnw na? u yɛrɛ denw ta, walima dunanw ta?
26 Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Dan wɛrɛw ta.» Yesu y'a fɔ a ye ko: « O tuma na fɛ, denmisɛnw hɔrɔnyalen don.»
27 O bɛɛ n'a ta, walisa an kana u tɔɔrɔ, i ka taa kɔgɔji la ka jɛgɛ min bɛ wuli fɔlɔ, i ka o ta. Ni i y'a da yɛlɛ, i na wari dɔ sɔrɔ.

SABABU 18NAN

1 O waati kelen na, kalandenw nana Yesu ma k'a ɲininka ko: «Jɔn de ka bon sankolo masaya la?»
2 Yesu ye denmisɛnnin dɔ wele ka a sigi u cɛma.
3 U y'a fɔ ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko ni aw ma yɛlɛma ka kɛ i ko denmisɛnninw, aw tɛna don sankolo masaya la.»
4 Mɔgɔ o mɔgɔ mana a yɛrɛ majigin i ko nin denmisɛnnin, o de ka bon sankolo masaya la.
5 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ o denmisɛnnin kelen minɛ ne tɔgɔ la, o bɛ ne minɛ.
6 Nka ni mɔgɔ o mɔgɔ ye nin denmisɛnnin dannabaaw dɔ la kelen dusu tiɲɛ, a ka fisa a ma ni mansin kabakurun dɔ sirilen ye a kɔ la, ka a su ji la.
7 Bɔnɛ bɛ diɲɛ ma jurumuw kosɔn! sabu a ka kan ka kɛ ko jurumuw bɛ na; nka bɔnɛ bɛ o cɛ min sababu fɛ, bɔnɛ bɛ o la!
8 O de kosɔn ni i bolo wala i sen bɛ i tɔɔrɔ, i k'u tigɛ ka u fili i la.
9 Ni i ɲɛ b'i tiɲɛ, i k'a bɔ k'a fili i la.
10 Aw k'aw janto aw kana nin denmisɛnninw si mafiɲɛya. katuguni ne b'a fɔ aw ye ko sankolo la, u ka mɛlɛkɛw bɛ ne Fa min bɛ sankolo la, u ɲɛda filɛ tuma bɛɛ.
11 Mɔgɔ Denkɛ nana mɔgɔ tununnenw kisi.
12 Aw b'a miiri cogo di? ni saga kɛmɛ bɛ mɔgɔ dɔ bolo, ni saga kɛmɛ tununna, a tɛ saga bi kɔnɔntɔn ni kɔnɔntɔn to yen, ka taa kuluw la, ka tununnen ɲini wa?
13 Ni a y'a sɔrɔ, tiɲɛ na ne b'a fɔ aw ye ko a nisɔndiyara o saga la ka tɛmɛ saga bi kɔnɔntɔn ni kɔnɔntɔn kan minnu ma tunun.
14 O cogo la, aw sankolola Fa sago tɛ nin denmisɛnninw dɔ la kelen ka halaki.
15 Ni i balimakɛ ye kojugu kɛ i la, taa a ka hakɛ fɔ a ye i ni ale kelenpe cɛ.
16 Nka ni a ma i lamɛn, o tuma na, i ka seere kelen wala fila wɛrɛ ta i fɛ, walisa kuma bɛɛ ka sabati seere fila walima saba da la.
17 Ni a ma u lamɛn, o fɔ egilisi ye.
18 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko aw bɛna fɛn o fɛn siri dugukolo kan, o na siri sankolo la.
19 Ne b'a fɔ aw ye ko kura ko ni aw fila bɛ bɛn dugukolo kan, u bɛna fɛn o fɛn deli, o na kɛ ne sankolola Fa fɛ.
20 Katuguni mɔgɔ fila walima mɔgɔ saba lajɛlen bɛ yɔrɔ min na ne tɔgɔ la, ne bɛ u cɛma.
21 Piɛrɛ gɛrɛla a ma k'a fɔ a ye ko: «Matigi, ne balimakɛ na jurumu kɛ ne kɔrɔ siɲɛ joli, ka yafa a ma?» fo siɲɛ wolonwula?
22 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ne t'a fɔ i ye fo siɲɛ wolonwula.
23 O de y'a to sankolo masaya bɛ suma ni masakɛ dɔ ye, min tun b'a fɛ ka a ka jɔnw jate.
24 A ye jate daminɛ tuma min na, u nana ni dɔ ye a fɛ.
25 Nka a tun man kan ka wari sara, a makɛ y'a fɔ ko u ka a muso ni a denw ni a bolofɛnw bɛɛ feere ka sara.
26 O baaraden y'i biri k'a bato k'a fɔ a ye ko: «Matigi, muɲuli ne kɔrɔ, ne na fɛn bɛɛ sara i ye.»
27 O jɔnkɛ makɛ hinɛ donna a la, a y'a lajɔ, ka juru yafa a ma.
28 O baaraden kelen bɔra ka taa a ka jɔnkɛɲɔgɔn dɔ sɔrɔ, o juru tun bɛ wari kɛmɛ la.
29 A baarakɛɲɔgɔn y'i biri a sen kɔrɔ k'a deli ko: «I ka muɲu ne kɔrɔ, ne na i bɛɛ sara.»
30 A ma sɔn, nka a taara a bila kaso la fo a ka juru sara.
31 A baarakɛɲɔgɔnw ye ko kɛlenw ye tuma min na, u dusu kasilen don kosɛbɛ, u nana o ko kɛlenw bɛɛ fɔ u makɛ ye.
32 A makɛ y'a wele o kɔ, a y'a fɔ a ye ko: «E jɔn jugu, ne ye o juru bɛɛ yafa i ma, katuguni i tun bɛ ne deli.
33 E fana tun man kan ka hinɛ i baarakɛɲɔgɔn na i ko ne fana hinɛ tun bɛ i la cogo min na wa?

34 A makɛ dimina kosɛbɛ, a y'a don tɔɔrɔbaaw bolo, fo a ka kan ka min sara.
35 O cogo kelen na ne sankolola Fa na kɛ aw fana ye, ni aw bɛɛ ma u ka jurumuw yafa aw balimakɛ ma ka bɔ aw dusukunw na.

SABABU 19NAN

1 Yesu ye nin kuma fɔlenw ban tuma min na, a bɔra Galile ka taa Jude jamana da la, Jurdɛn baji kɔ fɛ.
2 Jama caman tugura a nɔfɛ. A y'u kɛnɛya yen.
3 Farisiɛnw fana gɛrɛla Yesu la k'a kɔrɔbɔ k'a fɔ a ye ko: «A dagalen bɛ cɛ ka a muso bila ko bɛɛ kosɔn wa?»
4 Yesu y'u jaabi ko: « Aw ma kalan ko min ye u da fɔlɔ la, o ye cɛ ni muso da u ye wa?
5 U y'a fɔ ko: «O de kosɔn cɛ na a fa ni a ba to ka nɔrɔ a muso la, u fila na kɛ farisogo kelen ye?»
6 O de y'a to u tɛ fila ye tun, fɔ farisogo kelen de don. Ala ye min fara ɲɔgɔn kan, mɔgɔ kana o faranfasi.
7 U y'a fɔ a ye ko: «Mun y'a to Musa ye ci bila ko a ka furucɛbɔ sɛbɛn di ka a bila?»
8 A y'a fɔ u ye ko: « Aw dusukun gɛlɛya kosɔn Musa y'a to aw ka aw musow bila.
9 Ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ bɛ a muso bila, ni jatɔya tɛ, ka dɔ wɛrɛ furu, o bɛ jatɔya kɛ.
10 A ka kalandenw y'a fɔ a ye ko: «Ni cɛ ka ko bɛ a muso ta fan fɛ, furu man ɲi.»
11 Nka Yesu y'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔ bɛɛ tɛ se ka nin kuma minɛ, fo a dira mɔgɔ minnu ma.»
12 Kuntigi dɔw bɛ yen minnu wolola ka bɔ u ba kɔnɔ. Min bɛ se ka o sɔrɔ, o ka o sɔrɔ.
13 Denmisɛnninw nana Yesu ma walisa a ka a bolow da u kan ka Ala deli.
14 Yesu y'a fɔ ko: « A' y'a to denmisɛnninw ka na ne fɛ, aw kana u bali ka na ne fɛ.
15 A y'a bolow da u kan ka bɔ yen.
16 Mɔgɔ dɔ nana a ɲininka ko: «Karamɔgɔ ɲuman, ne na ko ɲuman jumɛn kɛ walisa ka ɲɛnamaya banbali sɔrɔ?»
17 A y'a fɔ a ye ko: « Mun na i bɛ ne wele ko ɲuman? mɔgɔ ɲuman si tɛ yen ni kelen tɛ, o ye Ala ye.
18 A y'a fɔ a ye ko: «Juman?» Yesu ko: I kana mɔgɔfaga kɛ, I kana jatɔya kɛ, I kana sonyali kɛ, I kana nkalon seereya kɛ.
19 I fa ni i ba bonya.
20 Kamalennin y'a fɔ a ye ko: «Ne ye nin kow bɛɛ mara kabini ne denmisɛnman.
21 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ni i b'a fɛ ka kɛ mɔgɔ dafalen ye, taa i bolofɛnw feere ka di faantanw ma, nafolo na kɛ i bolo sankolo la.
22 Kamalennin ye o kuma mɛn tuma min na, a taara ni dusukasi ye, katuguni nafolo caman tun b'a bolo.
23 Yesu y'a fɔ a ka kalandenw ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko nafolotigi tɛna don sankolo masaya la.»
24 Ne b'a fɔ aw ye ko kura ko: A ka nɔgɔn ɲɔgɔmɛ ka tɛmɛ pikirijikɛla ɲɛ fɛ, ka tɛmɛ nafolotigi ka don Elohim ka masaya la.
25 A ka kalandenw y'o mɛn tuma min na, u kabakoyara kosɛbɛ, u y'a fɔ ko: «Jɔn bɛ se ka kisi?»
26 Yesu y'u filɛ k'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔw fɛ, o tɛ se ka kɛ. Nka Ala fɛ, fɛn bɛɛ bɛ se ka kɛ.
27 Piɛrɛ y'a jaabi ko: «An ye fɛn bɛɛ bila ka tugu i kɔ. O de kosɔn mun bɛna sɔrɔ an fɛ?
28 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko aw minnu tugura ne kɔ, mɔgɔ Denkɛ na sigi a nɔɔrɔ masasigilan kan tuma min na, aw na sigi masasigilan tan ni fila kan ka kiri tigɛ kabila tan ni fila kan Israɛl.
29 Mɔgɔ o mɔgɔ ye sow, walima balimakɛw, walima balimamusow, wala fa, walima ba, walima muso, walima denw, walima dugukolow bila ne tɔgɔ kosɔn, o na siɲɛ kɛmɛ sɔrɔ, ka ɲɛnamaya banbali sɔrɔ.
30 Nka mɔgɔ fɔlɔ minnu ye fɔlɔ ye, olu caman na kɛ kɔfɛtaw ye. A labanw na kɛ fɔlɔ ye.»

SABABU 20NAN

1 Sankolo masaya bɛ i ko dutigi min bɔra sɔgɔmada joona fɛ ka baarakɛlaw ta a ka rezɛn nakɔ kɔnɔ.
2 A ni baarakɛlaw bɛnna ka warimisɛn kelen sɔrɔ tile kɔnɔ, a y'u bila ka taa a ka rezɛn nakɔ la.
3 A bɔra lɛrɛ sabanan ɲɔgɔn na, ka mɔgɔ wɛrɛw ye u jɔlen bɛ sugu la.
4 A y'a fɔ u ye ko: Aw fana taa rezɛn nakɔ kɔnɔ, ne na fɛn o fɛn ka ɲi, ne na o di aw ma.» U taara u ka sira fɛ.
5 A bɔra tugun lɛrɛ wɔɔrɔnan ni kɔnɔntɔnnan ɲɔgɔn na ka o ɲɔgɔn kɛ.
6 Lɛrɛ tan ni kelennan ɲɔgɔn na, a bɔra ka mɔgɔ wɛrɛw sɔrɔ u jɔlen bɛ baara la, a y'a fɔ u ye ko: «Mun y'a to aw jɔlen bɛ yan tile bɛɛ baarakɛbaliya la?»
7 U y'a fɔ a ye ko: «Mɔgɔ si ma an ta baara la.» A y'a fɔ u ye ko: «Aw fana taa rezɛn nakɔ kɔnɔ. Fɛn o fɛn tilennen don, aw na o sɔrɔ.»
8 Wula sera tuma min na, rezɛn nakɔtigi y'a fɔ a ka kuntigi ye ko: «I ka baarakɛlaw wele k'u ka sara di u ma, k'a ta laban na ka taa a bila fɔlɔ la.»
9 Baarakɛlaw nana lɛrɛ tan ni kelen ɲɔgɔn na tuma min na, u kelen-kelen bɛɛ ye warijɛ kelen sɔrɔ.
10 Fɔlɔw nana tuma min na, u y'a miiri ko u tun ka kan ka dɔ fara o kan. U kelen-kelen bɛɛ ye warijɛ kelen sɔrɔ o cogo kelen na.
11 U ye o sɔrɔ tuma min na, u ye ŋunuŋunu kɛ sotigi ma.
12 U y'a fɔ ko: «Nin laban ninnu ye lɛrɛ kelen dɔrɔn de kɛ, i ye u kɛ kelen ye, an minnu ye tile doni ni funteni ta.»
13 Nka Yesu y'u dɔ jaabi ko: «Ne teri, ne tɛ kojugu si kɛ i la.
14 I ka fɛn ta ka taa i ka sira fɛ, ne na fɛn di nin laban in ma, i ko a bɛ di i ma cogo min na.
15 A dagalen tɛ ne ka ne sago kɛ ni ne yɛrɛ ta ye wa? Yala i ɲɛ ka jugu, katuguni ne ka ɲi wa?
16 O cogo la, labanw na kɛ fɔlɔw ye, fɔlɔw na kɛ kɔfɛtaw ye, katuguni mɔgɔ caman welelen don, nka mɔgɔ sugandilen damadɔw.
17 Yesu taara Jerusalɛm, a ye kalanden tan ni fila ta sira kan k'a fɔ u ye ko:
18 A filɛ, an bɛ taa Jerusalɛm. Mɔgɔ Denkɛ na don sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw bolo.
19 U na a don siya wɛrɛw bolo walisa u ka a tulo geren, ka a bugɔ, ka a gengen jiri la.
20 O kɔ, Zebede denw ba n'a denkɛw nana Yesu ma, k'a bato.
21 A y'a fɔ a ye ko: « I b'a fɛ ka mun kɛ?» A y'a fɔ a ye ko: «A' y'a to ne denkɛ fila ninnu ka sigi i kinin fɛ, tɔ kelen ka sigi i kinin fɛ.»

22 Yesu y'a jaabi ko: « Aw bɛ min ɲini, aw t'o dɔn.» Ne na jifilen min min, aw bɛ se ka o min, ka batise ni batiseli ye, ne batisera ni min ye wa? U y'a fɔ a ye ko: «An bɛ se.»
23 A y'a fɔ u ye ko: « Aw na ne ka jifilen min tiɲɛ na, ka batise ni ne batisera ni batiseli ye Ne Fa y'a labɛn minnu ye, o dira olu ma.
24 U tan ye o mɛn tuma min na, u dimina balima fila ninnu kɔrɔ.
25 Nka Yesu y'u wele k'a fɔ a ye ko: « Aw b'a dɔn ko siya wɛrɛw kuntigiw bɛ kuntigiya kɛ u kan.
26 Nka o tɛna kɛ aw cɛma, nka mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ ka kɛ aw cɛma, o ka kɛ aw ka baarakɛla ye.
27 Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ ka kɛ aw cɛma kuntigi ye, o ka kɛ aw ka jɔn ye.
28 Mɔgɔ Denkɛ ma na ka baara kɛ a ye cogo min na, nka a nana baara kɛ ani ka a ni di mɔgɔ caman kunmabɔsara ye.
29 U bɔra Jeriko tuma min na, jamaba tugura Yesu nɔfɛ.
30 Fiyentɔ fila sigilen bɛ sira da la, u y'a mɛn ko Yesu tɛmɛna, u pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Matigi, Dawuda Denkɛ, makari an na.»
31 Jama y'u kɔrɔfɔ k'a masɔrɔ u makun na, nka u pɛrɛnna ka t'a fɛ k'a fɔ ko: «Matigi, Dawuda Denkɛ, makari an na.»
32 Yesu y'i jɔ ka u wele k'a fɔ ko: « Aw b'a fɛ ne ka mun kɛ aw la?»
33 U y'a fɔ a ye ko: «Matigi, walisa an ɲɛw ka yɛlɛ.»
34 Yesu hinɛ donna u la ka maga u ɲɛw la.

SABABU 21NAN

1 U gɛrɛla Jerusalɛm dugu la tuma min na, u sera Bɛtifage, Oliviye kulu la, Yesu ye kalanden fila ci.
2 A fɔ u ye ko: « Aw ka taa dugu kɔnɔ aw kɛrɛfɛ, o yɔrɔnin bɛɛ, aw na fali sirilen ni faliden dɔ sɔrɔ a fɛ.
3 Ni mɔgɔ dɔ ye ko dɔ fɔ aw ye, aw k'a fɔ ko Matigi mago bɛ u la. A na u ci o yɔrɔnin bɛɛ.»
4 O bɛɛ kɛra walisa kira ye min fɔ, o ka dafa.
5 Aw k'a fɔ Siyɔn denmuso ye ko: «A filɛ, aw ka Masakɛ bɛ na aw fɛ, a dusu sumalen don, a sigilen bɛ fali kan.
6 Kalandenw taara i ko Yesu y'a fɔ u ye cogo min na.
7 U nana ni fali ni faliden ye, ka u ka finiw don u la, ka a sigi o kan.
8 Jama camanba y'u ka finiw wuli sira kan. dɔw fana ye jiribolow tigɛ ka u sɔgɔ sira la.
9 Jama minnu tun bɛ taa ɲɛfɛ, ani minnu tun bɛ tugu o kɔ, olu pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Ozana Dawuda Denkɛ ye. Hosanna ka sanfɛla la.
10 Yesu sera Jerusalɛm tuma min na, dugu bɛɛ dusu tiɲɛna k'a fɔ ko: «Nin ye jɔn ye?»
11 Jama y'a fɔ ko: «Nin ye Yesu ye, Galile jamana Nazarɛti kira.»
12 Yesu donna Elohim ka Alabatosoba kɔnɔ ka feerekɛlaw ni sannikɛlaw bɛɛ gɛn ka bɔ Alabatosoba kɔnɔ, ka wari falenbagaw ka tabali ni tuganin feerelaw ka sigilanw ci.
13 A y'a fɔ u ye ko: « A sɛbɛnnen bɛ ko: «Ne ka so na wele delili so.» Nka aw y'a kɛ sonw ka dingɛ ye.»
14 Fiyentɔw ni senkelenw nana a fɛ Alabatosoba kɔnɔ. A y'u kɛnɛya.
15 Sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw y'a ka kabako kow ye tuma min na, denmisɛnw tun bɛ ka pɛrɛn Alabatosoba kɔnɔ k'a fɔ ko: «Hozana ka kɛ Dawuda Denkɛ ye.» u dusu ma diya kosɛbɛ .
16 U y'a fɔ a ye ko: «Nin mɔgɔw bɛ min fɔ, i bɛ o lamɛn wa?» Yesu y'a fɔ u ye ko: «Ɔwɔ. aw ma deli ka kalan kɛ ko: «I ye tanuli dafa denmisɛnw ni sinjidenw da la wa?»
17 A y'u to yen ka bɔ dugu kɔnɔ ka taa Bɛtani. A y'i sigi yen.
18 Sɔgɔma, Yesu seginna dugu kɔnɔ tuma min na, kɔngɔ ye a minɛ.
19 A ye torosun dɔ ye sira kan tuma min na, a sera o yɔrɔ la, a ma foyi sɔrɔ a kan, ni a buluw dɔrɔn tɛ, a y'a fɔ a ye ko: « A kana den si falen i la kabini bi fo abada.» O yɔrɔnin bɛɛ, torosun jara.
20 Kalandenw y'o ye tuma min na, u kabakoyara k'a fɔ ko: «Torosun jara joona dɛ!»
21 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko ni dannaya bɛ aw la, ni aw ma sigasiga, aw tɛna nin kɛ torosun na dɔrɔn, nka ni aw y'a fɔ nin kulu ye fana ko: «I ka bɔ yen.» , i ka fili kɔgɔji la . o na kɛ.
22 Aw mana fɛn o fɛn deli delili la ni dannaya ye, aw na o bɛɛ sɔrɔ.
23 Yesu donna Alabatosoba kɔnɔ tuma min na, sarakalasebaaw kuntigiw ni jama cɛkɔrɔbaw nana Yesu kalan tuma min na, k'a fɔ a ye ko: «I bɛ nin kow kɛ fanga jumɛn de fɛ?» Jɔn de ye nin fanga di i ma?
24 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ne fana na aw ɲininka ko kelen na, ni aw y'a fɔ ne ye, ne na o fɔ aw ye o cogo kelen na, ne bɛ nin kow kɛ ni fanga min ye.»
25 Yuhana ka batiseli kɛra min? ka bɔ sankolo la, wala hadamadenw ta? U y'a fɔ u yɛrɛ ye ko: «Ni an y'a fɔ ko: «Ka bɔ sankolo la.» a na a fɔ an ye ko: «Mun y'a to aw ma da a la?»
26 Nka ni an y'a fɔ ko: «Mɔgɔw de ta don.» an bɛ siran jama ɲɛ ; sabu bɛɛ bɛ Yuhana minɛ i ko kira.
27 U ye Yesu jaabi ko: «An tɛ se k'o fɔ.» A y'a fɔ u ye ko: « Ne fana t'a fɔ aw ye ne bɛ nin kow kɛ ni fanga min ye.»
28 Nka aw hakilina ye mun ye? Denkɛ fila tun bɛ cɛ dɔ fɛ. A sera fɔlɔ ma k'a fɔ a ye ko: «Ne denkɛ, taa baara kɛ bi ne ka rezɛn nakɔ la.»
29 A y'a jaabi ko: «Ne t'a fɛ, nka o kɔ, a nimisara ka taa.»
30 A sera filanan ma k'a fɔ o cogo kelen na. A y'a jaabi ko: «Ne bɛ taa, matigi.»
31 U fila la jumɛn de y'a fa sago kɛ? U y'a fɔ a ye ko: «Fɔlɔ.» Yesu y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko jatigɛwalekɛlaw ni jatɔmusow bɛ taa Ala ka masaya la aw ɲɛ.»
32 Yuhana nana aw fɛ tilennenya sira fɛ, nka aw ma da a la, nka jatigɛwalekɛlaw ni jatɔmusow dara a la.
33 A' ye ntalen wɛrɛ lamɛn ko: Dutigi dɔ tun bɛ rezɛn nakɔ senɛ k'a lamini, ka diwɛnbɔlan sɔgɔ o kɔnɔ, ka sankanso jɔ k'a bila senɛkɛlaw bolo, ka taa jamana yɔrɔ jan dɔ la.
34 Jiri waati surunyalen, a y'a ka baarakɛlaw ci senɛkɛlaw ma walisa u ka o denw sɔrɔ.
35 Senɛkɛlaw y'a ka jɔnw minɛ ka kelen bugɔ, ka dɔ wɛrɛ faga, ka dɔ wɛrɛ bon ni kabakurunw ye.
36 A ye baaraden wɛrɛw ci ka tɛmɛ fɔlɔw kan.
37 Nka a laban na, a y'a denkɛ ci u ma k'a fɔ u ye ko: «U na bonya da ne den kan.»
38 Nka senɛkɛlaw ye denkɛ ye tuma min na, u y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Nin ye ciyɛntabaga ye. na, an ka a faga, an ka a ka ciyɛn minɛ.»
39 U y'a minɛ k'a gɛn ka bɔ rezɛn nakɔ kɔnɔ k'a faga.
40 Ni rezɛn nakɔtigi nana, a na mun kɛ o senɛkɛlaw la?

41 U y'a fɔ a ye ko: «A na o cɛjuguw halaki kosɛbɛ, ka a ka rezɛn nakɔ di sɛnɛkɛla wɛrɛw ma, u na a denw di a ma u waatiw la.»
42 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw ma deli ka Kitabuw kalan abada ko: «Kabakurun min banna, so jɔbagaw banna, o de kɛra Matigi ka kɛwale ye, o ye kabako ye an ɲɛ na wa?»
43 O de kosɔn ne b'a fɔ aw ye ko: Elohim ka masaya na bɔsi aw bolo ka di siya ma min bɛ a denw bɔ.
44 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ bin kabakurun in kan, o na kari, nka a binna mɔgɔ o mɔgɔ kan, o na o mugumugu.
45 Sarakalasebaaw kuntigiw ni Farisiɛnw ye a ka ntalenw mɛn tuma min na, u y'a faamu ko a bɛ kuma u kan.
46 Nka u y'a ɲini ka bolo da Yesu kan tuma min na, u siranna jama ɲɛ, katuguni u y'a jate kira ye.

SABABU 22NAN

1 Yesu ye u jaabi ko kura ntalenw fɛ.
2 Sankolo masaya bɛ i ko masakɛ dɔ min ye furu kɛ a denkɛ ye.
3 A ye a ka jɔnw ci ka taa furusiri la mɔgɔw wele, nka u ma sɔn ka na.
4 A ye baaraden wɛrɛw ci tugun k'a fɔ ko: «A' y'a fɔ mɔgɔ welelenw ye ko: «Ne ye ne ka dumuni labɛn.»
5 Nka u y'o nɔgɔya, ka taa u ka siraw la, kelen ka taa a ka foro la, dɔ wɛrɛ ka taa a ka jagofɛnw na.
6 Mɔgɔ tɔw y'a ka jɔnw minɛ k'u deli ni kɔnɔnafili ye k'u faga.
7 Nka masakɛ y'o mɛn tuma min na, a dimina, a y'a ka kɛlɛbolow ci ka o mɔgɔfagalaw halaki ka u ka dugu jeni.
8 A y'a fɔ a ka jɔnw ye ko: «Kɔɲɔ labɛnnen don, nka mɔgɔ minnu welera, olu man kan.»
9 Aw ka taa sirabaw kan, aw na mɔgɔ o mɔgɔ sɔrɔ, aw ka furusiri wele.
10 O baarakɛlaw bɔra sirabaw kan, u ye mɔgɔ minnu sɔrɔ, mɔgɔ juguw ni mɔgɔ ɲumanw, u ye olu bɛɛ lajɛ ɲɔgɔn fɛ.
11 Masakɛ donna ka taa dunanw ye tuma min na, a ye cɛ dɔ ye yen, kɔɲɔ fini ma don a la.
12 A y'a fɔ a ye ko: «Ne teri, i donna yan cogo di ni kɔɲɔ fini tɛ i bolo?» Wa a tun tɛ se ka kuma.
13 Masakɛ y'a fɔ jɔnw ye ko: «A' ye a bolow ni a senw siri ka taa n'a ye k'a fili kɛnɛma dibi la. kasi ni ɲinw ɲimi na kɛ yen.»
14 Mɔgɔ caman welelen don, nka mɔgɔ damadɔw de sugandira.
15 Farisiɛnw taara ladili kɛ cogo min na u bɛ se ka Yesu minɛ a ka kuma la.
16 U ye u ka kalandenw ci Yesu ma ni Hɛrɔdekaw ye k'a fɔ Yesu ye ko: «Karamɔgɔ, an b'a dɔn ko i ye tiɲɛtigi ye, ko i bɛ Ala ka sira kalan tiɲɛ na, i tɛ hami mɔgɔ si la.
17 A fɔ an ye ko: «E hakilina ye mun ye?» Yala a dagalen don ka sara di Sesar ma wa, walima a man ɲi wa?
18 Yesu y'u ka juguya dɔn k'a fɔ ko: « Aw filankafow, mun na aw bɛ ne kɔrɔbɔ?
19 A' ye jurudon wari jira ne la. U nana ni warijɛ kelen ye a fɛ.
20 A y'a fɔ u ye ko: «Nin ja ni sɛbɛnni ye jɔn ta ye?»
21 U y'a fɔ a ye ko: «Sesar ta.» O kɔ, a y'a fɔ u ye ko: «A' ye Sesar taw di Sesar ma. Fɛn minnu ye Ala ta ye, olu bɛ di Ala ma.»
22 U ye o kumaw mɛn tuma min na, u kabakoyara ka a to yen ka taa.
23 O don kelen na, Saduseɛnw nana Yesu ma, olu minnu b'a fɔ ko su kununni tɛ yen.
24 U y'a fɔ ko: «Karamɔgɔ, Musa y'a fɔ ko: «Ni cɛ sara, den tɛ a la, a balimakɛ ka a muso furu ka bɔnsɔn lamɔ a balimakɛ ye.»
25 Balimakɛ wolonwula tun bɛ an fɛ.
26 O cogo kelen na, filanan ni sabanan fana fo ka se wolonwulanan ma.
27 A laban na, muso fana sara.
28 Su kununni don na, a na kɛ jɔn muso ye o wolonwula cɛma? sabu u bɛɛ tun b'a fɛ.
29 Yesu y'u jaabi ko: « Aw bɛ fili, k'a masorɔ aw tɛ Kitabuw ni Ala ka sebaaya dɔn.»
30 Lakununni don na, u tɛna furu kɛ, u tɛna furu, nka u bɛ kɛ i ko Elohim ka mɛlɛkɛw sankolo la.
31 Suw lakununni ko la, Ala ye min fɔ aw ye, yala aw ma o kalan.
32 Ne ye Ibrahima ni Isaka ka Ala ni Yakuba ka Ala ye? Ala tɛ mɔgɔ salenw ka Ala ye, nka ɲɛnamaw ka Ala ye.
33 Jama y'o mɛn tuma min na, u kabakoyara a ka kalan na.
34 Farisiɛnw y'a mɛn tuma min na ko a ye Saduseɛnw makun, u ye ɲɔgɔn lajɛn.
35 U dɔ la kelen min tun ye sariya karamɔgɔ ye, o ye ɲininkali dɔ kɛ a la k'a kɔrɔbɔ k'a fɔ ko:
36 Karamɔgɔ, ci fɔlenba jumɛn de bɛ sariya kɔnɔ?
37 Yesu y'a fɔ a ye ko: « I ka Matigi i ka Elohim kanu ni i dusukun bɛɛ ye, ni i ni bɛɛ ye ani ni i hakili bɛɛ ye.»
38 O ye ci fɔlen fɔlɔ ye.
39 A filanan fana bɛ i ko: «I ka i mɔgɔɲɔgɔn kanu i ko i yɛrɛ.»
40 Sariya ni kiraw bɛɛ sirilen bɛ o ci fɔlen fila de kan.
41 Farisiɛnw lajɛlen tun bɛ ɲɔgɔn fɛ tuma min na, Yesu ye u ɲininka.
42 U y'a fɔ ko: «Aw bɛ mun miiri Krisita ko la? jɔn denkɛ don? U y'a fɔ a ye ko: «Dawuda Denkɛ.»
43 A y'a fɔ u ye ko: «O tuma na fɛ, Dawuda hakili la, a y'a wele cogo di ko Matigi.
44 Matigi y'a fɔ ne Matigi ye ko: «I sigi ne kinin fɛ, fo ne ka i juguw kɛ i sennasanbara ye?»
45 Ni Dawuda y'a wele ko Matigi, a bɛ kɛ a denkɛ ye cogo di?
46 Mɔgɔ si ma se k'a ka kuma kelen jaabi, mɔgɔ si ma se k'a ja gɛlɛya kabini o don ka ɲininkali wɛrɛ kɛ a la.

SABABU 23NAN

1 Yesu kumana jama ni a ka kalandenw ye.
2 U y'a fɔ ko: « Sariya karamɔgɔw ni Farisiɛnw sigilen bɛ Musa sigiyɔrɔ la.
3 U bɛ fɛn o fɛn fɔ aw ye, aw ka o bɛɛ labato. Nka aw kana tugu u ka kɛwalew kɔ, katuguni u b'a fɔ, nka u tɛ o kɛ.»
4 U bɛ doni gɛlɛnw ni doni gɛlɛnw siri ka u da mɔgɔw kamankunw kan. nka u yɛrɛ tɛna u lamaga n'u bolokɔnincinin kelen ye.
5 Nka u bɛ u ka kɛwalew bɛɛ kɛ walisa mɔgɔw ka u ye, u b'u ka finiw bonya ka u ka finiw danw bonya.
6 Aw ka sanfɛla sobaw kanu seliw la, ani Elohimbatosow kɔnɔ sigiyɔrɔ kunbabaw.
7 Aw bɛ foli kɛ suguw la, ka mɔgɔw wele ko: Rabi, Rabi.
8 Nka aw kana wele ko Rabi, katuguni aw Karamɔgɔ kelenpe de ye Krisita ye. Aw bɛɛ ye balimaw ye.»

9 Aw kana mɔgɔ si wele aw fa ye dugukolo kan, katuguni aw Fa min bɛ sankolo la, o ye kelen ye.
10 Aw kana wele ko kuntigiw fana, katuguni aw ka Karamɔgɔ kelen de ye Krisita ye.
11 Nka min ka bon aw cɛma, o na kɛ aw ka jɔn ye.
12 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ a yɛrɛ kɔrɔta, o na majigin. Min b'a yɛrɛ majigin, o na kɔrɔta.»
13 Nka aw sariya karamɔgɔw ni Farisiɛn filankafow, bɔnɛ bɛ aw ye! Aw bɛ sankolo masaya datugu mɔgɔw kama, katuguni aw tɛ don aw yɛrɛw kɔnɔ, aw tɛ sɔn donbagaw ka don.
14 «Bɔnɛ bɛ aw sariya karamɔgɔw ni Farisiɛn filankafow! Aw bɛ muso cɛ salenw ka sow dun, ka delili jan kɛ aw yɛrɛ la.
15 «Bɔnɛ bɛ aw sariya karamɔgɔw ni Farisiɛn filankafow! Katuguni aw bɛ kɔgɔji ni dugukolo lamini walisa ka mɔgɔ kelen kɛ mɔgɔw ladɔnniyalen ye, ni a kɛra jahanama den ye, aw bɛ a kɛ jahanama den ye ka tɛmɛ aw yɛrɛw kan siɲɛ fila.
16 Bɔnɛ bɛ aw ye, aw ɲɛjirabaga fiyentɔw, aw minnu b'a fɔ ko: «Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ kali Alabatosoba tɔgɔ la, o tɛ foyi ye. nka mɔgɔ o mɔgɔ mana kali Alabatosoba sanu la, o ye jurutigi ye!
17 Aw hakilintanw ni fiyentɔw, k'a masɔrɔ sanu wala Alabatosoba min bɛ sanu saniya, o ka bon wa?
18 «Mɔgɔ o mɔgɔ mana kali sarakabɔlan na, o tɛ foyi ye. Nka nilifɛn min bɛ a kan, mɔgɔ o mɔgɔ bɛ kali o la, o tigi jalakilen don.»
19 Aw hakilintanw ni fiyentɔw, katuguni nilifɛn wala sarakabɔlan min bɛ nilifɛn saniya, o ka bon ni o ye wa?
20 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ kali sarakabɔlan na, o bɛ kali o ni a kan fɛn bɛɛ la.
21 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ kali Alabatosoba la, o bɛ kali a la ani a kɔnɔ sigibaga tɔgɔ la.
22 Min bɛ kali sankolo la, o bɛ kali Elohim ka masasigilan ni a sigibaga tɔgɔ la.
23 Bɔnɛ bɛ aw ye sariya karamɔgɔw ni Farisiɛn filankafow! Katuguni aw bɛ manje ni anise ni kumini taasibila di, ka sariya ko gɛlɛnw bila, kiritigɛ, makari ani dannaya.
24 Aw ɲɛjirabaga fiyentɔw, aw bɛ ŋɛɲɛ dege ka ɲɔgɔmɛ munumunu.
25 Bɔnɛ bɛ aw ye sariya karamɔgɔw ni Farisiɛn filankafow! Katuguni aw bɛ jifilen ni daga kɛnɛma saniya, nka u kɔnɔna falen bɛ wari tiɲɛni ni dantɛmɛ na.
26 Farisiɛn fiyentɔ, jifilen ni daga kɔnɔfɛnw saniya fɔlɔ, walisa u kɛnɛma fana ka saniya.
27 Bɔnɛ bɛ aw sariya karamɔgɔw ni Farisiɛn filankafow! Aw bɛ i ko kaburu finmanw, minnu ɲɛda cɛ ka ɲi, nka u kɔnɔna falen bɛ mɔgɔ salenw kolo ni nɔgɔlenya bɛɛ la.
28 O cogo kelen na, aw fana bɛ mɔgɔ tilennenw ye kɛnɛma, nka aw kɔnɔna na, aw falen bɛ filankafoya ni tilenbaliya la.
29 «Bɔnɛ bɛ aw sariya karamɔgɔw ni Farisiɛn filankafow! katuguni aw bɛ kiraw ka kaburuw jɔ ka mɔgɔ tilennenw ka kaburuw masiri.
30 A fɔ ko: «Ni an tun bɛ an bɛnbaw ka waati la, an tun tɛna kɛ kiraw joli la.»
31 O de y'a to aw ka kɛ aw yɛrɛw seerew ye, ko aw ye kiraw fagabagaw denw ye.
32 A' ye aw bɛnbaw ka sumanikɛlan fa.
33 Aw saw, saw bɔnsɔn, aw bɛ se ka kisi jahanama jalaki ma cogo di?
34 O de kosɔn ne bɛ kiraw ni hakilitigiw ni sariya karamɔgɔw ci aw ma. Aw na u dɔw bugɔ aw ka Alabatosow kɔnɔ ka u tɔɔrɔ dugu ni dugu la.
35 O cogo la, joli tilennen minnu bɔnna dugukolo kan, olu bɛɛ ka na aw kan, k'a ta Abɛl tilennen joli la ka taa a bila Baraki denkɛ Zakari joli la, aw ye min faga Alabatosoba ni sarakabɔlan cɛ.
36 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko nin kow bɛɛ na kɛ bi mɔgɔw ma.
37 Jerusalɛm, Jerusalɛm, e min bɛ kiraw faga ka kabakurunw ci i ma, ne tun b'a fɛ ka i denw lajɛ siɲɛ joli, i n'a fɔ kɔnɔsogonin b'a ka kɔnɔw lajɛ a kamanw kɔrɔ, k'a sɔrɔ aw ma sɔn!
38 A filɛ, aw ka so lakolon tora aw bolo.
39 Ne b'a fɔ aw ye ko aw tɛna ne ye kabini sisan fo aw k'a fɔ ko: «Min bɛ na Matigi tɔgɔ la, o ye dubaden ye.»

SABABU 24NAN

1 Yesu bɔra ka bɔ Alabatosoba kɔnɔ.
2 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw ma nin kow bɛɛ ye wa? tiɲɛ na ne b'a fɔ aw ye ko kabakurun si tɛna to yan ka bin dɔ kan.»
3 Yesu sigilen tun bɛ Oliviye kulu kan tuma min na, kalandenw gɛrɛla Yesu la u dan na k'a fɔ a ye ko: «A fɔ an ye, nin kow bɛna kɛ tuma jumɛn?» I nali ni diɲɛ laban taamasyɛn na kɛ mun ye?»
4 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw k'aw janto mɔgɔ si kana aw lafili.»
5 Mɔgɔ caman na na ne tɔgɔ la k'a fɔ ko: «Ne ye Krisita ye.» A na mɔgɔ caman lafili.»
6 Aw na kɛlɛw ni kɛlɛw kumakan mɛn, aw kana aw hakili ɲagami, katuguni nin kow bɛɛ ka kan ka kɛ, nka a laban ma se fɔlɔ.
7 Siya na wuli siya kama, masaya na wuli masaya kama.
8 O bɛɛ ye dusukasi daminɛ ye.
9 U na aw don tɔɔrɔ la ka aw faga, siyaw bɛɛ na aw koniya ne tɔgɔ kosɔn.
10 O tuma la, mɔgɔ caman na dusu tiɲɛ, ka ɲɔgɔn janfa, ka ɲɔgɔn koniya.
11 Kira nkalontigɛlaw caman na wuli ka mɔgɔ caman lafili.
12 Tilenbaliya na caya, mɔgɔ caman ka kanuya na nɛnɛ.
13 Nka min na muɲuli kɛ fo laban na, o na kisi.
14 Masaya Kibaru Duman na fɔ diɲɛ yɔrɔ bɛɛ la walisa ka kɛ seereya ye siyaw bɛɛ ye. O kɔ, laban na se.»
15 Ni aw na fɛn tiɲɛnen haramulen ye, kira Daniɛl ye min kofɔ, o jɔlen bɛ yɔrɔ senuma kɔnɔ.
16 Jude jamana mɔgɔw ka boli ka taa kuluw la.
17 Min bɛ so sanfɛ, o kana jigin ka fɛn si bɔ a ka so kɔnɔ.
18 Min bɛ foro la, o kana kɔsegin ka taa a ka finiw ta.
19 Bɔnɛ bɛ kɛ kɔnɔmaw ni sin dibagaw ye o donw na!
20 Aw ka delili kɛ walisa aw ka boli kana kɛ nɛnɛ waati wala lafiɲɛ don na.
21 O tuma na, tɔɔrɔba na kɛ, tɔɔrɔba min ma kɛ kabini diɲɛ daminɛ fo ka na se bi ma.
22 Ni o donw ma surunya, mɔgɔ si tɛna kisi, nka o donw na surunya mɔgɔ sugandilenw kosɔn.
23 Ni mɔgɔ dɔ y'a fɔ aw ye ko: «A filɛ, Krisita bɛ yan, wala yen. Aw kana da a la.
24 Krisita nkalontigɛlaw ni kira nkalontigɛlaw na wuli ka taamashyɛnbaw ni kabakobaw kɛ. fo ni a tun bɛ se ka kɛ, u na mɔgɔ sugandilenw yɛrɛ lafili.
25 A filɛ, ne y'o fɔ aw ye ka kɔrɔ.

26 O de kosɔn ni u y'a fɔ aw ye ko: «A filɛ, a bɛ
kungokolon kɔnɔ.» Aw kana bɔ yen. Aw kana da a la.
27 Sanpɛrɛn bɛ bɔ kɔrɔn fɛ ka yeelen bɔ fo tilebin fɛ. Mɔgɔ
Denkɛ nali fana na kɛ ten.»
28 Su bɛ yɔrɔ o yɔrɔ, wuluw na lajɛ yɔrɔ o yɔrɔ.
29 O donw tɔɔrɔ kɔfɛ dɔrɔn, tile na dibi don, kalo tɛna
yeelen bɔ, dolow na bin ka bɔ sankolo la, sankolo fanga na
yɛrɛyɛrɛ.
30 Mɔgɔ Denkɛ taamasyɛn na jira sankolo la, o tuma na,
dugukolo kan kabilaw bɛɛ na kasi, u na Mɔgɔ Denkɛ natɔ
ye sankolo sankaba la ni sebaaya ni nɔɔrɔba ye.
31 A na a ka mɛlɛkɛw ci ni burufiyɛkanba ye, u na a ka
mɔgɔ sugandilenw lajɛ ɲogɔn fɛ ka bɔ fiɲɛ naani na, ka bɔ
sankolo fan kelen na ka taa a bila a dan na.
32 Aw ye ntalen dɔ kalan torosun ko la. Ni a bolo mɔna
hali bi, ka buluw bɔ, aw b'a dɔn ko samiyɛ surunyara.
33 Aw fana ye nin kow bɛɛ ye tuma min na, aw k'a dɔn ko
a surunyara da la.
34 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko nin bɔnsɔn tɛna tɛmɛn fo nin
kow bɛɛ ka dafa.
35 Sankolo ni dugukolo na tɛmɛn, nka ne ka kuma tɛna
tɛmɛn.
36 Nka mɔgɔ si tɛ o don ni o waati dɔn, sankolola mɛlɛkɛw
tɛ, fo ne Fa kelenpe.
37 Nka Nuhun ka donw tun bɛ cogo min na, Mɔgɔ Denkɛ
nali fana na kɛ ten.
38 U tun bɛ dumuni kɛ ka minni kɛ, ka furu kɛ ka furu kɛ
fo ka se Nuhun donna kurun kɔnɔ don min na.
39 A ma o dɔn fo sanjiba nana ka u bɛɛ ta. Mɔgɔ Denkɛ
nali fana na kɛ ten.»
40 O tuma la, mɔgɔ fila na kɛ foro la. kelen na minɛ, tɔ
kelen na to.
41 Muso fila na kɛ sɔgɔsɔgɔninjɛ la. kelen na minɛ, tɔ
kelen na to.
42 Aw ka to aw ɲɛ na, katuguni aw t'a dɔn aw Matigi bɛ na
waati min na.
43 Nka aw k'a dɔn ko ni sotigi tun y'a dɔn son bɛna na
waati min na, a tun na kɔlɔsili kɛ, a tun tɛna sɔn a ka so ka
tiɲɛ.
44 O de y'a to aw fana ka labɛn, katuguni aw hakili la,
Mɔgɔ Denkɛ bɛ na waati min na.
45 Jɔn ye jɔn dannamɔgɔ hakilitigi ye, a makɛ ye min kɛ a
ka so kuntigi ye, walisa ka dumuni di u ma a waati la?
46 Baaraden min makɛ nana, a na o kɛ ten, o ye dubaden
ye.
47 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko a na a kɛ a ka nafolo bɛɛ
kuntigi ye.»
48 Nka ni o jɔnkɛ jugu y'a fɔ a dusukun na ko: «Ne makɛ
bɛ a nali bila kɔfɛ.»
49 A na a daminɛ ka a jɔnɲɔgɔnw bugɔ, ka dumuni kɛ ka
minni kɛ ni dɔlɔminnaw ye.
50 O jɔnkɛ makɛ na na don min na, a tɛ a makɔnɔ don min
na, a tɛ a dɔn waati min na.
51 U na a tigetigɛ ka a niyɔrɔ di filankafow ma.

SABABU 25NAN

1 Sankolo masaya na suma ni npogotigi tan ye, olu minnu
ye u ka fitinɛw ta ka taa kɔɲɔcɛ kunbɛn.
2 U la duuru tun ye hakilitigiw ye, duuru tun ye
hakilintanw ye.
3 Nalomanw y'u ka fitinɛw ta, u ma tulu ta u fɛ.
4 Nka hakilitigiw ye tulu ta u ka minɛnw kɔnɔ ni u ka
lanpanw ye.
5 Kɔɲɔcɛ tora tuma min na, u bɛɛ sunɔgɔra ka sunɔgɔ.
6 Su tilancɛ, kulekan bɔra ko: «A filɛ, kɔɲɔcɛ bɛ na. Aw ka
bɔ ka taa a kunbɛn.»
7 O npogotigininw bɛɛ wulila ka u ka fitinɛw labɛn.
8 Hakilintanw y'a fɔ hakilitigiw ye ko: «A' ye aw ka tulu dɔ
di an ma. katuguni an ka lanpanw fagara.»
9 Hakilitigiw y'a jaabi ko: «O tɛ. A' y'a to an ni aw kana se
ka kɛ, nka aw ka taa feerekɛlaw fɛ ka sanni kɛ aw yɛrɛw
ye.»
10 U tun bɛ taa sanni kɛ tuma min na, kɔɲɔcɛ nana. Minnu
tun labɛnnen don, olu donna ni a ye furu la.
11 O kɔ, npogotigi tɔw fana nana k'a fɔ ko: «Matigi, Matigi,
i da wuli an ye.»
12 Nka Yesu y'a jaabi ko: «Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko ne tɛ
aw dɔn.»
13 O de kosɔn, aw ka to aw ɲɛ na, katuguni Mɔgɔ Denkɛ
nana don min na, aw tɛ o dɔn.
14 Sankolo masaya bɛ i ko mɔgɔ min taara jamana yɔrɔ jan
dɔ la, a y'a yɛrɛ ka jɔnw wele k'a ka nafolo di u ma.
15 A ye talan duuru di kelen ma, ka fila di dɔ wɛrɛ ma, ka
kelen di dɔ wɛrɛ ma. mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ka kɛɲɛ n'a
seko damadɔ ye; A y'a ka taama daminɛ o yɔrɔnin bɛɛ.
16 Min ye talan duuru sɔrɔ, o taara jago kɛ ni o talan duuru
wɛrɛ ye.
17 Min ye fila sɔrɔ, a ye fila wɛrɛ sɔrɔ fana.
18 Nka min ye kelen sɔrɔ, o taara dugukolo sɔgɔ ka a
matigi ka wari dogo.
19 Waati jan tɛmɛnen kɔ, o jɔnw matigi nana ka jate kɛ u fɛ.
20 Min ye talan duuru sɔrɔ, o nana ni talan duuru wɛrɛ ye,
k'a fɔ ko: «Matigi, i ye talan duuru di ne ma.
21 A makɛ y'a fɔ a ye ko: «A ɲena, jɔn ɲuman ni kantigi.
22 Talenti fila sɔrɔbaa fana nana k'a fɔ ko: «Matigi, i ye
talanta fila di ne ma.
23 A makɛ y'a fɔ a ye ko: «A ka ɲi, jɔn ɲuman ni kantigi. i
ye kantigiya kɛ fɛn damadɔw la, ne na i kɛ kuntigi ye fɛn
caman na.
24 Min ye talan kelen sɔrɔ, o nana k'a fɔ ko: «Matigi, ne y'a
dɔn ko i ye mɔgɔ gɛlɛn ye, i ma danni kɛ yɔrɔ min na, i ma
binkɛnɛ kɛ yɔrɔ min na.
25 O kɔ, ne siranna ka taa i ka talan dogo dugukolo la.
26 A makɛ y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: «I jɔn jugu, sɛgɛnba, i
y'a dɔn ko ne ma danni kɛ yɔrɔ min na, ne bɛ suman tigɛ,
ne ma binkɛnɛ kɛ yɔrɔ min na.
27 O de y'a to i tun ka kan ka ne ka wari bila fɛnw
falenbagaw bolo, o kɔ ne nali la, ne tun ka kan ka ne ta sɔrɔ
ni tɔnɔ ye.
28 O de kosɔn, aw ka o talen ta a bolo ka o di talo tan bɛ
min bolo.
29 Ni fɛn bɛ min bolo, o na di o ma, o na caya, nka fɛn tɛ
min bolo, a bolofɛn na bɔsi o la.
30 Aw ka jɔn nafama fili kɛnɛma dibi la.
31 Ni Hadamaden Denkɛ nana a nɔɔrɔ la ni mɛlɛkɛ
senumaw bɛɛ ye a fɛ, o tuma na, a na sigi a nɔɔrɔ
masasigilan kan.
32 Siyaw bɛɛ na lajɛ a ɲɛ kɔrɔ, a na u fara ɲɔgɔn kan i ko
sagagennaw b'a ka sagaw ni bakɔrɔnw tila ɲɔgɔn na.
33 A na sagaw bila a kininbolo la, bakɔrɔnw bɛ bila a
kininbolo la.

34 Masakɛ na a fɔ u ye a kininbolo fɛ ko: «Aw ka na, ne Fa ka dubadenw, ka masaya min labɛnna aw ye kabini diɲɛ dabɔ, aw ka o ciyɛn ta.
35 Kɔngɔ tun bɛ ne la, aw ye dumuni di ne ma, minnɔgɔ tun bɛ ne la, aw ye min di ne ma.
36 Aw farilankolon, aw ye fini don ne la, ne banana, aw nana bɔ ne ye.
37 Mɔgɔ tilennenw na a jaabi ko: «Matigi, an y'i ye tuma jumɛn kɔngɔ bɛ i la ka i balo?» Minnɔgɔ bɛ min na, wa a ye minfɛn di i ma wa?
38 An ye i ye dunan ye tuma jumɛn ka i minɛ ka taa so kɔnɔ? Walima farilankolon, ka fini don i la wa?
39 An y'i ye tuma jumɛn ko i bananen don wala kaso la, ka na i fɛ?
40 Masakɛ na u jaabi ko: «Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko aw ye o kɛ ne balima fitininw dɔ la kelen na, aw ye o kɛ ne ye.»
41 O tuma la, a na a fɔ u kinin fɛ fana ye ko: «Aw dangalenw, aw ka bɔ ne la ka taa tasuma banbali la, min labɛnnen don Sitanɛ ni a ka mɛlɛkɛw ye.
42 Kɔngɔ tun bɛ ne la, aw ma dumuni di ne ma.
43 Ne tun ye dunan ye, aw ma ne minɛ, farilankolon, aw ma fini don ne la.
44 U na a jaabi fana ko: «Matigi, an ye i ye tuma jumɛn kɔngɔ bɛ i la, wala minnɔgɔ bɛ i la, walima i ye dunan ye, walima i farilankolon ye, wala i bananen don, walima i bɛ kaso la, k'a sɔrɔ an ma i baara?»
45 O tuma la, a na u jaabi ko: «Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko aw ma o kɛ mɔgɔ fitininw dɔ la kelen ye, aw ma o kɛ ne ye.»
46 Olu na taa ɲangili banbali la, nka mɔgɔ tilennenw na taa ɲɛnamaya banbali la.

SABABU 26NAN

1 Yesu ye o kumaw bɛɛ ban tuma min na, a y'a fɔ a ka kalandenw ye.
2 Aw b'a dɔn ko tile fila kɔfɛ, Tɛmɛnkan seli bɛ kɛ.
3 O kɔ, sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw ni jama cɛkɔrɔbaw ye ɲɔgɔn lajɛn ka taa sarakalasebaaw kuntigi ka masaso la.
4 U ye ɲɔgɔn sɔsɔ walisa u ka Yesu minɛ ni nanbara ye k'a faga.
5 Nka u y'a fɔ ko: «Aw kana kɛ seli don na, walisa mankan ka don jama cɛma.»
6 Yesu tun bɛ Betani, Simɔn kunatɔ ka so.
7 Muso dɔ nana Yesu fɛ, alabatiri kɛsu dɔ tun b'a bolo, tulu tulu sɔngɔ gɛlɛnba tun bɛ min na, k'o bɔn a kun na, a sigilen tun bɛ dumuni na.
8 A ka kalandenw y'o ye tuma min na, u dimina kosɛbɛ k'a fɔ ko: «Nin tiɲeni kun ye mun ye?»
9 O tulumafɛn tun bɛ se ka feere fɛn caman na ka di faantanw ma.
10 Yesu y'o faamu tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: « Mun na aw bɛ muso tɔɔrɔ? katuguni a ye baara ɲuman kɛ ne ye.»
11 Faantanw bɛ aw fɛ tuma bɛɛ. Nka ne tɛ aw fɛ tuma bɛɛ.»
12 A ye nin tulu tulu bɔn ne fari la, a y'o kɛ ne sudon kama.
13 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko nin Kibaru Duman fɔra yɔrɔ o yɔrɔ diɲɛ fan bɛɛ la, nin muso ye min kɛ, o fana na fɔ o yɔrɔ la walisa k'a hakili jigin a la.
14 O mɔgɔ tan ni fila la kelen min tɔgɔ ko Juda Iskariɔti, o taara sarakalasebaaw kuntigiw fɛ.
15 U y'a fɔ u ye ko: «Aw na mun di ne ma, ne na a don aw bolo?» U ye layidu ta a fɛ warijɛ bi saba la.
16 Kabini o waati la, a ye sababu ɲini ka a janfa.
17 Dumuni fununbali seli don fɔlɔ la, kalandenw nana Yesu ma k'a ɲininka ko: «I b'a fɛ an ka Tɛmɛnkan seli labɛn i ye min?»
18 A ko: « Taa dugu kɔnɔ o cɛ sugu fɛ k'a fɔ a ye ko: Karamɔgɔ ko: Ne ka waati surunyara. Ne na Tɛmɛnkan seli kɛ i ka so ni ne ka kalandenw ye.
19 Yesu y'a fɔ u ye cogo min na, kalandenw y'a kɛ cogo min na. U ye Tɛmɛnkan seli labɛn.
20 Wula sera tuma min na, a y'i sigi ni mɔgɔ tan ni fila ye.
21 U bɛ dumuni kɛ tuma min na, a ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko aw dɔ na ne don.»
22 U dusu tiɲɛna kosɛbɛ, u kelen-kelen bɛɛ y'a daminɛ k'a fɔ a ye ko: «Matigi, ne don wa?»
23 A y'a jaabi ko: « Mɔgɔ min bɛ a bolo su ne fɛ daga kɔnɔ, o na ne don bolo la.»
24 Mɔgɔ Denkɛ bɛ taa i ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na a ko la. o tun ka ɲi o cɛ ma ni a tun ma bange.
25 Juda min ye a janfa, o y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, ne don wa?» A y'a fɔ a ye ko: « I y'a fɔ.»
26 U tun bɛ dumuni kɛ tuma min na, Yesu ye nbuuru ta k'a duba, k'a kari k'a di kalandenw ma k'a fɔ ko: « A' ye ta ka dumuni kɛ. nin ye ne farikolo ye.
27 A ye jifilen ta ka barika da Ala ye k'a di u ma k'a fɔ u ye ko: « Aw bɛɛ ka o min.
28 Layidu kura joli min bɔnna mɔgɔ caman kosɔn jurumuw yafali kama, o ye ne joli ye.
29 Nka ne b'a fɔ aw ye ko ne tɛna o rezɛnsun den min kabini sisan fo o don min na ne ni aw ye ne Fa ka masaya la.
30 U ye dɔnkili da tuma min na, u taara Oliviye kulu la.
31 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw bɛɛ na dusu tiɲɛ ne kosɔn bi su in na.»
32 Nka ne kununni kɔ, ne na taa aw ɲɛfɛ Galile.
33 Piɛrɛ y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: «Hali ni mɔgɔw bɛɛ na tiɲɛ i kosɔn, ne tɛna tɔɔrɔ abada.»
34 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ i ye ko bi su in na, sani kɔnɔ ka kasi, i na ban ne la siɲɛ saba.»
35 Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Hali ni ne bɛ sa i fɛ, ne tɛna ban i la.» Kalandenw bɛɛ fana y'o fɔ ten.
36 O kɔ, Yesu nana n'u ye yɔrɔ dɔ la min tɔgɔ ye ko Jetisemani, a y'a fɔ kalandenw ye ko: « Aw ka sigi yan, ne bɛ taa delili kɛ yan.»
37 O kɔ, a taara ni Piɛrɛ ni Zebede denkɛ fila ye, u dusu tiɲɛna kosɛbɛ.
38 A y'a fɔ u ye ko: « Ne ni dusukasilen don kosɛbɛ fo ka se saya ma.
39 A taara dɔɔni ka i biri a ɲɛda la k'a delili kɛ ko: « Ne Fa, ni a bɛ se ka kɛ, nin jifilen ka tɛmɛ ne fɛ.
40 A nana kalandenw ma k'u ye sunɔgɔ la k'a fɔ Piɛrɛ ye ko: « Aw ma se ka mun kɛ ne fɛ lɛrɛ kelen kɔnɔ?»
41 Aw ka to aw ɲɛ na ka delili kɛ walisa aw kana don kɔrɔbɔli la.
42 A taara a siɲɛ filanan na tugun ka Ala deli ko: « Ne Fa, ni nin jifilen tɛ tɛmɛn ne kan, ni ne ma o min, i sago ka kɛ.»
43 A sera ka u sɔrɔ sunɔgɔ la tugun, katuguni u ɲɛw tun ka gɛlɛn.
44 A y'u to yen, a taara kɔsegin ka delili kɛ a siɲɛ sabanan na.

45 O kɔ, a nana a ka kalandenw fɛ k'a fɔ u ye ko: « Aw ka sunɔgɔ sisan ka aw lafiɲɛ.
46 Wuli, an ka taa.
47 Ka Yesu to kuma la, a filɛ, Juda min tun ye mɔgɔ tan ni fila la kelen ye, o nana, jamaba dɔ nana ni npanw ni berew ye, ka bɔ sarakalasebaaw kuntigiw ni jama cɛkɔrɔbaw fɛ.
48 Min y'a janfa, o ye taamashyɛn di u ma k'a fɔ u ye ko: «Ne bɛ mɔgɔ o mɔgɔ susu, o ye o de ye.»
49 O yɔrɔnin bɛɛ, Yesu gɛrɛla Yesu yɔrɔ k'a fɔ ko: «Matigi, foli. ka a susu.
50 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ne teri, i nana mun na?» O kɔ, u nana u bolo da Yesu kan k'a minɛ.
51 Mɔgɔ minnu tun bɛ Yesu fɛ, olu dɔ la kelen y'a bolo kɔrɔta k'a ka npan bɔ ka sarakalasebaa kuntigi ka jɔnkɛ dɔ gosi k'a tulo gosi.
52 Yesu y'a fɔ a ye ko: « I ka npan bila a nɔ na, katuguni npan minɛbagaw bɛɛ na halaki ni npan ye.»
53 I b'a miiri ko ne tɛ se ka ne Fa deli sisan, k'a sɔrɔ a na mɛlɛkɛ kɛlɛbolo tan ni fila ni kɔ di ne ma sisan wa?
54 Nka Kitabuw na dafa cogo di ko a ka kan ka kɛ ten?
55 O waati yɛrɛ la, Yesu y'a fɔ jama ye ko: « Aw bɔra ni npanw ni berew ye i ko son ka ne minɛ wa?» Ne tun sigilen bɛ aw fɛ don o don ka mɔgɔw kalan Alabatosoba kɔnɔ, nka aw ma ne minɛ.
56 Nka o bɛɛ kɛra walisa kiraw ka Kitabuw ka dafa. O kɔ, kalandenw bɛɛ y'a bila ka boli.
57 Minnu ye Yesu minɛ, olu taara n'a ye sarakalasebaaw kuntigi Kayifa fɛ, sariya karamɔgɔw ni cɛkɔrɔbaw tun lajɛlen bɛ yɔrɔ min na.
58 Piɛrɛ tugura a nɔfɛ yɔrɔ jan fo ka se sarakalasebaaw kuntigi ka so kɔnɔ, ka don ka sigi ni jɔnw ye walisa ka labanko filɛ.
59 Sarakalasebaaw kuntigiw ni cɛkɔrɔbaw ni lajɛba mɔgɔw bɛɛ ye nkalon seereya ɲini Yesu kama walisa k'a faga.
60 Nka u ma mɔgɔ si sɔrɔ. A laban na, seere nkalontigɛla fila nana.
61 U y'a fɔ ko: «Nin cɛ ko: «Ne bɛ se ka Elohim ka Alabatosoba tiɲɛ ka a jɔ tile saba kɔnɔ.»
62 Sarakalasebaa kuntigi wulila k'a fɔ a ye ko: «I tɛ foyi jaabi wa?» Nin seereya ye mun ye i kama?
63 Nka Yesu y'a makun. Sarakalasebaa kuntigi y'a jaabi ko: «Ne b'i kali Ala ɲɛnama tɔgɔ la ko i k'a fɔ an ye ni i ye Krisita ye, Ala Denkɛ.»
64 Yesu y'a fɔ a ye ko: «I y'a fɔ, o bɛɛ n'a ta, ne b'a fɔ aw ye ko sini kɔfɛ, aw na Mɔgɔ Denkɛ sigilen ye sebaaya kinin fɛ, ka na sankolo sankaba la.»
65 Sarakalasebaa kuntigi y'a ka finiw fara k'a fɔ ko: «A ye Ala tɔgɔ tiɲɛ. an mago bɛ mun wɛrɛ la seerew la? A filɛ sisan, aw ye a ka Ala tɔgɔ tiɲɛ.»
66 Aw hakilina ye mun ye? U y'a jaabi ko: «A jalakilen don saya la.»
67 U ye daji da a ɲɛda la ka a bugɔ. Dɔ wɛrɛw y'a bugɔ ni u bolow ye.
68 U y'a fɔ ko: «E Krisita, kiraya fɔ an ye ko: Jɔn ye i bugɔ?»
69 Piɛrɛ sigilen tun bɛ kɛnɛma masaso kɔnɔ, sunguru dɔ nana a fɛ k'a fɔ a ye ko: «E fana tun bɛ Galile Yesu fɛ.»
70 Nka Yesu y'i sɔsɔ u bɛɛ ɲɛ na k'a fɔ ko: «I bɛ min fɔ, ne t'o dɔn.»
71 A bɔlen kɔ barada la, jɔnmuso wɛrɛ y'a ye k'a fɔ yen mɔgɔw ye ko: «Nin cɛ fana tun bɛ Yesu Nazarɛtika fɛ.»
72 A ye o sɔsɔ tugun ni kalili ye ko: «Ne tɛ o cɛ dɔn.»
73 Waati dɔ tɛmɛnen kɔ, mɔgɔ minnu jɔlen bɛ yen, olu nana Yesu ma k'a fɔ Piɛrɛ ye ko: «Tiɲɛ na, e fana ye u dɔ ye. Sabu i ka kuma bɛ i dusu tiɲɛ.»
74 O kɔ, a y'a daminɛ ka danga kɛ ka kali ko: «Ne tɛ cɛ dɔn.» Wa o yɔrɔnin bɛɛ la, ntori ye wuluwulu.
75 Piɛrɛ hakili jigira Yesu ka kuma la, o min y'a fɔ a ye ko: «Sanni kɔnɔ ka kasi, i na ban ne la siɲɛ saba.» A bɔra ka kasi kosɛbɛ.

SABABU 27NAN

1 Sɔgɔma sera tuma min na, sarakalasebaaw kuntigiw ni cɛkɔrɔbaw bɛɛ ye ladili kɛ Yesu kama walisa k'a faga.
2 U y'a siri tuma min na, u y'a ta ka taa n'a ye, ka a di gɔfɛrɛnɛrɛ Ponsi Pilate ma.
3 Juda min ye Yesu don bolo la, a y'a ye ko a jalakilen don, a nimisara a yɛrɛ la ka warijɛ bi saba lasegin sarakalasebaaw kuntigiw ni cɛkɔrɔbaw ma.
4 A ko: «Ne ye jurumu kɛ ka da a kan ne ye mɔgɔ jalakibali joli janfa.» U y'a fɔ ko: «O ye mun ye anw fɛ?» I k'i janto o la.»
5 A y'o warijɛw fili Alabatosoba kɔnɔ ka taa ka taa a yɛrɛ dulon.
6 Sarakalasebaaw kuntigiw ye o warijɛw ta k'a fɔ ko: «A man ɲi ka u don nafolo marayɔrɔ la, katuguni o ye joli sɔngɔ ye.»
7 U ye jɛkafɔ kɛ ka daga dilabaga ka foro san u fɛ walisa ka dunanw su don a kɔnɔ.
8 O de y'a to o foro tɔgɔ dara ko: «Joli foro» fo ka na se bi ma.»
9 O tuma la, kira Jeremi ye min fɔ, o dafara, ko: «U ye warijɛ bi saba ta, o min sɔngɔ tun ye Israɛl bɔnsɔn ye.
10 A ye u di bɔgɔdaga dilabaga ka foro ma, i ko Matigi y'a latigɛ ne ye cogo min na.
11 Yesu y'i jɔ gɔfɛrɛnɛrɛ ɲɛ kɔrɔ. Yesu y'a fɔ a ye ko: « I b'a fɔ.»
12 Sarakalasebaaw kuntigiw ni cɛkɔrɔbaw y'a jalaki tuma min na, a ma foyi jaabi.
13 Pilate y'a fɔ a ye ko: «U bɛ seereya minnu kɛ i kama, i t'o mɛn wa?»
14 A y'a jaabi abada. fo gofɛrɛnaman kabakoyara kosɛbɛ.
15 O seli la, gɔfɛrɛnɛrɛ tun delila ka kasoden dɔ bila jama bolo, u tun b'a fɛ min na.
16 O waati la, kasoden dɔ tun bɛ u fɛ, o tɔgɔ ko Barabasi.
17 U ye ɲɔgɔn lajɛn tuma min na, Pilate y'a fɔ u ye ko: «Aw b'a fɛ ne ka jɔn bila aw ye?» Barabasi wala Yesu min bɛ wele ko Krisita?
18 A y'a dɔn ko u y'a kisi keleya de kosɔn.
19 A sigilen bɛ kiritigɛlan kan tuma min na, a muso ye ci bila a ma k'a fɔ a ye ko: «I ni o cɛ tilennen tɛ foyi la, katuguni ne ye tɔɔrɔ caman sɔrɔ bi sugo la a kosɔn.»
20 Nka sarakalasebaaw kuntigiw ni cɛkɔrɔbaw ye jama lasun u ka Barbasi deli ka Yesu halaki.
21 Gofɛrɛnaman y'u jaabi ko: «Aw b'a fɛ ne ka jɔn bila u fila la?» U ko: «Barabasi.»
22 Pilate y'a fɔ u ye ko: «Ne na mun kɛ Yesu la, Yesu min bɛ wele ko Krisita?» U bɛɛ y'a fɔ a ye ko: «A ka gengen jiri la.»
23 Gofɛrɛnaman y'a fɔ ko: «Mun na, a ye kojugu jumɛn kɛ?» Nka u pɛrɛnna ka t'a fɛ k'a fɔ ko: «A ka gengen jiri la.»

24 Pilate y'a ye tuma min na ko a tɛ se ka foyi sɔrɔ, ni
mankanba donna, a ye ji ta ka a bolow ko jama ɲɛ kɔrɔ k'a
fɔ ko: «Ne jalakibali don nin mɔgɔ tilennen joli la.
25 Mɔgɔw bɛɛ y'a jaabi ko: «A joli ka kɛ anw ni an denw
kan.»
26 O kɔ, a ye Barabasi bila ka taa u ɲɛ.
27 Gofɛrɛnaman ka sɔrɔdasiw taara ni Yesu ye mɔgɔw ka
so kɔnɔ ka sɔrɔdasi kulu bɛɛ lajɛ a fɛ.
28 U ye u ka finiw bɔ a la ka fini bilenman dɔ don a la.
29 U ye masafugulan ŋɛɲɛ kɛ tuma min na, u y'o don a kun
na, ka nɛgɛbere don a kininbolo la.
30 U ye daji da a kan, ka binkɛnɛ ta k'a bugɔ a kun na.
31 U ye a tulo geren kɔfɛ, u ye o fini bɔ a la ka a yɛrɛ ka
fini don a la ka taa n'a ye ka taa a gengen jiri la.
32 U bɔra tuma min na, u ye Sirene cɛ dɔ sɔrɔ, o tɔgɔ ye ko
Simɔn.
33 U sera yɔrɔ dɔ la min tɔgɔ ye ko Gɔlgota, o kɔrɔ ye ko
kunkolo yɔrɔ dɔ.
34 U ye vinigari di a ma, min ɲagaminen don ni galo ye, a
y'o nɛnɛ tuma min na, a ma sɔn ka min.
35 U y'a gengen jiri la ka a ka finiw tila, ka kala da, walisa
kira ye min fɔ, o ka dafa, ko: «U ye ne ka finiw tila u cɛma,
u ye kala da ne ka finiw kan.»
36 U sigilen tun bɛ ka Yesu kɔlɔsi yen.
37 A ka jalaki sɛbɛnnen bɛ a kunkolo kan ko: «Yesu ye
Yahutuw ka masakɛ ye.»
38 Son fila gengenna jiri la a fɛ, kelen tun bɛ a kinin fɛ, dɔ
wɛrɛ tun bɛ numan fɛ.
39 Tɛmɛbagaw y'a tɔgɔ kɔrɔfɔ k'u kunkolo wuli.
40 U y'a fɔ ko: «E min bɛ Alabatosoba tiɲɛ ka a jɔ tile saba
kɔnɔ, i yɛrɛ kisi.» Ni i ye Ala Denkɛ ye, i ka jigin ka bɔ
gengenjiri la.
41 O cogo kelen na, sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya
karamɔgɔw ni cɛkɔrɔbaw tun bɛ Yesu tulo geren.
42 A ye mɔgɔ wɛrɛw kisi. a yɛrɛ tɛ se ka kisi. Ni a ye Israɛl
masakɛ ye, a ka jigin ka bɔ gengenjiri la sisan, an na da a la.
43 A y'a jigi da Elohim kan. A ka a kisi sisan, ni a b'a fɛ,
katuguni a ko: «Ne ye Ala Denkɛ ye.»
44 Sonw minnu gengenna jiri la ni Yesu ye, olu fana y'o
ɲɔgɔn fili a ɲinw na.
45 Kabini lɛrɛ wɔɔrɔnan na, dibi donna jamana yɔrɔ bɛɛ la
fo ka se lɛrɛ kɔnɔntɔnnan ma.
46 Lɛrɛ kɔnɔntɔnnan ɲɔgɔn na, Yesu pɛrɛnna ni kanba ye
ko: « Eli, Eli, lama sabakitani?» O kɔrɔ ko: «Ne ka Ala, ne
ka Ala, mun na i ye ne bila?»
47 Mɔgɔ minnu jɔlen bɛ yen, olu dɔw y'o mɛn tuma min na,
u y'a fɔ ko: «Nin cɛ bɛ Eli wele.»
48 O yɔrɔnin bɛɛ la, u dɔ bolila ka sɔgɔsɔgɔninjɛ dɔ ta k'a
fa ni vinigari ye k'a da jirisunba dɔ kan k'a min.
49 Mɔgɔ tɔw ko: «An ka a lajɛ ni Eli nana a kisi.»
50 Yesu ye kulekanba bɔ tuma min na, a ye jinɛ dabila.
51 Alabatosoba datugulan farala fila ye ka bɔ sanfɛ ka taa a
bila duguma. Dugukolo yɛrɛyɛrɛla, faraw farala;
52 Kaburuw dabɔra. Mɔgɔ senuma minnu sunɔgɔra, olu su
caman wulila.
53 A lakununni kɔ ka bɔ kaburuw kɔnɔ ka taa dugu senuma
kɔnɔ ka a yɛrɛ jira mɔgɔ caman na.
54 Kɛlɛcɛw kuntigi ni a fɛ minnu tun bɛ Yesu kɔlɔsi, olu ye
dugukolo yɛrɛyɛrɛ ni ko kɛlenw ye tuma min na, u siranna
kosɛbɛ k'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, nin tun ye Ala Denkɛ ye.»
55 Muso caman tun bɛ Yesu nɔfɛ ka bɔ Galile ka baara kɛ
Yesu ye yɔrɔ jan.
56 Magadala Mariyama ni Yakuba ni Yusu ba Mariyama
ani Zebede denw ba tun bɛ olu cɛma.
57 Wula fɛ, nafolotigi dɔ nana Arimate, a tɔgɔ ko Yusufu.
58 A taara Pilate fɛ ka Yesu su deli. O kɔ, Pilate ye ci fɔ ko
a ka su lase.
59 Yusufu ye su ta tuma min na, a y'a siri ni fini sanuman
ye.
60 A y'a da a yɛrɛ ka kaburu kura kɔnɔ, a ye min tigɛ fara
la, ka kabakurun belebeleba dɔ wuli ka taa kaburu da la ka
taa.
61 Magadala Mariyama ni Mariyama tɔ kelen sigilen tun
bɛ kaburu da la.
62 O dugusagwɛ, Labɛn don kɔfɛ, sarakalasebaaw kuntigiw
ni Farisiɛnw nana ɲɔgɔn fɛ Pilate fɛ.
63 A ko: «Matigi, an hakili b'a la ko o nanbarakɛla y'a fɔ a
ɲɛnamatɔ ye ko: «Tile saba tɛmɛnen kɔ, ne na kunun.»
64 A' y'a fɔ ko kaburu ka ladon fo tile sabanan, walisa a ka
kalandenw kana na su fɛ k'a sonya k'a fɔ jama ye ko: «A
kununna ka bɔ suw cɛma.»
65 Pilate y'a fɔ u ye ko: «Kɔlɔsilikɛla b'aw fɛ.
66 U taara kaburu jɔ, ka kabakurun datugu, ka
kɔlɔsilikɛlaw sigi .

SABABU 28NAN

1 Lafiɲɛ don laban na, dugujɛ daminɛna dɔgɔkun don fɔlɔ
la, Magadala Mariyama ni Mariyama tɔ kelen nana kaburu
lajɛ.
2 Dugukolo yɛrɛyɛrɛba dɔ kɛra, katuguni Matigi ka mɛlɛkɛ
jigira ka bɔ sankolo la ka na kabakurun wuli ka bɔ da la ka
segin a kan.
3 A ɲeda tun bɛ i ko sanpɛrɛn, a ka finiw tun bɛ fin i ko
nɛnɛ.
4 Kɔlɔsilikɛlaw yɛrɛyɛrɛla a ɲesiran kosɔn, u kɛra i ko
mɔgɔ salenw.
5 Mɛlɛkɛ y'a fɔ musow ye ko: «Aw kana siran, katuguni ne
b'a dɔn ko aw bɛ Yesu gengen jiri la.»
6 A tɛ yan, katuguni a kununna i ko a y'a fɔ cogo min na.
Matigi dalen bɛ yɔrɔ min na, aw ka na o lajɛ.
7 Aw ka teliya ka taa a fɔ a ka kalandenw ye ko a kununna
ka bɔ suw cɛma. A filɛ, a bɛ taa aw ɲɛfɛ Galile. aw na a ye
yen.»
8 U bɔra kaburu la joona ni siran ni nisɔndiyaba ye. A
bolila ka taa a ka kalandenw ka kuma lase.
9 U taatɔ k'a fɔ a ka kalandenw ye tuma min na, Yesu y'u
kunbɛn k'a fɔ u ye ko: « Aw bɛɛ ka fo.» U nana a senw
minɛ k'a bato.
10 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw kana siran, aw ka taa a fɔ ne
balimaw ye ko u bɛ taa Galile, u na ne ye yen.»
11 U taatɔ tuma min na, kɔlɔsilikɛlaw dɔw nana dugu kɔnɔ
ka ko kɛlenw bɛɛ fɔ sarakalasebaaw kuntigiw ye.
12 U ni cɛkɔrɔbaw ye ɲɔgɔn lajɛn ka ɲɔgɔn sɔrɔ, u ye wari
caman di sɔrɔdasiw ma.
13 U y'a fɔ ko: «Aw k'a fɔ ko a ka kalandenw nana su fɛ k'a
sonya k'an to sunɔgɔ la.»
14 Ni o sera gɔfɛrɛnɛrɛ tulo la, an na a lasun ka aw lakana.
15 U ye wari ta ka u kalan cogo min na, u y'o kɛ.
16 O kalanden tan ni kelen taara Galile kulu dɔ la, Yesu
tun ye u sigi yɔrɔ min na.
17 U y'a ye tuma min na, u y'a bato.
18 Yesu gɛrɛla u fɛ k'a fɔ u ye ko: « Sebaaya bɛɛ dira ne
ma sankolo ni dugukolo kan.»

19 Aw ka taa siyaw bɛɛ kalan, ka u batise Fa ni Denkɛ ni
Ni Senu tɔgɔ la.
20 Ne ye fɛn o fɛn fɔ aw ye, aw k'u kalan u ka o bɛɛ labato.
Amiina.

Marika ka Kibaru Duman

SABABU 1

1 Elohim Denkɛ Yesu Krisita Kibaru Duman daminɛ don.
2 A sɛbennen bɛ kiraw la cogo min na ko: «A filɛ, ne bɛ ne ka ciden ci i ɲɛ kɔrɔ, o na i ka sira labɛn i ɲɛkɔrɔ.»
3 Mɔgɔ dɔ pɛrɛnna kungokolon kɔnɔ ko: «Aw ka Matigi ka sira labɛn, ka a siraw latilen.»
4 Yuhana ye batiseli kɛ kungokolon kɔnɔ, ka nimisa batiseli ko fɔ walisa ka jurumuw yafa.
5 Jude jamana bɛɛ ni Jerusalɛm mɔgɔw bɔra ka taa Yesu fɛ, u bɛɛ batisera a fɛ Jurdɛn baji la, ka sɔn u ka jurumuw ma.
6 Yuhana tun bɛ fini don ni ɲɔgɔmɛ kunsigi ye. A ye ntumuw ni kungo kɔnɔ mɔni dun.
7 A ye waajuli kɛ k'a fɔ ko: «Mɔgɔ dɔ bɛ na ne kɔfɛ, min fanga ka bon ni ne ye, ne man kan ka n biri ka a ka sanbara dawolo da.»
8 Tiɲɛ na, ne ye aw batise ni ji ye, nka ale na aw batise ni Ni Senu ye.
9 O donw la, Yesu nana ka bɔ Galile jamana nazarɛti, ka batise Yuhana fɛ Jurdɛn baji la.
10 A bɔra ji la o yɔrɔnin bɛɛ la, a ye sankolo da wulilen ye, Ni Senu bɛ jigin a kan i ko tuganin.
11 Kumakan dɔ bɔra sankolo la ko: «I ye ne Denkɛ kanulen ye, ne ka di ne ye kosɛbɛ.»
12 O yɔrɔnin bɛɛ, Ni Senu y'a gɛn ka taa kungokolon kɔnɔ.
13 A tora kungokolon kɔnɔ tile binaani kɔnɔ, Sitanɛ kɔrɔbɔra a la. A tun bɛ kungosogow fɛ. Mɛlɛkɛw tun bɛ baara kɛ a ye.
14 Yuhana bilalen kɔ kaso la, Yesu taara Galile ka Elohim ka masaya Kibaru Duman fɔ.
15 U y'a fɔ ko: « Waati dafara, Ala ka masaya surunyara.
16 A taamatɔ Galile ba da la, a ye Simɔn ni a balimakɛ Andre ye, u bɛ ka jɛgɛ fili kɔgɔji la, katuguni u tun ye mɔnikɛlaw ye.
17 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw ka na ne nɔfɛ, ne na aw kɛ mɔgɔw mɔnikɛlaw ye.»
18 O yɔrɔnin bɛɛ la, u y'u ka jɔw bila ka tugu a nɔfɛ.
19 A taara dɔɔnin o yɔrɔ la, a ye Zebede denkɛ Yakuba ni a balimakɛ Yuhana ye, olu fana tun bɛ kurun kɔnɔ ka u ka jɔw labɛn.
20 A y'u wele o yɔrɔnin bɛɛ, u ye u fa Zebede to kurun kɔnɔ ni baarakɛlaw ye.
21 U taara Kapɛrnaum dugu kɔnɔ. O yɔrɔnin bɛɛ lafiɲɛ don na, a donna Alabatoso kɔnɔ ka mɔgɔw kalan.
22 U kabakoyara a ka kalan na, katuguni a ye u kalan i ko fangatigi, a ma u kalan i ko sariya karamɔgɔw.
23 Cɛ dɔ tun bɛ u ka Alabatoso kɔnɔ, jinɛ nɔgɔlen tun bɛ min na. A pɛrɛnna ko:
24 U y'a fɔ ko: «An ka an to. Mun bɛ an ni i cɛ, e Yesu Nazarɛti? i nana an halaki wa? I ye mɔgɔ min ye, ne bɛ i dɔn, Ala ka senuma.
25 Yesu y'a kɔrɔfɔ ko: « I makun ka bɔ a kɔnɔ.»
26 Jinɛ nɔgɔlen y'a tigɛtigɛ ka pɛrɛn ni kanba ye, a bɔra a kɔnɔ.
27 U bɛɛ kabakoyara fo u ye ɲɔgɔn ɲininka ko: «Nin ye mun ye?» nin ye kalan kura jumɛn ye ? A bɛ jinɛ nɔgɔlenw ci ni fanga ye, u bɛ a kan minɛ.»
28 O yɔrɔnin bɛɛ la, a tɔgɔ bɔra Galile jamana fan bɛɛ la.
29 O yɔrɔnin bɛɛ, u bɔra Elohimbatoso kɔnɔ, u donna Simɔn ni Andre ka so, Yakuba ni Yuhana.
30 Nka Simɔn muso ba dalen tun bɛ farigan fɛ.
31 A nana a bolo minɛ k'a kɔrɔta. O yɔrɔnin bɛɛ, sumaya bɔra a la, ka baara kɛ u ye.
32 wula fɛ, tile bintɔ, u nana ni banabagatɔw bɛɛ ni jinɛw ye.
33 Dugu bɛɛ lajɛlen tun bɛ da la.
34 A ye bana suguya caman banabagatɔ caman kɛnɛya, ka jinɛ caman gɛn ka bɔ yen. A ma sɔn jinɛw ka kuma, katuguni u tun b'a dɔn.
35 Sɔgɔma, a wulila waati jan sani tile ka se, a bɔra ka taa yɔrɔ kelen na ka delili kɛ yen.
36 Simɔn ni a taamaɲɔgɔnw tugura a nɔfɛ.
37 U y'a sɔrɔ tuma min na, u y'a fɔ a ye ko: «Mɔgɔ bɛɛ b'i ɲini.»
38 A y'a fɔ u ye ko: « An ka taa dugu wɛrɛw la, walisa ne ka waajuli kɛ yen fana.
39 A ye waajuli kɛ u ka Alabatosow kɔnɔ Galile jamana bɛɛ la ka jinɛw gɛn.
40 Kunatɔ dɔ nana Yesu deli k'a biri a kɔrɔ k'a fɔ a ye ko: «Ni i b'a fɛ, i bɛ se ka ne saniya.»
41 Yesu hinɛ donna, a y'a bolo kɔrɔta k'a maga a la k'a fɔ a ye ko: « Ne b'a fɛ. I ka saniya.»
42 A kumana dɔrɔn, kuna bɔra a la o yɔrɔnin bɛɛ, a saniyalen don.
43 A y'a fɔ a ye kosɔbɛ, ka a bila ka taa o yɔrɔnin bɛɛ.
44 A y'a fɔ a ye ko: « I kana foyi fɔ mɔgɔ si ye, nka taa i yɛrɛ jira sarakalasebaa la, ka Musa ka ci fɔlenw kɛ i saniyali ye, walisa u ka seereya kɛ.»
45 Nka Yesu bɔra ka o ko lase mɔgɔw ma kosɛbɛ, ka o ko lase mɔgɔw ma, fo Yesu ma se ka don dugu kɔnɔ tugun, nka a tora kɛnɛma kungokolon yɔrɔw la.

SABABU 2NAN

1 Tile dɔw tɛmɛnen kɔ, a donna Kapɛrnaum dugu kɔnɔ. Mankan bɔra ko a bɛ so kɔnɔ.
2 O yɔrɔnin bɛɛ la, mɔgɔ caman ye ɲɔgɔn lajɛn, fo yɔrɔ si ma sɔrɔ ka u bisimila, hali da la, a ye o kuma fɔ u ye.
3 U nana ni farilabanabagatɔ dɔ ye a fɛ.
4 U ma se ka gɛrɛ a la degun kosɔn, u ye so sanfɛla da wuli, a tun bɛ yɔrɔ min na.
5 Yesu y'u ka dannaya ye minkɛ, a y'a fɔ farigantɔ ye ko: « Ne denkɛ, i ka jurumuw yafara i ma.»
6 Sariya karamɔgɔ dɔw sigilen tun bɛ yen.
7 Mun na nin cɛ bɛ Ala tɔgɔ tiɲɛ ten? jɔn bɛ se ka jurumuw yafa ni Ala dɔrɔn tɛ?
8 Yesu y'a ye o yɔrɔnin bɛɛ la ko u bɛ miiri o cogo la u yɛrɛ kɔnɔ, a y'a fɔ u ye ko: « Mun y'a to aw bɛ miiri nin kow la aw dusukun na?
9 Yala a ka nɔgɔn ka a fɔ farigantɔ ye ko: «I ka jurumuw yafara i ma.» Walima k'a fɔ ko: «Wuli ka i ka dilan ta ka taama?»
10 Nka walisa aw k'a dɔn ko se bɛ Mɔgɔ Denkɛ ye ka jurumuw yafa dugukolo kan. »
11 Ne b'a fɔ i ye ko i ka wuli ka i ka dilan ta ka taa i ka so kɔnɔ.

12 O yɔrɔnin bɛɛ, a wulila ka dilan ta ka taa u bɛɛ ɲɛ. O bɛɛ kabakoyara, ka Ala tanu, k'a fɔ ko: «An ma o ye nin cogo la abada.»
13 A taara ba da la ko kura. Jama bɛɛ taara a fɛ ka u kalan.
14 A tɛmɛna tuma min na, a ye Alfe denkɛ Levi ye, a sigilen bɛ sarabɔyɔrɔ la . A wulila ka tugu a nɔfɛ.
15 Yesu sigilen tun bɛ dumuni na a ka so kɔnɔ tuma min na, jatigɛwalekɛla caman ni jurumukɛla caman tun sigilen bɛ Yesu ni a ka kalandenw fɛ.
16 Sariya karamɔgɔw ni Farisiɛnw y'a ye tuma min na a bɛ dumuni kɛ ni waribɔlaw ni jurumukɛlaw ye, u y'a fɔ a ka kalandenw ye ko: «A bɛ dumuni kɛ ka minni kɛ ni waribɔlaw ni jurumutɔw ye cogo di?»
17 Yesu y'o mɛn tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔ kɛnɛmanw mago tɛ dɔgɔtɔrɔ la, fɔ banabagatɔw.
18 Yuhana ni Farisiɛnw ka kalandenw tun bɛ sunɔgɔ.
19 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Denmisɛnw bɛ se ka sunɔgɔ k'a sɔrɔ kɔɲɔcɛ bɛ u fɛ wa? ni kɔɲɔcɛ bɛ u fɛ, u tɛ se ka sunɔgɔ.
20 Nka don dɔw bɛ na, kɔɲɔcɛ na bɔ u bolo, o donw na, u bɛna sunɔgɔ o donw na.
21 Mɔgɔ si tɛ fini kura dila fini kɔrɔ kan, n'o tɛ, fini kura min y'a fa, o bɛ fini kɔrɔ bɔ a la, ka farali juguya.
22 Mɔgɔ si tɛ diwɛn kura don jifilen kɔrɔw kɔnɔ, n'o tɛ, diwɛn kura bɛ buteliw kari, diwɛn bɛ bɔn, diwɛnw na tiɲɛ.
23 A taara ɲɔforow cɛma lafiɲɛ don na. A ka kalandenw y'a daminɛ ka ɲɔkisɛw tigɛ.
24 Farisiɛnw y'a fɔ a ye ko: «A filɛ, mun na u bɛ fɛn min kɛ lafiɲɛ don na?
25 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ma deli k'a kalan Dawuda ye min kɛ, kɔngɔ tun b'a la k'a sɔrɔ kɔngɔ tun b'a la, ale ni a taamaɲɔgɔnw wa?
26 Sarakalasebaa kuntigi Abiyatar ka waati la, a donna Elohim ka so kɔnɔ, ka nbuuru jirali dun, o min man kan ka dun ni sarakalasebaaw tɛ, ka o di a fɛ mɔgɔw fana ma?
27 A y'a fɔ u ye ko: « Lafiɲɛ don dabɔra mɔgɔ de kama, mɔgɔ ma da lafiɲɛ don kama.
28 O de y'a to Hadamaden Denkɛ ye lafiɲɛ don fana Matigi ye.

SABABU 3NAN

1 A donna Elohimbatoso kɔnɔ ko kura. Cɛ dɔ tun bɛ yen min bolo jalen don.
2 U tun bɛ a kɔlɔsi ni a bɛna a kenɛya lafiɲɛ don na. walisa u k'a jalaki.
3 A y'a fɔ cɛ ye min bolo jalen don ko: « I jɔ.»
4 A y'a fɔ u ye ko: « A dagalen bɛ ka ko ɲuman kɛ lafiɲɛ donw na wa, walima ka kojugu kɛ wa? ka ɲɛnamaya kisi, walima ka mɔgɔ faga? Nka u y'u makun.
5 A ye u lamini ni dimi ye tuma min na, a dusu tiɲɛna u dusukun gɛlɛya kosɔn, a y'a fɔ cɛ ye ko: « I bolo kɔrɔta.» A y'a kɔrɔta, a bolo kɛnɛyara i ko tɔ kelen.
6 Farisiɛnw taara o yɔrɔnin bɛɛ la, u ni Hɛrɔdekaw ye jɛkafɔ kɛ a kama, u bɛ se k'a halaki cogo min na.
7 Nka Yesu y'a ni a ka kalandenw kɔsegin kɔgɔji la.
8 U bɔra Jerusalɛm ni Idume ani Jurdɛn kɔ fɛ. Tiri ni Sidɔn lamini mɔgɔw, jamaba y'a ka kobaw mɛn tuma min na, u nana Yesu ma.
9 A y'a fɔ a ka kalandenw ye ko kurun fitinin dɔ ka a makɔnɔ jamaba kosɔn, walisa u kana a degun.
10 A tun ye mɔgɔ caman kɛnɛya. Fasokan2009-09_enterneti_kalanni.dis.html,#5417333 tɔɔrɔbaa minnu tun bɛ yen , u y'u digidigi a kan walisa u ka maga a la.
11 Jinɛ nɔgɔlenw y'a ye tuma min na, u y'u biri a ɲɛ kɔrɔ ka pɛrɛn ko: «E ye Ala Denkɛ ye.»
12 A y'a fɔ u ye kosɛbɛ ko u kana a ladɔnniya.
13 A yɛlɛla kulu dɔ kan, a b'a fɛ mɔgɔ minnu na, a y'o wele.
14 A ye mɔgɔ tan ni fila sigi a fɛ, walisa a ka u ci ka taa waajuli kɛ.
15 Se bɛ u ye ka banaw kɛnɛya, ka jinɛw gɛn.
16 Simɔn ye a tɔgɔ da ko Piɛrɛ.
17 Zebede denkɛ Yakuba ni Yakuba balimakɛ Yuhana. A y'u tɔgɔ da ko Boanerges, o kɔrɔ ye ko: Sanpɛrɛn denw.
18 Andre ni Filipe ni Bartolome ni Matiyu ni Toma ni Alfe denkɛ Yakuba ni Tade ni Kanan Simɔn.
19 Juda Isikariyɔti fana y'a janfa.
20 Jama ye ɲɔgɔn lajɛn kokura, fo u ma se ka dumuni kɛ.
21 A teriw y'o mɛn tuma min na, u bɔra ka taa a minɛ.
22 Sariya karamɔgɔ minnu jiginna ka bɔ Jerusalɛm, olu y'a fɔ ko: «Bɛlzebub b'a fɛ, a bɛ jinɛw gɛn jinɛw kuntigi barika la.»
23 A y'u wele a ma k'a fɔ u ye ntalenw fɛ ko: « Sitanɛ bɛ se ka Sitanɛ gɛn cogo di?»
24 Ni masaya dɔ farala ɲɔgɔn kan, o masaya tɛ se ka jɔ.
25 Ni so dɔ farala ɲɔgɔn kan, o so tɛ se ka jɔ.
26 Ni Sitanɛ wulila ka a yɛrɛ kɛlɛ ka fara ɲɔgɔn kan, a tɛ se ka jɔ, nka laban bɛ a la.
27 Mɔgɔ si tɛ se ka don cɛ barikama ka so kɔnɔ ka a ka nafolo tiɲɛ, ni a ma fɔlɔ ka cɛ barikama siri. o kɔ, a bɛna a ka so tiɲɛ.
28 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ denw ka jurumuw bɛɛ na yafa u ma.
29 Nka min bɛ Ni Senu tɔgɔ tiɲɛ, yafa tɛ o la abada, nka a bɛ jalaki banbali la.
30 U y'a fɔ ko: «Ni nɔgɔlen b'a la.»
31 A balimakɛw ni a ba nana, u jɔlen kɔ kɛnɛma, u ye ci bila ka taa Yesu wele.
32 Jama y'i sigi a lamini na, u y'a fɔ a ye ko: «I ba ni i balimakɛw bɛ i ɲini kɛnɛma.»
33 Yesu y'u jaabi ko: « Ne ba wala ne balimaw ye jɔn ye?»
34 A ye a lamini mɔgɔw filɛ k'a fɔ ko: « Ne ba ni ne balimaw filɛ!»
35 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ Elohim sago kɛ, o ye ne balimakɛ ni ne balimamuso ani ne ba ye.

SABABU 4nan

1 A y'a daminɛ kokura ka mɔgɔw kalan kɔgɔji da la. Jama bɛɛ tun bɛ kɔgɔji da la dugukolo kan.
2 A ye u kalan fɛn caman na ntalenw fɛ.
3 Aw ka lamenni kɛ. A filɛ, dannikɛla dɔ bɔra ka taa danni kɛ.
4 A ye danni kɛ tuma min na, dɔw binna sira da la, sankolo kɔnɔ kɔnɔw nana a dun.
5 Dɔw binna kabakurunw kan, dugukolo caman tun tɛ yɔrɔ min na. O yɔrɔnin bɛɛ, a falenna, katuguni dugukolo dunba tun tɛ a la.
6 Nka tile bɔra tuma min na, a jenina. Ikomi a ju tun t'a la, a jara.
7 Dɔw binna ŋaniw cɛma, ŋaniw falenna ka a dawolo, a ma den foyi bɔ.

8 Dɔ werɛw binna dugukolo ɲuman kan, ka den minnu falen ka caya. A ye mɔgɔ bi saba bɔ, dɔw ye mɔgɔ bi wɔɔrɔ, dɔw ye mɔgɔ kɛmɛ ye.
9 A y'a fɔ u ye ko: « Tulo bɛ min fɛ ka lamɛnni kɛ, o ka mɛnni kɛ.»
10 Yesu kelenpe tora tuma min na, a lamini mɔgɔw ni a ka mɔgɔ tan ni fila ye o ntalen ɲininka.
11 A y'a fɔ u ye ko: « Ala ka masaya gundo dɔnni dira aw ma.
12 O y'a to u ka yeli kɛ, u kana yeli kɛ. U bɛ se ka mɛnni kɛ, nka u tɛ faamuyali sɔrɔ. walisa u kana yɛlɛma don dɔ la, u ka jurumuw kana yafa u ma.»
13 A y'a fɔ u ye ko: « Aw tɛ nin ntalen dɔn wa? Aw na ntalenw bɛɛ dɔn cogo di?
14 Dannikɛla bɛ kuma dan.
15 Ninnu ye sira da la, kuma danna yɔrɔ min na. Nka u y'a mɛn tuma min na, Sitanɛ nana o yɔrɔnin bɛɛ, ka kuma min danna u dusukunw na, a bɛ o ta.
16 Minnu danna kabakurunw kan, olu fana filɛ nin ye. U ye o kuma mɛn tuma min na, u y'a minɛ ni ɲagali ye o yɔrɔnin bɛɛ.
17 U ju tɛ u yɛrɛ la, o cogo la, u bɛ muɲu waati dɔɔnin dɔrɔn.
18 Minnu danna ŋaniw cɛma, olu de filɛ nin ye. i n' a fɔ u bɛ kuma mɛn , .
19 Nin diɲɛ haminankow ni nafolo lafilili ni fɛn werɛw nege donna a kɔnɔ, olu bɛ kuma dabila, a tɛ den.
20 Minnu danna dugukolo ɲuman kan, olu de filɛ nin ye. i n'a fɔ olu bɛ kuma mɛn k'a minɛ k'a den, dɔw bɛ kɛ siɲɛ bisaba, dɔw ye siɲɛ biwɔɔrɔ, dɔw ye siɲɛ kɛmɛ.
21 A y'a fɔ u ye ko: « A bɛ na ni fitinɛ ye walisa k'a bila bɔgɔdaga jukɔrɔ wala dilan kɔrɔ wa?» ani u kana bila kandililan kan wa?
22 Katuguni foyi dogolen tɛ, min tɛna jira. foyi ma dogo, fo a ka na jamana werɛw la.
23 Ni tulo bɛ mɔgɔ dɔ fɛ ka lamɛnni kɛ, o ka lamɛnni kɛ.
24 A y'a fɔ u ye ko: «Aw bɛ min mɛn, aw k'aw janto o la.
25 Min b'a bolo, o na di a ma.
26 A y'a fɔ ko: « Ala ka masaya bɛ ten, i n'a fɔ mɔgɔ bɛ kisɛw fili dugukolo la.
27 Ni sunɔgɔ ka wuli ka wuli su ni tile, ka kisɛ falen ka bonya, a t'a dɔn cogo min na.
28 Dugukolo bɛ den a yɛrɛ de la. fɔlɔ negɛ , o kɔfɛ tulo , o kɔfɛ ɲɔ falen bɛ tulo la .
29 Ni jiriden bɔra tuma min na, o yɔrɔnin bɛɛ, a bɛ daji don, katuguni suman tigɛ waati sera.
30 A y'a fɔ ko: « An na Ala ka masaya suma ni mun ye?» walima an bɛna a suma ni sanga jumɛn ye?
31 A bɛ i ko mutaridi kisɛ, ni a danna dugukolo la, a ka dɔgɔ ni dugukolo kisɛw bɛɛ ye.
32 Nka ni a danna, a bɛ bonya ka bonya ka tɛmɛ binkɛnɛ bɛɛ kan, ka bolo belebelebaw bɔ. walisa sankolo kɔnɔw ka sigi a sumaya kɔrɔ.
33 A ye o ntalen caman fɔ u ye, u sera k'a mɛn cogo min na.
34 Nka a ma kuma u fɛ k'a sɔrɔ a ma ntalen si kɛ.
35 O don kelen, wulada sera tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: « An ka tɛmɛn ka taa fan dɔ fɛ.»
36 U ye jama bila ka taa, u y'a ta kurun kɔnɔ cogo min na. Kurun fitinin werɛw fana tun bɛ a fɛ.
37 Fɔɲɔba dɔ wulila, jikuruw ye kurun gosi fo a falen don sisan.
38 A tun bɛ kurun kɔfɛla la, a sunɔgɔlen tun bɛ barajuru kan, u y'a kunun k'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, i t'a janto an na wa?»
39 A wulila ka fiɲɛ kɔrɔfɔ k'a fɔ baji ye ko: « Hɛrɛ, i hakili sigi.» Fɔɲɔba jɔra, lafiyaba donna.
40 A y'a fɔ u ye ko: « Mun na aw bɛ siran ten? Dannaya tɛ aw la cogo di?
41 U siranna kosɛbɛ, u y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Nin ye mɔgɔ sugu jumɛn ye, hali fiɲɛ ni kɔgɔji bɛ a kan minɛ?»

SABABU 5NAN

1 U sera ba da la, Gadarɛkaw ka jamana kɔnɔ.
2 Yesu bɔra kurun kɔnɔ tuma min na, o yɔrɔnin bɛɛ, mɔgɔ dɔ bɔra kaburuw kɔnɔ, jinɛ nɔgɔlen tun bɛ a kunbɛn.
3 A sigilen tun bɛ kaburuw cɛma. Mɔgɔ si ma se k'a siri ni cakɛdaw ye.
4 Katuguni a tun sirilen bɛ tuma caman na ni juruw ni cakɛdaw ye, ka cakɛdaw tigɛ ka bɔ a la, ka juruw tigɛtigɛ.
5 Tuma bɛɛ, su ni tile, a tun bɛ kuluw ni kaburuw la, ka pɛrɛn ka a yɛrɛ tigɛ ni kabakurunw ye.
6 Nka Yesu ye Yesu ye yɔrɔ jan, a bolila ka taa a bato.
7 A pɛrɛnna ni kanba ye k'a fɔ ko: «Yesu, Elohim Kɔrɔtalenba Denkɛ, ne ni i cɛ ye mun ye?» Ne b'i kali Elohim tɔgɔ la ko i kana ne tɔɔrɔ.
8 A y'a fɔ a ye ko: « I jinɛ nɔgɔlen, bɔ cɛ la.»
9 A y'a ɲininka ko: « I tɔgɔ ye di?» A y'a jaabi ko: «Ne tɔgɔ ye Legiyɔn, katuguni an ka ca.»
10 A y'a deli kosɛbɛ ko a kana u bila ka bɔ jamana kɔnɔ.
11 Donsokɛ kuluba dɔ tun bɛ ka dumuni kɛ kuluw kɛrɛfɛ.
12 Jinɛw bɛɛ y'a deli ko: «An ci donsokɛw kɔnɔ walisa an ka don u kɔnɔ.»
13 O yɔrɔnin bɛɛ Yesu ye sira di u ma. Jinɛ nɔgɔlenw bɔra ka don donsokɛw kɔnɔ, sagaw bolila ka jigin yɔrɔ janba dɔ la ka taa kɔgɔji la, (u tun bɛ mɔgɔ waa fila ɲɔgɔn bɔ) ka u dajibɔ kɔgɔji la.
14 Donsokɛw bolilaw bolila ka taa o fɔ dugu kɔnɔ ani dugu kɔnɔ. U bɔra ka taa a lajɛ min kɛra.
15 U sera Yesu ma ka Yesu ye, jinɛ tun bɛ min kɔnɔ, kɛlɛbolo tun b'a bolo, a sigilen bɛ fini donta la, a hakili ɲuman tun bɛ a la.
16 Mɔgɔ minnu y'a ye, olu y'a fɔ u ye ko min kɛra jinɛ ye, ani donsokɛ fana ko la.
17 U y'a daminɛ k'a deli ko a ka bɔ u ka yɔrɔ la.
18 Yesu donna kurun kɔnɔ tuma min na, jinɛ tun bɛ min kɔnɔ, o y'a deli ko a ka kɛ a fɛ.
19 O bɛɛ n'a ta, Yesu ma sɔn a ma, nka a y'a fɔ a ye ko: « Taa i teriw fɛ ka taa u fɔ u ye ko Matigi ye kobaw kɛ i ye, ka hinɛ i la.»
20 Yesu ye kobaw kɛ a ye, a taara ka o fɔ Dekapoli dugu kɔnɔ.
21 Yesu tɛmɛna kurun kɔnɔ ka taa fan dɔ fɛ tuma min na, jama caman nana a fɛ.
22 Alabatoso kuntigi dɔ nana, a tɔgɔ ko Jayirɔ. A y'a ye tuma min na, a binna a sen kɔrɔ.
23 A y'a deli kosɛbɛ k'a fɔ ko: «Ne denmuso dalen bɛ saya da la. A na ɲenamaya.»
24 Yesu taara n'a ye. Mɔgɔ caman tugura a nɔfɛ ka a dalajɛ.
25 Muso dɔ fana tun bɛ san tan ni fila kɔnɔ.
26 A ye tɔɔrɔ caman sɔrɔ dɔgɔtɔrɔ caman fɛ, ka a bolofɛnw bɛɛ tiɲɛ, foyi ma fisaya a ma, nka a juguyara ka taa a fɛ.

27 Muso ye Yesu ko mɛn tuma min na, a nana a kɔfɛla la ka maga a ka fini na.
28 A y'a fɔ ko: «Ni ne magara a ka finiw dɔrɔn na, ne na kɛnɛya.»
29 O yɔrɔnin bɛɛ la, a joli jibɔyɔrɔ jara. A y'a ye a fari la ko a kɛnɛyara o tɔɔrɔ la.
30 Yesu y'a dɔn o yɔrɔnin bɛɛ la ko jogo ɲuman bɔra a la, a y'a yɛlɛma ka a fɔ ko: « Jɔn magara ne ka finiw na?»
31 A ka kalandenw y'a fɔ a ye ko: «I b'a ye ko jama bɛ ka i degun, k'a fɔ ko: Jɔn magara ne la?»
32 A y'a laminiw lajɛ ka muso ye min ye nin ko kɛ.
33 Muso siranna, a yɛrɛyɛrɛla, k'a dɔn ko min kɛra a la, a nana a biri a ɲɛ kɔrɔ ka tiɲɛ bɛɛ fɔ a ye.
34 A y'a fɔ a ye ko: « Ne denmuso, i ka dannaya ye i kɛnɛya. Taga hɛrɛ la ka kɛnɛya i ka tɔɔrɔ la.»
35 Ka Yesu to kuma la, mɔgɔ dɔw bɔra Elohimbatoso kuntigi ka so, u y'a fɔ ko: «I denmuso sara.
36 Yesu ye kuma fɔlen mɛn dɔrɔn, a y'a fɔ Alabatoso kuntigi ye ko: « I kana siran, i ka da dɔrɔn.»
37 A ma sɔn mɔgɔ si ka tugu a kɔ fo Piɛrɛ ni Yakuba ani Yakuba balimakɛ Yuhana.
38 A sera Elohimbatoso kuntigi ka so, a ye mankanba ye ani minnu tun bɛ kasi ka kasi kosɛbɛ.
39 Yesu donna tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: « Mun y'a to aw bɛ nin ɲɔgɔn sɔsɔ ka kasi? npogotiginin ma sa, nka a bɛ sunɔgɔ la.»
40 U y'a ŋɛɲɛ kɛ ka a mafiɲɛya. Nka a y'u bɛɛ gen ka bɔ kɛnɛma, a ye sungurunnin fa ni a ba ta ka don npogotiginin dalen bɛ yɔrɔ min na.
41 A ye npogotiginin bolo minɛ k'a fɔ a ye ko: «Talita kumi.» O kɔrɔ ye ko: Npogotiginin, ne b'a fɔ i ye ko i ka wuli.»
42 O yɔrɔnin bɛɛ, sunguru wulila ka taama. A si tun bɛ san tan ni fila la. U kabakoyara kosɛbɛ.
43 A y'a fɔ u ye kosɛbɛ ko mɔgɔ si kana o dɔn. A y'a fɔ ko fɛn dɔ ka di a ma a ka dumuni kɛ.

SABABU 6NAN

1 A bɔra yen ka na a yɛrɛ ka jamana na. A ka kalandenw tugura a kɔ.
2 Lafiɲɛ don sera tuma min na, a y'a daminɛ ka mɔgɔw kalan Elohimbatoso kɔnɔ. Hakilitigiya jumɛn dira a ma, ko hali o sebaaya baara suguw bɛ kɛ a bolow fɛ?
3 Yakuba ni Yuse ni Juda ni Simɔn balimakɛ Mariyama denkɛ nin tɛ minisiri ye wa? a balimamusow tɛ an fɛ yan wa? U dusu tiɲɛna a kɔrɔ.
4 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Kira tɛ bonyabaliya la, fɔ a ka jamana kɔnɔ, a somɔgɔw cɛma ani a ka so kɔnɔ.»
5 A ma se ka sebaaya baara si kɛ yen, fo a y'a bolow da banabagatɔ damadɔw kan k'u kɛnɛya.
6 A kabakoyara u ka dannabaliya kosɔn. A ye duguw lamini ka mɔgɔw kalan.
7 A ye o mɔgɔ tan ni fila wele a ma, k'a daminɛ ka u ci fila ni fila. A ye fanga di u ma jinɛ nɔgɔlenw kan.
8 A y'a fɔ u ye ko u kana foyi ta u ka taama na, fo bere kelen. sɔgɔsɔgɔninjɛ, nbuuru, wari tɛ u ka waribɔlan kɔnɔ.
9 Nka aw ka sanbara don. Aw kana fini fila don.
10 A y'a fɔ u ye ko: « Aw donna so kɔnɔ yɔrɔ o yɔrɔ, aw ka to yen fo aw ka bɔ o yɔrɔ la.»
11 Mɔgɔ o mɔgɔ ma aw minɛ ka aw lamɛn, ni aw bɔra yen tuma min na, aw ka buguri labɔ aw sen kɔrɔ walisa ka seereya kɛ u kama. Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko Sodɔmu ni Gomɔri na kɛ ka tɛmɛn o dugu kan.
12 U bɔra ka taa waajuli kɛ ko mɔgɔw ka nimisa.
13 U ye jinɛ caman gen ka tulu kɛ banabagatɔ caman na ka u kɛnɛya.
14 Masakɛ Hɛrɔde y'a ko mɛn. A ko: «Yuhana Batiselikɛla kununna ka bɔ suw cɛma.
15 Dɔ wɛrɛw y'a fɔ ko: «Eliya de don.» Dɔ wɛrɛw ko: «Kira don, wala i ko kira dɔ.»
16 Nka Hɛrɔde y'o mɛn tuma min na, a y'a fɔ ko: «Ne ye Yuhana min kunkolo tigɛ.»
17 Hɛrɔde yɛrɛ tun ye ci bila ka Yuhana minɛ k'a siri kaso la a balimakɛ Filipe muso Hɛrɔdiya kosɔn, katuguni a tun y'a furu.
18 Yuhana tun y'a fɔ Hɛrɔde ye ko: «A man ɲi i ka i balimakɛ muso sɔrɔ.»
19 O de y'a to Hɛrɔdisi ye sɔsɔli kɛ a la, a tun b'a fɛ k'a faga. nka a ma se:
20 Hɛrɔde siranna Yuhana ɲɛ, k'a masɔrɔ a y'a dɔn ko a ye mɔgɔ tilennen ye, ko a ye mɔgɔ senuma ye. A y'a mɛn tuma min na, a ye fɛn caman kɛ, a y'a lamɛn ni ɲagali ye.
21 Don dɔ sera tuma min na, Hɛrɔde ye dumuni kɛ a wolodon na, a ka kuntigiw ni a ka kuntigiw ni Galile jamana kuntigiw ye.
22 Hɛrɔdiyasi denmuso donna ka dɔn kɛ ka Hɛrɔde ni a sigiɲɔgɔnw diyabɔ tuma min na, masakɛ y'a fɔ sunguru ye ko: «I b'a fɛ fɛn o fɛn ɲini ne fɛ, ne na o di i ma.»
23 A ye kali a la ko: «I mana fɛn o fɛn ɲini ne fɛ, ne na o di i ma, fo ka se ne ka masaya tilancɛ ma.»
24 A bɔra ka taa a fɔ a ba ye ko: «Ne na mun deli?» A ko: «Yuhana Batiselikɛla kunkolo.»
25 O yɔrɔnin bɛɛ, muso nana teliya la masakɛ fɛ k'a ɲininka ko: «Ne b'a fɛ i ka Yuhana Batiselikɛla kunkolo di ne ma dɔlɔminnan kɔnɔ.»
26 Masakɛ dusu kasilen don kosɛbɛ. O bɛɛ n'a ta, a ka kalili kosɔn, ani u sigilen a fɛ, a ma ban a la.
27 O yɔrɔnin bɛɛ, masakɛ ye fagalikɛla dɔ ci k'a fɔ ko u ka na n'a kunkolo ye.
28 A nana ni a kunkolo ye daga kɔnɔ ka o di npogotiginin ma.
29 A ka kalandenw y'o mɛn tuma min na, u nana a su ta k'a da kaburu dɔ kɔnɔ.
30 Cidenw y'u yɛrɛ lajɛ Yesu fɛ k'u ka ko kɛlenw ni u ka kalan kow bɛɛ fɔ a ye.
31 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka na faran ka taa kungokolon yɔrɔ dɔ la ka lafiɲɛ dɔɔnin, katuguni mɔgɔ caman tun bɛ na ka taa.
32 U taara kungokolon yɔrɔ dɔ la kurun kɔnɔ u kelen na.
33 Jama y'u taatɔ ye, mɔgɔ caman y'a dɔn, u bolila ka taa yen ka bɔ duguw bɛɛ la, ka tɛmɛ u kan ka taa Yesu fɛ.
34 Yesu bɔra tuma min na, a ye jama caman ye, a hinɛ donna u la, katuguni u tun bɛ i ko saga minnu tɛ sagagɛnna ye.
35 Tile tɛmɛna tuma min na, a ka kalandenw gɛrɛla Yesu yɔrɔ k'a fɔ a ye ko: «Nin ye kungokolon yɔrɔ ye, waati tɛmɛna sisan.
36 A' ye u bila ka taa dugu lamini na ani dugubaw kɔnɔ ka dumuni san u yɛrɛ ye, katuguni dumuni tɛ u bolo.
37 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka dumuni di u ma.» U y'a fɔ a ye ko: «An ka taa buru kɛmɛ fila san ka dumuni di u ma wa?»

38 A y'a fɔ u ye ko: « Nbuuru joli bɛ aw bolo?» taa a lajɛ.
U y'o dɔn tuma min na, u ko: «Duru ni jɛgɛ fila.»
39 A y'a fɔ u ye ko u ka u bɛɛ sigi kuluw la binkɛnɛ kan.
40 U y'u sigi ɲɔgɔn kan, mɔgɔ kɛmɛ ni bi duuru.
41 A ye nbuuru duuru ni jɛgɛ fila ta tuma min na, a y'i ɲɛ
kɔrɔta san fɛ ka duba kɛ ka nbuuru kari k'u di a ka
kalandenw ma u k'u bila u ɲɛ. A ye jɛgɛ fila tila u bɛɛ cɛma.
42 U bɛɛ ye dumuni kɛ ka fa.
43 U ye segi tan ni fila ta, u falen bɛ o fɛn tigɛlenw ni
jɛgɛw la.
44 Minnu ye o nbuuru dun, olu tun bɛ se cɛ waa duuru
ɲɔgɔn ma.
45 O yɔrɔnin bɛɛ la, a y'a ka kalandenw wajibiya u ka don
kurun kɔnɔ ka taa kɔ fɛ Bɛtisayida, ka jama bila ka taa.
46 A ye u bila ka taa, a taara kulu dɔ la ka delili kɛ.
47 Wula sera tuma min na, kurun tun bɛ kɔgɔji cɛma, ale
kelenpe tun bɛ dugukolo kan.
48 A y'a ye ko u bɛ baara kɛ kurunbokari la. Katuguni fiɲɛ
tun bɛ u kɛlɛ.
49 U ye Yesu taamatɔ ye kɔgɔji kan tuma min na, u y'a
miiri ko jinɛ don.
50 U bɛɛ y'a ye. O yɔrɔnin bɛɛ, a kumana u fɛ k'a fɔ u ye ko:
«A' ye aw ja gɛlɛya. aw kana siran.
51 A yɛlɛla u fɛ kurun kɔnɔ. Fiɲɛ dabilalen don, u
kabakoyara kosɛbɛ u yɛrɛ la, u kabakoyara kosɛbɛ.
52 U ma miiri buruburuw ka kabako la, katuguni u
dusukun gɛlɛyara.
53 U tɛmɛnnen kɔ, u sera Jenɛzarɛti jamana na ka taa
bajida la.
54 U bɔra kurun kɔnɔ tuma min na, u y'a dɔn o yɔrɔnin bɛɛ.
55 U bolila ka o yɔrɔ bɛɛ lamini, ka banabaatɔw ta ka
yaala-yaala u ka dilanw kan, u y'a mɛn yɔrɔ min na.
56 A donna yɔrɔ o yɔrɔ, dugubaw wala dugubaw kɔnɔ wala
dugubaw kɔnɔ, u tun bɛ banabagatɔw da nbɛdaw la k'a deli
ko u ka maga a ka fini dankan dɔrɔn de la.

SABABU 7nan

1 Farisiɛnw ni sariya karamɔgɔ dɔw nana ka bɔ Jerusalɛm
ka na Yesu fɛ.
2 U y'a ye ko a ka kalanden dɔw bɛ ka dumuni kɛ ni bolo
nɔgɔlenw ye, o kɔrɔ ye ko u bolow ma ko, u ye jalaki sɔrɔ.
3 Farisiɛnw ni Yahutuw bɛɛ tɛ dumuni kɛ tuma caman na,
ni u ma u tɛgɛw ko tuma caman na.
4 Ni u bɔra sugu la, ni u ma ko, u tɛ dumuni kɛ. Fɛn caman
wɛrɛw bɛ yen, u ye minnu minɛ, i n'a fɔ jifilenw ni dagaw
ni nɛgɛminɛnw ni tabali ko.
5 Farisiɛnw ni sariya karamɔgɔw y'a ɲininka ko: «Mun na i
ka kalandenw tɛ taama ka kɛɲɛ ni cɛkɔrɔbaw ka
laadalakow ye, nka u bɛ dumuni kɛ ni u bolow ma ko?»
6 A y'a fɔ u ye ko: « Esayi ye kiraya kɛ aw filankafow ko la
ka ɲɛ, i ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na ko: «Nin jama bɛ ne
bonya ni u dawolo ye, nka u dusukun yɔrɔ ka jan ne la.»
7 O bɛɛ n'a ta, u bɛ ne bato fu, u bɛ mɔgɔw ka ci fɔlenw
kalan kalanw kosɔn.
8 Aw bɛ Elohim ka ci fɔlen bila kɔfɛ, aw bɛ mɔgɔw ka
laadalakow minɛ i n'a fɔ dagaw ni jifilenw ko.
9 A y'a fɔ u ye ko: « Aw bɛ ban Elohim ka ci fɔli la kosɛbɛ,
walisa aw ka aw yɛrɛw ka laadalakow labato.»
10 Musa y'a fɔ ko: «I fa ni i ba bonya. «Mɔgɔ min bɛ a fa
wala a ba danga, o ka sa saya la.»
11 Nka aw b'a fɔ ko: «Ni mɔgɔ y'a fɔ a fa walima a ba ye
ko: «Kɔrɔban don, o kɔrɔ ye ko nilifɛn don, nilifɛn o fɛn bɛ
se ka kɛ aw la ne fɛ.» a na hɔrɔnya.
12 Aw t'a to a ka foyi kɛ a fa ni a ba ye tun.
13 Aw ye Elohim ka kuma kɛ foyi ye aw ka laadalakow la,
aw ye minnu lase mɔgɔw ma.
14 A ye jama bɛɛ wele ka na a fɛ, a y'a fɔ u ye ko: « Aw
kelen-kelen bɛɛ ka ne lamɛn ka ne faamu.
15 Fɛn si tɛ bɔ mɔgɔ kɔkan min bɛ se k'a nɔgɔ, nka fɛn
minnu bɛ bɔ a la, olu de bɛ mɔgɔ nɔgɔ.
16 Ni tulo bɛ mɔgɔ dɔ fɛ ka lamɛnni kɛ, a ka mɛnni kɛ.
17 A donna so kɔnɔ ka bɔ jama la, a ka kalandenw y'a
ɲininka o ntalen ko la.
18 A y'a fɔ u ye ko: « Aw fana tɛ o cogo la wa? Aw m'a
dɔn ko fɛn o fɛn bɛ bɔ kɛnɛma ka don mɔgɔ kɔnɔ, o tɛ se ka
a nɔgɔ.
19 A tɛ don a dusukun na, nka a bɛ don a kɔnɔbara la, ka
bɔ ji la ka dumuni bɛɛ saniya?
20 A y'a fɔ ko: «Min bɛ bɔ cɛ la, o bɛ cɛ nɔgɔ.»
21 Miiri juguw ni jatɔya ni jatɔya ni mɔgɔfaga bɛ bɔ
mɔgɔw kɔnɔ ka bɔ mɔgɔw dusukun na.
22 Sonyali, wasa, juguya, nanbara, nege jugu, ɲɛ jugu, Ala
tɔgɔ tiɲɛ, kuncɛbaya, nalomanya.
23 O ko juguw bɛɛ bɛ bɔ mɔgɔ kɔnɔna na ka mɔgɔ nɔgɔ.
24 A wulila ka bɔ yen ka taa Tiri ni Sidɔn dancɛ la, ka don
so dɔ kɔnɔ, nka a tun t'a fɛ mɔgɔ si k'o dɔn, nka a ma se ka
dogo.
25 Muso dɔ, jinɛ nɔgɔlen tun bɛ a denmuso la, o y'a mɛn ka
na a sen kɔrɔ.
26 Muso tun ye Gɛrɛki ye, a siya tun ye Sirofenisika ye. A
y'a deli ko a ka jinɛ gɛn ka bɔ a denmuso la.
27 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Denmisɛnw ka fa fɔlɔ, katuguni a
man kan ka denmisɛnw ka dumuni ta k'a fili wuluw ma.»
28 A y'a jaabi ko: «Ɔwɔ, Matigi, wulu minnu bɛ tabali
jukɔrɔ, olu bɛ denmisɛnw ka dumuniw dun.»
29 A y'a fɔ a ye ko: « I ka taa nin kuma kosɔn. Sitanɛ bɔra i
denmuso la.»
30 A sera a ka so tuma min na, a y'a sɔrɔ jinɛ bɔra, a
denmuso dalen bɛ dilan kan.
31 A bɔra Tiri ni Sidɔn jamanaw cɛma, a sera Galile baji la,
Dekapɔli jamana cɛma.
32 U nana ni tulogweren dɔ ye Yesu fɛ. U b'a deli ko a k'a
bolo da a kan.
33 A y'a ta ka bɔ jama cɛma, k'a bolokɔnincininw don a
tulo la, ka daji da a kan ka maga a nɛnkun na.
34 A y'a ɲɛ kɔrɔta sankolo la, a ye sɔgɔsɔgɔ kɛ k'a fɔ a ye
ko: «Efata, o kɔrɔ ye ko i ka da wuli.»
35 O yɔrɔnin bɛɛ la, a tulo yɛlɛla, a nɛnkun juru bɔra, a
kumana ka jɛya.
36 A y'a fɔ u ye ko u kana o fɔ mɔgɔ si ye.
37 U kabakoyara kosɛbɛ k'a fɔ ko: «A ye fɛn bɛɛ kɛ ka ɲɛ.»

SABABU 8NAN

1 O donw la, jama tun ka ca kosɛbɛ, dumuni tun tɛ u bolo,
Yesu ye a ka kalandenw wele ka na a fɛ k'a fɔ u ye.
2 Jama hinɛ bɛ ne la, katuguni u ye tile saba kɛ ne fɛ sisan,
dumuni foyi t'u bolo.
3 Ni ne ye u bila ka taa u yɛrɛw ka so, u na sɛgɛn sira kan,
katuguni u caman nana ka bɔ yɔrɔ jan.
4 A ka kalandenw y'a jaabi ko: «Mɔgɔ bɛ se ka nin cɛw
wasa ka bɔ min na ni dumuni ye kungokolon kɔnɔ yan?»

5 Yesu y'u ɲininka ko: «Nbuuru joli bɛ aw bolo?» U ko: «Wolonwula.»
6 A y'a fɔ jama ye ko u ka sigi duguma. U y'u bila jama ɲɛ kɔrɔ.
7 Jɛgɛ fitinin damadɔw tun b'u bolo, Yesu ye dugawu kɛ k'a fɔ ko u ka olu fana bila u ɲɛ kɔrɔ.
8 U ye dumuni kɛ ka fa.
9 Dumuni kɛbagaw tun bɛ mɔgɔ waa naani ɲɔgɔn bɔ.
10 O yɔrɔnin bɛɛ la, a ni a ka kalandenw donna kurun kɔnɔ ka taa Dalmanuta yɔrɔ la.
11 Farisiɛnw bɔra kɛnɛ kan ka ɲininkali daminɛ a fɛ, ka taamashyɛn ɲini a fɛ ka bɔ sankolo la, k'a kɔrɔbɔ.
12 A ye sɔgɔsɔgɔ kosɛbɛ a hakili la k'a fɔ ko: « Mun na nin mɔgɔw bɛ taamashyɛn ɲini?» tiɲɛ na ne b'a fɔ aw ye ko taamashyɛn si tɛna di nin mɔgɔw ma.»
13 A y'u to yen ka don kurun kɔnɔ tugun ka taa fan dɔ fɛ.
14 Kalandenw tun ɲinɛna buru ta kɔ, u tun ma tɛmɛ nbuuru kelen kan kurun kɔnɔ.
15 A y'a fɔ u ye ko: « A' ye aw janto Farisiɛnw ni Hɛrɔde ka fununfɛn na.»
16 U ye sɔsɔli kɛ u ni ɲɔgɔn cɛ ko: «Nbuuru tɛ an bolo.»
17 Yesu y'o dɔn tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: « Mun y'a to aw bɛ miiri k'a masɔrɔ dumuni tɛ aw bolo? Aw ma a dɔn fɔlɔ, aw ma a faamu wa? Aw dusukun gɛlɛyara hali bi wa?
18 Ni ɲɛw bɛ aw fɛ, aw m'a ye wa? Ni tulo bɛ aw fɛ, aw m'a lamɛn wa? Aw hakili tɛ o la wa?
19 Ne ye nbuuru duuru karilen kɛ mɔgɔ waa duuru cɛ tuma min na, aw ye sigilan joli fa fara ɲɔgɔn kan? U y'a fɔ a ye ko: «Tan ni fila.»
20 U wolonwula bɛ mɔgɔ waa naani cɛ tuma min na, aw ye segi joli fa fɛn tigɛlenw na? U ko: «Wolonwula.»
21 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ma o faamu cogo di?»
22 A sera Bɛtisayida. U nana ni fiyentɔ dɔ ye a fɛ k'a deli ko a ka maga a la.
23 A ye fiyentɔ bolo minɛ k'a bila ka bɔ dugu kɔnɔ. A ye daji da a ɲɛw la tuma min na, k'a bolow da a kan, a y'a ɲininka ni a ye dɔ ye.
24 A y'a ɲɛ kɔrɔta k'a fɔ ko: «Ne bɛ mɔgɔw ye i ko jiriw, u bɛ taama.»
25 O kɔ, a y'a bolow da a ɲɛw kan kokura k'a ɲɛ kɔrɔta.
26 A y'a bila ka taa a ka so k'a fɔ ko: « I kana taa dugu kɔnɔ, i kana o fɔ dugu kɔnɔ mɔgɔ si ye.»
27 Yesu ni a ka kalandenw taara Sesare Filipe duguw la .
28 U y'a jaabi ko: «Yuhana Batiselikɛla.» Dɔ wɛrɛw fana ko: Kiraw dɔ.
29 A y'a fɔ u ye ko: « Nka aw b'a fɔ ko ne ye jɔni ye?» Piɛrɛ y'a jaabi ko: «E ye Krisita ye.»
30 A y'a fɔ u ye ko u kana a ko fɔ mɔgɔ si ye.
31 A y'a daminɛ k'u kalan ko Mɔgɔ Denkɛ ka kan ka tɔɔrɔ caman sɔrɔ, ka ban cɛkɔrɔbaw ni sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw fɛ, ka faga, tile saba kɔfɛ, a kununna.
32 A ye o kuma fɔ kɛnɛ kan. Piɛrɛ y'a minɛ k'a kɔrɔfɔ.
33 Nka a y'i yɛlɛma k'a ka kalandenw filɛ tuma min na, a ye Piɛrɛ kɔrɔfɔ k'a fɔ ko: « I ka taa ne kɔ, Sitanɛ, katuguni Elohim ka kow de ka di i ye, fɔ hadamadenw ka kow de ka di i ye.»
34 A ye jama wele ka na a ka kalandenw fana fɛ, a y'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ ka na ne nɔfɛ, o ka ban a yɛrɛ la ka a ka gengenjiri ta ka tugu ne kɔ.»
35 Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ k'a ni kisi, o na bɔnɛ a la. Nka mɔgɔ o mɔgɔ bɔnɛna a ni la ne ni Kibaru Duman kosɔn, o na a kisi.»
36 Nafa jumɛn bɛ mɔgɔ la, ni a ye diɲɛ bɛɛ sɔrɔ, ka bɔnɛ a yɛrɛ ni la?
37 Mɔgɔ bɛ mun di a ni nɔ na?
38 Mɔgɔ o mɔgɔ na maloya ne ni ne ka kumaw la nin jatɔya ni jurumutɔ mɔgɔw la. Mɔgɔ Denkɛ na maloya ale fana na, ni a nana a Fa nɔɔrɔ la ni mɛlɛkɛ senumaw ye.

SABABU 9NAN

1 A y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ dɔw bɛ yen minnu jɔlen bɛ yan, minnu tɛna saya nɛnɛ fo u ka Elohim ka masaya nana ni sebaaya ye.»
2 Tile wɔɔrɔ tɛmɛnen kɔ, Yesu taara ni Piɛrɛ ni Yakuba ni Yuhana ye ka taa kulu jan dɔ la u kelen na.
3 A ka finiw manamana, ka fin kosɛbɛ i ko nɛnɛ. o la, mɔgɔ si tɛ se ka u fin dugukolo kan cogo min na.
4 Eli ni Musa y'i jira u la.
5 Piɛrɛ y'a jaabi k'a fɔ Yesu ye ko: «Karamɔgɔ, a ka ɲi an ma ka kɛ yan. kelen bɛ i ta, kelen bɛ Musa ta, kelen bɛ Eliya.
6 A t'a dɔn a bɛna min fɔ. sabu u siranna kosɛbɛ.
7 Sankaba dɔ ye u datugu, kumakan dɔ bɔra sankaba kɔnɔ ko: «Nin ye ne Denkɛ kanulen ye.
8 O yɔrɔnin bɛɛ, u y'u lamini lajɛ tuma min na, u ma mɔgɔ si ye tun, fo Yesu dɔrɔn.
9 U jigintɔ ka bɔ kulu kan tuma min na, a y'a fɔ u ye ko u ye fɛn minnu ye, u kana o fɔ mɔgɔ si ye, fo Mɔgɔ Denkɛ ka kunun ka bɔ suw cɛma.
10 U y'o kuma fɔ u yɛrɛ ye, ka ɲɔgɔn ɲininka ko kununni ka bɔ suw cɛma, o kɔrɔ ye min ye.
11 U y'a ɲininka ko: «Mun na sariya karamɔgɔw b'a fɔ ko Eli ka kan ka na fɔlɔ?»
12 A y'a jaabi k'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ na, Eli bɛ na fɔlɔ ka fɛn bɛɛ lasegin. A sɛbɛnnen bɛ Mɔgɔ Denkɛ ko la cogo min na ko a ka kan ka tɔɔrɔ caman sɔrɔ, ka ban.
13 Nka ne b'a fɔ aw ye ko Eli nana tiɲɛ na, u tun b'a fɛ ka fɛn o fɛn kɛ a la, i ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na.
14 A sera a ka kalandenw ma tuma min na, a ye jamaba ye u lamini na, sariya karamɔgɔw bɛ ka u ɲininka.
15 O yɔrɔnin bɛɛ la, jama bɛɛ y'a ye tuma min na, u kabakoyara kosɛbɛ.
16 A ye sariya karamɔgɔw ɲininka ko: « Aw bɛ mun ɲininka u fɛ?»
17 Jama dɔ y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, ne nana ni ne denkɛ ye i fɛ.
18 A mana a minɛ yɔrɔ o yɔrɔ, a b'a ɲɛji bɔ, a bɛ foyi bɔ ka a ɲinw sɔgɔsɔgɔ ka sɔgɔsɔgɔ. U ma se.
19 A y'a jaabi ko: « Aw bɔnsɔn dannabaliw, ne na to aw fɛ fo waati jumɛn?» ne bɛna i tɔɔrɔ fo waati jumɛn? Aw ka na n'a ye ne fɛ.»
20 U nana n'a ye a fɛ, a y'a ye minkɛ, jinɛ y'a ci o yɔrɔnin bɛɛ. A binna duguma, a y'i jɛngɛ ka foyi bɔ.
21 Yesu y'a fa ɲininka ko: « A bɛ waati joli bɔ kabini nin ko in nana a ma?» A ko: «Denmisɛnnin dɔ de ko la.»
22 Tuma caman na, a y'a fili tasuma ni ji la walisa k'a halaki.
23 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ni i bɛ se ka dannaya kɛ, fɛn bɛɛ bɛ se ka kɛ dannabaa ye.»
24 O yɔrɔnin bɛɛ la, den fa pɛrɛnna k'a fɔ ni ɲɛji ye ko: «Matigi, ne dalen b'a la. i ka ne ka dannabaliya dɛmɛ.»
25 Yesu y'a ye ko jama bolila ka na ɲɔgɔn fɛ tuma min na, a ye jinɛ jugu kɔrɔfɔ k'a fɔ a ye ko: « I hakili bobo ni

tulogweren, ne b'i fɔ i ye ko i ka bɔ a kɔnɔ, i kana don a kɔnɔ tun.»
26 O hakili pɛrɛnna ka a faranfasi ka bɔ a la. fo mɔgɔ caman y'a fɔ ko: «A sara.»
27 Nka Yesu y'a bolo minɛ k'a kɔrɔta. A wulila.
28 Yesu donna so kɔnɔ tuma min na, a ka kalandenw y'a ɲininka u dan na ko: «Mun na an ma se k'a gɛn ka bɔ yen?»
29 A y'a fɔ u ye ko: « Nin sugu tɛ se ka bɔ foyi la, ni delili ni sunɔgɔ tɛ.»
30 U bɔra yen ka tɛmɛ Galile dugu kɔnɔ. A tun t'a fɛ mɔgɔ si k'o dɔn.
31 A y'a ka kalandenw kalan k'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔ Denkɛ donna mɔgɔw bolo, u na a faga. A fagalen kɔ, a na kunun tile sabanan.»
32 Nka u ma o kuma faamu, u siranna ka Yesu ɲininka.
33 A sera Kapɛrnaum, ka to so kɔnɔ, a y'u ɲininka ko: « Aw ye sɔsɔli kɛ cogo di sira kan?»
34 Nka u y'u makun, katuguni u ye sɔsɔli kɛ u ni ɲɔgɔn cɛ sira fɛ, jɔn ka kan ka kɛ mɔgɔba ye.»
35 O kɔ, Yesu y'i sigi ka mɔgɔ tan ni fila wele k'a fɔ u ye ko: « Ni mɔgɔ dɔ b'a fɛ ka kɛ fɔlɔ ye, o na kɛ bɛɛ kɔfɛ, bɛɛ ka jɔn ye.»
36 A ye den dɔ ta k'a sigi u cɛma.
37 Mɔgɔ o mɔgɔ mana o den sugu dɔ minɛ ne tɔgɔ la, o bɛ ne minɛ.
38 Yuhana y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, an ye mɔgɔ dɔ ye min bɛ jinɛw gɛn i tɔgɔ la, nka a tɛ tugu an kɔ.
39 Yesu y'a fɔ ko: « Aw kana a bali, katuguni mɔgɔ si tɛ yen min bɛ se ka kabako kɛ ne tɔgɔ la.»
40 Min tɛ an kɛlɛ, o bɛ an fan fɛ.
41 Mɔgɔ o mɔgɔ mana jifilen kelen di aw ma ka min ne tɔgɔ la, k'a masɔrɔ aw ye Krisita ta ye, ne b'a fɔ aw ye tiɲɛ na, a tɛna bɔnɛ a ka sara la.
42 Ni mɔgɔ o mɔgɔ mana nin denmisɛnnin minnu dara ne la, olu dɔ la kelen tiɲɛ, o ka fisa a ma, ka mansin kabakurun dɔ siri a kɔ la, ka a fili kɔgɔji la.
43 Ni i bolo bɛ i tɔɔrɔ, i k'a tigɛ.
44 U ka wulu tɛ sa yɔrɔ min na, tasuma tɛ faga yɔrɔ min na.
45 Ni i sen bɛ i tɔɔrɔ, i k'a tigɛ.
46 U ka wulu tɛ sa yɔrɔ min na, tasuma tɛ faga yɔrɔ min na.
47 Ni i ɲɛ bɛ i lafili, i k'a bɔ, a ka fisa i ka don Elohim ka masaya la ni i ɲɛ kelen ye, ka tɛmɛ i ɲɛ fila kan ka fili jahanama tasuma la.
48 U ka wulu tɛ sa yɔrɔ min na, tasuma tɛ faga yɔrɔ min na.
49 Mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ na kɔgɔ ni tasuma ye, saraka bɛɛ na kɔgɔ ni kɔgɔ ye.
50 Kɔgɔ ka ɲi. Kɔgɔ ka kɛ aw yɛrɛ la, hɛrɛ ka kɛ aw ni ɲɔgɔn cɛ.

SABABU 10NAN

1 A wulila ka bɔ yen ka na Jude jamana dancɛw la Jurdɛn baji kɔ fɛ. I n'a fɔ a delila ka kɛ cogo min na, a ye u kalan kokura.
2 Farisiɛnw gɛrɛla Yesu la k'a ɲininka ko: «A dagalen bɛ cɛ ka a muso bila wa?» k'a kɔrɔbɔ.
3 Yesu y'u jaabi ko: « Musa ye mun ci aw ma?»
4 U y'a fɔ u ye ko: «Musa y'a to a ka furucɛbɔ sɛbɛn sɛbɛn k'a bila.»
5 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw ye nin cikan sɛbɛn aw dusukun gɛlɛya de kosɔn.»
6 Nka kabini danni daminɛ na, Ala ye u kɛ cɛ ni muso.
7 O de kosɔn cɛ na a fa ni a ba to ka nɔrɔ a muso la.
8 U fila na kɛ farisogo kelen ye.
9 Elohim ye min fara ɲɔgɔn kan, mɔgɔ kana o faranfasi.
10 So kɔnɔ, a ka kalandenw y'a ɲininka ko kura.
11 A y'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔ o mɔgɔ b'a muso bila ka muso wɛrɛ furu, o tigi bɛ jatɔya kɛ muso la.»
12 Ni muso ye a cɛ bila ka furu dɔ wɛrɛ ma, o bɛ jatɔya kɛ.
13 U nana ni denmisɛnninw ye Yesu fɛ walisa a ka maga u la.
14 Nka Yesu y'o ye tuma min na, a dusu tiɲɛna kosɛbɛ, a y'a fɔ u ye ko: « A' y'a to denmisɛnninw ka na ne fɛ, aw kana u bali.
15 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ ma Elohim ka masaya minɛ i ko denmisɛn, o tɛna don a kɔnɔ.
16 A y'u minɛ a bolo la, k'a bolow da u kan ka duba u ye.
17 Yesu taara sira la tuma min na, mɔgɔ dɔ bolila ka na a gɛnɛgɛnɛ k'a ɲininka ko: «Karamɔgɔ ɲuman, ne ka mun kɛ walisa ne ka ɲɛnamaya banbali sɔrɔ?»
18 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Mun na i bɛ ne wele ko mɔgɔ ɲuman? ɲuman si tɛ yen ni kelen tɛ, o kɔrɔ ye ko Ala.
19 I bɛ ci fɔlenw dɔn ko: «I kana jatɔya kɛ, i kana mɔgɔ faga, i kana sonyali kɛ, i kana nkalon seereya kɛ, i kana nanbara kɛ, i ka i fa ni i ba bonya.»
20 A y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, ne ye ninnu bɛɛ labato kabini ne denmisɛnman.»
21 Yesu y'a ye k'a kanu k'a fɔ a ye ko: « Fɛn kelen de b'i bolo: i ka taa i bolofɛn o fɛn feere, ka o di faantanw ma, nafolo na kɛ i bolo sankolo la tugu ne kɔ.
22 A dusu tiɲɛna o kuma kosɔn, a dusu tiɲɛnen taara, katuguni nafolo caman tun b'a bolo.
23 Yesu y'a laminiw lajɛ k'a fɔ a ka kalandenw ye ko: « Nafolotigiw ka se ka don Elohim ka masaya la dɛ!»
24 Kalandenw kabakoyara a ka kumaw la. Nka Yesu y'u jaabi ko kura ko: « Denmisɛnw, a ka gɛlɛn kosɛbɛ mɔgɔ minnu jigi dalen bɛ nafolo la ka don Ala ka masaya la!»
25 A ka ngɔn ɲɔgɔmɛ ka tɛmɛ ngɛsɔ ɲɛ fɛ, ka tɛmɛ nafolotigi ka don Elohim ka masaya la.
26 U kabakoyara kosɛbɛ k'a fɔ u ye ko: «Jɔn bɛ se ka kisi?»
27 Yesu y'u filɛ, a y'a fɔ ko: « A tɛ se ka kɛ mɔgɔw fɛ, nka Ala tɛ, katuguni fɛn bɛɛ bɛ se ka kɛ Ala fɛ.»
28 Piɛrɛ y'a daminɛ k'a fɔ a ye ko: «An ye fɛn bɛɛ to yen ka tugu i kɔ.»
29 Yesu y'a jaabi ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko: «Mɔgɔ si tɛ so, wala balimakɛw, walima balimamusow, wala fa, wala ba, wala muso, wala denw wala dugukolow to ne ni Kibaru Duman kosɔn.» , .
30 O waati la, a na sow ni balimakɛw ni balimamusow ni baw ni denw ni jamanaw sɔrɔ siɲɛ kɛmɛ ni tɔɔrɔw ye. ani diɲɛ nata la ɲɛnamaya banbali la.
31 Nka mɔgɔ fɔlɔ minnu ye fɔlɔ ye, olu caman na kɛ kɔfɛtaw ye. ani laban fɔlɔ fɔlɔ.
32 U tun bɛ wuli sira kan Jerusalɛm. Yesu taara u ɲɛfɛ. U tun bɛ tugu o kɔ tuma min na, u siranna. A ye o tan ni fila minɛ ko kura, a y'a daminɛ k'a fɔ u ye ko a ka kan ka min kɛ.
33 U y'a fɔ ko: «An bɛ taa Jerusalɛm. Mɔgɔ Denkɛ na don sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw bolo. U na a jalaki saya la, ka a don siya wɛrɛw bolo.
34 U na a tulo geren ka a bugɔ, ka daji tu a la ka a faga.
35 Zebede denkɛw Yakuba ni Yuhana nana a fɛ k'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, an b'a fɛ i ka fɛn o fɛn ɲini an fɛ, i ka o kɛ an ye.»

36 A y'a fɔ u ye ko: « Aw b'a fɛ ne ka mun kɛ aw ye?»
37 U y'a fɔ a ye ko: «I ka a to an ka sigi i kinin fɛ, tɔ kelen i numan fɛ, i nɔɔrɔ la.»
38 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw bɛ min ɲini, aw t'o dɔn. Ne batisera ni batiseli min ye, ne ka batise?
39 U y'a fɔ a ye ko: «An bɛ se.» Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ne bɛ min jifilen min na, aw na o min. Ne batisera ni o batiseli ye, aw na batise.
40 Nka ka sigi ne kininbolo ni ne numanbolo la, o tɛ ne ta ye. nka a labɛnna minnu ye, a na di olu ma.»
41 U tan y'o mɛn tuma min na, u ma diya kosɛbɛ Yakuba ni Yuhana kɔrɔ.
42 Nka Yesu y'u wele k'a fɔ u ye ko: « Aw b'a dɔn ko siya wɛrɛw kuntigi bɛ u matigiya kɛ. U ka mɔgɔbaw bɛ kuntigiya kɛ u kan.
43 Nka a tɛna kɛ aw cɛma ten, nka mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ ka kɛ mɔgɔba ye aw cɛma, o na kɛ aw ka baarakɛla ye.
44 Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ ka kɛ mɔgɔ kuntigi ye, o ka kɛ bɛɛ ka jɔn ye.
45 Mɔgɔ Denkɛ yɛrɛ ma na ka baara kɛ a ye, nka a nana baara kɛ, ka a ni di mɔgɔ caman kunmabɔsara ye.
46 U sera Jeriko.
47 A y'a mɛn tuma min na ko Yesu Nazarɛtika don, a y'a daminɛ ka pɛrɛn k'a fɔ ko: «Yesu, Dawuda Denkɛ, makari ne la.»
48 Mɔgɔ caman y'a fɔ a ye ko a ka a makun.
49 Yesu y'i jɔ yɔrɔ kelen na k'a fɔ ko a ka wele. U ye fiyentɔ wele k'a fɔ a ye ko: «I dusu saalo, i ka wuli. A b'i wele.»
50 A y'a ka fini fili, a wulila ka na Yesu ma.
51 Yesu y'a jaabi ko: « I b'a fɛ ne ka mun kɛ i la?» Fiyentɔ y'a fɔ a ye ko: «Matigi, walisa ne ka yeli kɛ.»
52 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Taa. i ka dannaya de y'i kɛnɛya.» O yɔrɔnin bɛɛ, a ye yeli kɛ, ka tugu Yesu kɔ sira kan.

SABABU 11NAN

1 U gɛrɛla Jerusalɛm, Bɛtifage ni Bɛtani, Oliviye kulu la, a ye a ka kalanden fila ci.
2 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka taa dugu kɔnɔ aw kɛrɛfɛ. aw k'a lajɔ, ka na n'a ye.
3 Ni mɔgɔ dɔ y'a fɔ aw ye ko: «Mun na aw bɛ nin kɛ?» Aw k'a fɔ ko Matigi mago bɛ a la. O yɔrɔnin bɛɛ, a na a ci yan.»
4 U taara, ka faliden sirilen sɔrɔ kɛnɛma da la, sira fila bɛ ɲɔgɔn sɔrɔ yɔrɔ min na. U b'a lajɔ.
5 Mɔgɔ minnu jɔlen bɛ yen, olu dɔw y'a fɔ u ye ko: «Aw bɛ mun kɛ ka faliden lajɔ?»
6 U y'a fɔ u ye i ko Yesu y'a fɔ u ye cogo min na.
7 U nana ni faliden ye Yesu ma k'u ka finiw da a kan. A y'i sigi a kan.
8 Mɔgɔ caman y'u ka finiw labɔ sira kan, dɔw fana ye jiribolow tigɛ ka u sɔgɔ sira kan.
9 Minw tun bɛ taa ɲɛfɛ, ani minnu tun bɛ tugu o kɔ, olu pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Ozana!» Min bɛ na Matigi tɔgɔ la, o ye dubaden ye.
10 An fa Dawuda ka masaya min bɛ na Matigi tɔgɔ la, o ka tanu.
11 Yesu donna Jerusalɛm ani Alabatosoba kɔnɔ, a ye fɛn bɛɛ lajɛ, wula fɛ, a taara Bɛtani ni a tan ni fila ye.
12 O dugusagwɛ, u bɔra Bɛtani, kɔngɔ tun b'a la.
13 A ye torosun dɔ ye yɔrɔ jan, a buluw bɛ a la, a nana, ni a bɛ se ka fɛn dɔ sɔrɔ a kan. Katuguni toroni waati tun ma se fɔlɔ.
14 Yesu y'a jaabi ko: « Mɔgɔ si tɛna i den dun abada.» A ka kalandenw y'o mɛn.
15 U sera Jerusalɛm.
16 A tun t'a fɛ mɔgɔ si ka minɛn si ta ka tɛmɛ Alabatosoba kɔnɔ.
17 Yesu ye mɔgɔw kalan k'a fɔ u ye ko: « A ma sɛbɛn ko: «Ne ka so na wele siyaw bɛɛ ka delili so wa?» Nka aw y'a kɛ sonw ka dingɛ ye.»
18 Sariya karamɔgɔw ni sarakalasebaaw kuntigiw y'o mɛn ka a halaki cogo ɲini, katuguni u siranna a ɲɛ, katuguni jama bɛɛ kabakoyara a ka kalan na.
19 Wula sera tuma min na, a bɔra dugu kɔnɔ.
20 Sɔgɔma, u tɛmɛntɔ, u ye torosun jalen ye ka bɔ a ju la.
21 Piɛrɛ y'a hakili jigin a la k'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, i ye torosun min danga, o jalen don.»
22 Yesu y'u jaabi ko: « A' ye dannaya kɛ Elohim la.»
23 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɔ kulu in ye ko: «I ka bɔ yen ka fili kɔgɔji la.» A tɛna sigasiga a dusukun na, nka a na da a la ko a bɛ ko minnu fɔ, olu bɛna kɛ. A mana fɛn o fɛn fɔ, a na o sɔrɔ.»
24 O de y'a to ne b'a fɔ aw ye ko ni aw b'a fɛ fɛn o fɛn na, ni aw bɛ Ala deli, aw ka da a la ko aw bɛ o fɛn sɔrɔ, aw na o sɔrɔ.
25 Ni aw jɔlen bɛ ka Ala deli, ni ko dɔ bɛ aw la, aw ka yafa a ma, walisa aw sankolola Fa fana ka yafa aw ka jurumuw ma.
26 Nka ni aw ma yafali kɛ, aw sankolola Fa fana tɛna yafa aw ka jurumuw ma.
27 U seginna Jerusalɛm.
28 A fɔ a ye ko: «I bɛ nin kow kɛ fanga jumɛn de fɛ?» Jɔn de ye nin fanga di i ma ka nin kow kɛ?
29 Yesu y'u jaabi ko: « Ne fana na ɲininkali kelen kɛ aw la ka ne jaabi, ne na a fɔ aw ye ne bɛ nin kow kɛ ni fanga min ye.»
30 Yuhana ka batiseli kɛra sankolo la wa, wala hadamadenw ta? jaabi di n ma.
31 U y'a fɔ u yɛrɛ ye ko: «Ni an y'a fɔ ko a bɔra sankolo la. a na a fɔ ko: «Mun y'a to aw ma da a la?»
32 Nka ni an y'a fɔ ko: «Mɔgɔw de ta don.» U siranna jama ɲɛ, katuguni mɔgɔw bɛɛ tun bɛ Yuhana jate kira ye.
33 U y'a jaabi k'a fɔ Yesu ye ko: «An tɛ se k'o dɔn.» Yesu y'u jaabi ko: « Ne fana t'a fɔ aw ye ne bɛ nin kow kɛ ni fanga min ye.»

SABABU 12NAN

1 A y'a daminɛ ka kuma u fɛ ntalenw fɛ. Cɛ dɔ ye rezɛn nakɔ sɛnɛ, ka kogo da a lamini na, ka yɔrɔ dɔ sɔgɔ diwɛnforo kama, ka sankanso jɔ, k'a bila sɛnɛkɛlaw bolo, ka taa jamana yɔrɔ jan dɔ la.
2 O waati la, a ye baaraden dɔ ci sɛnɛkɛlaw ma, walisa a ka rezɛn nakɔ den sɔrɔ sɛnɛkɛlaw fɛ.
3 U y'a minɛ k'a bugɔ k'a bila lankolon.
4 A ye baaraden wɛrɛ ci u ma tugun. U ye kabakurunw ci a ma, k'a jogin a kun na, ka a bila ka taa ni maloya ye.
5 A ye dɔ wɛrɛ ci tugun. U ye ale faga, ani mɔgɔ caman wɛrɛw. ka dɔw bugɔ, ka dɔw faga.
6 Denkɛ kelen tun b'a fɛ hali bi, a kanulenba, a y'a ci laban na ka taa u fɛ k'a fɔ u ye ko: «U na ne denkɛ bonya.»

7 Nka o sɛnɛkɛlaw y'a fɔ ɲogon ye ko: «Nin ye ciyɛntabaga ye. na, an k'a faga, ciyɛn na kɛ an ta ye.»
8 U y'a minɛ k'a faga k'a gen ka bɔ rezɛn nakɔ kɔnɔ.
9 O de y'a to rezɛn nakɔtigi na mun kɛ? a na na sɛnɛkɛlaw halaki, ka rezɛn nakɔ di mɔgɔ wɛrɛw ma.»
10 Aw ma nin Kitabu kalan wa? So jɔbagaw banna kabakurun min na, o kɛra nkɔni kunkolo ye.
11 O kɛra Matigi ka kɛwale ye, o ye kabako ye an ɲɛ na wa?
12 U y'a ɲini k'a minɛ, nka u siranna jama ɲɛ, k'a masɔrɔ u y'a dɔn ko a ye o ntalen fɔ u kama.
13 U ye Farisiɛnw ni Hɛrɔdekaw dɔw ci a ma walisa k'a minɛ a ka kumaw la.
14 U sera yen tuma min na, u y'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, an b'a dɔn ko i ye tiɲɛtigi ye, i tɛ hami mɔgɔ si la, katuguni i tɛ mɔgɔw ɲɛnatɔmɔ, nka i bɛ Ala ka sira kalan tiɲɛ na ka sara di Sezar ma, walima a tɛ?
15 An na di wala an tɛna di wa? Nka Yesu y'u ka filankafoya dɔn, a y'a fɔ u ye ko: « Mun na aw bɛ ne kɔrɔbɔ? na ni warijɛ kelen ye ne fɛ, walisa ne ka o ye.»
16 U nana n'a ye. A y'a fɔ u ye ko: « Nin ja ni sɛbɛnfura ye jɔn ta ye?» U y'a fɔ a ye ko: «Sesar ta.»
17 Yesu y'a fɔ u ye ko: « A' ye masakɛ ka kow di Sesar ma, ka Elohim ta di Ala ma.» U kabakoyara a la.
18 Saduseen minnu b'a fɔ ko su kununni tɛ yen, olu nana Yesu ma. U y'a ɲininka ko:
19 Karamɔgɔ, Musa y'a sɛbɛn an ye ko: «Ni cɛ dɔ sara ka a muso to a kɔ, ka den si to a kɔ, a balimakɛ ka a muso ta ka bɔnsɔn lamɔ a balimakɛ ye.»
20 Balimakɛ wolonwula tun bɛ yen.
21 Filanan y'a minɛ k'a sa, a ma bɔnsɔn si to yen.
22 U wolonwula y'a sɔrɔ, u ma bɔnsɔn si to, a laban na, muso fana sara.
23 Su kununni don na, ni u na kunun tuma min na, a na kɛ jɔn muso ye u la? Katuguni o wolonwula y'a muso furu.
24 Yesu y'u jaabi ko: « Aw tɛ fili, katuguni aw tɛ Kitabuw ni Ala ka sebaaya dɔn wa?
25 Ni u kununna ka bɔ suw cɛma, u tɛna furu kɛ, u tɛna furu kɛ. Nka u bɛ i ko mɛlɛkɛ minnu bɛ sankolo la.»
26 Suw ka kunun ?
27 A tɛ mɔgɔ salenw ka Ala ye, nka ɲɛnamaw ka Ala don.
28 Sariya karamɔgɔ dɔ nana u ka kumakan mɛn, a y'a faamu ko a ye u jaabi koɲuman, a y'a ɲininka ko: «Ci fɔlen fɔlɔ ye jumɛn ye?»
29 Yesu y'a jaabi ko: « Ci fɔlenw bɛɛ la fɔlɔ ye ko: «Israɛl, i ka lamɛnni kɛ.» Matigi an ka Ala ye Matigi kelen de ye.
30 I ka Matigi i ka Elohim kanu ni i dusukun bɛɛ ye, ni i ni bɛɛ ye, ni i hakili bɛɛ ni i barika bɛɛ ye.
31 Filanan bɛ i ko nin ko: «I ka i mɔgɔɲɔgɔn kanu i ko i yɛrɛ.» Cikan wɛrɛ tɛ yen min ka bon ni ninnu ye.
32 Sariya karamɔgɔ y'a fɔ a ye ko: «Ayi, Karamɔgɔ, i ye tiɲɛ fɔ, katuguni Ala kelenpe de bɛ yen. Mɔgɔ wɛrɛ tɛ yen ni ale tɛ.
33 Ka a kanu ni dusukun bɛɛ ye, ni hakili bɛɛ ye, ni ni bɛɛ ye, ani ni fanga bɛɛ ye, ka a mɔgɔɲɔgɔn kanu i ko a yɛrɛ, o ka bon ni saraka jenitaw ni saraka bɛɛ ye.
34 Yesu y'a ye ko a y'a jaabi ni hakilitigiya ye, a y'a fɔ a ye ko: « I man jan Elohim ka masaya la.» Wa o kɔfɛ, mɔgɔ si ma ja gɛlɛya ka ɲininkali si kɛ a la.
35 Yesu y'a jaabi k'a to mɔgɔw kalanni na Alabatosoba kɔnɔ ko: « Sariya karamɔgɔw b'a fɔ cogo di ko Krisita ye Dawuda Denkɛ ye?»
36 Dawuda yɛrɛ y'a fɔ Ni Senu barika la ko: «Matigi y'a fɔ ne Matigi ye ko: «I sigi ne kinin fɛ fo ne ka i juguw kɛ i sennasanbara ye.»
37 Dawuda yɛrɛ b'a wele ko Matigi. O tuma na fɛ, a denkɛ bɔra min? Mɔgɔ gansanw y'a lamɛn ni ɲagali ye.
38 A y'a fɔ u ye a ka kalan kɔnɔ ko: « Aw k'aw yɛrɛ kɔlɔsi sariya karamɔgɔw la, minnu ka di ka taa fini janw na, ka foli kanu suguw la.
39 Alabatosow kɔnɔ sigiyɔrɔ kuntigiw ni sanfɛla sobaw bɛ seliw la.
40 U bɛ muso cɛ salenw ka sow dun, ka delili janw kɛ u yɛrɛ la.
41 Yesu y'i sigi nafolo marayɔrɔ fan fɛ k'a lajɛ jama bɛ wari bila nafolo marayɔrɔ la cogo min na.
42 Muso cɛ salen faantan dɔ nana.
43 A y'a ka kalandenw wele k'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko nin muso cɛ salen faantan ye fɛn caman don a kɔnɔ ka tɛmɛn mɔgɔ minnu bɛɛ ye wari bila nafolo marayɔrɔ la.
44 Katuguni u bɛɛ ye u ka nafolomafɛnw fili. Nka a dɛsɛbaatɔ y'a bolofɛnw bɛɛ fili, hali a ka balo bɛɛ.

SABABU 13NAN

1 Yesu bɔra Alabatosoba kɔnɔ tuma min na, a ka kalanden dɔ y'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, kabakurun suguya min bɛ yan, a filɛ!
2 Yesu y'a jaabi ko: « I bɛ nin sow belebelebaw ye wa? kabakurun si tɛna to dɔ wɛrɛ kan, min tɛna ci.
3 A sigilen bɛ Oliviye kulu kan Alabatosoba ɲɛfɛ, Piɛrɛ ni Yakuba ni Yuhana ni Andre ye a ɲininka u kelen na.
4 A fɔ an ye, nin kow bɛna kɛ tuma jumɛn? O kow bɛɛ na dafa tuma min na, o taamasyɛn na kɛ mun ye?»
5 Yesu y'u jaabi ko: « Aw k'aw janto mɔgɔ si kana aw lafili.
6 Mɔgɔ caman na na ne tɔgɔ la k'a fɔ ko: «Ne ye Krisita ye.» A na mɔgɔ caman lafili.»
7 Ni aw ye kɛlɛw ni kɛlɛ kumaw mɛn tuma min na, aw kana aw hakili ɲagami. nka a laban tɛna se fɔlɔ.»
8 Siya na wuli siya kama, masaya na wuli masaya kama, dugukolo yɛrɛyɛrɛ na kɛ yɔrɔ caman na, kɔngɔ ni tɔɔrɔ na kɛ.
9 Nka aw k'aw janto aw yɛrɛw la, katuguni u na aw don lajɛbaw bolo. Alabatosow kɔnɔ aw na bugɔ.
10 Kibaru Duman ka kan ka fɔ fɔlɔ siyaw bɛɛ cɛma.
11 Nka ni u na aw ɲɛminɛ ka aw don, aw kana kɔn ka miiri aw bɛna min fɔ, aw kana o ko latigɛ Ni Senu ye.
12 Balimakɛ na a balima janfa saya la, fa na denkɛ don. Denmisɛnw na wuli u bangebagaw kama ka u faga.
13 Mɔgɔw bɛɛ na aw koniya ne tɔgɔ kosɔn, nka min bɛna muɲu fo laban na, o na kisi.
14 Nka ni aw ye fɛn haramulen ye, kira Daniɛl ye min kofɔ, o jɔlen bɛ yɔrɔ min na, (min bɛ kalan kɛ, o ka faamuya), o tuma na, Jude jamana mɔgɔw ka boli ka taa kuluw la.
15 Min bɛ so sanfɛ, o kana jigin so kɔnɔ, ka don so kɔnɔ ka fɛn dɔ ta ka bɔ a ka so kɔnɔ.
16 Min bɛ foro la, o kana kɔsegin ka taa a ka fini ta.
17 Bɔnɛ bɛ kɔnɔmaw ni sin di den ma o donw na!
18 Aw ka delili kɛ walisa aw ka boli kana kɛ nɛnɛ waati.
19 O donw na, tɔɔrɔ min ma kɛ kabini Ala ye danfɛnw da fɔlɔ fo ka na se bi ma, o tɛna kɛ o donw na.
20 Ni Matigi tun ma o donw surunya, mɔgɔ si tun tɛna kisi.

21 Ni mɔgɔ dɔ y'a fɔ aw ye ko: «A filɛ, Krisita filɛ nin ye.»
walima, a filɛ, a bɛ yen. Aw kana da a la:
22 Krisita nkalontigɛlaw ni kira nkalontigɛlaw na wuli ka
taamashyɛnw ni kabakow kɛ ka mɔgɔ ɲenatɔmɔlenw lafili,
ni o tun bɛ se ka kɛ.
23 Aw k'aw janto aw yɛrɛ la.
24 Nka o donw na, o tɔɔrɔ kɔfɛ, tile na dibi don, kalo tɛna a
yeelen bɔ.
25 Sankolo dolow na bin, sankolola fanga minnu bɛ yen,
olu na yɛrɛyɛrɛ.
26 O tuma la, u na Mɔgɔ Denkɛ natɔ ye sankaba kɔnɔ ni
sebaaya ni nɔɔrɔba ye.
27 O kɔ, a na a ka mɛlɛkɛw ci ka a ka mɔgɔ sugandilenw
lajɛ ɲɔgɔn fɛ ka bɔ fiɲɛ naani na, k'a ta dugukolo dan na fo
ka taa a bila sankolo laban na.
28 Aw ye ntalen dɔ kalan torosun ko la. Ni a bolo mɔna
hali bi, ka buluw bɔ, aw b'a dɔn ko samiyɛ surunyara.
29 Aw fana ye o kow kɛtɔ ye tuma min na, aw k'a dɔn ko a
surunyara da la.
30 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko nin bɔnsɔn tɛna tɛmɛn fo nin
kow bɛɛ ka kɛ.
31 Sankolo ni dugukolo na tɛmɛn, nka ne ka kuma tɛna
tɛmɛn.
32 Nka mɔgɔ si tɛ o don ni o waati dɔn, sankolola mɛlɛkɛw
fana, Denkɛ fana tɛ o dɔn, ni Fa yɛrɛ tɛ.
33 A' ye aw janto aw yɛrɛ la ka delili kɛ, katuguni aw t'a
dɔn waati sera.
34 Mɔgɔ Denkɛ bɛ i n'a fɔ mɔgɔ min bɛ taa yɔrɔ jan, min
bɔra a ka so kɔnɔ ka fanga di a ka jɔnw ma, ani u kelen-
kelen bɛɛ ka baara kɛ.
35 Aw ka to aw ɲɛ na, katuguni aw t'a dɔn sotigi bɛ na
waati min na, wula fɛ, walima su tilancɛ, wala kɔnɔsogonin
walima sɔgɔma.
36 A kana barika sɔrɔ ka aw sɔrɔ sunɔgɔ la.
37 Ne bɛ min fɔ aw ye, ne b'a fɔ aw bɛɛ ye ko: «Aw ka to
aw ɲɛ na.»

SABABU 14NAN

1 Tile fila tɛmɛnen kɔ, Tɛmɛnkan seli ni nbuuru fununbali
seli kɛra.
2 Nka u y'a fɔ ko: «Aw kana kɛ seli don na, walisa mankan
ka kɛ jama la.»
3 Simɔn kunatɔ Simɔn ka so, a sigilen tun bɛ dumuni na,
Betani, muso dɔ nana, alabatiri kɛsu dɔ tun b'a bolo, tulu
sumalen dɔ tun bɛ min na. a ye kɛsu kari, k'a bɔn a kun na.
4 Dɔw tun bɛ dimi u yɛrɛ kɔnɔ k'a fɔ ko: «Mun na nin tulu
tulu tiɲɛna?»
5 A tun bɛ se ka feere ka tɛmɛ warijɛ kɛmɛ saba kan, ka di
faantanw ma. U ye ŋunuŋunu a kama.
6 Yesu y'a fɔ ko: « A' y'a to. mun na aw b'a tɔɔrɔ? a ye
baara ɲuman kɛ ne kan.
7 Faantanw bɛ aw fɛ tuma bɛɛ, aw b'a fɛ tuma o tuma, aw
bɛ se ka koɲuman kɛ u ye.
8 A sera min na, a ye o kɛ.
9 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko nin Kibaru Duman fɔra yɔrɔ o
yɔrɔ diɲɛ fan bɛɛ la, a ye o ko kɛ, o fana na fɔ a hakili jigin
ye.
10 Juda Iskariyɔti, min tun ye mɔgɔ tan ni fila la kelen ye,
o taara sarakalasebaaw kuntigiw fɛ walisa k'a don u bolo.
11 U y'o mɛn tuma min na, u nisɔndiyara, u ye layidu ta ko
u bɛna wari di a ma. A y'a ɲini cogo min na a bɛ se k'a
janfa cogo nɔgɔman na.
12 U ye Tɛmɛnkan seli faga don fɔlɔ la, a ka kalandenw y'a
fɔ a ye ko: «I b'a fɛ an ka taa Tɛmɛnkan seli labɛn min?»
13 A y'a ka kalanden fila ci k'a fɔ u ye ko: « Aw ka taa
dugu kɔnɔ, cɛ dɔ na aw kunbɛn yen min bɛ jifilen ta.
14 A mana don yɔrɔ o yɔrɔ, aw k'a fɔ sotigi ye ko:
«Karamɔgɔ b'a fɔ ko: «Ne ni ne ka kalandenw bɛna
Tɛmɛnkan seli dun yɔrɔ min na, o bɛ min?»
15 A na soba dɔ jira aw la min labɛnna ka labɛn.
16 A ka kalandenw bɔra ka don dugu kɔnɔ ka a sɔrɔ i ko a
y'a fɔ u ye cogo min na.
17 Wula fɛ, a bɛ na ni mɔgɔ tan ni fila ye.
18 U sigilen tora ka dumuni kɛ tuma min na, Yesu y'a fɔ ko:
« Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko aw minnu bɛ dumuni kɛ ni ne
ye, o na ne don.»
19 U y'a daminɛ ka dusukasi k'a fɔ a ye kelen-kelen ko:
«Ne don wa?» Dɔ wɛrɛ ko: «Ne don wa?»
20 A y'a fɔ u ye ko: « O ye mɔgɔ tan ni fila la kelen ye, min
bɛ su ji la ni ne ye daga kɔnɔ.»
21 Mɔgɔ Denkɛ bɛ taa tiɲɛ na i ko a sɛbɛnnen bɛ a ko la
cogo min na. a tun ka ɲi o cɛ ma ni a tun ma bange abada.
22 U bɛ dumuni kɛ tuma min na, Yesu ye nbuuru ta ka
duba kɛ ka o kari k'a di u ma k'a fɔ u ye ko: « Aw ka
dumuni kɛ, nin ye ne farikolo ye.»
23 A ye jifilen ta ka barika dali kɛ tuma min na, a y'o di u
ma.
24 A y'a fɔ u ye ko: « Nin ye ne joli ye Layidu kura la, min
bɔnna mɔgɔ caman kosɔn.»
25 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko ne tɛna rezɛnsun den min tun
fo o don min na ne bɛ kura min Elohim ka masaya la.
26 U ye dɔnkili da tuma min na, u taara Oliviye kulu la.
27 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw bɛɛ na dusu tiɲɛ ne kosɔn bi
su in na, katuguni a sɛbɛnnen bɛ ko: «Ne na sagagɛnnaw
gosi, sagaw na jɛnsɛn.»
28 Nka ne kununni kɔfɛ, ne na taa aw ɲɛfɛ Galile.
29 Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Hali ni bɛɛ na tiɲɛ, ne tɛna o kɛ.»
30 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ i ye ko bi, hali bi
su in na, sani kɔnɔ ka kasi siɲɛ fila, i na ban ne la siɲɛ
saba.»
31 Nka Yesu y'a fɔ ka t'a fɛ ka t'a fɛ ko: «Ni ne ni ne sara i
fɛ, ne tɛna ban i la hali dɔɔnin.» O cogo kelen na fana ko u
bɛɛ.
32 U sera yɔrɔ dɔ la min tɔgɔ ye ko Jetisemanɛ, a y'a fɔ a
ka kalandenw ye ko: « Aw ka sigi yan ka ne to Ala delili
la.»
33 A taara ni Piɛrɛ ni Yakuba ni Yuhana ye, a kabakoyara
kosɛbɛ.
34 A y'a fɔ u ye ko : «Ne ni dusukasilen don fo ka se saya
ma.
35 A taara ɲɛfɛ dɔɔnin ka bin duguma ka delili kɛ walisa ni
a bɛ se ka kɛ, waati ka tɛmɛ a fɛ.
36 A ko: «Aba, Fa, fɛn bɛɛ bɛ se ka kɛ i bolo. i ka nin
jifilen bɔ ne la, o bɛɛ n'a ta, ne b'a fɛ min na, o tɛ kɛ, nka i
b'a fɛ min na.»
37 A sera ka u sɔrɔ sunɔgɔ la, a y'a fɔ Piɛrɛ ye ko: « Simɔn,
e bɛ sunɔgɔ wa?» I tun tɛ se ka i ɲɛmajɔ lɛrɛ kelen kɔnɔ wa?
38 Aw ka to aw ɲɛ na ka Ala deli, walisa aw kana don
kɔrɔbɔli la. Hakili labɛnnen don tiɲɛ na, nka farisogo
barika ka dɔgɔ.
39 A taara kɔsegin ka delili kɛ ka o kuma kelenw fɔ.

40 A seginna tuma min na, a y'u ye sunɔgɔ la tugun, u ɲɛw tun ka gɛlɛn, u tun t'a dɔn u bɛna min jaabi.
41 A nana a siɲɛ sabanan na k'a fɔ u ye ko: « Aw ka sunɔgɔ sisan ka aw lafiɲɛ. A filɛ, Mɔgɔ Denkɛ donna jurumutɔw bolo.»
42 Wuli, an ka taa. a filɛ, min bɛ ne janfa, o surunyara.»
43 O yɔrɔnin bɛɛ, Yesu tora ka kuma tuma min na, o yɔrɔnin bɛɛ, Juda, o tun ye mɔgɔ tan ni fila la kelen ye, jamaba nana ni npanw ni berew ye, ka bɔ sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw ni cɛkɔrɔbaw yɔrɔ.
44 Min y'a janfa, o ye taamasyɛn di u ma k'a fɔ u ye ko: «Ne na mɔgɔ o mɔgɔ susu, o de don. aw k'a ta, ka taa n'a ye hɛrɛ la.
45 A sera yen dɔrɔn, a y'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, karamɔgɔ! ka a susu.
46 U y'u bolow da Yesu kan k'a minɛ.
47 Mɔgɔ minnu tun jɔlen bɛ o yɔrɔ la, olu dɔ la kelen ye npan bɔ ka sarakalasebaa kuntigi ka jɔnkɛ dɔ bugɔ k'a tulo tigɛ.
48 Yesu y'u jaabi ko: « Aw bɔra ni npanw ni berew ye ka ne minɛ i ko son wa?
49 Ne tun bɛ aw fɛ don o don Alabatosoba kɔnɔ ka mɔgɔw kalan, nka aw ma ne minɛ.
50 U bɛɛ y'a bila ka boli.
51 Kamalennin dɔ tugura a nɔfɛ, lenfu fini tun sirilen bɛ a farilankolon la. Kamalenninw y'a minɛ.
52 O kɔ, a ye lenfu fini to yen ka boli u farilankolon ɲɛ.
53 U taara ni Yesu ye ka taa sarakalasebaa kuntigi fɛ.
54 Piɛrɛ tugura a nɔfɛ yɔrɔ jan, ka don sarakalasebaaw kuntigi ka so kɔnɔ.
55 Sarakalasebaaw kuntigiw ni jɛnkulu bɛɛ ye seereya ɲini Yesu kama walisa k'a faga. a ma foyi sɔrɔ.
56 Mɔgɔ caman ye nkalon seereya kɛ a kama, nka u ka seereya ma bɛn ɲɔgɔn ma.
57 Mɔgɔ dɔw wulila ka nkalon seereya kɛ Yesu kama.
58 An y'a mɛn a y'a fɔ ko: «Ne na Alabatosoba min dilanna ni bolow ye, ne na o tiɲɛ, tile saba kɔnɔ, ne na dɔ wɛrɛ jɔ min dilanna ni bolow ye.»
59 Nka u ka seereya fana ma bɛn ɲɔgɔn ma.
60 Sarakalasebaa kuntigi wulila ka Yesu ɲininka ko: «I tɛ foyi jaabi wa?» Nin seereya ye mun ye i kama?
61 Nka Yesu y'a makun, a ma foyi jaabi. Sarakalasebaa kuntigi y'a ɲininka ko: «E ye Krisita, Dubatigi Denkɛ ye wa?»
62 Yesu y'a fɔ ko: « Ne de don.»
63 Sarakalasebaa kuntigi y'a ka finiw tigɛ k'a fɔ ko: «An mago bɛ seere wɛrɛw la mun na?»
64 Aw ye Ala tɔgɔ tiɲɛ kuma mɛn. U bɛɛ y'a jalaki saya la.
65 Dɔw y'a daminɛ ka daji tu a la, k'a ɲɛda datugu, k'a bugɔ k'a fɔ a ye ko: «Kiraya fɔ.»
66 Piɛrɛ tun bɛ duguma masaso kɔnɔ tuma min na, sarakalasebaa kuntigi ka jɔnmuso dɔ nana.
67 Piɛrɛ ye a yɛrɛ sumaya tuma min na, a y'a filɛ k'a fɔ ko: «E fana tun bɛ Yesu Nazarɛtika fɛ.»
68 Nka Yesu y'i sɔsɔ k'a fɔ ko: «Ne t'a dɔn, ne tɛ i ka kuma faamu.» A bɔra ka don barada la. ani kokɔrɔw ka kurunba.
69 Npogotiginin dɔ y'a ye tugun, a y'a daminɛ k'a fɔ a kɛrɛfɛmɔgɔw ye ko: «Nin ye u dɔ ye.»
70 A y'i sɔsɔ ko kura. Dɔɔni o kɔ, mɔgɔ minnu tun jɔlen bɛ yen, olu y'a fɔ Piɛrɛ ye ko kura ko: «Tiɲɛ na, i ye olu dɔ ye.
71 Nka Yesu y'a daminɛ ka danga kɛ ka kali k'a fɔ ko: «Aw bɛ kuma nin cɛ min ko la, ne tɛ o dɔn.»
72 A siɲɛ filanan na, ntori y'a wuli. Yesu ye kuma min fɔ a ye, Piɛrɛ hakili jigira o la ko: « Sanni kɔnɔ ka kasi siɲɛ fila, i na ban ne la siɲɛ saba.» A miirila o la tuma min na, a kasila.

SABABU 15NAN

1 O yɔrɔnin bɛɛ sɔgɔma, sarakalasebaaw kuntigiw ye lajɛ kɛ ni cɛkɔrɔbaw ni sariya karamɔgɔw ani jɛnkulu bɛɛ ye, ka Yesu siri k'a ta ka taa n'a ye Pilate bolo.
2 Pilate y'a ɲininka ko: «E ye Yahutuw ka masakɛ ye wa?» A y'a jaabi ko: « I b'o fɔ.»
3 Sarakalasebaaw kuntigiw y'a jalaki ko caman na, nka a ma foyi jaabi.
4 Pilate y'a ɲininka ko kura ko: «I tɛ foyi jaabi wa?» U bɛ seereya kɛ i kama cogo min na, o filɛ.»
5 Nka Yesu ma foyi jaabi. fo Pilate kabakoyara.
6 O seli la, a ye kasoden kelen bila ka taa u fɛ.
7 Mɔgɔ dɔ tun bɛ yen min tɔgɔ ye ko Barabasi, o tun sirilen bɛ a ni muso murutilenw cɛ.
8 Jama kulekanba y'a daminɛ k'a ɲini a fɛ a ka kɛ i ko a ye u kɛ cogo min na.
9 Pilate y'u jaabi ko: «Aw b'a fɛ ne ka Yahutuw ka masakɛ bila aw bolo wa?
10 A y'a dɔn ko sarakalasebaaw kuntigiw y'a don keleya de kosɔn.
11 Sarakalasebaaw kuntigiw ye jama lasun walisa a ka Barbasi bila u bolo.
12 Pilate y'a jaabi ko kura ko: «Aw b'a fɛ ka mun kɛ ne ka min wele Yahutuw ka masakɛ?»
13 U pɛrɛnna ko kura ko: «A' ye a gengen jiri la.»
14 Pilate y'a fɔ u ye ko: «Mun na, a ye kojugu jumɛn kɛ?» U pɛrɛnna ka tɛmɛn fɔlɔ kan ko: «A gengen jiri la.»
15 Pilate tun b'a fɛ ka jama wasa, a ye Barabasi bila ka Yesu bugɔ, k'a gengen jiri la.
16 Sɔrɔdasiw taara n'a ye boon kɔnɔ min tɔgɔ ye ko masakɛso. U bɛ jɛnkulu bɛɛ wele ɲɔgɔn fɛ.
17 U ye fini bilenman don Yesu la, ka ŋaniw ka masafugulan don a kun na.
18 A y'a daminɛ k'a fo ko: «Yahutuw ka masakɛ, foli!»
19 U y'a bugɔ a kun na ni binkɛnɛ ye, ka daji da a kan, k'u gɛnɛgɛnɛw biri k'a bato.
20 U ye a tulo geren tuma min na, u ye fini bilenman bɔ a la ka a yɛrɛ ka finiw don a la ka taa n'a ye ka taa a gengen jiri la.
21 U ye Simɔn dɔ wajibiya, Sireneka, min tun bɛ ka bɔ jamana kɔnɔ, Alɛkisandiri ni Rufusi facɛ, ka a ka gengenjiri ta.
22 U taara n'a ye Gɔlgɔta yɔrɔ la, o kɔrɔ ye ko kunkolo yɔrɔ.
23 U y'a di a ma ka diwɛn min ni miri ɲagaminen don, nka a ma o sɔrɔ.
24 U y'a gengen jiri la tuma min na, u y'a ka finiw tila, ka kala da u kan, mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ka kan ka min ta.
25 Lɛrɛ sabanan sera, u y'a gengen jiri la.
26 A ka jalaki sɛbɛn tun sɛbɛnnen bɛ a kan ko: «Yahutuw ka masakɛ.»
27 U ye son fila gengen jiri la a fɛ. kelen bɛ a kininbolo la, tɔ kelen bɛ a numanbolo la.
28 Kitabu min b'a fɔ ko: «A jatera ni sariya tiɲɛbagaw ye, o dafara.»

29 Tɛmɛbagaw y'a kɔrɔfɔ k'u kunkolo wuli k'a fɔ ko: «E, e
min bɛ Alabatosoba tiɲɛ ka a jɔ tile saba kɔnɔ.
30 I yɛrɛ kisi ka jigin ka bɔ gengenjiri la.
31 Sarakalasebaaw kuntigiw fana ye ɲɔgɔn tulo geren ni
sariya karamɔgɔw ye ko: «A ye mɔgɔ wɛrɛw kisi. a yɛrɛ tɛ
se ka kisi.
32 Krisita Israɛl masakɛ ka jigin ka bɔ gengenjiri la sisan,
walisa an ka ye ka da a la. Minnu gengenna jiri la ni Yesu
ye, olu ye Yesu tɔgɔ tiɲɛ.
33 Lɛrɛ wɔɔrɔnan sera tuma min na, dibi donna jamana fan
bɛɛ la fo lɛrɛ kɔnɔntɔnnan.
34 Lɛrɛ kɔnɔntɔnnan na, Yesu pɛrɛnna ni kanba ye ko: «
Eloyi, Eloyi, lama sabakitani?» O kɔrɔ ye ko: «Ne ka Ala,
ne ka Ala, mun na i ye ne bila?»
35 Mɔgɔ minnu jɔlen bɛ yen, olu dɔw y'o mɛn tuma min na,
u y'a fɔ ko: «A filɛ, a bɛ Eli wele.»
36 O kɔ, dɔ bolila ka dɔlɔgu dɔ fa min falen bɛ vinigari la,
k'o da jirisunba dɔ kan k'a min, k'a fɔ a ye ko: «A kana fɔ.
an k'a lajɛ ni Eli bɛna na a jigin.
37 Yesu pɛrɛnna ni kanba ye.
38 Alabatosoba datugulan farala fila ye ka bɔ sanfɛ ka taa a
bila duguma.
39 Kɛlɛbolo kuntigi min jɔlen tun bɛ a ɲɛfɛ, o y'a ye ko a
pɛrɛnna ka a jinɛ dabila, a y'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, nin cɛ tun ye
Ala Denkɛ ye.»
40 Muso dɔw fana tun bɛ u ɲɛw lajɛ yɔrɔ jan, olu dɔw ye
Magadala Mariyama ni Yakuba dɔgɔkɛ ni Yuse ba
Mariyama ani Salome ye.
41 (Ale Galile tuma min na, olu fana tugura a nɔfɛ ka baara
kɛ a ye.) ani muso caman wɛrɛw minnu nana ni a ye
Jerusalɛm.
42 Sisan wulada sera tuma min na, katuguni o tun ye labɛn
ye, o kɔrɔ ye ko don min bɛ kɔn lafiɲɛ don ɲɛ.
43 Ladilikɛla bonyalen Yusufu min bɛ bɔ Arimate, o tun bɛ
Elohim ka masaya makɔnɔ, o nana don Pilate fɛ ni jagɛlɛya
ye, ka Yesu su nege don a la.
44 Pilate kabakoyara ni a sara kaban.
45 A y'o dɔn tuma min na kɛlɛcɛw kuntigi fɛ, a ye o su di
Yusufu ma.
46 A ye fini ɲuman san ka a jigin ka a siri lenfu la, k'a da
kaburu dɔ kɔnɔ min dilalen don fara la, ka kabakurun wuli
ka taa kaburu da la.
47 Magadala Mariyama ni Yusu ba Mariyama ye a su don
yɔrɔ filɛ.

SABABU 16NAN

1 Lafiɲɛ don tɛmɛna tuma min na, Magadala Mariyama ni
Yakuba ba Mariyama ni Salome ye kasa dumanw san
walisa u ka na a tulu kɛ a la.
2 Dɔgɔkun tile fɔlɔ sɔgɔmada joona fɛ, u sera kaburu la tile
bɔtɔ.
3 U y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Jɔn bɛna kabakurun wuli ka bɔ
kaburu da la?»
4 U y'a filɛ tuma min na, u y'a ye ko kabakurun wulila ka
taa, katuguni kabakurun tun ka bon kosɛbɛ.
5 U donna kaburu kɔnɔ, u ye kamalennin dɔ ye, a sigilen bɛ
a kinin fɛ, a tun bɛ fini jɛman jan dɔ don. U siranna kosɛbɛ.
6 A y'a fɔ u ye ko: «Aw kana siran. a tɛ yan: u y'a da yɔrɔ
min na, o filɛ.»
7 Aw ka taa ka taa a fɔ a ka kalandenw ni Piɛrɛ ye ko a bɛ
taa aw ɲɛfɛ Galile.
8 U bɔra joona ka boli kaburu kɔnɔ. U yɛrɛyɛrɛla, u
kabakoyara, u ma foyi fɔ mɔgɔ si ye. sabu u siranna.
9 Yesu kununna sɔgɔmada joona fɛ dɔgɔkun tile fɔlɔ la, a
y'i yɛrɛ jira Magadala Mariyama la fɔlɔ, a ye jinɛ
wolonwula gɛn ka bɔ a la.
10 A taara a fɔ a fɛ mɔgɔw ye, k'a sɔrɔ u tun bɛ kasi ka kasi.
11 U y'a mɛn ko a ɲɛnama don, k'a ye a ye, u ma da a la.
12 O kɔ, Yesu y'i jira cogo wɛrɛ la u fila la, u taamatɔ ka
taa jamana kɔnɔ.
13 U taara o fɔ mɔgɔ tɔw ye.
14 O kɔ, Yesu y'i jira mɔgɔ tan ni kelen na, u sigilen tun bɛ
dumuni na, ka u kɔrɔfɔ ni u ka dannabaliya ni u dusukun
gɛlɛn ye, katuguni mɔgɔ minnu ye a ye a kununnen kɔ, u
ma da olu la.
15 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka taa diɲɛ fan bɛɛ la ka Kibaru
Duman fɔ danfɛn bɛɛ ye.»
16 Min dara a la ka batise, o na kisi. Nka min ma da a la, o
na jalaki.»
17 O taamashyɛnw na tugu dannabaaw kɔ. U na jinɛw gɛn
ne tɔgɔ la. u na kuma kan kuraw la.
18 U na saw ta. Ni u ye fɛn fagalen dɔ min, o tɛna u tɔɔrɔ.
u na bolo da banabagatɔw kan, u na kɛnɛya.»
19 Matigi ye kuma fɔ u ye tuma min na, a taara sankolo la
ka sigi Elohim kinin fɛ.
20 U taara ka waajuli kɛ yɔrɔ bɛɛ la, Matigi ye baara kɛ n'u
ye, ka kuma sabati ni taamashyɛnw ye. Amiina.

Luka

SABABU 1

1 K'a masɔrɔ mɔgɔ caman y'a to u ka kow lakali cogo la, dannaya bɛ minnu na an cɛma.
2 U y'u lase an ma cogo min na, olu minnu tun ye u ɲɛw seerew ye kabini fɔlɔfɔlɔ.
3 A diyara ne fana ye, kabini fɔlɔfɔlɔ, ne ye fɛn bɛɛ faamu cogo dafalen na, ka sɛbɛn ci i ma ka kɛɲɛ ni ɲɔgɔn ye, Tewofili min ka di kosɛbɛ.
4 I kalanna fɛn minnu na, i k'o dɔn.
5 Jude masakɛ Hɛrɔde ka waati la, sarakalasebaa dɔ tun bɛ yen min tɔgɔ ye ko Zakari, Abiya jamana la.
6 U fila bɛɛ tun tilennen don Elohim ɲɛ kɔrɔ, u tun bɛ taama Matigi ka ci fɔlenw ni a ka sariyakolow bɛɛ la jalakibaliw la.
7 Den si tun t'u fɛ, katuguni Elizabɛti tun ye bangentan ye, u fila bɛɛ tun ye sanw sɔrɔ.
8 A tora ka sarakalasebaaya baara kɛ Elohim ɲɛ kɔrɔ ka kɛɲɛ ni a ka baara kɛcogo ye.
9 Ka kɛɲɛ ni sarakalasebaa ka laada ye, a ka tila tun ye ka wusulan jeni ni a donna Matigi ka Alabatosoba kɔnɔ.
10 Jama bɛɛ tun bɛ delili kɛ kɛnɛma wusulan waati la.
11 Matigi ka mɛlɛkɛ dɔ y'i jira a la, o jɔlen bɛ wusulan sarakabɔlan kinin fɛ.
12 Zakari y'a ye tuma min na, a hakili ɲagamina, siran y'a minɛ.
13 Nka mɛlɛkɛ y'a fɔ a ye ko: «I kana siran Zakari, katuguni i ka delili mɛnna. I muso Elizabɛti na denkɛ bange i ye, i na a tɔgɔ da ko Yuhana.
14 I na nisɔndiya ni ɲagali sɔrɔ. Mɔgɔ caman na nisɔndiya a bangeli la.»
15 K'a masɔrɔ a na kɛ mɔgɔba ye Matigi ɲɛ kɔrɔ, a tɛna diwɛn min wala dɔlɔ min. A na fa Ni Senu la kabini a ba kɔnɔ.
16 A na Israɛl bɔnsɔn caman kɔdon Matigi u ka Elohim fɛ.
17 A na taa a ɲɛ Eliya ni ni a ka sebaaya la, walisa ka faw dusukunw yɛlɛma denw ma, ka kanminɛbaliw bila mɔgɔ tilennenw ka hakilitigiya la. ka jama labɛn Matigi kama.
18 Zakari y'a fɔ mɛlɛkɛ ye ko: «Ne na o dɔn mun fɛ?» katuguni ne ye cɛkɔrɔba ye, ne muso fana bɛ san caman na.
19 Mɛlɛkɛ y'a jaabi ko: «Ne ye Gabriɛl ye, min jɔlen bɛ Elohim ɲɛ kɔrɔ. Ne cilen don ka kuma i fɛ, ka o kibaru duman fɔ i ye.»
20 A filɛ, i na kɛ bobo ye, i tɛna se ka kuma fɔ, fo nin kow bɛna kɛ don min na, katuguni i ma da ne ka kumaw la, minnu bɛna dafa u waati la.
21 Jama ye Zakari makɔnɔ, u kabakoyara kosɛbɛ k'a ye ko a tora Alabatosoba kɔnɔ.
22 A bɔra tuma min na, a ma se ka kuma u fɛ, u y'a ye ko a ye yelifɛn dɔ ye Alabatosoba kɔnɔ.
23 A ka baara donw dafara dɔrɔn, a taara a yɛrɛ ka so.
24 O donw tɛmɛnen kɔ, a muso Elizabɛti kɔnɔ ta, a y'a dogo kalo duuru kɔnɔ.
25 Matigi ye ne filɛ nin cogo la, a ye ne filɛ don minnu na, walisa ka ne mafiɲɛya bɔ mɔgɔw cɛma.
26 Kalo wɔɔrɔnan na, Elohim y'a ka mɛlɛkɛ Gabriɛl ci ka taa Galile dugu dɔ la, o tɔgɔ ye ko Nazarɛti.
27 Npogotigi dɔ ye furusiri kɛ cɛ dɔ fɛ min tɔgɔ ye ko Yusufu, Dawuda ka so. Npogotiginin tɔgɔ tun ye Mariyama ye.
28 Mɛlɛkɛ donna a fɛ k'a fɔ a ye ko: «I ye nɛɛma sɔrɔ, Matigi bɛ i fɛ.
29 A y'a ye tuma min na, a dusu tiɲɛna a ka kuma fɔlen fɛ, a hakili la nin ka kan ka kɛ foli sugu min ye.
30 Mɛlɛkɛ y'a fɔ a ye ko: «I kana siran Mariyama ɲɛ, katuguni i ye nɛɛma sɔrɔ Elohim fɛ.»
31 A filɛ, i na kɔnɔ ta i kɔnɔ, ka denkɛ bange ka a tɔgɔ da ko Yesu.
32 A na kɛ mɔgɔba ye, a na wele Kɔrɔtalenba Denkɛ, Matigi Ala na a fa Dawuda ka masasigilan di a ma.
33 A na kɛ masakɛ ye Yakuba ka so kan fo abada. A ka masaya tɛna ban.»
34 Mariyama y'a fɔ mɛlɛkɛ ye ko: «Nin na kɛ cogo di, k'a masɔrɔ ne tɛ cɛ dɔn?»
35 Mɛlɛkɛ y'a jaabi ko: «Ni Senu na na i kan, Kɔrɔtalenba ka sebaaya na i datugu.
36 I balimakɛ Elizabɛti fana kɔnɔma don a kɔrɔya la.
37 Katuguni foyi tɛ se ka kɛ Ala fɛ.
38 Mariyama ko: «Matigi ka jɔnmuso filɛ. A ka kɛ ne ye ka kɛɲɛ ni i ka kuma ye.» Mɛlɛkɛ bɔra a la.
39 O donw na, Mariyama wulila ka taa kuluw la ni teliya ye, Juda dugu dɔ la.
40 A donna Zakari ka so ka Elizabɛti fo.
41 Elisabɛti ye Mariyama ka foli mɛn tuma min na, den y'i pan a kɔnɔbara la. Elisabɛti falen don Ni Senu la.
42 A kumana ni kanba ye k'a fɔ ko: «Duba bɛ i la musow cɛma, i kɔnɔbara den ye dubaden ye.»
43 Nin bɛ bɔ min na ne fɛ, walisa ne Matigi ba ka na ne fɛ?
44 A filɛ, i ka folikan mɛnna ne tulo la dɔrɔn, den y'i pan ne kɔnɔ ɲagali fɛ.
45 Dannabaa min dara a la, o ye dubaden ye, katuguni Matigi ye ko minnu fɔ a ye, olu na kɛ.
46 Mariyama y'a fɔ ko: «Ne ni bɛ Matigi bonya.
47 Ne ni nisɔndiyara ne Kisibaa Elohim la.
48 Katuguni a ye a ka jɔnmuso ka dɔgɔya jate minɛ, katuguni kabini sisan, bɔnsɔn bɛɛ na ne wele ko dubaden.
49 Sebaayabɛɛtigi ye kobaw kɛ ne ye. A tɔgɔ ye senuma ye.»
50 A ka makari bɛ a ɲɛsiranbaaw la kabini mɔgɔw bɔnsɔn ka taa bɔnsɔnw na.
51 A ye fanga jira a bolo la. a ye kuncɛbaw jɛnsɛn u dusukunw miirili la.
52 A ye fangatigiw bɔ u sigiyɔrɔw la ka u kɔrɔta.
53 A ye kɔngɔtɔw fa ni fɛn ɲumanw ye. A ye nafolotigiw bila lankolon ye.»
54 A ye a ka jɔnkɛ Israɛl hakili jigin a ka makari la.
55 I ko a y'a fɔ an bɛnbaw ye, Ibrahima ni a bɔnsɔn ye fo badaa.
56 Mariyama tora a fɛ kalo saba ɲɔgɔn, ka segin a yɛrɛ ka so.
57 Elisabɛti ka bange waati dafalen sera. A ye denkɛ dɔ bange.
58 A sigiɲɔgɔnw ni a balimakɛw y'a mɛn Matigi ye makariba jira a la cogo min na. U ɲagalila a fɛ.
59 A tile seegin don, u nana den boloko. U y'a wele Zakari, a fa tɔgɔ la.
60 A ba y'a jaabi ko: «A tɛ ten. Nka a na wele ko Yuhana.»
61 U y'a fɔ a ye ko: «I somɔgɔw si tɛ o tɔgɔ la.»
62 U ye taamashyɛnw kɛ a fa ye ko a b'a fɛ a ka wele cogo min na.

63 A ye sɛbɛnni tabali ɲini, a y'a sɛbɛn ko: «A tɔgɔ ye Yuhana.» U bɛɛ kabakoyara.
64 A da wulila o yɔrɔnin bɛɛ, a nɛnkun wulila, a kumana ka Elohim tanu.
65 U lamini mɔgɔw bɛɛ siranna.
66 Minnu y'u lamɛn, olu bɛɛ y'u dogo u dusukun na k'a fɔ ko: «Nin na kɛ den sugu jumɛn ye!» Matigi bolo tun bɛ a fɛ.
67 A fa Zakari falen Ni Senu la, a ye kiraya kɛ.
68 Matigi Israɛl ka Ala ka tanu. katuguni a ye a ka mɔgɔw kunmabɔ.
69 A ye kisili biɲɛ dɔ lawuli an ye a ka jɔnkɛ Dawuda ka so kɔnɔ.
70 A y'a fɔ a ka kira senumaw da la cogo min na kabini diɲɛ daminɛ.
71 An ka kisi an juguw ma ani an koniyabagaw bɛɛ bolo.
72 Ka makari layidu ta an bɛnbaw ye, ka an hakili to a ka layidu senuma la.
73 A ye kalili min kɛ an fa Ibrahima ye.
74 A tun b'a to an ka kisi an juguw bolo, an ka baara kɛ a ye ni siran tɛ.
75 An ka ɲɛnamaya donw bɛɛ la senuya ni tilennenya la a ɲɛ kɔrɔ.
76 Denmisɛnnin, i na wele ko Kɔrɔtalenba ka kira, katuguni i na taa Matigi ɲɛ kɔrɔ ka a ka siraw labɛn.
77 Ka kisili dɔnniya di a ka mɔgɔw ma u ka jurumu yafa barika la.
78 An ka Elohim ka makari duman barika la. O de y'a to sankolola tilebɔ nana an na.
79 Ka yeelen di dibi la ani saya dulonnenw ma, ka an senw bila hɛrɛ sira la.
80 Denmisɛnnin bonyalen don ka barika sɔrɔ a hakili la, a tora kungokolonw kɔnɔ fo ka se a jirali don na Israɛl ye.

SABABU 2NAN

1 O donw la, Sezari Ɔgɔsisi ye ci fɔ ko diɲɛ bɛɛ ka kan ka sara.
2 (O jate kɛra fɔlɔ tuma min na Sireni tun ye Siri jamana gɔfɛrɛnɛrɛ ye).
3 U bɛɛ taara u ka dugu la.
4 Yusufu fana bɔra Galile, Nazarɛti dugu la ka taa Jude jamana na, ka taa Dawuda ka dugu la, o min tɔgɔ ye ko Bɛtilɛhɛm. (k'a masɔrɔ a tun bɔra Dawuda ka so ni a bɔnsɔn na:)
5 A muso furulen Mariyama ka juru don a la.
6 U tora yen tuma min na, muso bangeli donw dafara.
7 A y'a denkɛ fɔlɔ bange k'a siri finiw na k'a da dumunikɛminɛn dɔ kɔnɔ. sabu yɔrɔ tun tɛ u ye jatigila kɔnɔ.
8 O jamana kelen na, sagagɛnnaw tun sigilen bɛ foro la, u tun bɛ u ka sagaw kɔlɔsi su fɛ.
9 Matigi ka mɛlɛkɛ nana u kan, Matigi nɔɔrɔ y'u lamini.
10 Mɛlɛkɛ y'a fɔ u ye ko: «Aw kana siran, katuguni ne bɛ nisɔndiyaba kibaru duman lase aw ma, o bɛna kɛ mɔgɔw bɛɛ ye.»
11 Kisibaa wolola aw ye bi Dawuda ka dugu kɔnɔ, o ye Krisita Matigi ye.
12 O na kɛ taamasyɛn ye aw bolo. Aw na den sɔrɔ a sirilen bɛ finiw na, a dalen bɛ baganmarayɔrɔ la.
13 O yɔrɔnin bɛɛ, sankolola kɛlɛbolo jamaba nana mɛlɛkɛ fɛ ka Elohim tanu.
14 Elohim ka bonya sankolola yɔrɔ la, hɛrɛ ka kɛ dugukolo kan, ŋaniya ɲuman ka kɛ mɔgɔw ye.
15 Mɛlɛkɛw bɔra u la ka taa sankolo la tuma min na, sagagɛnnaw y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «An ka taa hali Bɛtilɛhɛm ka nin ko kɛlenw lajɛ, Matigi ye min ladɔnniya.» an.
16 U taara teliya la, ka Mariyama ni Yusufu ni den dalen sɔrɔ baganmarayɔrɔ la.
17 U y'o ye tuma min na, u ye kuma min fɔ u ye den in ko la, u y'o ladɔnniya.
18 O kuma mɛnbagaw bɛɛ kabakoyara o kow la sagagɛnnaw ye minnu fɔ u ye.
19 Nka Mariyama ye o kow bɛɛ mara ka miiri u dusukun na.
20 Sagagɛnnaw seginna ka Elohim tanu ani ka Ala tanu u ka ko mɛntaw bɛɛ kosɔn, i ko a fɔra u ye cogo min na.
21 Den bolokoli ye tile seegin kɛ tuma min na, a tɔgɔ dara Yesu, mɛlɛkɛ tɔgɔ dara o cogo la sani a ka kɔnɔ ta.
22 A saniya donw dafara ka kɛɲɛ ni Musa ka sariya ye, u taara ni a ye Jerusalɛm, walisa k'a lase Matigi ma.
23 (I ko a sɛbɛnnen bɛ Matigi ka sariya la cogo min na ko: «Cɛ o cɛ bɛ den da wuli, o na wele senuma ma Matigi fɛ.»
24 U ka saraka bɔ ka kɛɲɛ ni Matigi ka sariya fɔlen ye ko: Tuganin fila walima tuganin fila.
25 Cɛ dɔ tun bɛ Jerusalɛm, o tɔgɔ ko Simeɔn. O cɛ tun tilennen don, a tun bɛ Ala batoli makɔnɔ, a tun bɛ Israɛl dusu saalo makɔnɔ.
26 Ni Senu y'a jira a la ko a kana saya ye, sani a ka Matigi ka Krisita ye.
27 A donna Alabatosoba kɔnɔ Ni Senu barika la.
28 O kɔ, a y'a minɛ a bolo la ka Elohim tanu k'a fɔ.
29 Matigi, i ka i ka jɔnkɛ bila ka taa hɛrɛ la ka kɛɲɛ ni i ka kuma ye.
30 Ne ɲɛw ye i ka kisili ye.
31 I ye o labɛn mɔgɔw bɛɛ ɲɛ kɔrɔ.
32 Yeelen don ka siya wɛrɛw yeelen ani i ka jamana Israɛl nɔɔrɔ.
33 Yusufu ni a ba kabakoyara ko minnu fɔra a ko la.
34 Simeɔn ye duba u ye k'a fɔ a ba Mariyama ye ko: «A filɛ, den in bilalen bɛ Israɛl jamana caman binni ni u kununni kama. O kɛra taamasyɛn ye min bɛna fɔ.
35 (Ɔwɔ, npan na i yɛrɛ ni fana sɔgɔ,) walisa mɔgɔ caman ka miiriliw ka bɔ kɛnɛ kan.
36 Kira muso dɔ tun bɛ yen, Ana tun ye Fanuɛl denmuso ye, Aser kabila la.
37 A tun ye muso cɛ salen ye, a si tun bɛ san biwɔɔrɔ ni naani ɲɔgɔn bɔ, a ma bɔ Alabatosoba kɔnɔ, nka a tun bɛ baara kɛ Elohim ye ni sunɔgɔ ni delili ye su ni tile.
38 A nana o yɔrɔnin bɛɛ la, a ye barika da Matigi ye o cogo kelen na, ka kuma a ko la mɔgɔw bɛɛ ye minnu tun bɛ kunmabɔli makɔnɔ Jerusalɛm.
39 U ye fɛn bɛɛ kɛ ka kɛɲɛ ni Matigi ka sariya ye, u seginna Galile, u ka dugu Nazarɛti.
40 Den bonyalen don ka barika sɔrɔ hakili la, a falen bɛ hakilitigiya la.
41 A bangebagaw tun bɛ taa Jerusalɛm san o san Tɛmɛnkan seli la.
42 Yesu si tun bɛ san tan ni fila la tuma min na, u taara Jerusalɛm ka kɛɲɛ ni seli laada ye.
43 U kɔsegintɔ ka donw dafa tuma min na, den Yesu tora Jerusalɛm. Yusufu ni a ba tun t'o dɔn.
44 U tun b'a miiri ko a tun bɛ jɛkulu kɔnɔ, u taara tile kelen taama. U y'a ɲini u somɔgɔw ni u dɔnbagaw cɛma.
45 U m'a sɔrɔ tuma min na, u kɔseginna Jerusalɛm k'a ɲini.

46 Tile saba tɛmɛnen kɔ, u y'a sɔrɔ Alabatosoba kɔnɔ, a sigilen bɛ dɔgɔtɔrɔw cɛma, u bɛ u lamɛn ka u ɲininka.
47 Minnu y'a lamɛn, olu bɛɛ kabakoyara a ka faamuyali ni a ka jaabiw la.
48 U y'a ye tuma min na, u kabakoyara. A filɛ, ne ni i fa ye i ɲini ni dusukasi ye.»
49 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ye ne ɲini cogo di?» aw t'a fɛ ne ka kɛ ne Fa ka kow la wa?
50 A ye kuma min fɔ u ye, u ma o faamu.
51 A jiginna n'u ye, ka na Nazarɛti, ka kolo u kɔrɔ.
52 Yesu ye dɔ fara a ka hakilitigiya ni a bonya kan, a diyara Ala ni hadamadenw ka diyanye ye.

SABABU 3NAN

1 Tibɛri Sezari ka masaya san tan ni duurunan na, Ponsi Pilate tun ye Jude mara kuntigi ye, Hɛrɔde tun ye Galile jamana kuntigi ye, a balimakɛ Filipe tun ye Iturae jamana kuntigi ye ani Trakoniti mara la, ani Lisaniyasi tun ye Abilene mara kuntigi ye.
2 Anɛ ni Kayafa tun ye sarakalasebaaw kuntigiw ye, Elohim ka kuma sera Zakari denkɛ Yuhana ma kungokolon kɔnɔ.
3 A sera Jurdɛn da la jamana bɛɛ la ka nimisa batɛmu waajuli kɛ jurumuw yafali kama.
4 I ko a sɛbɛnnen bɛ kira Esayi ka kumaw kitabu kɔnɔ ko: «Mɔgɔ dɔ pɛrɛnna kungokolon kɔnɔ ko: «Aw ka Matigi ka sira labɛn, ka a siraw latilen.»
5 Kɔw bɛɛ na fa, kuluw ni kuluw bɛɛ na jigin. Sira kɔrɔlenw na tilennen to, sira gɛlɛnw na nɔgɔya.
6 Hadamadenw bɛɛ na Elohim ka kisili ye.
7 A y'a fɔ jamaba ye min bɔra ka batise Yesu fɛ ko: «Saba bɔnsɔn, jɔn ye aw lasɔmi ko aw ka boli diminya nata ɲɛ?»
8 A' ye denw bange minnu ka kan ni nimisa, aw kana a daminɛ k'a fɔ aw yɛrɛ kɔnɔ ko: «Iburahima bɛ an fa fɛ.»
9 Sisan fana, bɔgɔdaga bilalen bɛ jiriw ju la.
10 Jama y'a ɲininka ko: «An na mun kɛ?»
11 A y'u jaabi k'a fɔ u ye ko: «Mɔgɔ min bɛ ni fini fila ye, o ka o di a ma. Dumuni bɛ mɔgɔ min bolo, o ka o ɲɔgɔn kɛ.»
12 Jagokɛlaw fana nana batise, u y'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, an ka mun kɛ?»
13 A y'a fɔ u ye ko: «Aw kana wari bila ka tɛmɛ o kan.»
14 Sɔrɔdasiw fana y'a ɲininka ko: «An na mun kɛ?» A y'a fɔ u ye ko: «Aw kana fariya mɔgɔ si la, aw kana nkalon tigɛ. Aw ka wasa sɔrɔ aw ka sara la.
15 Mɔgɔw tun bɛ miirili la tuma min na, mɔgɔw bɛɛ tun bɛ miiri Yuhana ko la, ni Krisita don wala a tɛ.
16 Yuhana y'a fɔ u bɛɛ ye ko: «Tiɲɛ na ne bɛ aw batise ni ji ye. Nka mɔgɔ min fanga ka bon ni ne ye, o bɛ na, ne man kan ka a ka sanbara dawolo bɔ, a na aw batise ni Ni Senu ni tasuma ye.
17 A ka bɔgɔdaga bɛ a bolo, a na a ka dugukolo saniya kosɛbɛ, ka malo lajɛ a ka bɔgɔdaga kɔnɔ. Nka a na bɔgɔ jeni ni tasuma ye min tɛ se ka faga.
18 A ye fɛn caman wɛrɛw fɔ jama ye.
19 Nka Hɛrɔde min tun ye faama ye, o kɔrɔfɔra a balimakɛ Filipe muso Hɛrɔdiya kosɔn, ani Hɛrɔde ye kojugu minnu kɛ.
20 A ye Yuhana datugu kaso la.
21 Mɔgɔw bɛɛ batisera tuma min na, Yesu fana batisera ka delili kɛ, sankolo da yera.
22 Ni Senu jigira a kan farikolo cogo la i ko tuganin, kumakan dɔ bɔra sankolo la k'a fɔ ko: «E ye ne Denkɛ kanulen ye. E ko diyara ne ye kosɛbɛ.»
23 Yesu yɛrɛ si tun bɛ san bisaba ɲɔgɔn bɔ, a tun ye Yusufu denkɛ ye.
24 Mata denkɛ tun ye Levi denkɛ ye, Mɛlki denkɛ, Yana denkɛ, Yusufu denkɛ.
25 Matiyasi denkɛ tun ye Amos denkɛ ye, Naum denkɛ, Esli denkɛ, Nage denkɛ.
26 Maati denkɛ tun ye Matiyasi denkɛ ye.
27 O tun ye Yuhana denkɛ ye, Resa denkɛ, Zorobabɛl denkɛ, Salatiɛl denkɛ, Neri denkɛ.
28 Mɛlki denkɛ, Adi denkɛ, Kosam denkɛ, Elmodam denkɛ, Er denkɛ.
29 Yose denkɛ tun ye Eliezer denkɛ ye, Jorim denkɛ, Mati denkɛ, Levi denkɛ.
30 Simeɔn denkɛ tun ye Juda denkɛ ye, Yusufu denkɛ.
31 Melea denkɛ tun ye Menan denkɛ ye, Matata denkɛ, Natan denkɛ, Dawuda denkɛ.
32 Jese denkɛ tun ye Obɛd denkɛ ye, o tun ye Booz denkɛ ye, Salmɔn denkɛ tun ye Naason denkɛ ye.
33 Aminadab denkɛ tun ye Aram denkɛ ye, Esrom denkɛ, Fares denkɛ, Juda denkɛ.
34 Yakuba denkɛ, Isaka denkɛ, Ibrahima denkɛ, Tara denkɛ, Nakɔri denkɛ.
35 Saruk denkɛ tun ye Ragau denkɛ ye, Falek denkɛ tun ye Heber denkɛ ye, Sala denkɛ.
36 O tun ye Kayɛn denkɛ ye, o tun ye Arfaxad denkɛ ye, o tun ye Sem denkɛ ye, o tun ye Nuhu denkɛ ye, o tun ye Lamek denkɛ ye.
37 O tun ye Matusala denkɛ ye, Henɔki denkɛ, Yared denkɛ, Maleleɛl denkɛ, Kayɛn denkɛ.
38 Enɔsi denkɛ tun ye Sɛti denkɛ ye, o tun ye Hadama denkɛ ye.

SABABU 4nan

1 Yesu falen Ni Senu la, a seginna ka bɔ Jurdɛn ka Ni Senu bila ka taa kungokolon kɔnɔ.
2 Sitanɛ kɔrɔbɔra a la tile binaani kɔnɔ. O donw la, a ma foyi dun, u bannen kɔ, kɔngɔ donna a la.
3 Sitanɛ y'a fɔ a ye ko: «Ni i ye Ala Denkɛ ye, i ka a fɔ kabakurun in ka kɛ nbuuru ye.»
4 Yesu y'a jaabi ko: « A sɛbɛnnen bɛ ko: «Mɔgɔ tɛna balo dumuni dɔrɔn de la, fɔ Ala ka kuma bɛɛ de la.»
5 Sitanɛ taara n'a ye kulu jan dɔ kan, ka diɲɛ masaya bɛɛ jira a la waati dɔɔnin kɔnɔ.
6 Sitanɛ y'a fɔ a ye ko: «Ne na nin sebaaya bɛɛ di i ma ani u nɔɔrɔ. Ne b'a fɛ ka o di mɔgɔ o mɔgɔ ma.»
7 Ni i b'a fɛ ka ne bato, fɛn bɛɛ na kɛ i ta ye.»
8 Yesu y'a jaabi ko: « I ka bɔ ne kɔ, Sitanɛ, katuguni a sɛbɛnnen bɛ ko: «I ka i Matigi Ala bato, i na baara kɛ ale kelenpe de ye.»
9 A taara n'a ye Jerusalɛm, k'a sigi Alabatosoba kuncɛyɔrɔ dɔ kan k'a fɔ a ye ko: «Ni i ye Ala Denkɛ ye, i ka i yɛrɛ fili yan.
10 A sɛbɛnnen bɛ ko: «A na a ka mɛlɛkɛw bila ka i kɔlɔsi.
11 U na i muɲu u bolo, walisa i kana i sen gosi kabakurun dɔ la.
12 Yesu y'a jaabi ko: « A fɔra ko i kana i Matigi i ka Ala kɔrɔbɔ.»

13 Sitanɛ ye kɔrɔboli bɛɛ ban tuma min na, a y'i bila ka taa
waati dɔ kɔnɔ.
14 Yesu seginna Galile Ni Senu barika la.
15 A tun bɛ mɔgɔw kalan u ka Alabatosow kɔnɔ.
16 A lamɔna yɔrɔ min na, a sera Nazarɛti, a donna
Elohimbatoso kɔnɔ lafiɲɛ don na, ka wuli ka kalan kɛ.
17 Kira Esayi ka kitabu dira a ma. A ye kitabu da wuli
tuma min na, a y'a sɔrɔ a sɛbɛnnen bɛ yɔrɔ min na.
18 Matigi Ni bɛ ne kan, katuguni a ye ne mun ka Kibaru
Duman fɔ faantanw ye. a ye ne ci ka taa mɔgɔ dusu
tiɲɛnenw kɛnɛya, ka kisili waajuli kɛ mɔgɔ minɛlenw ye,
ka ɲɛnayeli ko kura waaju fiyentɔw ye, ka mɔgɔ goginlenw
hɔrɔnya.
19 Ka Matigi ka diya san waajuli kɛ.
20 A ye kitabu datugu, ka o di cidenyabaarakɛla ma kokura.
Alabatoso kɔnɔ mɔgɔw bɛɛ ɲɛ jɔlen tora Yesu la.
21 A y'a daminɛ k'a fɔ u ye ko: « Nin Kitabu bɛ dafa aw
tulo la bi.»
22 U bɛɛ y'a seereya, u kabakoyara kuma duman minnu
bɔra a da la. U y'a ɲininka ko: «Nin tɛ Yusufu denkɛ ye
wa?»
23 A y'a fɔ u ye ko: « Aw na nin ntalen fɔ ne ye ko:
«Dɔgɔtɔrɔ, i yɛrɛ kɛnɛya.»
24 A ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko kira si tɛ sɔn a ka
jamana kɔnɔ.»
25 Ne b'a fɔ aw ye tiɲɛ na, Eliya ka waati la, muso cɛ salen
caman tun bɛ Israɛl jamana na, sankolo datugulen san saba
ni kalo wɔɔrɔ tuma min na, kɔngɔba donna jamana fan bɛɛ
la.
26 Nka Eli ma ci u si ma, fo Sidɔn dugu dɔ la, Sarɛti, muso
cɛ salen dɔ fɛ.
27 Kunnabanabagatɔ caman tun bɛ Israɛl kira Elise ka
waati la. U si ma saniya, fo Sirika Naaman.
28 Elohimbatoso kɔnɔ mɔgɔw bɛɛ ka o ko mɛn tuma min
na, u diminnen don.
29 U wulila k'a gɛn ka bɔ dugu kɔnɔ ka taa n'a ye kulu da
la, u ka dugu jɔlen bɛ kulu min kan, walisa u k'a fili a
kunkolo la.
30 Nka Yesu tɛmɛna u cɛma ka taa.
31 U jigira Galile dugu dɔ la Kapɛrnaum, ka u kalan lafiɲɛ
donw na.
32 U kabakoyara a ka kalan na, katuguni a ka kuma tun bɛ
ni sebaaya ye.
33 Alabatoso kɔnɔ, cɛ dɔ tun bɛ yen, jinɛ nɔgɔlen hakili tun
b'a la, a tun bɛ pɛrɛn ni kanba ye.
34 U y'a fɔ ko: «An ka an to. Mun bɛ an ni i cɛ, e Yesu
Nazarɛti? i nana an halaki wa? I ye mɔgɔ min ye, ne b'i dɔn.
Ala ka Senuman ye.
35 Yesu y'a kɔrɔfɔ ko: « I makun ka bɔ a la.» Sitanɛ y'a fili
a cɛma tuma min na, a bɔra a la, a ma foyi kɛ a la.
36 U bɛɛ kabakoyara k'a fɔ u ye ko: «Nin ye kuma ye dɛ!»
A bɛ jinɛw ci ni fanga ni sebaaya ye, u bɛ bɔ yen.
37 A tɔgɔ bɔra jamana fan bɛɛ la.
38 A wulila ka bɔ Alabatoso kɔnɔ ka don Simɔn ka so.
Simɔn muso ba minɛ ni fariganba ye. U y'a deli a ko la.
39 A y'i jɔ a kun na ka sumaya kɔrɔfɔ. O y'a to yen.
40 Tile bintɔ tuma min na, bana suguya caman bɛ
banabagatɔ minnu na, olu bɛɛ nana n'u ye Yesu fɛ. A y'a
bolow da u kelen-kelen bɛɛ kan k'u kɛnɛya.
41 Jinɛw fana bɔra mɔgɔ caman cɛma ka pɛrɛn k'a fɔ ko:
«E ye Krisita Ala Denkɛ ye.» A y'u kɔrɔfɔ, a ma sɔn ka
kuma, katuguni u y'a dɔn ko ale de ye Krisita ye.
42 Tile donna tuma min na, a taara kungokolon yɔrɔ dɔ la,
jama y'a ɲini ka na a fɛ k'a bali, walisa a kana bɔ u la.
43 A y'a fɔ u ye ko: « Ne ka kan ka Elohim ka masaya
waajuli kɛ dugu wɛrɛw fana na.
44 A tun bɛ waajuli kɛ Galile Alabatosow kɔnɔ.

SABABU 5NAN

1 Jama tun bɛ ka Elohim ka kuma lamɛn tuma min na, a
jɔlen tora Jenɛzarɛti baji da la.
2 A ye kurun fila ye minnu jɔlen bɛ baji da la, nka
mɔnikɛlaw bɔra u kɔnɔ ka u ka jɔw ko.
3 A donna kurun dɔ kɔnɔ, o min tun ye Simɔn ta ye, k'a
deli ko a ka a gɛn dɔɔnin ka bɔ dugukolo kan. A y'i sigi ka
mɔgɔw kalan ka bɔ kurun kɔnɔ.
4 A ka kuma dabila tuma min na, a y'a fɔ Simɔn ye ko: « A'
ye bɔgɔdaga bila ka taa ji dunba la ka aw ka jɔw jigin ka kɛ
ji ye.»
5 Simɔn y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, an ye baara kɛ su bɛɛ la,
an ma foyi minɛ.
6 U y'o kɛ tuma min na, u ye jɛgɛ camanba datugu.
7 U ye taamasiyɛn kɛ u jɛɲɔgɔnw ye kurun wɛrɛ kɔnɔ ko u
ka na u dɛmɛ. U sera ka kurun fila bɛɛ fa, fo u y'a daminɛ
ka jigin.
8 Simɔn Piɛrɛ y'o ye tuma min na, a y'i biri Yesu gɛnɛgɛnɛ
kɔrɔ k'a fɔ ko: «I ka bɔ ne la. katuguni ne ye jurumukɛla ye,
Matigi.
9 Jɛgɛ minnu minɛna, olu ye Yesu ni a taamaɲɔgɔnw bɛɛ
kabakoya.
10 Zabɛde denkɛw Yakuba ni Yuhana, olu fana tun ye
Simɔn jɛɲɔgɔnw ye. Yesu y'a fɔ Simɔn ye ko: « I kana
siran. kabini sisan, i na mɔgɔw minɛ.»
11 U nana ni u ka kurunw ye duguma, u ye u bɛɛ bila ka
tugu a nɔfɛ.
12 A tora dugu dɔ la tuma min na, kunatɔ dɔ falen bɛ cɛ dɔ
la, a y'i biri a ɲɛda la k'a deli ko: «Matigi, n'i b'a fɛ, i bɛ se
ka ne saniya.»
13 A y'a bolo kɔrɔta ka maga a la k'a fɔ ko: « Ne b'a fɛ. O
yɔrɔnin bɛɛ, kuna bɔra a la.
14 A y'a fɔ a ye ko a kana o fɔ mɔgɔ si ye, nka taa i yɛrɛ
jira sarakalasebaa la ka i saniyali saraka bɔ i ko Musa y'a fɔ
cogo min na, o ka kɛ seereya ye u ye.
15 A tɔgɔ bɔra ka taa a fɛ, jamaba y'a lajɛ ka a lamɛn, ka
kɛnɛya u ka banaw la.
16 A y'i kɔdon kungokolon kɔnɔ ka Ala deli.
17 Don dɔ la, Yesu tun bɛ ka mɔgɔw kalan tuma min na,
Farisiɛnw ni sariya karamɔgɔw tun sigilen bɛ yen, olu
minnu bɔra Galile duguw bɛɛ la, ani Jude ani Jerusalɛm
duguw bɛɛ la tun bɛ yen walasa k'u kɛnɛya.
18 Cɛ dɔw nana ni cɛ dɔ ye dilan dɔ la, min minɛna ni
farigan ye.
19 U ma se k'a don sira min fɛ jama kosɔn, u taara so sanfɛ
ka a jigin ni a ka dilan ye Yesu ɲɛ kɔrɔ.
20 A ye u ka dannaya ye minkɛ, a y'a fɔ a ye ko: « Cɛ, i ka
jurumuw yafara i ma.»
21 Sariya karamɔgɔw ni Farisiɛnw y'a daminɛ k'a fɔ ko:
«Nin min bɛ Ala tɔgɔ tiɲɛ, o ye jɔn ye?» Jɔni bɛ se ka
jurumuw yafa, ni Ala kelen tɛ?
22 Yesu ye u ka miiriliw dɔn tuma min na, a y'u jaabi ko: «
Aw bɛ mun miiri aw dusukunw na?
23 Ni o ka nɔgɔn, k'a fɔ ko: «I ka jurumuw yafara i ma.»
walima k'a fɔ ko: «Wuli ka taama?»

24 Nka walisa aw k'a dɔn ko se bɛ Mɔgɔ Denkɛ fɛ ka jurumuw yafa dugukolo kan, (a y'a fɔ fariganto ye ko: « Ne b'a fɔ i ye ko: Wuli ka i ka dilan ta ka taa i ka so kɔnɔ.»
25 O yɔrɔnin bɛɛ la, a wulila u ɲɛ kɔrɔ ka a da min kan, o ta ka taa a yɛrɛ ka so, ka Elohim tanu.
26 U bɛɛ kabakoyara, u ye Elohim tanu, siran fana y'u fa, k'a fɔ ko: «An ye kabako kow ye bi.»
ye ko Levi, a sigilen bɛ jurudon yɔrɔ la.
28 A ye fɛn bɛɛ to yen, a wulila ka tugu a nɔfɛ.
29 Levi ye seliba kɛ a yɛrɛ ka so kɔnɔ.
30 Nka u ka sariya karamɔgɔw ni Farisiɛnw ye ŋunuŋunu a ka kalandenw kɔrɔ k'a fɔ ko: «Mun na aw bɛ dumuni kɛ ka minni kɛ ni waribɔlaw ni jurumukɛlaw ye?»
31 Yesu y'u jaabi ko: « Mɔgɔ kɛnɛmanw mago tɛ dɔgɔtɔrɔ la. Banabagatɔw kɔ.
32 Ne ma na mɔgɔ tilennenw wele, nka ne nana jurumukɛlaw wele u ka nimisa.
33 U y'a fɔ a ye ko: «Mun y'a to Yuhana ka kalandenw bɛ sunɔgɔ tuma caman na ka delili kɛ. Nka e ta bɛ dumuni kɛ ka min?
34 A y'a fɔ u ye ko: « Aw bɛ se ka kɔɲɔcɛ denw bila ka sunɔgɔ ka sɔrɔ kɔɲɔcɛ bɛ u fɛ wa?
35 Nka don dɔw bɛ na, kɔɲɔcɛ bɛna bɔ u la, o donw na, u bɛna sunɔgɔ o donw na.
36 A ye ntalen dɔ fana fɔ u ye. Mɔgɔ si tɛ fini kura dɔ don fini kɔrɔ la. ni o tɛ, o tuma na, kura fila bɛɛ bɛ jate kɛ, ani yɔrɔ min bɔra kura la, o ni kɔrɔlen tɛ bɛn.
37 Mɔgɔ si tɛ diwɛn kura don daga kɔrɔw kɔnɔ. N'o tɛ, diwɛn kura na buteliw pɛrɛn, ka bɔn, buteliw na halaki.
38 Nka diwɛn kura ka kan ka don daga kura kɔnɔ. ani u fila bɛɛ bɛ mara.
39 Mɔgɔ si ye diwɛn kɔrɔ min o yɔrɔnin bɛɛ, kura nege don a la, katuguni a ko: «Kɔrɔlen ka fisa.»

SABABU 6NAN

1 Lafiɲɛ don fɔlɔ kɔfɛ, a taara ɲɔforow cɛma. A ka kalandenw ye ɲɔkisɛw tigɛ ka u dun, k'u magaya u bolow la.
2 Farisiɛn dɔw y'a fɔ u ye ko: «Mun y'a to aw bɛ min kɛ lafiɲɛ donw na?»
3 Yesu y'u jaabi ko: « Dawuda ye min kɛ, kɔngɔ tun bɛ Dawuda ni a fɛ, aw ma o kalan fɔlɔ wa?
4 A donna Elohim ka so kɔnɔ, ka nbuuru ta k'a dun, ka di a fɛ mɔgɔw fana ma. A dagalen tɛ ka o dun ni sarakalasebaaw dɔrɔn ta tɛ?»
5 A y'a fɔ u ye ko: «Mɔgɔ Denkɛ ye lafiɲɛ don fana Matigi ye.»
6 Lafiɲɛ don wɛrɛ fana na, a donna Elohimbatoso kɔnɔ ka mɔgɔw kalan.
7 Sariya karamɔgɔw ni Farisiɛnw tun bɛ a kɔlɔsi ni a bɛna kɛnɛya lafiɲɛ don na. walisa u ka jalaki sɔrɔ a kan.»
8 Nka Yesu y'u ka miiriliw dɔn, a y'a fɔ cɛ ye min bolo jalen don, ko: « Wuli ka jɔ u cɛma.» A wulila ka jɔ.
9 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ne na fɛn kelen de ɲini aw fɛ. Yala a dagalen don ka ko ɲuman kɛ lafiɲɛ donw na wa, wala ka kojugu kɛ wa? ka ɲɛnamaya kisi, walima ka a halaki wa?
10 A y'u bɛɛ filɛ k'a fɔ cɛ ye ko: « I bolo kɔrɔta.» A y'o kɛ, a bolo kɛnɛyara i ko tɔ kelen.
11 U fa dibi la. U bɛ se ka min kɛ Yesu la, u tun bɛ kuma ɲɔgɔn fɛ.
12 O donw na, a taara kulu dɔ kan ka Ala deli.
13 Tile don tuma min na, a y'a ka kalandenw wele Yesu ma, a ye mɔgɔ tan ni fila sugandi u cɛma.
14 Simɔn (a y'a tɔgɔ da ko Piɛrɛ fana), ani a balimakɛ Andre, Yakuba ni Yuhana, Filipe ni Bartolome.
15 Matiyu ni Toma, Alfe denkɛ Yakuba ani Simɔn min tɔgɔ ye ko Zelote.
16 Yakuba balimakɛ Juda ni Juda Iskariyɔti fana tun ye janfacikɛla ye.
17 A jiginna ni u ye ka jɔ kɛnɛba kan, a ka kalandenw ni jamaba ni jamaba minnu bɔra Jude jamana bɛɛ la ani Jerusalɛm ani Tiri ni Sidɔn bajida la, olu nana a lamɛn. ani ka kɛnɛya ka bɔ u ka banaw la;
18 Jinɛ nɔgɔlenw tun bɛ minnu tɔɔrɔ, olu kɛnɛyara.
19 Jama bɛɛ y'a ɲini ka maga Yesu la, katuguni jogo ɲuman bɔra a la ka u bɛɛ kɛnɛya.
20 A y'a ɲɛ kɔrɔta a ka kalandenw kan k'a fɔ ko: « Aw ka dubadenw ka kɛ faantanw ye, katuguni Elohim ka masaya ye aw ta ye.»
21 Kɔngɔ bɛ aw minnu na sisan, olu ye dubadenw ye, katuguni aw na fa. Aw minnu bɛ kasi sisan, olu ye dubadenw ye, katuguni aw na ŋɛɲɛ.
22 Ni mɔgɔw na aw koniya, ni u ye aw faran ka bɔ u ka jɛkulu la, ka aw mafiɲɛya, ka aw tɔgɔ gɛn ka kɛ mɔgɔ jugu ye, Mɔgɔ Denkɛ kosɔn, aw ye dubadenw ye.
23 Aw ka ɲagali o don na, ka pan ɲagali la, katuguni aw ka sara ka bon sankolo la.
24 Nka bɔnɛ bɛ aw nafolotigiw ye! Katuguni aw ye aw dusu saalo sɔrɔ.»
25 Bɔnɛ bɛ aw ye minnu falen don! Kɔngɔ bɛna kɛ aw la.» Bɔnɛ bɛ aw ye minnu bɛ ŋɛɲɛ kɛ sisan! Aw na kasi ka kasi.»
26 Bɔnɛ bɛ aw ye, ni mɔgɔw bɛɛ na kuma ɲuman fɔ aw ko la! Katuguni u bɛnbaw fana ye kira nkalontigɛlaw fana kɛ ten.»
27 Nka ne b'a fɔ aw ye minnu bɛ mɛnni kɛ, ko: Aw ka aw juguw kanu, aw ka koɲuman kɛ aw koniyabagaw ye.
28 Minnu bɛ aw danga, aw ka duba olu ye, ka delili kɛ aw ye.
29 Min b'i gosi i ɲɛda kelen na, i ka tɔ kelen fana sara. Min bɛ i ka fini ta, i kana i bali ka i ka fini fana ta.»
30 Mɔgɔ o mɔgɔ b'a ɲini i fɛ, i ka o di. Min bɛ i bolofɛnw ta, i kana u deli tugun.»
31 Aw b'a fɛ mɔgɔw ka o kɛ aw la cogo min na, aw fana ka o ɲɔgɔn kɛ u la.
32 Ni aw bɛ aw kanubagaw kanu, barika jumɛn bɛ aw la? Katuguni jurumutɔw fana bɛ u kanubagaw kanu.
33 Ni aw bɛ koɲuman kɛ aw ye, aw bɛ barika jumɛn ye? sabu jurumukɛlaw fana bɛ o ɲɔgɔn kɛ.
34 Ni aw jigi b'a kan ka juru don mɔgɔ minnu na, ni aw bɛ barika da u ye? sabu jurumutw fana b jurumu jurumutw juru don, walisa u ka o hakɛ sɔrɔ kokura.
35 Aw k'aw juguw kanu, ka ko ɲuman kɛ, ka juru don, aw kana aw jigi da foyi kan tugun. Aw ka sara na kɛ caman ye, aw na kɛ Kɔrɔtalenba denw ye, katuguni a bɛ ɲumanya kɛ waleɲumandɔnbaliw ni mɔgɔ juguw ye.
36 Aw ka makari kɛ i ko aw Fa fana ye makari kɛ cogo min na.
37 Aw kana kiri tigɛ, aw tɛna kiri tigɛ, aw kana jalaki, aw tɛna jalaki.
38 Aw ka nili kɛ, o na di aw ma. sumanikɛlan ɲuman, min digilen don, ka yɛrɛyɛrɛ ɲɔgɔn na, ka boli, mɔgɔw na o di

aw disi la. Katuguni aw bɛ sumanikɛlan min suman, o na suman aw ye ko kura.
39 A ye ntalen dɔ fɔ u ye ko: « Fiyentɔ bɛ se ka fiyentɔ ɲeminɛ wa? u fila bɛɛ tɛna bin dingɛ kɔnɔ wa?
40 Kalanden tɛ tɛmɛ a karamɔgɔ kan, nka mɔgɔ dafalen bɛɛ na kɛ i ko a karamɔgɔ.
41 Mun na i bɛ i balimakɛ ɲɛkisɛ filɛ, k'a sɔrɔ i tɛ i yɛrɛ ɲɛ na jiribolo dɔn?
42 I bɛ se k'a fɔ i balima ye cogo di ko: « Balimakɛ, a to ne ka i ɲɛkisɛ labɔ, k'a sɔrɔ i yɛrɛ ma jiribolo ye i yɛrɛ ɲɛ na?» I filankafo, i ka jirisunba bɔ i yɛrɛ ɲɛ na fɔlɔ, o kɔ, i na yeli kɛ ka jɛya walasa ka jirisunba min bɛ i balima ɲɛ na, i ka o sama ka bɔ.
43 Jiri ɲuman tɛ den tiɲɛnenw de la. Jiri tolilen tɛ den ɲuman bɔ fana.
44 Jiri bɛɛ bɛ dɔn a yɛrɛ den de fɛ. Mɔgɔw tɛ torosunw lajɛ ŋaniw la, u tɛ rɛzɛn lajɛ ŋɛɲɛ na.
45 Mɔgɔ ɲuman bɛ ko ɲuman bɔ a dusukun nafolo ɲuman na. Mɔgɔ jugu bɛ kojugu bɔ a dusukun nafolo jugu la, katuguni a da bɛ kuma dusukun caya de kan.
46 Mun na aw bɛ ne wele ko Matigi, Matigi, k'a sɔrɔ aw tɛ ne ka kuma fɔlenw kɛ?
47 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ na ne fɛ ka ne ka kumaw lamɛn ka u kɛ, ne na a bɔɲɔgɔnko jira aw la.
48 A bɛ i ko cɛ min ye so jɔ, ka dugukolo sɔgɔ ka dun, ka a jusigilan da farakurun kan, sanjiba wulila tuma min na, baji ye o so gosi kosɛbɛ, nka a ma se k'a yɛrɛyɛrɛ, katuguni a jɔlen tun bɛ farakurun kan .
49 Nka min bɛ mɛnni kɛ, k'a sɔrɔ a ma o kɛ, o bɛ i ko mɔgɔ min ye so jɔ dugukolo kan, jusigilan tɛ min na. baji ye min gosi kosɛbɛ, a binna o yɔrɔnin bɛɛ; O so tiɲɛnen tun ka bon kosɛbɛ.

SABABU 7nan

1 Yesu ye a ka kumaw bɛɛ ban jama ɲɛ kɔrɔ, a donna Kapernaum.
2 Kɛlɛcɛ kuntigi dɔ ka jɔnkɛ min tun ka di a ye kosɛbɛ, o banana, a tun labɛnnen don ka sa.
3 A ye Yesu ko mɛn tuma min na, a ye Yahutuw cɛkɔrɔbaw ci a ma k'a deli ko a ka na a ka jɔnkɛ kɛnɛya.
4 U sera Yesu ma tuma min na, u y'a deli o yɔrɔnin bɛɛ la, k'a fɔ ko: «A ka kan ka nin kɛ mɔgɔ min kosɔn.
5 A bɛ an ka siya kanu, a ye Alabatoso jɔ an ye.
6 O kɔ, Yesu taara n'u ye. A ni so cɛ tun man jan tuma min na, sɔrɔdasi ɲɛmɔgɔ ye a teriw ci a ma k'a fɔ a ye ko: «Matigi, i kana i yɛrɛ tɔɔrɔ, katuguni ne man kan ka don ne ka so kɔrɔ.
7 O de y'a to ne tun t'a miiri ko ne ka kan ka na i fɛ.
8 K'a masɔrɔ ne fana ye mɔgɔ ye min bilalen bɛ kuntigiya kɔrɔ, sɔrɔdasiw bɛ ne kɔrɔ, ne b'a fɔ mɔgɔ kelen ye ko: Taga, a bɛ taa. ka dɔ wɛrɛ fɔ a ye ko: «Na, a bɛ na.» Ne ka jɔnkɛ fana ko: «I ka nin kɛ, a bɛ o kɛ.»
9 Yesu y'o kumaw mɛn tuma min na, a kabakoyara a la, a y'a yɛlɛma k'a fɔ a nɔfɛmɔgɔw ye ko: « Ne b'a fɔ aw ye ko ne ma dannayaba sɔrɔ nin cogo la, Israɛl si tɛ.»
10 Mɔgɔ minnu cilen tun don, u seginna so kɔnɔ, u y'a sɔrɔ o baaraden kɛnɛyara.
11 O dugujɛ, a taara dugu dɔ la min tɔgɔ ye ko Nain. A ka kalanden caman taara n'a ye.
12 A gɛrɛla dugu da la tuma min na, cɛ salen dɔ taara ni a ye, a ba denkɛ kelenpe, muso cɛ salen tun don.
13 Matigi y'a ye tuma min na, a hinɛ donna a la k'a fɔ a ye ko: « I kana kasi.»
14 A sera ka maga sugo la. A ko: « Kamalennin, ne b'a fɔ i ye ko: Wuli.»
15 Mɔgɔ salen y'i sigi ka kuma daminɛ. A y'a lase a ba ma.
16 Siran donna mɔgɔw bɛɛ la, u ye Ala tanu k'a fɔ ko: «Kiraba dɔ wulila an cɛma. ani ko: «Ala taara bɔ a ka mɔgɔw la.»
17 O kuma fɔra a ko la Jude jamana bɛɛ la ani a lamini bɛɛ la.
18 Yuhana ka kalandenw ye o kow bɛɛ jira a la.
19 Yuhana y'a ka kalanden fila wele Yesu ma k'a ɲininka ko: «Mɔgɔ min bɛna na, e de don wa?» walima an bɛ dɔ wɛrɛ ɲini wa?
20 Cɛw sera Yesu ma tuma min na, u y'a fɔ a ye ko: «Yuhana Batiselikɛla ye an ci i ma k'a fɔ a ye ko: «Mɔgɔ min ka kan ka na, e de don wa?» walima an bɛ dɔ wɛrɛ ɲini wa?
21 O waati kelen na, a ye u ka banaw ni u ka tɔɔrɔw ni jinɛ juguw caman kɛnɛya. A ye fiyentɔ caman ye.
22 Yesu y'u jaabi ko: « Aw ka taa ka aw ye ko minnu mɛn, aw ka o fɔ Yuhana ye. cogo min na fiyentɔw bɛ yeli kɛ, senkelenw bɛ taama, kunatɔw bɛ saniya, tulogwerenw bɛ mɛnni kɛ, suw kununna, kibaru duman bɛ fɔ faantanw ye.
23 Mɔgɔ o mɔgɔ tɛna jurumu kɛ ne la, o ye dubaden ye.
24 Yuhana ka cidenw taara tuma min na, a y'a daminɛ ka kuma mɔgɔw fɛ Yuhana ko la ko: « Aw bɔra kungokolon kɔnɔ ka taa mun filɛ?» Bɔgɔ min bɛ yɛrɛyɛrɛ fiɲɛ fɛ wa?
25 Nka aw taara mun filɛ? Cɛ min bɛ fini nɔgɔlen don wa? A filɛ, minnu fini donna ka ɲɛ, ka ɲɛnamaya kɛ cogo ɲuman na, olu bɛ masakɛw ka so kɔnɔ.
26 Nka aw taara mun filɛ? Kira dɔ don wa? Ɔwɔ, ne b'a fɔ aw ye, ka tɛmɛn kira kan kosɛbɛ.
27 A sɛbɛnnen bɛ ale ko la ko: «A filɛ, ne bɛ ne ka ciden ci i ɲɛ kɔrɔ, o na i ka sira labɛn i ɲɛkɔrɔ.»
28 Ne b'a fɔ aw ye ko muso minnu bangera, kira si tɛ yen min ka bon ni Yuhana Batiselikɛla ye.
29 Jama minnu y'a lamɛn, ani fajibɔlaw, olu bɛɛ ye Elohim jo di u ma, u batisera ni Yuhana ka batiseli ye.
30 Farisiɛnw ni sariya karamɔgɔw banna Elohim ka laadilikan na u yɛrɛw kama, k'a masɔrɔ u ma batise Elohim fɛ.
31 Matigi y'a fɔ ko: «O tuma na fɛ, ne bɛ se ka nin bɔnsɔn mɔgɔw suma ni mun ye?» ani u bɛ cogo di?
32 U bɛ i ko denmisɛnw sigilen bɛ sugu la ka ɲɔgɔn wele k'a fɔ ko: «An ye fɔlikan fɔ aw ye, aw ma dɔn kɛ. An ye dusukasi kɛ aw ye, aw ma kasi.»
33 Katuguni Yuhana Batiselikɛla nana, a ma nbuuru dun, a ma diwɛn min. Aw b'a fɔ ko: Jinɛ b'a la.'
34 Mɔgɔ Denkɛ nana dumuni kɛ ka minni kɛ. Aw b'a fɔ ko: «A filɛ, ne ye dumunikɛbaa ye, ani dɔlɔminna, fajibɔlaw ni jurumutɔw teri!»
35 Hakilitigiya bɛ jo sɔrɔ a denw bɛɛ fɛ.
36 Farisiɛn dɔ y'a deli ko a ka dumuni kɛ a fɛ. A donna Farisiɛn ka so kɔnɔ, a y'i sigi ka dumuni kɛ.
37 Dugu kɔnɔ muso dɔ ye jurumukɛla dɔ ye tuma min na, a y'a dɔn ko Yesu sigilen bɛ dumuni na Farisiɛn ka so, a nana ni tulu sumalen kɛsu ye.
38 A y'i jɔ a sen kɔrɔ ka kasi, a y'a daminɛ k'a senw ko ni ɲɛji ye, ka u ko ni a kunsigiw ye, ka a senw susu, ka tulu tulu kɛ u la.

39 Farisiɛn min ye a wele, o y'o ye tuma min na, a y'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Nin cɛ tun ye kira ye, a tun na a dɔn muso min magara a la, o ye jɔn ye ani muso sugu min.
40 Yesu y'a jaabi ko: « Simɔn, kuma dɔ bɛ ne fɛ ka fɔ i ye.» A ko: «Karamɔgɔ, a fɔ.»
41 jurutigi dɔ tun bɛ yen, jurutigi fila tun bɛ o la: kelen ka juru tun ye wari kɛmɛ duuru ye, tɔ kelen tun ye wari bi duuru ye.
42 Foyi tun t'u bolo ka sara, Yesu yafara u fila bɛɛ ma k'a jɛya. A fɔ ne ye, u la jumɛn bɛna a kanu kosɛbɛ?
43 Simɔn y'a jaabi ko: «Ne hakili la, a yafara min ma kosɛbɛ.» A y'a fɔ a ye ko: « I ye kiri tigɛ ka ɲɛ.»
44 O kɔ, a y'i yɛlɛma muso ma k'a fɔ Simɔn ye ko: « I bɛ nin muso in ye wa?» Ne donna i ka so kɔnɔ, i ma ji di ne ma ne senw kama, nka a ye ne senw ko ni ɲɛji ye, ka u ko ni a kunsigi ye.
45 I ma ne susu, nka kabini ne donna, a ma ne senw susuli dabila.
46 I ma tulu kɛ ne kun na, nka nin muso ye ne senw mun ni tulu ye.
47 O de y'a to ne b'a fɔ i ye ko a ka jurumu caman yafara a ma. Katuguni a tun bɛ kanuya caman kanu.
48 A y'a fɔ a ye ko: « I ka jurumuw yafara i ma.»
49 Mɔgɔ minnu sigilen bɛ dumuni na ni Yesu ye, olu y'a daminɛ k'a fɔ u kɔnɔ ko: «Nin min bɛ jurumuw fana yafa, o ye jɔn ye?»
50 A y'a fɔ muso ye ko: « I ka dannaya ye i kisi. taa hɛrɛ la.

SABABU 8NAN

1 O kɔ, a ye Elohim ka masaya kibaru duman waajuli kɛ ka taa dugu ni duguw bɛɛ la.
2 Muso dɔw kɛnɛyara jinɛ juguw ni bana juguw fɛ, Mariyama min tɔgɔ ye ko Magadala, jinɛ wolonwula bɔra o la.
3 Hɛrɔde ka kuntigi Kuza muso Yuhana ni Suzana ani mɔgɔ caman wɛrɛw minnu tun bɛ a dɛmɛ u ka nafolo la.
4 Mɔgɔ caman ye ɲɔgɔn lajɛn ka bɔ dugu bɛɛ la ka na Yesu fɛ tuma min na, a ye ntalen dɔ fɔ.
5 Dantigɛla dɔ bɔra ka taa a ka kisɛ dan. A sennana, sankolo kɔnɔw y'a dun.
6 Dɔw binna farakurun dɔ kan. a falenna dɔrɔn, a jara, bawo ji tun tɛ a la.
7 Dɔw binna ŋaniw cɛma. ŋaniw wulila n'a ye, k'a dawolo.
8 Dɔ wɛrɛw binna dugukolo ɲuman kan ka falen ka den kɛ siɲɛ kɛmɛ. O kumaw fɔlen kɔ, a pɛrɛnna ko: Tulo bɛ min fɛ ka lamɛnni kɛ, o ka mɛnni kɛ.»
9 A ka kalandenw y'a ɲininka ko: «Nin ntalen bɛ se ka kɛ mun ye?»
10 A ko: « Ala ka masaya gundo dɔnni dira aw ma. walisa u kana yeli kɛ, ka mɛnni kɛ, u kana faamuyali sɔrɔ.
11 O ntalen filɛ nin ye: Kisɛ ye Ala ka kuma ye.
12 Minnu bɛ sira da la, olu de bɛ mɛnni kɛ. O kɔ, jinɛ nana ka o kuma bɔ u dusukunw na, walisa u kana da a la ka kisi.»
13 U bɛ farakurun kan, olu minnu bɛ kuma mɛn tuma min na, u bɛ o kuma minɛ ni ɲagali ye. U ju tɛ olu la, minnu bɛ dannaya kɛ waati dɔ kɔnɔ, kɔrɔbɔli waati la, u bɛ bin.
14 Minnu binna ŋaniw cɛma, olu ye olu de ye, ni u y'a mɛn tuma min na, u bɛ taa ka u datugu ni haminankow ni nafolo ni diyanyekow ye, nka u tɛ den foyi dafa.
15 Dugukolo ɲuman kan, olu de bɛ yen, minnu bɛ o kuma mɛn ni dusukun ɲuman ni dusu ɲuman ye, k'a mara, ka den kɛ ni muɲuli ye.
16 Ni mɔgɔ si ye fitinɛ mana, k'a datugu ni minɛn ye, wala k'a bila dilan kɔrɔ. Nka a b'a da fitinɛ kan, walisa donbagaw ka yeelen ye.»
17 Katuguni foyi tɛ gundo la, min tɛna jira. Fɛn dogolen si tɛ yen, min tɛna dɔn ka bɔ kɛnɛ kan.»
18 Aw ka mɛnni kɛ cogo min na, aw k'aw janto o la. Min tɛ fɛn sɔrɔ, a bɛ iko a bɛ fɛn min na, o na bɔsi a bolo.»
19 O kɔ, a ba ni a balimakɛw nana Yesu ma, nka u ma se ka na a kɛlɛ degun kosɔn.
20 Mɔgɔ dɔ y'a fɔ a ye ko: «I ba ni i balimakɛw jɔlen bɛ kɛnɛma, u b'a fɛ k'i ye.»
21 A y'a fɔ u ye ko: « Ne ba ni ne balimaw ye Ala ka kuma mɛn ka a kɛ.»
22 Don dɔ la, Yesu donna kurun kɔnɔ n'a ka kalandenw ye . U ye wuli ka taa ɲɛfɛ.
23 U tun bɛ kurun kɔnɔ tuma min na, a sunɔgɔra. U fa ji la, u tun bɛ farati la.
24 U gɛrɛla Yesu la k'a kunun k'a fɔ ko: «Karamɔgɔ, karamɔgɔ, an bɛ halaki.» O kɔ, a wulila ka fiɲɛ ni jikuru kɔrɔfɔ.
25 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka dannaya bɛ min?» U siranna, u kabakoyara k'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Nin ye mɔgɔ sugu jumɛn ye!» Katuguni a bɛ ci fɔ hali fiɲɛw ni ji ma, u bɛ a kan minɛ.»
26 U sera Gadarɛkaw ka jamana la, Galile kɛrɛfɛ.
27 A taara dugukolo kan tuma min na, cɛ dɔ bɔra dugu kɔnɔ, jinɛw tun bɛ min na kabini tuma jan, a tun tɛ fini don, a tun tɛ sigi so si kɔnɔ, fɔ kaburuw kɔnɔ.
28 A ye Yesu ye tuma min na, a pɛrɛnna ka i biri a ɲɛ kɔrɔ k'a fɔ ni kanba ye ko: «Yesu, Elohim Kɔrɔtalenba Denkɛ, ne ni i cɛ ye mun ye?» Ne b'i deli ko i kana ne tɔɔrɔ.
29 (A tun y'a fɔ jinɛ saniyalen ye ko a ka bɔ cɛ la. Katuguni o tun y'a minɛ tuma caman na.) .
30 Yesu y'a ɲininka ko: « I tɔgɔ ye di?» A ko: «Jɛkulu, katuguni jinɛ caman donna a kɔnɔ.»
31 U y'a deli ko a kana ci bila u ma ko u ka taa ji dunba kɔnɔ.
32 Donsokɛ caman tun bɛ ka balo kulu kan. A ye u tɔɔrɔ.
33 Jinɛw bɔra cɛ la ka don donsokɛw kɔnɔ.
34 Baganmaralaw ye ko kɛlen ye tuma min na, u bolila ka taa o fɔ dugu kɔnɔ ani dugu kɔnɔ.
35 O kɔ, u bɔra ka taa a lajɛ min kɛra. A sera Yesu ma, ka cɛ min sɔrɔ, jinɛw bɔra min na, a sigilen bɛ Yesu sen kɔrɔ, a fini donna, a hakili ɲuman don.
36 Mɔgɔ minnu y'o ye, olu fana y'a fɔ u ye ko jinɛw tun bɛ mɔgɔ min na, o kɛnɛyara cogo min fɛ.
37 Gadarɛkaw ka jamana jama bɛɛ y'a deli ko a ka bɔ u la. U y'u minɛ ni siranba ye.
38 Jinɛw bɔra cɛ min na, o ye Yesu deli ko a ka kɛ a fɛ.
39 I ka segin i yɛrɛ ka so ka a jira i la ko Elohim ye kobaw kɛ i la. Yesu ye koba minnu kɛ a la, a taara o lakali dugu bɛɛ kɔnɔ.
40 Yesu seginna tuma min na, jama y'a minɛ ni ɲagali ye, katuguni u bɛɛ tun bɛ a makɔnɔ.
41 Cɛ dɔ nana, a tɔgɔ ko Yairo, a tun ye Alabatoso kuntigi ye.
42 Denmuso kelenpe tun b'a fɛ, a si tun bɛ san tan ni fila ɲɔgɔn bɔ. Nka a taatɔ, jama y'a dalajɛ.

43 Muso min tun bɛ joli bɔ san tan ni fila la, o tun y'a ka balo bɛɛ kɛ dɔgɔtɔrɔw de la, a si ma se ka kɛnɛya.
44 U nana a kɔfɛ ka maga a ka fini da la.
45 Yesu y'a ɲininka ko: « Jɔn magara ne la?» U bɛɛ y'u sɔsɔ tuma min na, Piɛrɛ ni a taamaɲɔgɔnw y'a fɔ ko: «Karamɔgɔ, jama bɛ i degun ka i digidigi, k'a fɔ ko: Jɔn magara ne la?»
46 Yesu y'a fɔ ko: « Mɔgɔ dɔ magara ne la, katuguni ne y'a ye ko ɲumanya bɔra ne la.»
47 Muso y'a ye tuma min na ko a dogolen tɛ, a nana yɛrɛyɛrɛ, ka i bin a ɲɛ kɔrɔ, a y'a fɔ a ye jama bɛɛ ɲɛ na, a magara a la kun min na, ani a kɛnɛyara o yɔrɔnin bɛɛ.
48 A y'a fɔ a ye ko : «Ne denmuso, i dusu saalo. taa hɛrɛ la.
49 Ka Yesu to kuma la, mɔgɔ dɔ nana ka bɔ Alabatoso kuntigi ka so k'a fɔ a ye ko: «I denmuso sara. gɛlɛya tɛ Matigi ye.
50 Yesu y'o mɛn tuma min na, a y'a jaabi ko: « I kana siran, i ka da a la dɔrɔn, a na kɛnɛya.»
51 A donna so kɔnɔ tuma min na, a ma sɔn mɔgɔ si ka don fo Piɛrɛ ni Yakuba ni Yuhana ni sungurunnin fa ni a ba.
52 U bɛɛ kasila ka kasi, nka Yesu y'a fɔ ko: « I kana kasi. a ma sa, nka a bɛ sunɔgɔ la.»
53 U y'a dɔn ko muso sara.
54 A y'u bɛɛ bɔ kɛnɛma k'a bolo minɛ k'a wele ko: « Npogotiginin, wuli.»
55 A hakili seginna ka na, a wulila o yɔrɔnin bɛɛ.
56 A bangebagaw kabakoyara, nka Yesu y'a fɔ u ye ko u kana ko kɛlen fɔ mɔgɔ si ye.

SABABU 9NAN

1 O kɔ, a ye a ka kalanden tan ni fila wele ka fanga ni fanga di u ma jinɛw bɛɛ kun na, ka banaw furakɛ.
2 A y'u ci ka taa Elohim ka masaya waajuli kɛ ka banabagatɔw kɛnɛya.
3 A y'a fɔ u ye ko: « Aw kana foyi ta aw ka taama na, wala berew, wala bɔgɔdaga, wala buru ni wari. u kelen kelen bɛɛ tɛ ni fini fila ye.
4 Aw bɛ don so o so kɔnɔ, aw ka to yen ka bɔ yen.
5 Mɔgɔ o mɔgɔ t'a fɛ ka aw minɛ, ni aw bɔra o dugu kɔnɔ, aw ka buguri yɛrɛyɛrɛ aw senw na ka kɛ seereya ye u kama.
6 U taara duguw cɛma ka Kibaru Duman waajuli kɛ ka kɛnɛya kɛ yɔrɔ bɛɛ.
7 Kuntigi Herɔde ye a ka ko kɛlenw bɛɛ mɛn.
8 Dɔw fana ko Eliya y'i yɛrɛ jira. Dɔ wɛrɛw fana ko kira kɔrɔw dɔ kununna.
9 Herɔde y'a fɔ ko: «Ne ye Yuhana kunkolo tigɛ. A tun b'a fɛ k'a ye.
10 Cidenw seginna tuma min na, u ka ko kɛlenw bɛɛ fɔ Yesu ye. A y'u minɛ ka taa a dan na ka taa kungokolon yɔrɔ dɔ la, dugu min tɔgɔ ye ko Bɛtisayida.
11 Jama y'o dɔn tuma min na, u tugura Yesu kɔ.
12 Tile y'a daminɛ ka ban tuma min na, o tan ni fila nana k'a fɔ a ye ko: «I ka jama bila ka taa dugu lamini duguw ni dugubaw kɔnɔ, ka siyɔrɔ kɛ ka balo sɔrɔ, katuguni an bɛ yan kungo kɔnɔ yɔrɔ.
13 Nka Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw ka dumuni di u ma.» U y'a fɔ ko: «An tɛ ni buru duuru ni jɛgɛ fila tɛ. fo an ka taa sogo san nin mɔgɔw bɛɛ ye .
14 U tun bɛ mɔgɔ waa duuru ɲɔgɔn bɔ. A y'a fɔ a ka kalandenw ye ko: « A' ye u sigi mɔgɔ bi duuru ɲɔgɔn na.»
15 U y'o kɛ ka u bɛɛ sigi.
16 O kɔ, a ye nbuuru duuru ni jɛgɛ fila ta k'a ɲɛ kɔrɔta san fɛ, ka duba u ye ka u kari ka u di kalandenw ma walisa u k'u bila jama ɲɛ kɔrɔ.
17 U ye dumuni kɛ ka fa, u bɛɛ fa, ka segi tan ni fila to u bolo.
18 A kelen tora Ala delili la, a ka kalandenw tun bɛ Yesu fɛ .
19 U y'a jaabi ko: «Yuhana Batiselikɛla. nka dɔw b'a fɔ ko: «Eliya.» Dɔ wɛrɛw b'a fɔ ko kira kɔrɔw dɔ kununna.»
20 A y'a fɔ u ye ko: « Nka aw b'a fɔ ko ne ye jɔni ye?» Piɛrɛ y'a jaabi ko: «Ala ka Krisita.»
21 A y'a fɔ u ye ko u kana o ko fɔ mɔgɔ si ye.
22 A ko: « Mɔgɔ Denkɛ ka kan ka tɔɔrɔ caman sɔrɔ, ka ban cɛkɔrɔbaw ni sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw fɛ, ka faga ka kunun a tile sabanan.»
23 A y'a fɔ u bɛɛ ye ko: « Ni mɔgɔ dɔ b'a fɛ ka na ne nɔfɛ, a ka ban a yɛrɛ la, ka a ka gengenjiri ta don o don ka tugu ne kɔ.»
24 Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ k'a ni kisi, o na bɔnɛ a la.
25 Nafa jumɛn bɛ mɔgɔ la, ni a ye diɲɛ bɛɛ sɔrɔ, ka bɔnɛ a yɛrɛ la, walima ni a filila?
26 Mɔgɔ o mɔgɔ mana maloya ne ni ne ka kumaw la, Mɔgɔ Denkɛ na maloya o la, ni a nana a yɛrɛ nɔɔrɔ ni a Fa ni mɛlɛkɛ senumaw nɔɔrɔ la.
27 Nka ne b'a fɔ aw ye tiɲɛ na, mɔgɔ dɔw jɔlen bɛ yan, minnu tena saya nɛnɛ fo u ka Elohim ka masaya ye.
28 O kuma fɔlen kɔ tile seegin ɲɔgɔn kɔ, a ye Piɛrɛ ni Yuhana ni Yakuba ta ka taa kulu dɔ kan ka Ala deli.
29 A ye delili kɛ tuma min na, a ɲɛda cogoya yɛlɛmana, a ka finiw tun ye fin ye, u tun bɛ manamana.
30 Cɛ fila tun bɛ kuma Yesu fɛ, olu tun ye Musa ni Eliya ye.
31 A y'i jira nɔɔrɔ la k'a fɔ a ka saya ko la Jerusalɛm.
32 Piɛrɛ ni a fɛ mɔgɔw tun bɛ sunɔgɔ la, u kununna tuma min na, u ye a nɔɔrɔ ye ani cɛ fila minnu tun jɔlen bɛ a fɛ.
33 U taatɔ Yesu la tuma min na, Piɛrɛ y'a fɔ Yesu ye ko: «Karamɔgɔ, a ka ɲi an ma ka kɛ yan. kelen ye i ta ye, kelen ye Musa ta ye, kelen ye Eli ta ye.
34 A tora o kuma la tuma min na, sankaba dɔ nana ka u datugu.
35 Kumakan dɔ bɔra sankaba la ko: «Nin ye ne Denkɛ kanulen ye.
36 O kumakan tɛmɛna tuma min na, Yesu y'a sɔrɔ a kelen na. U y'a to a gɛrɛfɛ, u ye ko minnu ye, u ma o fɔ mɔgɔ si ye o donw na.
37 O dugusagwɛ, u jigira ka bɔ kulu kan tuma min na, mɔgɔ caman y'a kunbɛn.
38 Jɛkulu cɛ dɔ perɛnna k'a fɔ ko: «Karamɔgɔ, ne b'i deli i ka ne denkɛ filɛ, katuguni ne den kelenpe de don.»
39 Ni dɔ y'a minɛ ka perɛn yɔrɔnin kelen. O bɛ a ɲejibɔ fo a bɛ foyi bɔ kokura, ka a sɔgɔsɔgɔ ka gɛlɛn ka bɔ a la.
40 Ne ye i ka kalandenw deli ko u k'a gɛn ka bɔ yen. U ma se.
41 Yesu y'a jaabi ko: « Aw bɔnsɔn dannabaliw ni mɔgɔ juguw, ne na to aw fɛ fo waati jumɛn? I ka na ni i denkɛ ye yan.
42 A tun bɛ na tuma min na, jinɛ y'a fili duguma k'a ci. Yesu ye jinɛ saniyalen kɔrɔfɔ, ka den kɛnɛya, k'a don a fa bolo.
43 U bɛɛ kabakoyara Elohim ka sebaaya barika la. Yesu ka ko kɛlenw bɛɛ la u bɛɛ kabakoyara, Yesu y'a fɔ a ka kalandenw ye.

44 O kumaw ka jigin aw tulo la, katuguni Mɔgɔ Denkɛ na don mɔgɔw bolo.
45 Nka u ma o kuma faamu, a dogolen don u la, u ma o dɔn.
46 O kɔ, sɔsɔli daminɛna u cɛma ko u la jumɛn ka kan ka bonya.
47 Yesu ye u dusukunw miirili dɔn, a ye den dɔ ta k'a sigi a kɛrɛfɛ.
48 A y'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ den minɛ ne tɔgɔ la, o bɛ ne minɛ.
49 Yuhana y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, an ye mɔgɔ dɔ ye min bɛ jinɛw gɛn i tɔgɔ la. An y'a bali, katuguni a tɛ tugu an kɔ.»
50 Yesu y'a fɔ a ye ko: « I kana a bali, katuguni min tɛ an kɛlɛ, o bɛ an fan fɛ.»
51 A kɔrɔta waati sera tuma min na, a y'i jija ka taa Jerusalɛm.
52 U ye cidenw ci a ɲɛ kɔrɔ.
53 U ma a bisimila, katuguni a ɲɛda tun bɛ i ko a bɛna taa Jerusalɛm.
54 A ka kalandenw Yakuba ni Yuhana y'o ye tuma min na, u y'a fɔ ko: «Matigi, i b'a fɛ an ka tasuma jigin ka bɔ sankolo la ka u faga i ko Eli y'a kɛ cogo min na wa?»
55 Nka Yesu y'i kɔ tigɛli kɛ k'u kɔrɔfɔ k'a fɔ ko: « Aw t'a dɔn aw ye hakili sugu min ye.»
56 Mɔgɔ Denkɛ ma na mɔgɔw ka ɲɛnamaya halaki, nka a nana u kisi. U taara dugu wɛrɛ la.
57 U tora sira kan tuma min na, cɛ dɔ y'a fɔ a ye ko: «Matigi, i bɛ taa yɔrɔ o yɔrɔ, ne na tugu i kɔ.»
58 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Dingɛw bɛ nsonw na, sankolo kɔnɔ kɔnɔw fana bɛ u kɔnɔ. Nka a kunkolo da yɔrɔ tɛ Mɔgɔ Denkɛ bolo.»
59 A y'a fɔ dɔ wɛrɛ ye ko: « Aw ka tugu ne kɔ.» Nka a ko: «Matigi, a to ne ka taa ne fa su don fɔlɔ.»
60 Yesu y'a fɔ a ye ko: « A to suw ka u suw su don.
61 Dɔ wɛrɛ fana ko: «Matigi, ne na tugu i kɔ. nka n ka fɔlɔ ka taa u fo , olu minnu bɛ so ne ka so .
62 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Mɔgɔ si y'a bolo da sɛnɛyɔrɔ la k'a kɔ filɛ, o tɛ se ka kɛ Elohim ka masaya la.»

SABABU 10NAN

1 O kow kɔfɛ, Matigi ye mɔgɔ biwolonwula wɛrɛw fana sigi, ka u fila ni fila ci a ɲɛ kɔrɔ ka taa dugu ni yɔrɔ bɛɛ la, a yɛrɛ tun bɛna taa yɔrɔ minnu na.
2 O de y'a to a y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ na, suman tigɛ ka ca, nka baarakɛlaw ka dɔgɔ.
3 Aw ka taa aw ka siraw fɛ, ne b'aw bila ka taa i ko sagadenw waraw cɛma.
4 Aw kana waribɔlan ni bɔrɔ walima sanbara ta, aw kana mɔgɔ si fo sira kan.
5 Aw mana don so o so kɔnɔ, aw k'a fɔ fɔlɔ ko: «Hɛrɛ ka kɛ nin so in ye.»
6 Ni hɛrɛ denkɛ bɛ yen, aw ka hɛrɛ na sigi a kan.
7 Aw ka to o so kelen kɔnɔ, u ka fɛn dilenw dun ka min, katuguni baarakɛla ka kan ni a ka sara ye. Aw kana taa so ni so.
8 Aw mana don dugu o dugu kɔnɔ, ni u bɛ aw minɛ, aw ka fɛn minnu bila aw ɲɛ, aw ka olu dun.
9 A' ye banabaatɔw kɛnɛya k'a fɔ u ye ko: «Ala ka masaya surunyara aw la.»
10 Nka aw donna dugu o dugu kɔnɔ, ni u ma aw minɛ, aw ka taa o dugu nbɛdaw la k'a fɔ ko:
11 Hali aw ka dugu buguri min sirilen bɛ an na, an bɛ o bɛɛ ko ka bɔ aw la.
12 Nka ne b'a fɔ aw ye ko o don na Sodɔmu muɲu ka tɛmɛ o dugu kan.
13 Bɔnɛ bɛ i la, Korazin! Bɔnɛ bɛ i la, Bɛtisaida! Katuguni sebaaya baara minnu kɛra aw kɔnɔ, ni olu tun kɛra Tiri ni Sidɔn, u tun na nimisa kabini waati jan, u sigilen bɛ bɔrɔ ni buguri la.
14 Nka o na muɲu Tiri ni Sidɔn fɛ kiritigɛ waati la ka tɛmɛ aw kan.
15 E, Kapernaum, min kɔrɔtara ka taa sankolo la, i na jigin ka taa jahanama la.
16 Min bɛ aw lamɛn, o bɛ ne lamɛn. Min bɛ aw mafiɲɛya, o bɛ ne mafiɲɛya. Min bɛ ne mafiɲɛya, o bɛ ne cibaa mafiɲɛya.»
17 O mɔgɔ biwolonwula seginna kɔsegin ni ɲagali ye k'a fɔ ko: «Matigi, jinɛw yɛrɛ kolora an kɔrɔ i tɔgɔ barika la.»
18 A y'a fɔ u ye ko: « Ne ye Sitanɛ ye i ko sanpɛrɛn bɛ bin ka bɔ sankolo la.»
19 A filɛ, ne bɛ se di aw ma ka sa ni wuluw sennatan ani juguw ka sebaaya bɛɛ kan.
20 O bɛɛ n'a ta, aw kana ɲagali ko jinɛw bɛ aw kolo. Nka aw ka ɲagali, katuguni aw tɔgɔw sɛbɛnnen bɛ sankolo la.»
21 O waati la, Yesu ɲagalila hakili la k'a fɔ ko: « Ne Fa, sankolo ni dugukolo Matigi, ko i ye nin kow dogo hakilitigiw ni hakilitigiw la, ka u jira denmisɛnw na. Katuguni a kɛra ko ɲuman ye i ɲɛ na ten.»
22 Fɛn bɛɛ dira ne Fa ma. Fa ye mɔgɔ min ye, ni Denkɛ tɛ, ani Denkɛ b'a fɛ k'a jira min na.
23 A y'a ɲɛsin a ka kalandenw ma k'a fɔ a dan na ko: « Aw bɛ fɛn minnu ye, olu ye dubadenw ye.
24 Ne b'a fɔ aw ye ko kira caman ni masakɛ caman tun b'a fɛ ka aw ye fɛn minnu ye, nka u ma u ye. Aw bɛ fɛn minnu mɛn, aw ma olu mɛn.»
25 Sariya karamɔgɔ dɔ wulila ka Yesu kɔrɔbɔ k'a fɔ ko: «Karamɔgɔ, ne na mun kɛ walisa ka ɲɛnamaya banbali sɔrɔ?»
26 A y'a fɔ a ye ko: « Mun sɛbɛnnen bɛ sariya kɔnɔ?» i bɛ kalan kɛ cogo di?
27 Yesu y'a jaabi ko: «I ka Matigi i ka Elohim kanu ni i dusukun bɛɛ ye, ni i ni bɛɛ ye, ani ni i fanga bɛɛ ye, ani ni i hakili bɛɛ ye. I mɔgɔɲɔgɔn i ko i yɛrɛ.»
28 A y'a fɔ a ye ko: « I ye jaabi ɲuman fɔ.
29 Nka Yesu tun b'a fɛ ka jo di a yɛrɛ ma, a y'a fɔ Yesu ye ko: «Ne mɔgɔɲɔgɔn ye jɔn ye?»
30 Yesu y'a jaabi ko: « Cɛ dɔ jiginna ka bɔ Jerusalɛm ka taa Jeriko, ka bin sonw cɛma, sonw y'a ka finiw bɔ a la ka a jogin ka taa, ka a to a tilancɛ la.
31 Sarakalasebaa dɔ jiginna o sira fɛ, a y'a ye minkɛ, a tɛmɛna fan dɔ fɛ.
32 O cogo kelen na, Levite dɔ sera o yɔrɔ la tuma min na, a nana a filɛ ka tɛmɛ fan dɔ fɛ.
33 Samarika dɔ taatɔ, a sera yɔrɔ min na.
34 U taara a fɛ ka a jogindaw siri tulu ni diwɛn na ka a sigi a yɛrɛ ka bagan kan ka taa n'a ye jatigila dɔ la k'a ladon.
35 O dugusagwɛ, a taara tuma min na, a ye warijɛ fila bɔ k'u di kɛlɛcɛw ma k'a fɔ a ye ko: «I k'i janto a la. I mana fɛn o fɛn kɛ ka fara o kan, ni ne seginna, ne na o sara i ye.»
36 E fɛ, nin mɔgɔ saba la jumɛn de tun ye a sigiɲɔgɔn ye sonw cɛma?

37 A y'a fɔ ko: «Min ye makari a la.» Yesu y'a fɔ a ye ko: «
Taa i fana ka o ɲogɔn kɛ.»
38 U taatɔ, Yesu donna dugu dɔ la, muso dɔ tɔgɔ ko Marte
y'a minɛ a ka so.
39 Balimamuso dɔ tun bɛ a fɛ, a tɔgɔ ko Mariyama, o fana
sigilen tun bɛ Yesu sen kɔrɔ ka a ka kuma lamɛn.
40 Marte ye baara caman kɛ, a nana a fɛ k'a fɔ a ye ko:
«Matigi, i t'a fɛ ka ne balimamuso bila ka baara kɛ ne kelen
na wa?» O de kosɔn a fɔ a ye ko a ka ne dɛmɛ.
41 Yesu y'a jaabi ko: « Marte, Marte, i y'i janto ko caman
na.
42 Nka fɛn kelen de ka kan.

SABABU 11NAN

1 A tun bɛ ka delili kɛ yɔrɔ dɔ la, a dabila tuma min na, a
ka kalanden dɔ y'a fɔ a ye ko: «Matigi, an kalan ka delili kɛ,
i ko Yuhana fana y'a ka kalandenw kalan cogo min na.»
2 A y'a fɔ u ye ko: « Ni aw bɛ delili kɛ tuma min na, aw k'a
fɔ ko: «An Fa min bɛ sankolo la, i tɔgɔ ka saniya.» I ka
masaya ka na. I sago ka kɛ i ko sankolo la, dugukolo kan
cogo min na.
3 An ka don o don dumuni di an ma don o don.
4 I ka an ka jurumuw yafa an ma. Katuguni juru bɛ mɔgɔ o
mɔgɔ la, an fana bɛ yafa an ma.» Aw kana an bila kɔrɔbɔli
la. Nka an kisi kojugu ma.»
5 A y'a fɔ u ye ko: « Aw la jumɛn bɛ ni teri ye, ka taa a fɛ
su tilancɛ la k'a fɔ a ye ko: «Ne teri, i ka nbuuru saba juru
don ne la.
6 Ne terikɛ dɔ nana ne fɛ taama na, foyi tɛ ne bolo ka bila a
ɲɛ kɔrɔ wa?
7 A na a jaabi ka bɔ kɔnɔna na k'a fɔ ko: «Aw kana ne tɔɔrɔ.
Ne tɛ se ka wuli ka di i ma.
8 Ne b'a fɔ aw ye ko hali ni a tɛna wuli ka a di a ma, k'a
masɔrɔ a terikɛ don, a ka gɛlɛya kosɔn, a na wuli ka a mago
bɛ fɛn o fɛn na.
9 Ne b'a fɔ aw ye ko: A' ye delili kɛ, o na di aw ma. Aw ka
ɲinini kɛ, aw na o sɔrɔ. aw ka da gosi, a na da wuli aw ye.»
10 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ delili kɛ, o bɛ o sɔrɔ. Min b'a ɲini, o bɛ
sɔrɔ. Min bɛ a gosi, o na da wuli o ye.»
11 Ni denkɛ dɔ ye dumuni ɲini aw la, a bɛ kabakurun di a
ma wa? Ni a ye jɛgɛ deli, a bɛna sa di a ma jɛgɛ nɔ na wa?
12 Ni a ye kɔnɔ dɔ deli, yala a bɛna wulu di a ma wa?
13 Ni aw ye mɔgɔ juguw ye, ni aw bɛ nilifɛn ɲumanw
dicogo dɔn aw denw ye.
14 A tun bɛ jinɛ dɔ gɛn ka bɔ yen, a tun ye bobo ye. Sitanɛ
bɔra tuma min na, bobow kumana. Mɔgɔw kabakoyara.
15 U dɔw y'a fɔ ko: «A bɛ jinɛw gɛn jinɛw kuntigi
Bɛlzebub barika la.»
16 Mɔgɔ wɛrɛw tun bɛ ka a kɔrɔbɔ, ka taamashyɛn ɲini a fɛ
ka bɔ sankolo la.
17 Nka Yesu y'u ka miiriliw dɔn, a y'a fɔ u ye ko: «
Masaya o masaya tilalen don a yɛrɛ ma, o bɛɛ tiɲɛna. So
min tilalen don so dɔ cɛ, o bɛ bin.
18 Ni Sitanɛ fana farala a yɛrɛ kama, a ka masaya na jɔ
cogo di? katuguni aw b'a fɔ ko ne bɛ jinɛw gɛn ka bɔ
Bɛlzebub barika la.»
19 Ni ne bɛ jinɛw gɛn ka bɔ Bɛlzebul barika la, aw denkɛw
bɛ u gɛn ka bɔ jɔn fɛ? o de kosɔn u na kɛ aw ka kiritigɛlaw
ye.»
20 Nka ni ne ye jinɛw gɛn ni Ala bolokɔfɛfɛn ye, siga t'a la
ko Ala ka masaya sera aw ma.
21 Ni cɛ barikama min bɛ ni kɛlɛkɛminɛnw ye, o bɛ a ka
masaso kɔlɔsi, a ka nafolo bɛ hɛrɛ la.
22 Nka ni mɔgɔ min barika ka bon ni a ye, o nana a kan ka
se sɔrɔ a kan, a dalen tun bɛ a ka kɛlɛkɛminɛnw bɛɛ la, a b'a
ka nafolo tila.
23 Min tɛ ne fɛ, o bɛ ne kɛlɛ.
24 Ni jinɛ nɔgɔlen bɔra mɔgɔ la, a bɛ yaala yɔrɔ jalenw fɛ
ka lafiɲɛ ɲini. A ma foyi sɔrɔ, a ko: «Ne bɔra ne ka so, ne
bɛ segin ne ka so.»
25 A sera tuma min na, a y'a ye ko a sɔgɔlen don.
26 O kɔ, a taara ni jinɛ wolonwula wɛrɛw ye minnu ka jugu
ka tɛmɛ a yɛrɛ kan. U donna ka sigi yen.
27 A tora ka o kow fɔ tuma min na, jɛkulu muso dɔ y'a kan
kɔrɔta k'a fɔ a ye ko: «Duba bɛ denso min na, ani i ye den
min sin, o ye dubaden ye.»
28 Nka Yesu y'a fɔ ko: « Mɔgɔ minnu bɛ Ala ka kuma
lamɛn k'a mara, olu ye dubadenw ye.»
29 Jama ye ɲɔgɔn lajɛn tuma min na, a y'a daminɛ k'a fɔ ko:
« Nin ye bɔnsɔn jugu ye. taamashyɛn si tɛna kɛ o la, ni kira
Yuhana ka taamashyɛn tɛ.»
30 Jonasi kɛra taamasyɛn ye Ninivikaw bolo cogo min na,
Hadamaden Denkɛ fana na kɛ taamasyɛn ye bi mɔgɔw bolo.
31 Kiiritigɛ don na, saheli masamuso na wuli ni nin bɔnsɔn
cɛw ye, ka u jalaki, katuguni a bɔra dugukolo dan na ka na
Solomani ka hakilitigiya lamɛn. Mɔgɔ min ka bon ni
Solomani ye, o bɛ yan.»
32 Kiritigɛ don na, Ninivɛkaw na wuli ni nin bɔnsɔnw ye,
ka u jalaki. Mɔgɔ min ka bon ni Jonasi ye, o bɛ yan.»
33 Ni mɔgɔ si ye fitinɛ mana, k'a bila gundo la, wala bugu
jukɔrɔ, fɔ fitinɛ da la, walisa donbagaw ka yeelen ye.
34 Farikolo yeelen ye ɲɛ ye. Nka ni i ɲɛ ka jugu, i farikolo
fana bɛ fa dibi la.»
35 O de kosɔn, i k'i janto ko yeelen min bɛ i kɔnɔ, o kana
kɛ dibi ye.
36 Ni i farikolo bɛɛ falen bɛ yeelen na, ni yɔrɔ si ma dibi, i
farikolo bɛɛ na falen yeelen na, i n'a fɔ ni fitinɛ yeelen bɛ
yeelen bɔ i la cogo min na.
37 A kumatɔ, Farisiɛn dɔ y'a deli ko a ka dumuni kɛ n'a ye.
38 Farisiɛn y'o ye tuma min na, a kabakoyara k'a masɔrɔ a
ma ko fɔlɔ sani a ka dumuni kɛ.
39 Matigi y'a fɔ a ye ko: « Sisan aw farisiɛnw bɛ jifilen ni
daga kɛnɛma saniya. Nka aw kɔnɔna falen bɛ wuluwulu ni
juguya la.
40 Aw hakilintanw, kɛnɛmafɛnw dabɔbaa ma kɔnɔnafɛnw
fana dilan wa?
41 Nka aw ka fɛn minnu bɛ aw bolo, aw ka saraka di aw
ma. Fɛn bɛɛ saniyalen don aw bolo.»
42 Farisiɛnw, bɔnɛ bɛ aw ye! Katuguni aw bɛ manje ni rue
ni bin suguya bɛɛ taasibila, ka kiri ni Ala kanuya tɛmɛ.
43 Bɔnɛ bɛ aw ye Farisiɛnw! Alabatosow kɔnɔ sigilanw ka
di aw ye kosɛbɛ, ani ka foli kɛ suguw la.
44 «Bɔnɛ bɛ aw sariya karamɔgɔw ni Farisiɛn filankafow!
Katuguni aw bɛ i ko kaburu minnu tɛ ye.
45 Sariya karamɔgɔ dɔ y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, i bɛ an
fana tɔgɔ tiɲɛ.»
46 A ko: « Bɔnɛ bɛ aw fana na, aw sariya karamɔgɔw!
Katuguni aw bɛ doni gɛlɛnw don mɔgɔw la, aw yɛrɛ tɛ
maga doniw la ni aw bolokɔnincinin kelen ye.
47 Bɔnɛ bɛ aw ye! Aw bɛ kiraw ka kaburuw jɔ, aw bɛnbaw
y'u faga.
48 Tiɲɛ na, aw bɛ seereya kɛ ko aw bɛ sɔn aw bɛnbaw ka
kɛwalew ma.

49 Elohim ka hakilitigiya fana y'a fɔ ko: «Ne na kiraw ni cidenw ci u ma, u na dɔw faga ka u tɔɔrɔ.
50 Walisa kiraw bɛɛ joli min bɔnna kabini diɲɛ sigili, o ka ɲini bi mɔgɔw fɛ.
51 K'a ta Abɛli joli la ka taa a bila Zakari joli la, o min halakira sarakabɔlan ni Alabatosoba cɛ.
52 Bɔnɛ bɛ aw ye, sariya dɔnbagaw! Aw ye dɔnniya konnɛgɛ bɔsi aw la, aw ma don aw yɛrɛw la, aw ma donbagaw bali.
53 Yesu y'o fɔ u ye tuma min na, sariya karamɔgɔw ni Farisiɛnw y'a daminɛ k'a dusu lamin kosɛbɛ.
54 U tun b'a fɛ ka fɛn dɔ minɛ a da la, walisa u k'a jalaki.

SABABU 12NAN

1 O wagati la, jamaba jatibaliw lajɛra ɲɔgɔn fɛ, fo u ye ɲɔgɔn sennatan, a y'a daminɛ k'a fɔ a ka kalandenw ye fɔlɔ ko: « Aw k'aw yɛrɛ kɔlɔsi Farisiɛnw ka fununfɛn na, o ye filankafoya ye.»
2 Katuguni foyi dogolen tɛ, min tɛna jira. dogolen tɛ, o tɛna dɔn.
3 O de y'a to aw ye fɛn o fɛn fɔ dibi la, o na mɛn kɛnɛ kan. Aw ye min fɔ aw tulo la bugudaw kɔnɔ, o na fɔ sow sanfɛ.
4 Ne b'a fɔ aw ye ne teriw ko: Aw kana siran mɔgɔ fari fagalenw ɲɛ, o kɔfɛ, u tɛ se ka kɛ tugun.
5 Nka aw na siran mɔgɔ min ɲɛ, ne na aw lasɔmi ka kɔn o ɲɛ: A' ye siran o ɲɛ, a fagalen kɔ, se bɛ se ka min fili jahanama kɔnɔ. ɔwɔ, ne b'a fɔ aw ye ko aw ka siran a ɲɛ.»
6 Npogotigi duuru tɛ feere warijɛ fila la, ka ɲinɛ u kelen kɔ Elohim ɲɛ kɔrɔ wa?
7 Nka hali aw kunsigiw bɛɛ jatera. Aw kana siran.
8 Ne b'a fɔ aw ye fana ko: Mɔgɔ o mɔgɔ mana sɔn ne ma mɔgɔw ɲɛ kɔrɔ, Mɔgɔ Denkɛ fana na sɔn o ma Elohim ka mɛlɛkɛw ɲɛ kɔrɔ.
9 Nka mɔgɔ min bɛ ban ne la mɔgɔw ɲɛ kɔrɔ, o na ban Elohim ka mɛlɛkɛw ɲɛ kɔrɔ.
10 Mɔgɔ o mɔgɔ mana kuma dɔ fɔ Mɔgɔ Denkɛ kama, o na yafa a ma.
11 Ni u nana ni aw ye Alabatosow la ani kiritigɛlaw ni fangatigiw fɛ, aw kana miiri aw bɛna min jaabi wala aw bɛna min fɔ.
12 Ni Senu na aw kalan o waati kelen na, aw ka kan ka min fɔ.
13 Jɛkulu dɔ y'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, kuma ne balima fɛ, a ka ciyɛn tila ne cɛ.»
14 A y'a fɔ a ye ko: « Cɛ, jɔn ye ne kɛ kiritigɛla ye walima aw tilabaga ye?
15 A y'a fɔ u ye ko: « A' ye aw janto aw yɛrɛw la ka aw yɛrɛ kɔlɔsi namara la, katuguni mɔgɔ ka ɲɛnamaya tɛ bɔ a bolofɛnw caya la.»
16 A ye ntalen dɔ fɔ u ye ko: « Nafolotigi dɔ ka dugukolo ye den caman sɔrɔ.
17 A y'a miiri a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Ne na mun kɛ, katuguni yɔrɔ si tɛ ne bolo ne bɛ se ka ne ka denw dilan yɔrɔ min na?»
18 A y'a fɔ ko: «Ne na nin kɛ: Ne na ne ka bɔgɔdagaw ci ka bonya. Ne na ne ka jiridenw ni ne ka nafolo bɛɛ di yen.»
19 Ne na a fɔ ne ni ye ko: «Ni, nafolo caman maralen bɛ i bolo san caman kɔnɔ. I ka i lafiya, ka dumuni kɛ, ka minni kɛ, ka nisɔndiya.
20 Elohim y'a fɔ a ye ko: «Naloman, i ni na ɲini i fɛ bi su in na.
21 Mɔgɔ min bɛ nafolo mara a yɛrɛ ye, k'a sɔrɔ a tɛ nafolotigi ye Elohim ta fan fɛ, o fana bɛ ten.
22 A y'a fɔ a ka kalandenw ye ko: « O de y'a to ne b'a fɔ aw ye ko aw kana aw hakili to aw ka ɲɛnamaya la, aw bɛna min dun. Aw ka kan ka min don farikolo la fana.»
23 Ɲɛnamaya ka bon ni dumuni ye, farikolo ka bon ni fini ye.
24 Aw ye wuluw jateminɛ, katuguni u tɛ danni kɛ, u tɛ suman tigɛ. Minnu tɛ ni fɛn marayɔrɔ ye, wala ni bɔgɔdaga tɛ olu la. Ala bɛ u balo, aw ka fisa ni kɔnɔw ye cogo di?
25 Aw la jumɛn bɛ se ka mɛtɛrɛ kelen fara a janya kan ni hakilijagabɔ ye?
26 Ni aw tɛ se ka fɛn fitinin kɛ, mun na aw bɛ miiri fɛn tɔw la?
27 Aw k'a filɛ liliw falen cogo la. O bɛɛ n'a ta, ne b'a fɔ aw ye ko Solomani a ka nɔɔrɔ bɛɛ la, a ma fini don i ko ninnu dɔ la kelen.
28 Bin min bɛ foro la bi, ni sini a bɛ fili foro kɔnɔ, ni Ala ye o fini don o cogo la. Aw dannaya dɔgɔmanninw, a na aw fini don ka tɛmɛ o kan cogo di?
29 Aw kana fɛn min dun, wala aw bɛna min min, aw kana o ɲini, aw kana sigasiga.
30 Duniɲa siyaw bɛ nin kow bɛɛ ɲini.
31 Nka aw ka Elohim ka masaya ɲini. O kow bɛɛ na fara aw kan.»
32 Sagakulu fitinin, aw kana siran. katuguni a diyara aw Fa ye ka masaya di aw ma.»
33 Aw ka fɛn minnu bɛ aw bolo, aw k'o feere ka saraka di aw ma. Aw ka bɔrɔw di aw yɛrɛw ma minnu tɛ kɔrɔ, nafolo min tɛ ban sankolo la, son si tɛ gɛrɛ yɔrɔ min na, ntumu tɛ se ka tiɲɛ yɔrɔ min na.
34 I ka nafolo bɛ yɔrɔ min na, i dusukun fana na kɛ yen.
35 Aw ka aw cɛsirilanw siri, aw ka yeelenw ka jeni.
36 Aw yɛrɛw bɛ i ko mɔgɔw minnu bɛ u makɛ makɔnɔ, ni a seginna ka bɔ kɔɲɔ na. walisa ni a nana ka a da gosi, u ka da wuli a ye o yɔrɔnin bɛɛ.»
37 Matigi nana tuma min na, a na u kɔlɔsi, ne b'a fɔ aw ye tiɲɛ na, ko a na u cɛsiri ka u sigi dumuni na, ka bɔ ka baara kɛ u ye, o ye dubadenw ye.
38 Ni a nana kɔlɔsili filanan na, walima ni a nana kɔlɔsili sabanan na, ka u sɔrɔ ten, o jɔnw ye dubadenw ye.
39 Aw k'a dɔn ko ni sotigi tun y'a dɔn son bɛna na waati min na, a tun na kɔlɔsili kɛ, ka a to a ka so ka tiɲɛ.
40 Aw fana ka aw labɛn, katuguni Mɔgɔ Denkɛ bɛ na waati min na aw tɛ miiri o la.
41 Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Matigi, i bɛ nin ntalen fɔ anw ye wala bɛɛ ye wa?
42 Matigi y'a fɔ a ye ko: « O tuma na fɛ, o kuntigi kantigi ni hakilitigi, jɔn don, a matigi bɛna min kɛ a ka so kuntigi ye, walisa k'u niyɔrɔ di u ma a waati la?»
43 Baaraden min makɛ nana, a na o kɛ ten, o ye dubaden ye.
44 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko a na a kɛ kuntigi ye a bolofɛnw bɛɛ kunna.
45 Nka ni o baaraden y'a fɔ a dusukun na ko: «Ne makɛ bɛ a nali bila kɔfɛ.» U na daminɛ ka jɔndenw ni npogotigininw bugɔ, ka dumuni kɛ ka minni kɛ, ka dɔlɔ min.
46 O jɔnkɛ makɛ na na don min na a ma a makɔnɔ, wa waati min na a tɛ a dɔn.

47 Baaraden min tun b'a matigi sago dɔn, k'a sɔrɔ a ma a yɛrɛ labɛn, ka kɛɲɛ ni a sago ye, o na bugɔ ni bugɔli caman ye.

48 Nka min tun t'a dɔn, ka kow kɛ minnu ka kan ni bugɔli ye, o na bugɔ ni bugɔli damadɔw ye. Katuguni fɛn caman dira mɔgɔ o mɔgɔ ma, caman na ɲini a fɛ.

49 Ne nana tasuma ci dugukolo kan. Ni a manana kaban, ne bɛna mun kɛ?

50 Nka batɛmu bɛ ne bolo ka batise ni min ye. Ne bɛ gɛlɛya cogo di fo a ka dafa!

51 Aw b'a miiri ko ne nana hɛrɛ lase dugukolo kan wa? Ne b'a fɔ aw ye ko Ayi; nka a bɛ kɛ tilali ye:

52 Kabini kabini sisan, mɔgɔ duuru bɛna tila so kelen kɔnɔ, saba bɛna kɛ fila ni fila ye, fila na kɛ saba ye.

53 Fa na tila denkɛ ni denkɛ cɛ. ba bɛ denmuso kɛlɛ, denmuso bɛ ba kɛlɛ. sogomuso bɛ a denmuso kɛlɛ, sogomuso bɛ a bamuso kɛlɛ.

54 A y'a fɔ jama ye fana ko: « Ni aw ye sankaba wulitɔ ye ka bɔ tilebin fɛ, aw b'a fɔ o yɔrɔnin bɛɛ la ko: Sanji bɛ na. wa a bɛ ten.

55 Ni aw ye saheli fiɲɛ citɔ ye tuma min na, aw b'a fɔ ko funteni na kɛ. A bɛ kɛ.»

56 Aw filankafow, aw bɛ se ka sankolo ni dugukolo cogoya dɔn. Nka aw tɛ nin waati dɔn cogo di?

57 Ɔwɔ, mun na hali aw yɛrɛw tɛ kiri tigɛ ko tilennen kan?

58 Ni i ni i jugu taara kiritigɛlaw fɛ, i ko i bɛ sira kan cogo min na, i ka i jija walisa i ka kisi a ma. walisa a kana i wele kiritigɛla fɛ, kiritigɛla kana i don sɔrɔdasi kuntigi bolo, ka i bila kaso la.»

59 Ne b'a fɔ i ye ko i kana bɔ yen fo i ka warimisɛn laban sara.»

SABABU 13NAN

1 O waati la, dɔw tun bɛ Galilekaw ko fɔ Yesu ye, Pilate tun ye olu joli ɲagami u ka sarakaw la.

2 Yesu y'u jaabi ko: « Aw b'a miiri ko nin Galilekaw tun ye jurumutw ye ka tɛmɛ Galilekaw bɛɛ kan, katuguni u tɔɔrɔla o ko suguw la wa?

3 Ne b'a fɔ aw ye ko Ayi, nka ni aw ma nimisa, aw bɛɛ na halaki o cogo kelen na.

4 Silowamu sankanso binna mɔgɔ tan ni segin minnu kan ka u faga, aw b'a miiri ko u tun ye jurumutw ye ka tɛmɛ Jerusalɛm sigibagaw bɛɛ kan wa?

5 Ne b'a fɔ aw ye ko Ayi, nka ni aw ma nimisa, aw bɛɛ na halaki o cogo kelen na.

6 A ye nin ntalen fana fɔ. Cɛ dɔ tun ye torosun dɔ turu a ka rezɛn nakɔ kɔnɔ. A nana den ɲini o la, nka a ma foyi sɔrɔ.

7 A y'a fɔ a ka rezɛn nakɔ dilabaga ye ko: «A filɛ nin san saba kɔnɔ, ne bɛ na den ɲini torosun in na, nka ne ma foyi sɔrɔ. mun na a bɛ dugukolo degun?

8 Yesu y'a jaabi ko: «Matigi, a to ɲinan fana, fo ne ka a lamini sɔgɔ ka nɔgɔ kɛ a la.

9 Ni a ye den kɛ, a ɲɛ, ni o ma den, o kɔfɛ, i na a tigɛ.

10 A tun bɛ mɔgɔw kalan Elohimbatoso dɔ la lafiɲɛ don na.

11 Muso dɔ tun bɛ yen, barikantan hakili tun b'a la san tan ni segin kɔnɔ, a birilen tun bɛ ɲɔgɔn fɛ, a tun tɛ se ka a yɛrɛ kɔrɔta cogo si la.

12 Yesu y'a ye tuma min na, a y'a wele k'a fɔ a ye ko: « Muso, i labilalen don i ka bana la.»

13 A y'a bolow da a kan.

14 Alabatoso kuntigi y'a jaabi ni dimi ye, katuguni Yesu ye kɛnɛya lafiɲɛ don na, k'a fɔ jama ye ko: «Tile wɔɔrɔ bɛ yen mɔgɔw ka kan ka baara kɛ lafiɲɛ don.

15 Matigi y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: « E filankafo, aw kelen-kelen bɛɛ t'a ka misi wala a ka fali labila lafiɲɛ don na ka taa n'a ye ji la wa?

16 Sitanɛ ye Ibrahima denmuso min siri san tan ni segin kɔnɔ, yala o muso man kan ka bɔ o jɔnya la lafiɲɛ don na wa?

17 O kumaw fɔlen kɔ, a juguw bɛɛ maloyara.

18 A y'a ɲininka ko: «Ala ka masaya bɛ cogo di?» Ne bɛ se ka bɔ a la cogo jumɛn na?

19 A bɛ i ko mutaridi kisɛ, cɛ ye min ta k'a fili a ka nakɔ kɔnɔ. A falenna ka kɛ jiriba ye. Sanfɛ kɔnɔw y'u sigi a bolow la.

20 A y'a fɔ ko kura ko: «Ne na Ala ka masaya suma ni mun ye?»

21 O bɛ i ko funu, muso ye min ta ka a dogo dumuni sumanikɛlan saba kɔnɔ fo a bɛɛ ka funun.

22 A taara dugubaw ni dugumisɛnw cɛma ka mɔgɔw kalan ka taa Jerusalɛm fan fɛ.

23 Mɔgɔ dɔ y'a fɔ a ye ko: «Matigi, mɔgɔ minnu bɛ kisi wa? A y'a fɔ u ye ko:

24 A' ye aw jija ka don da gɛrɛgɛrɛ la.

25 Ni sotigi wulila ka da tugu, ni aw y'a daminɛ ka jɔ kɛnɛma ka da gosi k'a fɔ ko: «Matigi, Matigi, i ka da wuli an ye. A na a jaabi k'a fɔ aw ye ko: «Aw bɔra yɔrɔ min na, ne tɛ aw dɔn.»

26 O tuma na fɛ, aw na a daminɛ k'a fɔ ko: «An ye dumuni kɛ ka minni kɛ i ɲɛ kɔrɔ, i ye mɔgɔw kalan an ka nbɛdaw la.»

27 Nka a na a fɔ ko: «Ne b'a fɔ aw ye, ne tɛ aw dɔn aw bɔra yɔrɔ min na. Aw ka tilenbaliya kɛbagaw bɛɛ, aw ka bɔ ne la.»

28 Ni aw na Ibrahima ni Isaka ni Yakuba ni kiraw bɛɛ ye Ala ka masaya la, ka aw gɛn ka bɔ kɛnɛma.

29 U na bɔ kɔrɔn fɛ ni tilebin fɛ ani worodugu fɛ ani saheli fɛ ka na sigi Elohim ka masaya la.

30 A filɛ, labanw na kɛ fɔlɔ ye, fɔlɔw fana na kɛ laban ye.

31 O don kelen na, Farisiɛn dɔw nana k'a fɔ a ye ko: «Bɔ ka taa yan, katuguni Hɛrɔde na i faga.»

32 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka taa k'a fɔ ntori ye ko: «A filɛ, ne bɛ jinɛw gɛn ka furaw kɛ bi ni sini, tile sabanan na, ne na dafa.»

33 O bɛɛ n'a ta, ne ka kan ka taama bi ni sini ani o dugujɛ.

34 Jerusalɛm, Jerusalɛm, i ye kiraw faga ka kabakurunw ci i ma. Siɲɛ caman ne tun b'a fɛ ka i denw lajɛ ɲɔgɔn fɛ, i n'a fɔ kɔnɔsogonin b'a denw lajɛ a kamanw kɔrɔ cogo min na, nka aw ma sɔn!

35 A filɛ, aw ka so tora aw bolo yɔrɔ lakolon ye, tiɲɛ na ne b'a fɔ aw ye ko aw tɛna ne ye fo waati min na aw k'a fɔ ko: «Min bɛ na Matigi tɔgɔ la, o ye dubaden ye.»

SABABU 14NAN

1 Yesu donna Farisiɛn kuntigi dɔ ka so kɔnɔ ka dumuni kɛ lafiɲɛ don na, u y'a kɔlɔsi.

2 Cɛ dɔ tun bɛ a ɲɛfɛ, jisumabana tun bɛ min na.

3 Yesu y'a fɔ sariya karamɔgɔw ni Farisiɛnw ye ko: « A dagalen bɛ ka kɛnɛya lafiɲɛ don na wa?»

4 U y'u makun. A y'a minɛ k'a kɛnɛya, k'a bila ka taa.

5 U y'u jaabi ko: « Aw la jumɛn na fali walima misi binna dingɛ kɔnɔ, ka a sama ka bɔ yen o yɔrɔnin bɛɛ lafiɲɛ don na?»
6 U ma se k'a jaabi tugun o kow la.
7 A ye ntalen dɔ lase mɔgɔ welelenw ma, tuma min na a ye sobaw sugandi cogo min na. a y'a fɔ u ye ko:
8 Ni mɔgɔ si y'i wele kɔɲɔ dɔ la, i kana i sigi so sanfɛla la. walisa mɔgɔ min bonyalen don ka tɛmɛ i kan, o kana wele a fɛ.
9 Min ye i ni ale wele, o nana a fɔ i ye ko: «I ka yɔrɔ di nin cɛ ma.» I bɛ maloya daminɛ ka so duguma minɛ.
10 Nka ni i welelen don tuma min na, taa i sigi duguma so kɔnɔ. Ni min ye i wele, o nana, a k'a fɔ i ye ko: «Ne teri, wuli ka taa san fɛ.»
11 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ a yɛrɛ kɔrɔta, o na majigin. Min b'a yɛrɛ majigin, o na kɔrɔta.»
12 A y'a fɔ a welebaga fana ye ko: « Ni i bɛ dumuni kɛ walima ka dumuni kɛ, i kana i teriw wele, wala i balimaw, wala i somɔgɔw wala i sigiɲɔgɔn nafolotigiw. walisa u fana kana i wele ko kura, ka i sara.»
13 Ni i bɛ dumuni kɛ tuma min na, i ka faantanw ni fiyentɔw ni senkelenw ni fiyentɔw wele.
14 I na duba sɔrɔ. U tɛ se ka i sara.»
15 Dumuni kɛbaga dɔ ye o kuma mɛn tuma min na, a y'a fɔ a ye ko: «Mɔgɔ min na dumuni kɛ Ala ka masaya la, o ye dubaden ye.»
16 A y'a fɔ a ye ko: « Cɛ dɔ ye dumuniba kɛ ka mɔgɔ caman wele.
17 Dumunikɛ waati la, a y'a ka baaraden ci ka taa a fɔ u ye ko: «A' ye na! sabu fɛn bɛɛ labɛnnen don sisan.»
18 U bɛɛ y'a daminɛ ka yafa ɲini. Fɔlɔ y'a fɔ a ye ko: «Ne ye dugukolo dɔ san, ne ka kan ka taa a lajɛ.
19 Dɔ wɛrɛ ko: «Ne ye misiden duuru san, ne bɛ taa u kɔrɔbɔ.»
20 Dɔ wɛrɛ ko: «Ne ye muso furu, o de kosɔn ne tɛ se ka na.»
21 O jɔnkɛ nana o kow fɔ a makɛ ye. Sotigi diminnen y'a fɔ a ka baarakɛla ye ko: «I ka teliya ka taa dugu nbɛdaw ni siraw la, ka na ni faantanw ni fiyentɔw ni jɔlenw ni fiyentɔw ye yan.»
22 Baaraden y'a fɔ ko: «Matigi, a kɛra i ko i y'a fɔ cogo min na, o bɛɛ n'a ta, yɔrɔ bɛ yen.»
23 Matigi y'a fɔ jɔnkɛ ye ko: «I ka bɔ sirabaw ni kogow la ka u wajibiya ka don, walisa ne ka so ka fa.»
24 Ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ minnu welelen don, olu si tɛna ne ka surɔfana dun.
25 Jama caman taara n'a ye.
26 Ni mɔgɔ dɔ nana ne fɛ k'a sɔrɔ a ma a fa ni a ba ni a muso ni a denw ni a balimakɛw ni a balimamusow kɔniya, a tɛ se ka kɛ ne ka kalanden ye.
27 Mɔgɔ o mɔgɔ tɛ a ka gengenjiri ta ka na ne nɔfɛ, o tɛ se ka kɛ ne ka kalanden ye.
28 Aw la jumɛn b'a fɛ ka sankanso jɔ, n'a ma sigi fɔlɔ ka o musakaw jate, ni bɛrɛ b'a bolo ka sankanso jɔ wa?
29 A tɛ se ka a jusigilan sigi tuma min na, k'a sɔrɔ a ma se k'a ban, a filɛbagaw bɛɛ bɛna a tulo geren.
30 U y'a fɔ ko: «Nin cɛ ye so jɔli daminɛ, a ma se ka so jɔ.»
31 Masakɛ jumɛn bɛ taa kɛlɛ kɛ ni masakɛ wɛrɛ ye, a tɛ sigi fɔlɔ ka lajɛ kɛ ni mɔgɔ ba tan bɛ se ka na ni mɔgɔ ba mugan ye?
32 Ni tɔ kelen bɛ yɔrɔ jan na, a bɛ ciden ci ka hɛrɛ cogoya ɲini.
33 O cogo kelen na, mɔgɔ o mɔgɔ mana kɛ aw cɛma, min tɛ a bolofɛnw bɛɛ bila, o tɛ se ka kɛ ne ka kalanden ye.
34 Kɔgɔ ka ɲi.
35 A ma bɛn jamana ma, a man ɲi nɔgɔ la hali bi. Nka mɔgɔw b'a fili kɛnɛma. Tulo bɛ min fɛ ka lamɛnni kɛ, o ka mɛnni kɛ.

SABABU 15NAN

1 Jagokɛlaw ni jurumukɛlaw bɛɛ gɛrɛla a la walisa k'a lamɛn.
2 Farisiɛnw ni sariya karamɔgɔw ye ŋunuŋunu ko: «Nin cɛ bɛ jurumutɔw minɛ ka dumuni kɛ u fɛ.»
3 Yesu ye nin ntalen fɔ u ye.
4 Ni saga kɛmɛ b'aw la, ni saga kɛmɛ b'a bolo, ni saga kɛmɛ b'a bolo, n'a tɛ o bi kɔnɔntɔn ni kɔnɔntɔn to kungokolon kɔnɔ, ka taa saga tununnen nɔfɛ fo k'a sɔrɔ?
5 A y'a sɔrɔ tuma min na, a b'a da a kamankunw kan ni nisɔndiya ye.
6 A sera so tuma min na, a bɛ a teriw ni a sigiɲɔgɔnw wele k'a fɔ u ye ko: «A' ye ɲagali ne fɛ. katuguni ne ye ne ka saga tununnen sɔrɔ.»
7 Ne b'a fɔ aw ye ko o cogo kelen na, ɲagali na kɛ sankolo la jurumukɛla kelen nimisalen kosɔn, ka tɛmɛ mɔgɔ tilennen bi kɔnɔntɔn ni kɔnɔntɔn kan, minnu mago tɛ nimisa.
8 Muso jumɛn bɛ ni warijɛ tan ye, ni warijɛ kelen bɔnɛna a la, o tɛ fitinɛ mana ka so ko ka so ko ka a ɲini ni timinandiya ye fo a ka sɔrɔ?
9 A ye o sɔrɔ tuma min na, a bɛ a teriw ni a sigiɲɔgɔnw wele k'a fɔ ko: «A' ye ɲagali ne fɛ. katuguni ne tun tununna yɔrɔ min na, ne ye o sɔrɔ.
10 O cogo kelen na, ne b'a fɔ aw ye ko: Nisɔndiya bɛ Elohim ka mɛlɛkɛw ɲɛ kɔrɔ, jurumukɛla kelen min nimisara a la.
11 A y'a fɔ ko: « Denkɛ fila tun bɛ cɛ dɔ fɛ.
12 U dɔgɔkɛ y'a fɔ a fa ye ko: «Ne Fa, nafolo min bɛ ne bolo, o di ne ma.» A y'a ka balo tila u ye.
13 Tile caman tɛmɛnen kɔ, denkɛ dɔgɔkɛ ye u bɛɛ lajɛlen lajɛ ka taa jamana yɔrɔ jan dɔ la, ka a ka nafolo tiɲɛ yen ni ɲɛnamaya kɛcogo jugu ye.
14 A ye o bɛɛ ban tuma min na, kɔngɔba donna o jamana kɔnɔ. A y'a daminɛ ka dɛsɛ.
15 A taara ka fara o jamanaden dɔ kan. A y'a bila ka taa a ka forow la ka taa donsokɛw balo.
16 Donsokɛw tun bɛ fɛn minnu dun, a tun b'a fɛ k'a kɔnɔ fa.
17 A y'a hakili jigin tuma min na, a y'a fɔ a ye ko: «Ne fa ka baaraden caman bɛ ni dumuni bɛrɛbɛrɛ ye, ne bɛ halaki kɔngɔ fɛ!»
18 Ne na wuli ka taa ne fa fɛ k'a fɔ a ye ko: Ne Fa, ne ye jurumu kɛ sankolo ni i ɲɛ kɔrɔ.
19 Ne man kan ka wele i denkɛ tun.
20 A wulila ka na a fa fɛ. Nka a tun bɛ yɔrɔ jan tuma min na, a fa y'a ye, a hinɛ donna a la, a bolila ka bin a kɔ kan ka a susu.
21 Denkɛ y'a fɔ a ye ko: «Ne Fa, ne ye jurumu kɛ sankolo ni i ɲɛ kɔrɔ, ne man kan ka wele i denkɛ tun.»
22 Facɛman y'a fɔ a ka jɔnw ye ko: «Aw ka na ni fini ɲumanba ye ka o don a la. ka bololanɛgɛ don a bolo la, ka sanbara don a senw na.
23 Aw ka na ni misiden fatɔlen ye yan k'a faga. An ka dumuni kɛ ka ɲagali.

24 Ne denkɛ nin tun sara, a ɲɛnama don. a tununna, a sɔrɔla. U y'a daminɛ ka nisɔndiya.
25 A denkɛ kɔrɔba tun bɛ foro la.
26 A ye baaraden dɔ wele k'a ɲininka o kow kɔrɔ ye mun ye.
27 A y'a fɔ a ye ko: «I balimakɛ nana. I fa ye misiden fasalen faga, katuguni a y'a minɛ kɛnɛya la.
28 A dimina, a ma sɔn ka don, o de y'a to a fa bɔra ka taa a deli.
29 A y'a fɔ a fa ye ko: «A filɛ, ne bɛ baara kɛ i ye san caman kɔnɔ, ne ma i ka ci fɔlen tiɲɛ tuma si.
30 Nka i denkɛ min ye i ka balo dun ni jatɔmusow ye, o sera dɔrɔn, i ye misiden fasalen faga a ye.
31 A y'a fɔ a ye ko: «Ne denkɛ, i bɛ ne fɛ tuma bɛɛ, ne bolofɛn bɛɛ ye e ta ye.»
32 A tun bɛnnen don an ka nisɔndiya ka ɲagali, katuguni i balimakɛ nin tun sara, a ɲɛnama don. A tununna, a sɔrɔla.

SABABU 16NAN

1 A y'a fɔ a ka kalandenw ye fana ko: « Nafolotigi dɔ tun bɛ yen. U y'a jalaki ko a ye a ka nafolo tiɲɛ.
2 A y'a wele k'a fɔ a ye ko: «Ne bɛ nin mɛn i ko la cogo di?» I ka kuntigiya jate. Sabu i tɛ se ka kɛ kuntigi ye tun.»
3 O tuma la, kuntigi y'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Ne na mun kɛ?» katuguni ne makɛ bɛ kuntigiya bɔ ne bolo. ka delili kɛ ne maloyara.
4 Ne b'a fɛ ka min kɛ, walisa ni ne gɛnna ka bɔ kuntigiya baara la, u ka ne minɛ u ka so kɔnɔ.
5 A ye a matigi jurutigi kelen-kelen bɛɛ wele a ma k'a fɔ fɔlɔ ye ko: «I ka juru joli bɛ ne makɛ la?»
6 A y'a fɔ ko: «Tulu sumanikɛlan kɛmɛ.» A y'a fɔ a ye ko: «I ka sɛbɛn ta ka i sigi joona ka bi duuru sɛbɛn.»
7 A y'a fɔ dɔ wɛrɛ ye ko: «I ka juru joli?» A ko: «Malo sumanikɛla kɛmɛ.» A y'a fɔ a ye ko: «I ka sɛbɛnfura ta ka biwɔɔrɔ sɛbɛn.»
8 Matigi ye kuntigi tilenbali tanu, katuguni a ye hakilitigiya kɛ.
9 Ne b'a fɔ aw ye ko: Tilenbaliya nafolomafɛnw ka kɛ aw teriw ye. Ni aw dɛsɛra, u ka aw minɛ ka taa sigiyɔrɔ banbaliw la.
10 Min ye kantigi ye fɛn fitinin ko la, o ye kantigi ye caman fana na.
11 Ni aw ma kɛ kantigi ye nafolo tilenbali la, jɔn bɛna nafolo lakika bila aw ka dannaya la?
12 Ni aw ma kantigiya kɛ mɔgɔ wɛrɛ ta la, jɔn bɛna aw yɛrɛ ta di aw ma?
13 Baaraden si tɛ se ka baara kɛ kuntigi fila ye, katuguni a na kelen kɔniya, ka tɔ kelen kanu. Ni o tɛ, a na minɛ kelen na, ka tɔ kelen mafiɲɛya.» Aw tɛ se ka baara kɛ Ala ni nafolomafɛnw ye.
14 Farisiɛnw fana ye o kow bɛɛ mɛn.
15 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ye jo ye mɔgɔw ɲɛ kɔrɔ. Nka Elohim b'aw dusukunw dɔn, katuguni fɛn min bɛ bonya mɔgɔw cɛma, o ye ko haramulen ye Ala ɲɛ kɔrɔ.
16 Sariya ni kiraw tun bɛ yen fo Yuhana.
17 Sankolo ni dugukolo tɛmɛni ka nɔgɔn ka tɛmɛn sariya kelenpe tiɲɛni kan.
18 Mɔgɔ o mɔgɔ mana a muso bila ka dɔ wɛrɛ furu, o bɛ jatɔya kɛ.
19 Nafolotigi dɔ tun bɛ yen, a tun bɛ fini bilenman ni fini jɛman don, a tun bɛ dumuni kɛ don o don.
20 Delilikɛla dɔ tun bɛ yen min tɔgɔ ko Lazarɛ, o tun dalen bɛ a ka da la, a falen tun bɛ joginda la.
21 U tun b'a fɛ ka balo ni nafolomafɛn ka tabali bintɔw ye.
22 O delilikɛla sara, mɛlɛkɛw y'a ta ka taa Ibrahima disi la.
23 Jahanama kɔnɔ, a y'a ɲɛ kɔrɔta, k'a to tɔɔrɔ la, ka Ibrahima ye yɔrɔ jan, ka Lazarɛ ye a disi la.
24 A pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Ne Fa Ibrahima, makari ne la, ka Lazarɛ ci ka taa a bolokɔnincinin su ji la ka ne nɛn nɛnɛ. katuguni ne bɛ tɔɔrɔ nin tasuma in na.»
25 Nka Ibrahima y'a fɔ ko: «Ne denkɛ, i hakili to a la ko i ye fɛn ɲumanw sɔrɔ i ka ɲɛnamaya kɔnɔ, ka ko juguw sɔrɔ Lazarɛ fana fɛ.
26 O bɛɛ kɔfɛ, kɔba dɔ sigilen bɛ anw ni aw cɛ. U fana tɛ se ka tɛmɛ an fɛ, min tun bɛna bɔ yen.
27 A ko: «Ne fa, ne b'i deli ko i k'a bila ka taa ne fa ka so.
28 Balimakɛ duuru bɛ ne fɛ. walisa a ka seereya kɛ u ye, walisa u fana kana na nin tɔɔrɔ yɔrɔ in na.»
29 Ibrahima y'a fɔ a ye ko: «Musa ni kiraw bɛ u bolo. U ka u lamɛn.»
30 A ko: «Ayi, fa Ibrahima, nka ni mɔgɔ dɔ taara u fɛ ka bɔ suw cɛma, u na nimisa.»
31 A y'a fɔ a ye ko: «Ni u ma Musa ni kiraw lamɛn, hali ni mɔgɔ dɔ kununna ka bɔ suw cɛma, u tɛna sɔn o ma.»

SABABU 17NAN

1 A y'a fɔ kalandenw ye ko: «A tɛ se ka kɛ ni jurumuw na kɛ.
2 A ka fisa a ma, ka mansin kabakurun dɔ siri a kɔ la, k'a fili kɔgɔji la, sanni a ka nin denmisɛnninw dɔ la kelen dusu tiɲɛ.
3 A' ye aw janto aw yɛrɛw la, ni aw balimakɛ ye aw jalaki, aw k'a kɔrɔfɔ. Ni a nimisara, i ka yafa a ma.»
4 Ni a ye kojugu kɛ i la siɲɛ wolonwula tile kɔnɔ, ka kɔsegin i ma siɲɛ wolonwula tile kɔnɔ, k'a fɔ ko: `Ne nimisara. i na yafa a ma.»
5 Cidenw y'a fɔ Matigi ye ko: «A' ye dɔ fara an ka dannaya kan.»
6 Matigi y'a fɔ ko: « Ni dannaya tun bɛ aw la i ko mutaridi kisɛ, aw tun bɛ se k'a fɔ nin sikamini jiri ye ko: «I ka tigɛ a ju la ka i turu kɔgɔji la. A ka kan ka aw kan minɛ.
7 Ni jɔn bɛ ka sɛnɛ kɛ walima ka baganw balo, jɔn b'a fɔ a ye dɔɔnin dɔɔnin, ni a bɔra foro la, ko: «I ka taa dumuni kɛ?»
8 A tɛna a fɔ a ye ko: «Ne bɛ dumuni kɛ ni fɛn minnu ye, i ka i cɛsiri ka baara kɛ ne ye, fo ne ka dumuni kɛ ka minni kɛ. O kɔ, i na dumuni kɛ ka min?
9 A bɛ barika da o jɔn ye k'a masɔrɔ a ye ci fɔlen kow kɛ wa? I trow tɛ.
10 O cogo kelen na, ni aw ye ci fɔ aw ye, ni aw ye o kow bɛɛ kɛ, aw k'a fɔ ko: «An ye jɔnw ye minnu tɛ nafa sɔrɔ.»
11 A taatɔ Jerusalɛm, a tɛmɛna Samari ni Galile cɛma.
12 A dontɔ dugu dɔ la, kunatɔ tan ye a kunbɛn.
13 U y'u kan kɔrɔta k'a fɔ ko: «Karamɔgɔ Yesu, makari an na.»
14 A y'u ye tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: « Aw ka taa aw yɛrɛ jira sarakalasebagaw la.» U taatɔ, u saniyalen don.
15 U dɔ la kelen y'a ye ko a kɛnɛyara, a kɔseginna ka Elohim tanu ni kanba ye.
16 A y'i biri a sen kɔrɔ ka barika da a ye.
17 Yesu y'a jaabi ko: « Mɔgɔ tan ma saniya wa? nka o kɔnɔntɔn bɛ min ?

18 Mɔgɔ si kɔseginna ka nɔɔrɔ da Elohim kan, fo nin dunan.
19 A y'a fɔ a ye ko: « Wuli ka taa, i ka dannaya ye i kɛnɛya.»
20 Farisiɛnw y'a ɲininka ko Ala ka masaya bɛna na tuma min na, a y'u jaabi k'a fɔ u ye ko: « Ala ka masaya tɛ na ni kɔlɔsili ye.
21 U tɛna a fɔ fana ko: «A filɛ yan!» walima, a filɛ yen! Elohim ka masaya bɛ aw kɔnɔ.»
22 A y'a fɔ a ka kalandenw ye ko: « Don dɔw bɛ na, aw na a fɛ ka Mɔgɔ Denkɛ ka don dɔ ye, nka aw tɛna o ye.»
23 U na a fɔ aw ye ko: «A filɛ yan. walima, a filɛ yen: aw kana tugu u nɔfɛ, aw kana tugu u kɔ.
24 Katuguni sanpɛrɛn min bɛ yeelen bɔ yɔrɔ kelen na sankolo jukɔrɔ, o bɛ yeelen bɔ sankolo jukɔrɔ yɔrɔ dɔ la cogo min na. Mɔgɔ Denkɛ fana na kɛ ten a ka waati la.»
25 Nka fɔlɔ, a ka kan ka tɔɔrɔ caman sɔrɔ, ka ban a la sisan mɔgɔw fɛ.
26 A kɛra Nuhun ka waati la cogo min na, o cogo kelen na Hadamaden Denkɛ ka donw fana na.
27 U ye dumuni kɛ, ka minni kɛ, ka muso furu, ka furu kɛ fo Nuhu donna kurun kɔnɔ don min na, sanjiba nana u bɛɛ halaki.
28 O cogo kelen na i ko a kɛra cogo min na Lɔti ka waati la. u ye dumuni kɛ, u ye minni kɛ, u ye sanni kɛ, u ye feere kɛ, u ye jiri turu, u ye so jɔ;
29 Nka Lɔti bɔra Sodɔmu don min na, tasuma ni kiburu nana ka bɔ sankolo la ka u bɛɛ halaki.
30 Mɔgɔ Denkɛ bɛ jira don min na, o na kɛ ten.
31 O don na, mɔgɔ min bɛ so sanfɛ, ani a ka fɛnw so kɔnɔ, o kana jigin ka taa u ta.
32 Aw hakili ka to Lɔti muso la.
33 Mɔgɔ o mɔgɔ b'a ɲini ka a ni kisi, o na bɔnɛ a la. Mɔgɔ o mɔgɔ bɔnɛna a ka ɲɛnamaya la, o na a tanga.
34 Ne b'a fɔ aw ye ko o su fɛ, cɛ fila na kɛ dilan kelen kan. kelen na minɛ, tɔ kelen na to.»
35 Muso fila na sɔgɔsɔgɔ ɲɔgɔn fɛ. kelen na minɛ, tɔ kelen na to.
36 Cɛ fila na kɛ foro la. kelen na minɛ, tɔ kelen na to.
37 U y'a jaabi ko: «Matigi, min?» A y'a fɔ u ye ko: « Su bɛ yɔrɔ o yɔrɔ, kɔnɔw na lajɛn yen.»

SABABU 18NAN

1 A ye ntalen dɔ fɔ u ye nin kama, ko mɔgɔw ka kan ka delili kɛ tuma bɛɛ, u kana sɛgɛn.
2 A ko: «Kiritigɛla dɔ tun bɛ dugu dɔ kɔnɔ, a tun tɛ siran Elohim ɲɛ, a tun tɛ mɔgɔ jate.
3 Muso cɛ salen dɔ tun bɛ o dugu kɔnɔ. A nana a fɛ k'a fɔ a ye ko: «I ka ne jugu hakɛ bɔ ne la.»
4 A ma sɔn dɔɔnin, nka o kɔfɛ, a y'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Hali ni ne tɛ siran Elohim ɲɛ, hali ni ne tɛ mɔgɔ jate.
5 O bɛɛ n'a ta, katuguni nin muso cɛ salen bɛ ne tɔɔrɔ, ne na a hakɛ bɔ, walisa a ka na tuma bɛɛ, a kana ne sɛgɛn.
6 Matigi ko: « Kiritigɛla tilenbali bɛ min fɔ, aw k'o lamɛn.»
7 Elohim tɛna a yɛrɛ ka mɔgɔ sugandilenw hakɛ bɔ, olu minnu bɛ pɛrɛn su ni tile, hali ni a bɛ u muɲu wa?
8 Ne b'a fɔ aw ye ko a bɛna u hakɛ bɔ joona. O bɛɛ n'a ta, ni Mɔgɔ Denkɛ nana, yala a bɛna dannaya sɔrɔ dugukolo kan wa?
9 A ye nin ntalen fɔ mɔgɔ dɔw ye minnu tun dalen bɛ u yɛrɛ la ko u tilennen don, ka mɔgɔ wɛrɛw mafiɲɛya.
10 Cɛ fila taara Alabatosoba kɔnɔ ka delili kɛ. Kelen tun ye Farisiɛn ye, tɔ kelen tun ye jagokɛla ye.
11 Farisiɛn jɔlen tora k'a deli a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Ala, ne bɛ barika da i ye, ko ne tɛ i ko mɔgɔ tɔw, jatɔya, tilenbaliya, jatɔya, wala hali i ko nin jatigɛwalekɛla.»
12 Ne bɛ sunɔgɔ siɲɛ fila dɔgɔkun kɔnɔ, ne bɛ ne bolofɛn bɛɛ taasibila di.
13 Jagokɛla jɔlen tun bɛ yɔrɔ jan, a ma sɔn ka a ɲɛ kɔrɔta sankolo la, nka a y'a disi gosi k'a fɔ ko: «Ala ka makari ne la, ne min ye jurumut ye.»
14 Ne b'a fɔ aw ye ko nin cɛ jolen don a ka so ka tɛmɛ tɔ kelen kan. Min b'a yɛrɛ majigin, o na kɔrɔta.»
15 U nana ni denmisɛnninw fana ye a fɛ walisa a ka maga u la, nka a ka kalandenw y'o ye tuma min na, u ye u kɔrɔfɔ.
16 Nka Yesu y'u wele k'a fɔ a ye ko: « A' y'a to denmisɛnninw ka na ne fɛ, aw kana u bali.
17 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ tɛ Elohim ka masaya minɛ i ko denmisɛnnin, o tɛna don a kɔnɔ abada.
18 Kuntigi dɔ y'a ɲininka ko: «Karamɔgɔ ɲuman, ne na mun kɛ walisa ka ɲɛnamaya banbali sɔrɔ?»
19 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Mun na i bɛ ne wele ko mɔgɔ ɲuman? si tɛ ɲuman ye, fo kelen, o kɔrɔ ye Ala ye.
20 I bɛ ci fɔlenw dɔn ko: «I kana jatɔya kɛ, i kana mɔgɔ faga, i kana sonyali kɛ, i kana nkalon seereya kɛ, i ka i fa ni i ba bonya.»
21 A ko: «Ne ye ninnu bɛɛ mara kabini ne denmisɛnman.»
22 Yesu ye o kow mɛn tuma min na, a y'a fɔ a ye ko: « Fɛn kelen b'i bolo.
23 A ye o mɛn tuma min na, a dusu tiɲɛna kosɛbɛ, katuguni a tun ye nafolotigiba ye.
24 Yesu y'a ye ko a dusu kasira kosɛbɛ, a y'a fɔ ko: « Nafolotigiw tɛna don Elohim ka masaya la dɛ!»
25 Katuguni a ka nɔgɔn ɲɔgɔmɛ ka tɛmɛ nɛgɛso ɲɛ fɛ, ka tɛmɛ nafolotigi ka don Elohim ka masaya la.
26 Minnu y'o mɛn, olu y'a fɔ ko: «Jɔn bɛ se ka kisi?»
27 Yesu y'a fɔ ko: « Mɔgɔw tɛ se ka ko minnu kɛ, olu bɛ se ka kɛ Elohim fɛ.»
28 Piɛrɛ y'a fɔ ko: «An ye fɛn bɛɛ to yen ka tugu i kɔ.»
29 A y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko: Cɛ si tɛ so, wala a bangebagaw, wala a balimaw, wala a muso wala a denw to Elohim ka masaya kosɔn.
30 A tɛna ɲɛnamaya banbali sɔrɔ ka tɛmɛ o kan nin waati la ani diɲɛ nata la.
31 O kɔ, a taara ni mɔgɔ tan ni fila ye, k'a fɔ u ye ko: «An bɛ taa Jerusalɛm, kiraw ye fɛn minnu sɛbɛn Mɔgɔ Denkɛ ko la, olu bɛɛ na dafa.»
32 A na don siya wɛrɛw bolo, u na tulo geren ka a deli ka daji tu a kan.
33 U na a bugɔ k'a faga.
34 U ma o kow si faamu.
35 A surunyalen Jeriko dugu la, fiyentɔ dɔ sigilen tun bɛ sira da la ka delili kɛ.
36 A ye jama tɛmɛtɔ mɛn tuma min na, a y'a ɲininka o kɔrɔ ye mun ye.
37 U y'a fɔ a ye ko: «Yesu Nazarɛtika bɛ tɛmɛ.»
38 A pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Yesu, Dawuda Denkɛ, makari ne la.»
39 Minnu taara ɲɛfɛ, olu y'a kɔrɔfɔ ko a ka a makun.
40 Yesu y'i jɔ k'a fɔ ko u ka na n'a ye a ma.
41 U y'a fɔ ko: « I b'a fɛ ne ka mun kɛ i la?» A ko: «Matigi, ne ka yeli sɔrɔ.»

42 Yesu y'a fɔ a ye ko: «I ka yeli kɛ, i ka dannaya de ye i kisi.»
43 O yɔrɔnin bɛɛ, Yesu ye a yeli kɛ ka tugu a nɔfɛ ka Elohim tanu.

SABABU 19NAN

1 Yesu donna ka tɛmɛ Jeriko dugu kɔnɔ.
2 Cɛ dɔ tun bɛ yen, o tɔgɔ ko Zase, o tun ye faamakɛlaw kuntigi ye.
3 A y'a ɲini ka Yesu ye, a ye mɔgɔ min ye. A tun tɛ se ka kɛ ganmaralaw kosɔn, katuguni a bonya tun ka dɔgɔ.
4 O kɔ, a bolila ka yɛlɛn sikomɔri jiri dɔ kan k'a ye, katuguni a tun ka kan ka tɛmɛ o sira fɛ.
5 Yesu sera o yɔrɔ la tuma min na, a y'a ɲɛ kɔrɔta k'a ye k'a fɔ a ye ko: « Zase, i teliya ka jigin. katuguni bi ne ka kan ka to i ka so.»
6 A y'i teliya ka jigin ka a bisimila ni ɲagali ye.
7 U y'o ye tuma min na, u bɛɛ ye ŋunuŋunu k'a fɔ ko: «A taara kɛ dunan ye jurumukɛla dɔ fɛ.»
8 Zase y'i jɔ k'a fɔ Matigi ye ko: A filɛ, Matigi, ne bɛ ne ka nafolo tilancɛ di faantanw ma. Ni ne ye fɛn dɔ ta mɔgɔ dɔ la nkalontigɛ la, ne bɛ a lasegin a ma siɲɛ naani.
9 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Bi, kisili sera nin so in kɔnɔ, katuguni ale fana ye Ibrahima denkɛ ye.»
10 Mɔgɔ Denkɛ nana ka fɛn tununnenw ɲini ka u kisi.
11 U ye o kow mɛn tuma min na, Yesu ye ntalen dɔ fara a kan, k'a masɔrɔ a surunyara Jerusalɛm dugu la, k'a masɔrɔ u tun b'a miiri ko Elohim ka masaya bɛna jira o yɔrɔnin bɛɛ.
12 A y'a fɔ ko: « Mɔgɔba dɔ taara jamana yɔrɔ jan dɔ la walisa ka masaya sɔrɔ a yɛrɛ ye ka segin.»
13 A y'a ka jɔnkɛ tan wele k'a fɔ u ye ko: «A' ye baara kɛ fo ne ka na.»
14 Nka a ka jamanadenw y'a koniya ka ci bila a nɔfɛ k'a fɔ ko: «An tɛna nin cɛ ka kɛ an kuntigi ye.»
15 A seginna ka masaya sɔrɔ tuma min na, a y'a fɔ a ye ko a ye o jɔn ninnu wele ka na a fɛ, walisa a k'a dɔn mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ye tɔnɔ hakɛ min sɔrɔ jago fɛ.
16 O kɔ, fɔlɔ nana k'a fɔ ko: «Matigi, i ka wari ye kilo tan sɔrɔ.»
17 A y'a fɔ a ye ko: «A ɲɛ, jɔn ɲuman.
18 Filanan nana k'a fɔ ko: «Matigi, i ka wari ye kilo duuru sɔrɔ.»
19 A y'a fɔ a ye fana ko: «I fana ka kɛ dugu duuru kuntigi ye.»
20 Dɔ wɛrɛ nana k'a fɔ ko: «Matigi, i ka wari min maralen bɛ finimugu kɔnɔ, o filɛ nin ye.
21 Ne siranna i ɲɛ, katuguni i ye mɔgɔ gɛlɛn ye.
22 A y'a fɔ a ye ko: «I jɔn jugu, ne na kiri tigɛ i da la.» I tun b'a dɔn ko ne ye mɔgɔ fariman ye, ne tun ma fɛn minnu da, ne tun ma minnu dan, ne tun bɛ o suman tigɛ.
23 Mun na i ma ne ka wari di banki la, walisa ne natɔ ka ne ta ɲini ni tɔnɔ ye?
24 A y'a fɔ mɔgɔw ye minnu tun jɔlen bɛ yen ko: «Aw ka lira ta a bolo k'a di lira tan bɛ min bolo.»
25 (U y'a fɔ a ye ko: «Matigi, kilo tan b'a bolo.»
26 Ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ bɛ fɛn sɔrɔ, o na di o ma. Min tɛ fɛn sɔrɔ, hali fɛn min bɛ a bolo, o na bɔsi a bolo.»
27 Nka ne jugu minnu t'a fɛ ne ka masaya kɛ u kun na, olu nana n'u ye yan k'u faga ne ɲɛ kɔrɔ.
28 O kuma fɔlen kɔ, a taara ɲɛfɛ ka yɛlɛn Jerusalɛm.
29 A gɛrɛla Bɛtifage ni Bɛtani kulu la, Oliviye kulu min bɛ wele ko Oliviye kulu, a ye a ka kalanden fila ci.
30 U y'a fɔ ko: « Aw ka taa dugu kɔnɔ aw kɛrɛfɛ. Aw dontɔ, aw na faliden dɔ sɔrɔ min sirilen don, mɔgɔ si ma sigi min kan abada.
31 Ni mɔgɔ dɔ y'aw ɲininka ko: «Mun na aw b'a lajɔ?» Aw na a fɔ a ye nin cogo la ko: «Katuguni Matigi mago bɛ a la.»
32 Mɔgɔ minnu cilen tun don, olu taara ka u sɔrɔ i ko a y'a fɔ u ye cogo min na.
33 U tun bɛ ka faliden lajɔ tuma min na, a tigiw y'a fɔ u ye ko: «Mun na aw bɛ faliden lajɔ?»
34 U ko: «Matigi mago bɛ a la.»
35 U taara n'a ye Yesu fɛ, u y'u ka finiw da faliden kan, ka Yesu sigi a kan.
36 A taatɔ, u y'u ka finiw wuli sira kan.
37 Yesu gɛrɛla tuma min na, Oliviye kulu jigintɔ la, kalanden jama bɛɛ y'a daminɛ ka ɲagali ka Elohim tanu ni kanba ye, u ye sebaaya kɛwalew bɛɛ ye.
38 A ko: «Masakɛ min bɛ na Matigi tɔgɔ la, o ka tanu.
39 Farisiɛn dɔw bɔra jama cɛma k'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, i ka kalandenw kɔrɔfɔ.»
40 A y'u jaabi k'a fɔ u ye ko: « Ne b'a fɔ aw ye ko ni ninnu y'u makun, kabakurunw na pɛrɛn o yɔrɔnin bɛɛ.»
41 Yesu gɛrɛla tuma min na, a ye dugu ye.
42 U y'a fɔ ko: « Ni i tun ye i ka hɛrɛ kow dɔn i ka don na!» Nka sisan u dogolen bɛ i ɲɛ na.»
43 Don dɔw na na i ma, i juguw na bɔgɔdaga da i lamini na ka i lamini ka i mara fan bɛɛ fɛ.
44 A na i da dugukolo kan, ani i denw i kɔnɔ. U tɛna kabakurun kelen to i kɔnɔ. katuguni i tun ma i ka taa bɔ waati dɔn.»
45 A donna Alabatosoba kɔnɔ ka feerekɛlaw ni sannikɛlaw gɛn ka bɔ yen.
46 A y'a fɔ u ye ko: « A sɛbɛnnen bɛ ko: «Ne ka so ye delili so ye.»
47 A tun bɛ mɔgɔw kalan don o don Alabatosoba kɔnɔ. Nka sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw ni jama kuntigiw y'a ɲini k'a faga.
48 U tun bɛ se ka min kɛ, u ma se k'o sɔrɔ, katuguni jama bɛɛ tun bɛ a lamɛn kosɛbɛ.

SABABU 20NAN

1 O don dɔ la, Yesu tun bɛ mɔgɔw kalan Alabatosoba kɔnɔ ka Kibaru Duman fɔ tuma min na, sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw nana Yesu ma ni cɛkɔrɔbaw ye.
2 A y'a fɔ a ye ko: «A fɔ an ye, i bɛ nin kow kɛ fanga jumɛn de fɛ?» Walima jɔn ye nin fanga di i ma?
3 Yesu y'u jaabi ko: « Ne fana na aw ɲininka ko kelen na. ani ka ne jaabi ko:
4 Yuhana ka batiseli kɛra sankolo la wa, wala hadamadenw ta?
5 U y'a fɔ u yɛrɛ ye ko: «Ni an y'a fɔ ko: «Ka bɔ sankolo la.» a na a fɔ ko: «Mun y'a to aw ma da a la?»
6 Nka ni an y'a fɔ ko: «Mɔgɔw de ta don.» jama bɛɛ na an bon ni kabakurunw ye, katuguni u dalen b'a la ko Yuhana tun ye kira ye.
7 U y'a jaabi ko u bɔra yɔrɔ min na, u ma se k'o dɔn.
8 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ne fana t'a fɔ aw ye ne bɛ nin kow kɛ ni fanga min ye.»

9 A y'a daminɛ ka nin ntalen fɔ jama ye. Cɛ dɔ ye rezɛn
nakɔ dɔ sɛnɛ, k'a bila sɛnɛkɛlaw bolo, ka taa jamana jan dɔ
la ka mɛn.
10 O waati la, a ye baaraden dɔ ci sɛnɛkɛlaw ma, u ka
rezɛn nakɔ den dɔ di a ma.
11 A ye baaraden wɛrɛ ci tugun, u y'a bugɔ k'a deli ni
maloya ye, k'a bila lankolon.
12 A ye mɔgɔ sabanan ci tugun, u y'a jogin ka a gɛn ka bɔ
kɛnɛma.
13 O kɔ, rezɛn nakɔtigi y'a fɔ ko: «Ne na mun kɛ?» Ne na
ne denkɛ kanulen ci: a bɛ se ka kɛ u bɛna bonya da a kan
n'u y'a ye.
14 Nka sɛnɛkɛlaw y'a ye tuma min na, u y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko:
«Nin ye ciyɛntabaga ye.
15 U y'a gɛn ka bɔ rezɛn nakɔ kɔnɔ k'a faga. O de y'a to
rezɛn nakɔtigi na mun kɛ u la?
16 A na na o sɛnɛkɛlaw halaki ka rezɛn nakɔ di mɔgɔ
wɛrɛw ma. U y'o mɛn tuma min na, u ko: «Ala ka o kɛ.»
17 A y'u filɛ k'a fɔ ko: « Nin sɛbɛnnen bɛ mun na, ko:
«Kabakurun min banna, so jɔbagaw banna, o de kɛra nkɔni
kunkolo ye?»
18 Mɔgɔ o mɔgɔ mana bin o kabakurun kan, o na kari. Nka
a mana bin mɔgɔ o mɔgɔ kan, a na a mugumugu.
19 O waati kelen na, sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya
karamɔgɔw y'a ɲini ka bolo da Yesu kan. U siranna jama
ɲɛ, katuguni u y'a dɔn ko a ye nin ntalen fɔ u kama.
20 U y'a kɔlɔsi, ka sɛgɛsɛgɛlikɛlaw ci ka taa u yɛrɛ kɛ mɔgɔ
tilennenw ye, walisa u ka a ka kumaw minɛ, walisa u k'a
don gɔfɛrɛnɛrɛ ka fanga ni a ka fanga bolo.
21 U y'a ɲininka ko: «Karamɔgɔ, an b'a dɔn ko i bɛ tiɲɛ fɔ
ka mɔgɔw kalan, i tɛ sɔn mɔgɔ si ma, nka i bɛ Ala ka sira
kalan tiɲɛ na.
22 A dagalen bɛ an bolo ka sara di masakɛ ma wa?
23 Nka Yesu y'u ka nanbara dɔn, a y'a fɔ u ye ko: « Mun na
aw bɛ ne kɔrɔbɔ?»
24 A' ye wariɲɛ kelen jira ne la. Jɔn ja ni a kan sɛbɛnni bɛ a
kan? U y'a jaabi k'a fɔ ko: «Sesar ta.»
25 A y'a fɔ u ye ko: « A' ye masakɛ ka kow di Sesar ma, ka
Elohim ta di Ala ma.»
26 U ma se ka a ka kuma minɛ jama ɲɛ kɔrɔ.
27 Saduseen dɔw nana Yesu fɛ, olu minnu tɛ sɔn lakununni
si tɛ yen. U y'a ɲininka ko:
28 A ko: «Karamɔgɔ, Musa ye sɛbɛn ci an ma ko: «Ni
mɔgɔ dɔ balimakɛ sara, muso b'a fɛ, ni den tɛ a la, a
balimakɛ ka a muso ta ka bɔnsɔn lamɔ a balimakɛ ye.»
29 Balima wolonwula tun bɛ yen.
30 Filanan y'a muso furu, a sara den tɛ min na.
31 A sabanan y'a minɛ. O cogo kelen na, u wolonwula fana.
32 A laban na, muso fana sara.
33 Su kununni don na, a muso ye jɔn muso ye? Katuguni
mɔgɔ wolonwula y'a muso furu.
34 Yesu y'u jaabi ko: « Nin diɲɛ denw bɛ furu kɛ.
35 Nka mɔgɔ minnu na jate ko u ka kan ni o diɲɛ ni suw
lakununni ye, olu tɛna furu kɛ, ka furu kɛ.
36 U tɛ se ka sa tun, katuguni u ni mɛlɛkɛw bɔlen don
ɲɔgɔn fɛ. Aw ye Ala denw ye, aw ye su kununni denw ye.
37 Ni suw kununna, Musa yɛrɛ y'a jira kungo la, tuma min
na a ye Matigi wele ko Ibrahima ka Ala, Isaka ka Ala ani
Yakuba ka Ala.
38 A tɛ mɔgɔ salenw ka Ala ye, nka ɲɛnamaw ka Ala don,
katuguni bɛɛ ɲɛnama don a ye.
39 Sariya karamɔgɔ dɔw y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, i ye
kuma ɲuman fɔ.»
40 O kɔfɛ, u ma ja gɛlɛya ka ɲininkali si kɛ a la.
41 A y'a fɔ u ye ko: « U b'a fɔ cogo di ko Krisita ye
Dawuda denkɛ ye?»
42 Dawuda yɛrɛ y'a fɔ Zaburuw kitabu kɔnɔ ko: «Matigi
y'a fɔ ne Matigi ye ko: «I sigi ne kinin fɛ.»
43 Fo ne ka i juguw kɛ i sennasanbara ye.»
44 Dawuda y'a wele ko Matigi, a denkɛ don cogo di?
45 O kɔ, a y'a fɔ a ka kalandenw ye jama bɛɛ la.
46 Aw k'aw janto sariya karamɔgɔw la, olu minnu b'a fɛ ka
taama fini janw na, ka foli kanu suguw la, ani Alabatosow
kɔnɔ sigiyɔrɔw la, ani sobaw kɔnɔ seliw la.
47 U bɛ muso cɛ salenw ka sow dun, ka delili janw kɛ u
yɛrɛ jirali kama.

SABABU 21NAN

1 A y'a ɲɛ kɔrɔta k'a ye ko nafolotigiw bɛ ka u ka nilifɛnw
fili nafolo marayɔrɔ la.
2 A ye muso cɛ salen faantan dɔ fana ye, a tun bɛ
warimisɛn fila fili o kɔnɔ.
3 A y'a fɔ ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko nin muso cɛ
salen faantan in ye wari bila ka tɛmɛ u bɛɛ kan.
4 U bɛɛ ye u ka fɛn caman bila Ala ka sarakaw la.
5 Dɔw tun bɛ kuma Alabatosoba ko la cogo min na, a
masirilen don ni kabakurun ɲumanw ni nilifɛnw ye.
6 Aw bɛ nin ko minnu filɛ, donw na na, kabakurun si tɛna
to tɔ kelen kan, kabakurun tɛna ci.
7 U y'a ɲininka ko: «Karamɔgɔ, nka nin kow bɛna kɛ tuma
jumɛn?» O kow na kɛ tuma min na, taamasyɛn jumɛn na
kɛ?»
8 A ko: « A' ye aw janto aw kana lafili, katuguni mɔgɔ
caman na na ne tɔgɔ la k'a fɔ ko: «Ne ye Krisita ye.» Waati
surunyara, aw kana taa u nɔfɛ.»
9 Ni aw ye kɛlɛw ni mankanw mɛn tuma min na, aw kana
siran, katuguni o kow ka kan ka kɛ fɔlɔ. nka a laban tɛ kɛ
dɔɔnin dɔɔnin.
10 A y'a fɔ u ye ko: « Siya na wuli siya ni masaya cɛ.
11 Dugukolo yɛrɛyɛrɛbaw na kɛ yɔrɔ caman na, kɔngɔ ni
banajuguw na kɛ yen. Siranfɛnw ni taamashyɛnbaw na kɛ
ka bɔ sankolo la.»
12 Nka sani o bɛɛ ka kɛ, u na u bolo da aw kan ka aw tɔɔrɔ,
ka aw don Alabatosow kɔnɔ ani kasobonw kɔnɔ, ka taa ni
aw ye masakɛw ni kuntigiw ɲɛkɔrɔ ne tɔgɔ kosɔn.
13 O na kɛ aw la ka kɛ seereya ye.
14 O de y'a to aw k'a sigi aw dusukunw na, aw kana miiri
sani aw bɛna min jaabi.
15 K'a masɔrɔ ne na da ni hakilitigiya di aw ma, aw juguw
bɛɛ tɛna se ka min sɔsɔ, ka o kɛlɛ.
16 Aw bangebagaw ni aw balimaw ni aw somɔgɔw ni aw
teriw na aw janfa. U na aw dɔw faga.»
17 Mɔgɔw bɛɛ na aw koniya ne tɔgɔ kosɔn.
18 Nka aw kunsigi si tɛna halaki.
19 Aw ka muɲuli la, aw ka aw niw ta.
20 Ni aw na Jerusalɛm ye kɛlɛbolow lamininen don tuma
min na, aw k'a dɔn ko a tiɲɛni surunyara.
21 Jude jamana mɔgɔw ka boli ka taa kuluw la. Minnu bɛ a
cɛma, olu ka bɔ yen. Mɔgɔ minnu bɛ jamanaw kɔnɔ, olu
kana don yen.»
22 O donw de ye waleɲumandɔn donw ye, walisa fɛn
minnu sɛbɛnna, olu bɛɛ ka dafa.

23 O donw na, bɔnɛ bɛ kɔnɔmaw ni sin dibagaw ma! Katuguni tɔɔrɔba na kɛ jamana kɔnɔ, ani diminya na kɛ nin jama kan.»
24 U na bin npan da la ka u bila jɔnya la siyaw bɛɛ kɔnɔ.
25 Taamaʃyɛnw na kɛ tile ni kalo ni dolow la. Siyaw bɛ tɔɔrɔ dugukolo kan, ni u hakili ɲagamina. kɔgɔji ni jikuruw bɛ ka mankanba bɔ;
26 Mɔgɔw dusukunw b'u dɛsɛ siran ni dugukolo kan ko nataw ladonni kosɔn, katuguni sankolo fanga na yɛrɛyɛrɛ.
27 O tuma la, u na Mɔgɔ Denkɛ natɔ ye sankaba kɔnɔ ni sebaaya ni nɔɔrɔba ye.
28 Ni o kow daminɛna ka kɛ tuma min na, aw ka aw ɲɛ kɔrɔta ka aw kun kɔrɔta. Katuguni aw ka kunmabɔli surunyara.»
29 A ye ntalen dɔ fɔ u ye. Torosun ni jiriw bɛɛ filɛ.
30 Ni u bɛ ci, aw b'a ye aw yɛrɛw la ko samiyɛ surunyara sisan.
31 O cogo kelen na, ni aw ye nin ko kɛlenw ye tuma min na, aw k'a dɔn ko Elohim ka masaya surunyara.
32 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko nin bɔnsɔn tɛna tɛmɛn fo u bɛɛ ka dafa.
33 Sankolo ni dugukolo na tɛmɛn, nka ne ka kuma tɛna tɛmɛn.
34 Aw k'aw janto aw yɛrɛw la, walisa aw dusukunw kana fa damatɛmɛ ni dɔlɔmin ni nin ɲɛnamaya haminankow la, o don ka se aw ma k'a sɔrɔ aw ma u dɔn.
35 Dugukolo bɛɛ kan sigibagaw bɛɛ na i ko jaan.
36 Aw ka to aw ɲɛ na, ka delili kɛ tuma bɛɛ, walisa aw ka kan ka kisi nin ko nataw bɛɛ ma, ka jɔ Mɔgɔ Denkɛ ɲɛkɔrɔ.
37 Tile fɛ, a tun bɛ mɔgɔw kalan Alabatosoba kɔnɔ. Su fɛ, a bɔra ka taa sigi kulu la min bɛ wele ko Oliviye kulu.
38 Mɔgɔw bɛɛ nana sɔgɔmada joona fɛ Alabatosoba kɔnɔ walisa k'a lamɛn.

SABABU 22NAN

1 Nbuuru fununbali seli surunyara, o seli bɛ wele ko Tɛmɛnkan seli.
2 Sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw ye a faga cogo ɲini. sabu u tun bɛ siran jama ɲɛ.
3 Sitanɛ donna Juda la min tɔgɔ ye ko Isikariyɔti.
4 A taara ka kuma sarakalasebaaw kuntigiw ni kuntigiw fɛ, a bɛ se k'a don u bolo cogo min na.
5 U nisɔndiyara ka layidu ta ko u bɛna wari di a ma.
6 A ye layidu ta k'a ɲini ka a don u bolo jama tɛ yen.
7 O kɔ, nbuuru fununbali don na, Tɛmɛnkan seli ka kan ka faga.
8 A ye Piɛrɛ ni Yuhana ci k'a fɔ a ye ko: « A' ye Tɛmɛnkan seli labɛn an ye walisa an ka dumuni kɛ.»
9 U y'a ɲininka ko: «I b'a fɛ an ka labɛn min?»
10 A y'a fɔ u ye ko: «Aw donna dugu kɔnɔ tuma min na, cɛ dɔ na aw kunbɛn. tugu a kɔ ka don so kɔnɔ, a bɛ don so min kɔnɔ.
11 Aw na a fɔ sotigi ye ko: «Karamɔgɔ y'a fɔ aw ye ko: «Ne ni ne ka kalandenw bɛna Tɛmɛnkan seli dun yɔrɔ min na, o bɛ min?»
12 A na soba dɔ jira aw la min kɔnɔna labɛnna.
13 U taara ka sɔrɔ i ko a y'a fɔ u ye cogo min na.
14 Waati sera tuma min na, Yesu ni ciden tan ni fila y'i sigi.
15 A y'a fɔ u ye ko: « Ne b'a fɛ ka nin Tɛmɛnkan seli dun aw fɛ sani ne ka tɔɔrɔ.
16 Ne b'a fɔ aw ye ko ne tɛna a dun tun fo a ka dafa Elohim ka masaya la.
17 A ye jifilen ta ka barika da Ala ye k'a fɔ ko: « A' ye nin ta ka tila aw ni ɲɔgɔn cɛ.
18 Ne b'a fɔ aw ye ko ne tɛna ɛrɛzɛnsun min fo Ala ka masaya ka na.
19 A ye nbuuru ta ka barika da Ala ye, k'a kari k'a di u ma k'a fɔ u ye ko: « Nin ye ne farikolo ye min dira aw kosɔn.
20 O cogo kelen na, jifilen fana dumuni kɔfɛ, k'a fɔ ko: « Nin jifilen ye Layidu kura ye ne joli la, o min bɔnna aw kosɔn.»
21 Nka, a filɛ, mɔgɔ min bɛ ne janfa, o bolo bɛ ne fɛ tabali kan.
22 Tiɲɛ na, Mɔgɔ Denkɛ bɛ taa i ko a latigɛra cogo min na.
23 U y'a daminɛ ka ɲininkali kɛ u la, jɔn de bɛna nin ko kɛ.
24 Kɛlɛ fana donna u cɛma, u la jumɛn ka kan ka jate mɔgɔba ye.
25 A y'a fɔ u ye ko: « Siya wɛrɛw ka masakɛw bɛ u kuntigiya kɛ. Minnu bɛ kuntigiya kɛ u kan, olu bɛ wele ko nafabɔlaw.
26 Aw kana kɛ ten. Min ye kuntigi ye, i ko baara kɛbaga.
27 Mɔgɔ min sigilen bɛ dumuni na, walima min bɛ baara kɛ? Min sigilen bɛ dumuni na, o tɛ wa? Nka ne bɛ aw cɛma i ko baaraden.
28 Aw ye mɔgɔw ye minnu tora ne fɛ ne ka kɔrɔbɔliw la.
29 Ne bɛ masaya dɔ sigi aw ye i ko ne Fa ye min sigi ne ye.
30 Aw ka dumuni kɛ ka minni kɛ ne ka tabali la ne ka masaya kɔnɔ, ka sigi masasigilan kan ka Israɛl ka kabila tan ni fila kiri tigɛ.
31 Matigi ko: « Simɔn, Simɔn, a filɛ, Sitanɛ y'a fɛ ka aw sɔrɔ, walisa a ka aw sɔgɔ i ko malo.
32 Nka ne ye delili kɛ i ko la walisa i ka dannaya kana ban.
33 A y'a fɔ a ye ko: «Matigi, ne labɛnnen don ka taa n'i ye kaso la ani saya la.»
34 A ko: « Piɛrɛ, ne b'a fɔ i ye ko, ntori tɛna kasi bi, sani i ka ban siɲɛ saba ko i bɛ ne dɔn.»
35 A y'a fɔ u ye ko: « Ne ye aw ci tuma min na ni waribɔlan ni bɔrɔ ni sanbara tɛ aw bolo, fɛn dɔ dɛsɛra aw la wa? U ko: «Foyi tɛ.»
36 A y'a fɔ u ye ko: « Nka sisan, waribɔlan bɛ min bolo, o ka o ta, ani npan tɛ min bolo, o ka a ka fini feere ka dɔ san.»
37 Ne b'a fɔ aw ye ko nin sɛbɛnnen ka kan ka dafa ne la hali bi ko: «A jatera sariya tiɲɛbagaw cɛma.»
38 U ko: «Matigi, npan fila filɛ nin ye.» A y'a fɔ u ye ko: « A bɛ se.»
39 A bɔra ka taa Oliviye kulu la i ko a delila ka kɛ cogo min na. A ka kalandenw fana tugura a kɔ.
40 Yesu sera o yɔrɔ la tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: « A' ye delili kɛ walisa aw kana don kɔrɔbɔli la.»
41 A y'i yɛrɛ bɔ u la ka se kabakurun dɔ ma, a y'i biri ka Ala deli.
42 A ko: « Ne Fa, ni i b'a fɛ, i ka nin jifilen bɔ ne la.
43 Mɛlɛkɛ dɔ y'i jira a la ka bɔ sankolo la k'a barika bonya.
44 A tɔɔrɔlen kɔ, a ye delili kɛ ni timinandiya ye, a sumaya kɛra i n'a fɔ joli belebeleba minnu bɛ bin duguma.
45 A wulila ka bɔ delili la ka na a ka kalandenw fɛ tuma min na, a y'a sɔrɔ u sunɔgɔlen bɛ dusukasi kosɔn.
46 A y'a fɔ u ye ko: « Mun na aw bɛ sunɔgɔ? aw ka wuli ka Ala deli, walisa aw kana don kɔrɔbɔli la.»

47 Ka Yesu to kuma la, jamaba dɔ ye, Juda min tɔgɔ ye ko Juda, o min tun ye o mɔgɔ tan ni fila la kelen ye, o taara u ɲɛ ka gɛrɛ Yesu la walisa k'a susu.
48 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Juda, i bɛ Mɔgɔ Denkɛ janfa ni susuli ye wa?
49 A lamini mɔgɔw ye ko nata ye tuma min na, u y'a fɔ a ye ko: «Matigi, an bɛna mɔgɔ faga ni npan ye wa?»
50 U dɔ la kelen ye sarakalasebaa kuntigi ka jɔnkɛ bugɔ k'a kininbolo tulo tigɛ.
51 Yesu y'a jaabi ko: « Aw ka to nin cogo la.» A magara a tulo la k'a kɛnɛya.
52 Yesu y'a fɔ sarakalasebaaw kuntigiw ni Alabatosoba kuntigiw ni cɛkɔrɔbaw ye minnu tun nana a fɛ ko: « Aw bɔra ni npanw ni berew ye i ko sonyalikɛla wa?»
53 Ne tun bɛ aw fɛ don o don Alabatosoba kɔnɔ, aw ma bolow kɔrɔta ne kama, nka nin ye aw ka waati ni dibi fanga ye.
54 U y'a minɛ ka taa n'a ye sarakalasebaa kuntigi ka so kɔnɔ. Piɛrɛ tugura o kɔ yɔrɔ jan.
55 U ye tasuma mana boon cɛma ka sigi ɲɔgɔn fɛ, Piɛrɛ y'i sigi u cɛma.
56 Nka sunguru dɔ y'a ye a sigilen bɛ tasuma da la, a y'a filɛ ni kɔnɔnajɛya ye k'a fɔ ko: «Nin cɛ fana tun bɛ a fɛ.»
57 A y'i dalacɛ a la k'a fɔ ko: «Muso, ne t'a dɔn.»
58 Dɔɔni o kɔ, dɔ wɛrɛ y'a ye k'a fɔ ko: «E fana ye u dɔ ye.» Piɛrɛ y'a fɔ ko: «Cɛ, ne tɛ.»
59 Lɛrɛ kelen ɲɔgɔn o kɔfɛ, dɔ wɛrɛ y'a fɔ ni dannaya ye ko: «Tiɲɛ na, nin cɛ fana tun bɛ a fɛ, katuguni Galileka don.»
60 Piɛrɛ y'a fɔ ko: «Cɛ, ne t'a dɔn i bɛ min fɔ.» O yɔrɔnin bɛɛ, k'a to kuma la, ntori y'i ci.
61 Matigi y'i yɛlɛma ka Piɛrɛ filɛ. Piɛrɛ hakili jigira Matigi ka kuma la, a y'a fɔ a ye cogo min na ko: « San kɔnɔ ka kasi, i na ban ne la siɲɛ saba.»
62 Piɛrɛ bɔra ka kasi kosɛbɛ.
63 Cɛ minnu tun bɛ Yesu minɛ, olu ye Yesu tulo geren k'a bugɔ.
64 U y'a ɲɛw datugu tuma min na, u y'a ɲɛda gosi k'a ɲininka ko: «I ka kiraya fɔ, jɔn de ye i bugɔ?»
65 U ye Ala tɔgɔ tiɲɛ kuma caman wɛrɛw la.
66 Tile don tuma min na, jama cɛkɔrɔbaw ni sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw nana ɲɔgɔn fɛ ka taa n'a ye u ka jamalajɛ la.
67 E ye Krisita ye wa? a fɔ an ye. A y'a fɔ u ye ko: « Ni ne y'a fɔ aw ye, aw tɛna da a la.
68 Ni ne fana ye aw ɲininka, aw tɛna ne jaabi, aw tɛna ne bila ka taa.»
69 Nin kɔfɛ, Mɔgɔ Denkɛ na sigi Ala ka sebaaya kinin fɛ.
70 U bɛɛ y'a fɔ ko: «E ye Ala Denkɛ ye wa?» A y'a fɔ u ye ko: « Aw b'a fɔ ko ne don.»
71 U y'a ɲininka ko: «An mago bɛ mun seereya wɛrɛ la?» Katuguni an yɛrɛw y'a yɛrɛ da mɛn.»

SABABU 23NAN

1 Jama bɛɛ wulila ka taa n'a ye Pilate fɛ.
2 U y'a daminɛ k'a jalaki k'a fɔ ko: «An y'a sɔrɔ nin cɛ in bɛ ka siya lafili, k'a bali ka sara di Sesar ma, k'a fɔ ko ale yɛrɛ ye Krisita ye Masakɛ ye.»
3 Pilate y'a ɲininka ko: «E ye Yahutuw ka masakɛ ye wa?» A y'a jaabi ko: « I b'a fɔ.»
4 Pilate y'a fɔ sarakalasebaaw kuntigiw ni jama ye ko: «Ne ma jalaki foyi sɔrɔ nin cɛ la.»
5 U ka juguya ka tɛmɛn fɔlɔ kan, k'a fɔ ko: «A bɛ mɔgɔw lasun ka mɔgɔw kalan Yahutuw bɛɛ la, k'a daminɛ Galile la ka taa a bila nin yɔrɔ in na.»
6 Pilate ye Galile ko mɛn tuma min na, a y'a ɲininka ni o cɛ ye Galile ye wa.
7 A y'a dɔn dɔrɔn ko a bɛ Hɛrɔde ka mara kɔnɔ, a y'a ci Hɛrɔde fɛ, ale fana tun bɛ Jerusalɛm o waati la.
8 Hɛrɔde ye Yesu ye tuma min na, a nisɔndiyara kosɛbɛ, katuguni a tun b'a fɛ ka Yesu ye kabini waati jan, katuguni a tun ye a ko caman mɛn. A jigi tun b'a kan ko a ye kabako dɔ ye min kɛra a fɛ.
9 O kɔ, a ye ɲininkali kɛ a fɛ ni kuma caman ye. Nka a ma foyi jaabi.
10 Sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw jɔlen tora ka Yesu jalaki kosɛbɛ.
11 Hɛrɔde n'a ka kɛlɛcɛw ye a mafiɲɛya, ka a tulo geren, ka fini cɛɲi dɔ don a la ka a bila ka taa Pilate fɛ.
12 O don kelen na, Pilate ni Hɛrɔde kɛra teriw ye.
13 Pilate ye sarakalasebaaw kuntigiw ni kuntigiw ni jama wele tuma min na.
14 A y'a fɔ u ye ko: «Aw nana ni nin cɛ ye ne fɛ i ko mɔgɔ min bɛ mɔgɔw lafili.
15 Ayi, Hɛrɔde fana tɛ, katuguni ne ye aw ci a ma. A filɛ, foyi ma kɛ a la min ka kan ni saya ye.»
16 O de kosɔn ne na a ɲangi ka a bila.
17 (Katuguni wajibi don a ka mɔgɔ kelen bila u ye seli la).
18 U pɛrɛnna o yɔrɔnin bɛɛ la ko: «A' ye nin cɛ bila ka Barabasi bila an ye.
19 (Mɔgɔ murutili dɔ kosɔn dugu kɔnɔ, ani mɔgɔfaga kosɔn.)
20 Pilate tun b'a fɛ ka Yesu bila, a kumana u fɛ kokura.
21 U pɛrɛnna k'a fɔ ko: «A' ye a gengen jiri la.»
22 A y'a fɔ u ye a siɲɛ sabanan na ko: «Mun na, a ye kojugu jumɛn kɛ?» Ne ma saya sababu si sɔrɔ a la, o de kosɔn ne na a ɲangi ka a bila ka taa.
23 U y'a ɲini o yɔrɔnin bɛɛ la ko a ka gengen jiri la. U ni sarakalasebaaw kuntigiw ka kumakan sera.
24 Pilate y'a fɔ ko a ka kɛ i n'a fɔ u y'a ɲini cogo min na.
25 U tun b'a fɛ ka mɔgɔ min bila kaso la murutili ni mɔgɔfaga kosɔn, a y'o bila ka taa u bolo. Nka a ye Yesu don u sago la.
26 U tun bɛ taa n'a ye tuma min na, u ye Simɔn kelen minɛ, Sireneka dɔ, min tun bɛ bɔ jamana kɔnɔ, u ye gengenjiri da a kan, walisa a ka o ta Yesu nɔfɛ.
27 Mɔgɔ caman ni musow fana tugura Yesu kɔ.
28 Yesu y'a kɔdon u la k'a fɔ ko: « Jerusalɛm denmusow, aw kana kasi ne kosɔn, nka aw ka kasi aw yɛrɛw ni aw denw kosɔn.»
29 A filɛ, donw bɛ na, u bɛna a fɔ o waatiw la ko: `Duba bɛ denkɛw ni den minnu ma bange abada, ani den minnu ma sin abada, olu ye dubadenw ye.»
30 O tuma la, u na daminɛ k'a fɔ kuluw ye ko: «Bin an kan.» ani ka taa kuluw la ko: «Aw ka an datugu.»
31 Ni u bɛ o kow kɛ jiri jɛman dɔ la, mun na kɛ jiri jalen na?
32 Juguyakɛla fila wɛrɛw fana taara n'a ye walisa u ka faga.
33 U sera yɔrɔ min na, o min bɛ wele ko Kalvari, u y'a gengen jiri la yen, ani kojugukɛlaw kelen bɛ kinin fɛ, tɔ kelen bɛ numan fɛ.
34 Yesu y'a fɔ ko: « Ne Fa, yafa u ma. Katuguni u bɛ min kɛ, u t'o dɔn.» U y'a ka finiw tila ɲɔgɔn na, ka kala da.

35 Jama jɔlen tora ka filɛli kɛ. Kuntigi minnu tun bɛ u fɛ, olu fana y'a tulo geren k'a fɔ ko: «A ye mɔgɔ wɛrɛw kisi. A ka a yɛrɛ kisi, ni a ye Krisita ye, Ala ka ɲenatɔmɔlen.»
36 Sɔrɔdasiw fana ye Yesu tulo geren, ka na a fɛ ka vinɛji di a ma.
37 U y'a fɔ ko: «Ni i ye Yahutuw ka masakɛ ye, i yɛrɛ kisi.»
38 Sɛbɛn dɔ fana sɛbɛnnen bɛ Yesu kan ni Gɛrɛkikan ni Latinkan ni Heburukan sɛbɛnniw ye ko: «Nin ye Yahutuw ka masakɛ ye.»
39 Juguyajugu minnu dulonna, olu dɔ la kelen y'a kɔrɔfɔ ko: «Ni e ye Krisita ye, i yɛrɛ ni anw kisi.»
40 Nka tɔ kelen y'a kɔrɔfɔ ko: «I tɛ siran Elohim ɲɛ, k'a masɔrɔ i bɛ o jalaki kelen na wa?»
41 An bɛ tilennenya la tiɲɛ na. An bɛ an ka kɛwalew sara bɛnnen sɔrɔ, nka nin cɛ ma kojugu si kɛ.
42 A y'a fɔ Yesu ye ko: «Matigi, i hakili to ne la ni i nana i ka masaya la.»
43 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ i ye ko bi i na kɛ ne fɛ alijɛnɛ kɔnɔ.»
44 O kɛra lɛrɛ wɔɔrɔnan ɲɔgɔn ye, dibi donna dugukolo yɔrɔ bɛɛ la fo lɛrɛ kɔnɔntɔnnan.
45 Tile dibi donna, Alabatosoba datugulan farala a cɛmancɛ la.
46 Yesu pɛrɛnna ni kanba ye tuma min na, a ko: « Ne Fa, ne bɛ ne ni don i bolo. »
47 Kɛlɛcɛw kuntigi ye ko kɛlenw ye tuma min na, a ye nɔɔrɔ da Ala kan k'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, nin tun ye mɔgɔ tilennen ye.»
48 Mɔgɔ minnu nana o yɔrɔ la, olu bɛɛ ye ko kɛlenw ye, u ye u disi gosi ka segin.
49 A dɔnbagaw bɛɛ ni muso minnu tugura a nɔfɛ ka bɔ Galile, olu jɔlen tora yɔrɔ jan ka o kow filɛ.
50 Cɛ dɔ tun bɛ yen min tɔgɔ ye ko Yusufu, o tun ye ladilikɛla ye. A tun ye mɔgɔ ɲuman ye.
51 (O tun ma sɔn u ka laadilikan ni u ka kɛwalew ma.) a bɔra Arimate, Yahutuw ka dugu dɔ la.
52 O cɛ taara Pilate fɛ ka Yesu su deli.
53 A y'a jigin k'a siri lenburuba la k'a da kaburu dɔ kɔnɔ min dilalen don kabakurun na, mɔgɔ si ma deli ka su don min kɔnɔ fɔlɔ.
54 O don tun ye labɛn ye, lafiɲɛ don tun bɛ ka surunya.
55 Muso minnu nana ni Yesu ye ka bɔ Galile, olu fana tugura a nɔfɛ ka kaburu ni a su bilalen filɛ.
56 U kɔseginna ka tulumafɛnw ni tulumafɛnw labɛn. A ye lafiɲɛ don lafiɲɛ don ka kɛɲɛ ni ci fɔlen ye.

SABABU 24NAN

1 Dɔgɔkun don fɔlɔ la, sɔgɔmada joona fɛ, u taara kaburu la, u ye kasa duman minnu labɛn, ani dɔw wɛrɛw.
2 U ye kabakurun wulilen sɔrɔ ka bɔ kaburu la.
3 U donna yen, u ma Matigi Yesu su sɔrɔ.
4 U hakili ɲagamina kosɛbɛ o ko la, cɛ fila jɔlen bɛ u kɛrɛfɛ fini manamanananw na.
5 U siranna k'u biri duguma tuma min na, u y'a fɔ u ye ko: «Mun na aw bɛ ɲɛnama ɲini suw cɛma?»
6 A tɛ yan, nka a kununna.
7 A ko: «Mɔgɔ Denkɛ ka kan ka don jurumutɔw bolo, ka gengen jiri la, ka kunun tile sabanan.»
8 U hakili jigira a ka kumaw la.
9 U seginna ka bɔ kaburu kɔnɔ ka o kow bɛɛ fɔ mɔgɔ tan ni kelen ni tɔw bɛɛ ye.
10 Magadala Mariyama ni Yuhana ni Yakuba ba Mariyama ani muso wɛrɛ minnu tun bɛ u fɛ, olu de ye o kow fɔ cidenw ye.
11 U ka kumaw tun bɛ iko nsiirin gansanw, nka u ma da u la.
12 Piɛrɛ wulila ka boli ka taa kaburu la. A y'i biri, a ye lenfu finiw ye minnu dalen bɛ u yɛrɛ la, ka taa, a kabakoyara a yɛrɛ la ko kɛlenw na.
13 O don kelen na, u fila taara dugu dɔ la min tɔgɔ ye ko Emaus.
14 U tun bɛ kuma ɲɔgɔn fɛ nin ko kɛlenw bɛɛ kan.
15 Ka u to ɲɔgɔn fɛ ka kuma ɲɔgɔn fɛ, Yesu yɛrɛ gɛrɛla u la ka taa u fɛ.
16 Nka u ɲɛw tun sirilen bɛ walisa u kana a dɔn.
17 A y'a fɔ u ye ko: «Aw bɛ ɲɔgɔn fɛ cogo jumɛn na aw taamatɔ ka dusukasi la?»
18 U dɔ la kelen min tɔgɔ ye ko Kleopasi, o y'a jaabi ko: «I dɔrɔn ye dunan ye Jerusalɛm, i ma ko minnu kɛra yen nin donw na, i ma olu dɔn wa?»
19 A y'a fɔ u ye ko: « Ko jumɛnw?» U y'a fɔ a ye ko: «Yesu Nazarɛtika ko la, o min tun ye kira barikama ye Ala ni jama bɛɛ ɲɛ kɔrɔ a ka kɛwalew ni a ka kumaw la.
20 Sarakalasebaaw kuntigiw ni an kuntigiw y'a don cogo min na walisa u ka a jalaki saya la, ka a gengen jiri la.
21 An tun dalen b'a la ko ale de tun ka kan ka Israɛl kunmabɔ.
22 An ka jɛɲɔgɔn muso dɔw fana ye an kabakoya, minnu tun bɛ kaburu la sɔgɔmada fɛ.
23 U ma a su sɔrɔ tuma min na, u nana k'a fɔ ko u ye yelifɛn dɔ ye mɛlɛkɛw fana na.
24 An ni mɔgɔ dɔw taara kaburu la k'a sɔrɔ i ko musow y'a fɔ cogo min na.
25 O kɔ, Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw hakilintanw, kiraw ka kuma fɔlenw bɛɛ la, aw dusukunw tɛ sɔn ka da a la.
26 Krisita tun man kan ka o tɔɔrɔw sɔrɔ ka don a nɔɔrɔ la wa?
27 A y'a daminɛ Musa ni kiraw bɛɛ la, a ye ko minnu ɲɛfɔ u ye Kitabuw bɛɛ kɔnɔ.
28 U gɛrɛla dugu la, u taara yɔrɔ min na.
29 U y'a wajibiya k'a fɔ ko: «To an fɛ, katuguni wula fɛ, tile tɛmɛna.» A donna ka to u fɛ.
30 A sigilen tun bɛ dumuni na u fɛ tuma min na, a ye nbuuru ta ka dugawu kɛ o la, k'a kari k'a di u ma.
31 U ɲɛw yɛlɛla, u y'a dɔn. A tununna ka bɔ u ɲɛ kɔrɔ.
32 U y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «An dusukun ma jeni an kɔnɔ tuma min na a tun bɛ kuma an fɛ sira kan, ka Kitabu Kitabuw dayɛlɛ an ye wa?
33 O waati kelen na, u wulila ka segin Jerusalɛm, ka mɔgɔ tan ni kelen ni u fɛ mɔgɔw lajɛ ɲɔgɔn fɛ.
34 A ko: «Matigi kununna tiɲɛ na, a y'a yɛrɛ jira Simɔn na.»
35 U ye ko minnu kɛ sira kan, u y'o fɔ, ani u y'a dɔn cogo min na nbuuru karili la.
36 U tora o kuma la tuma min na, Yesu y'i jɔ u cɛma k'a fɔ u ye ko: « Hɛrɛ ka kɛ aw ye.»
37 Nka u siranna kosɛbɛ, u siranna kosɛbɛ, u y'a miiri ko u ye jinɛ dɔ ye.
38 A y'a fɔ u ye ko: « Mun y'a to aw ɲɛnasisilen don? Mun na miiriliw bɛ wuli aw dusukunw na?

39 Ne bolow ni ne senw filɛ, ko ne yɛrɛ de don. Sogo ni
kolo tɛ hakili la i ko aw bɛ ne ye cogo min na.»
40 O kuma fɔlen kɔ, a y'a bolow ni a senw jira u la.
41 K'a sɔrɔ u ma da a la hali bi ɲagali ni kabako kosɔn,
Yesu y'a fɔ u ye ko: « Dumuni bɛ aw bolo yan wa?»
42 U ye jɛgɛ tobilen dɔ di a ma.
43 A y'a ta ka dumuni kɛ u ɲɛ kɔrɔ.
44 A y'a fɔ u ye ko: «Ne ye kuma minnu fɔ aw ye ka ne to
aw fɛ, olu bɛɛ ka kan ka dafa. ne ko la.
45 O kɔ, Yesu y'u ka faamuyali da wuli, walisa u ka
Kitabuw faamu.
46 A y'a fɔ u ye ko: « A sɛbɛnnen bɛ nin cogo la, Krisita ka
kan ka tɔɔrɔ ka kunun ka bɔ suw cɛma tile sabanan na.
47 Nimisa ni jurumu yafa ka kan ka fɔ a tɔgɔ la siyaw bɛɛ
cɛma, k'a daminɛ Jerusalɛm.
48 Aw ye o kow seerew ye.
49 A filɛ, ne bɛ ne Fa ka layidu ci aw ma.
50 A ye u bila ka taa fo Betani, a y'a bolow kɔrɔta ka duba
u ye.
51 A ye duba kɛ u ye tuma min na, a farala u cɛ ka taa
sankolo la.
52 U y'a bato, ka segin Jerusalɛm ni nisɔndiyaba ye.
53 U tun bɛ Alabatosoba kɔnɔ tuma bɛɛ ka Elohim tanu ani
ka duba u ye. Amiina.

Yuhana ka Kibaru Duman

SABABU 1

1 Fɔlɔ la, Kuma tun bɛ yen, Kuma tun bɛ Ala fɛ, Kuma tun ye Ala ye.
2 O cogo kelen tun bɛ Ala fɛ fɔlɔ.
3 Fɛn bɛɛ dabɔra ale de fɛ. Fɛn si ma dilan ni ale tɛ.
4 Ɲɛnamaya tun bɛ ale de kɔnɔ. O ɲɛnamaya kɛra hadamadenw ka yeelen ye.
5 Yeelen bɛ yeelen bɔ dibi la. Dibi ma a minɛ.
6 Cɛ dɔ cilen tun bɛ Elohim fɛ, a tɔgɔ ko Yuhana.
7 O nana seereya kɛ ka yeelen seereya kɛ, walisa mɔgɔw bɛɛ ka da a barika la.
8 A tun tɛ o yeelen ye, nka a cilen tun don ka taa o yeelen seereya kɛ.
9 O de tun ye Yeelen sɛbɛ ye, min bɛ yeelen bɔ mɔgɔ o mɔgɔ bɛ na diɲɛ kɔnɔ.
10 A tun bɛ diɲɛ kɔnɔ, diɲɛ dabɔra ale de fɛ, diɲɛ m'a dɔn.
11 A nana a yɛrɛ ta ma, nka a yɛrɛ ta ma a minɛ.
12 Minnu y'a minɛ, a ye fanga di olu bɛɛ ma, u ka kɛ Elohim denw ye.
13 U ma bange joli la, wala farisogo sago la, wala hadamaden sago la, fo Ala de la.
14 Kuma kɛra farisogo ye, ka sigi an cɛma, an ye a nɔɔrɔ ye i ko Fa Ala denkɛ kelenpe nɔɔrɔ, a falen bɛ nɛɛma ni tiɲɛ la.
15 Yuhana ye seereya kɛ a ko la ka pɛrɛn ko: «Ne kumana min ko la, o ye nin ye ko: «Min bɛ na ne kɔfɛ, o ka fisa ni ne ye.»
16 A ka dafalenya de y'a to an bɛɛ ye nɛɛma sɔrɔ nɛɛma nɔ na.
17 Sariya dira Musa barika la, nka nɛɛma ni tiɲɛ nana Yesu Krisita barika la.
18 Mɔgɔ si ma Elohim ye abada. Denkɛ kelenpe min bɛ Fa Ala disi la, o de y'a jira.
19 Yahutuw ye sarakalasebaaw ni Levitew ci ka bɔ Jerusalɛm ka na a ɲininka ko: «E ye jɔn ye?»
20 A y'a jira ko a ma sɔn a ma. Nka a sɔnna a ma ko: «Ne tɛ Krisita ye.»
21 U y'a ɲininka ko: «O tuma na fɛ, mun? E de ye Eliya ye wa? A ko: «Ne tɛ.» E de ye o kira ye wa? A y'a jaabi ko: «Ayi.»
22 U y'a ɲininka ko: «E ye jɔn ye?» walisa an ka se ka jaabi di an cibaaw ma.» I bɛ mun fɔ i yɛrɛ ko la?
23 A y'a fɔ ko: «Ne ye mɔgɔ dɔ kan ye min bɛ pɛrɛn kungokolon kɔnɔ ko: «A' ye Matigi ka sira latilen, i ko kira Esayi y'a fɔ cogo min na.»
24 Minnu cilen tun don, olu tun ye Farisiɛnw ye.
25 U y'a ɲininka k'a fɔ a ye ko: «O tuma na fɛ, mun na i bɛ batise, ni i tɛ o Krisita ye, wala Eliya, ni i tɛ o kira ye?»
26 Yuhana y'u jaabi ko: «Ne bɛ batise ji la, nka mɔgɔ dɔ jɔlen bɛ aw cɛma, aw tɛ min dɔn.
27 Ale de bɛ na ne kɔfɛ, o ka fisa ni ne ye, ne man kan ka a ka sanbara da wuli.
28 O kow kɛra Bɛtabara dugu la, Jurdɛn baji kɔ fɛ, Yuhana tun bɛ batise yɔrɔ min na.
29 O dugusagwɛ, Yuhana ye Yesu natɔ ye a fɛ k'a fɔ a ye ko: «Ala ka Sagaden filɛ, min bɛ diɲɛ jurumu ta ka bɔ yen.»
30 Ne y'a fɔ a ko la ko: «Mɔgɔ dɔ bɛ na ne kɔfɛ, min ka fisa ni ne ye.»
31 Ne tun t'a dɔn, nka walisa a ka jira Israɛl la, o de kosɔn ne nana ka batise ji la.
32 Yuhana ye seereya kɛ k'a fɔ ko: «Ne ye Ni Senu jigintɔ ye ka bɔ sankolo la i ko tuganin.
33 Ne tun t'a dɔn, nka min ye ne ci ka taa batise ji la, o y'a fɔ ne ye ko: «I na Ni Senu jigintɔ ye min kan, ka to a kan, o de bɛ batise ni Ni Senu ye.»
34 Ne y'a ye ka seereya kɛ ko nin ye Ala Denkɛ ye.
35 O dugusagwɛ, Yuhana ni a ka kalanden fila jɔlen tora.
36 A y'a filɛ Yesu taamatɔ la, a ko: «Ala ka Sagaden filɛ!»
37 O kalanden fila y'a ka kuma mɛn, u tugura Yesu kɔ.
38 Yesu y'i yɛlɛma k'u tugutɔ ye k'u ɲininka ko: « Aw bɛ mun ɲini?» U y'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, o kɔrɔ ye ko: Karamɔgɔ, i sigilen bɛ min?»
39 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka na a filɛ.» U nana a sigiyɔrɔ ye, u tora a fɛ o don, k'a masɔrɔ a kɛra lɛrɛ tan ɲɔgɔn ye.
40 Mɔgɔ fila minnu ye Yuhana ka kuma mɛn ka tugu a nɔfɛ, olu dɔ la kelen tun ye Simɔn Piɛrɛ balimakɛ Andre ye.
41 A ye a balimakɛ Simɔn sɔrɔ fɔlɔ k'a fɔ a ye ko: «An ye Masiya sɔrɔ, o kɔrɔ ye Krisita ye.»
42 A nana n'a ye Yesu fɛ. Yesu y'a ye tuma min na, a ko: « I ye Jona denkɛ Simɔn ye .
43 O duguɲɛ, Yesu tun b'a fɛ ka taa Galile ka Filipe sɔrɔ k'a fɔ a ye ko: « I tugu ne kɔ.»
44 Filipe tun be Betsaida dugu la, Andre ni Piɛrɛ ka dugu la.
45 Filipe ye Natanaɛl sɔrɔ k'a fɔ a ye ko: «Musa ye sɛbɛn ci min ko la sariya la ani kiraw fɛ, an y'o sɔrɔ, Yesu Nazarɛtika, Yusufu denkɛ.»
46 Natanaɛl y'a fɔ a ye ko: «Fɛn ɲuman bɛ se ka bɔ Nazarɛti wa?» Filipe y'a fɔ a ye ko: «Na ka a filɛ.»
47 Yesu ye Natanaɛl natɔ ye a fɛ k'a fɔ a ko la ko: « Israɛlden filɛ tiɲɛ na, nanbara si tɛ a la!»
48 Natanaɛl y'a fɔ a ye ko: «I bɛ ne dɔn ka bɔ min?» Yesu y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: « Sanni Filipe ka i wele, i to torosun kɔrɔ, ne y'i ye.»
49 Natanaɛl y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, i ye Ala Denkɛ ye. e ye Israɛl masakɛ ye.»
50 Yesu y'a jaabi ko: « Ne y'a fɔ i ye ko ne y'i ye torosun kɔrɔ, i dalen b'a la wa? I na fɛn belebelebaw ye ka tɛmɛ ninnu kan.»
51 A y'a fɔ a ye ko: «Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko nin kɔfɛ, aw na sankolo da wulilen ye, ani Ala ka mɛlɛkɛw bɛ wuli ka jigin Mɔgɔ Denkɛ kan.»

SABABU 2NAN

1 O tile sabanan, furu kɛra Galile mara la Kana. Yesu ba tun bɛ yen.
2 Yesu ni a ka kalandenw bɛɛ welera furu la.
3 Diwɛn dɛsera u la tuma min na, Yesu ba y'a fɔ a ye ko: «Dwɛn tɛ u bolo.»
4 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Muso, mun bɛ ne ni i cɛ?» ne ka waati ma se fɔlɔ.
5 A ba y'a fɔ jɔnw ye ko: «A mana fɛn o fɛn fɔ aw ye, aw k'o kɛ.»
6 Kabakurun daga wɔɔrɔ tun sigilen bɛ yen, ka kɛɲɛ ni Yahutuw ka saniya cogo la.

7 Yesu y'a fɔ u ye ko: « A' ye jidagayɔrɔw fa ji la.» U y'u fa fo ka se u dan na.
8 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka bɔ ka taa seli kuntigi fɛ.» U y'a da.
9 Seli kuntigi ye diwɛn diwɛn ji nɛnɛ tuma min na, a ma a bɔyɔrɔ dɔn.
10 A y'a fɔ a ye ko: «Mɔgɔ bɛɛ bɛ diwɛn ɲuman bɔ a daminɛ na. Ni mɔgɔw ye dɔlɔ min ka ɲɛ, o tuma na, min ka jugu, nka i ye diwɛn ɲuman mara fo ka na se bi ma.»
11 Yesu ye kabakow daminɛ Kana kɛ Galile jamana na. A ka kalandenw dara a la.
12 O kɔ, Yesu jiginna Kapɛrnaum, a ni a ba ni a balimakɛw ni a ka kalandenw.
13 Yahutuw ka Tɛmɛnkan seli surunyara, Yesu taara Jerusalɛm.
14 Alabatosoba kɔnɔ, misiw ni sagaw ni tuganinw feerelaw ni wari cilikɛlaw sigilen bɛ Alabatosoba kɔnɔ.
15 A ye bugɔli kɛ ni juru misɛnninw ye, ka u bɛɛ gɛn ka bɔ Alabatosoba kɔnɔ, sagaw ni misiw. A ye fɛn caman cilikɛlaw ka wari bɔn, ka tabaliw ci.
16 A y'a fɔ tuganin feerelaw ye ko: « A' ye nin fɛnw ta yan. Aw kana ne Fa ka so kɛ jago so ye.»
17 A ka kalandenw hakili jigira a la ko a sɛbɛnnen bɛ ko: «I ka so timinandiya ye ne dun.»
18 Yahutuw y'a jaabi ko: «I bɛ taamashyɛn jumɛn jira an na k'a masɔrɔ i bɛ nin kow kɛ?»
19 Yesu y'u jaabi ko: « A' ye nin Alabatosoba tiɲɛ, ne na a lawuli tile saba kɔnɔ.»
20 Yahutuw y'a fɔ ko: «Alabatosoba in jɔra san binaani ni wɔɔrɔ kɔnɔ, yala i na a jɔ tile saba kɔnɔ wa?»
21 Nka Yesu kumana a farikolo Alabatosoba ko la.
22 A kununna ka bɔ suw cɛma tuma min na, a ka kalandenw hakili jigira ko a ye nin fɔ u ye. U dara Kitabu ni Yesu ka kuma fɔlenw la.
23 Tuma min na Yesu tun bɛ Jerusalɛm Tɛmɛnkan seli seli don na, mɔgɔ caman dara a tɔgɔ la, a ye kabako minnu kɛ.
24 Nka Yesu ma a yɛrɛ di u ma, katuguni a tun bɛ mɔgɔw bɛɛ dɔn.
25 A mago tun t'a la ko mɔgɔ si ka seereya kɛ hadamaden ko la, katuguni a tun b'a dɔn fɛn min bɛ mɔgɔ la.

SABABU 3NAN

1 Farisiɛnw cɛma dɔ tun bɛ yen, o tɔgɔ ko Nikodemu, Yahutuw kuntigi.
2 U nana Yesu ma su fɛ k'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, an b'a dɔn ko i ye karamɔgɔ ye min bɔra Ala yɔrɔ.
3 Yesu y'a jaabi ko: « Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ i ye ko ni mɔgɔ ma bange kokura, a tɛ se ka Elohim ka masaya ye.»
4 Nikodemu y'a fɔ a ye ko: «Mɔgɔ kɔrɔla bɛ se ka bange cogo di?» a bɛ se ka don a ba kɔnɔ siɲɛ filanan na, ka bange wa?
5 Yesu y'a jaabi ko: « Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ i ye ko ni mɔgɔ ma bange ji ni Ni fɛ, a tɛ se ka don Elohim ka masaya la.»
6 Fɛn min bangera farisogo la, o ye farisogo ye. Fɛn min bangera Ni Senu fɛ, o ye Ni ye.
7 I kana kabakoya ko ne y'a fɔ i ye ko: «Aw ka kan ka bange kokura.»
8 Fiɲɛ bɛ fiyɛ a b'a fɛ yɔrɔ min na, i bɛ a mankan mɛn, nka i tɛ se k'a dɔn a bɔra yɔrɔ min na ani a bɛ taa yɔrɔ min na.
9 Nikodemu y'a jaabi ko: «Nin kow bɛ se ka kɛ cogo di?»
10 Yesu y'a jaabi ko: « I ye Israɛl matigi ye, i tɛ o kow dɔn wa?»
11 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ i ye ko an bɛ kuma ko an bɛ min dɔn, ka seereya kɛ ko an ye min ye. Aw tɛ an ka seereya minɛ.»
12 Ni ne ye dugukolo kan kow fɔ aw ye, k'a sɔrɔ aw ma da a la, aw na da a la cogo di, ni ne bɛ sankolo kow fɔ aw ye?
13 Mɔgɔ si ma yɛlɛn sankolo la fo mɔgɔ min jiginna ka bɔ sankolo la, hali Mɔgɔ Denkɛ min bɛ sankolo la.
14 Musa ye sa kɔrɔta kungokolon kɔnɔ cogo min na, Mɔgɔ Denkɛ fana ka kan ka kɔrɔta o cogo kelen na.
15 Mɔgɔ o mɔgɔ dara ale la, o kana halaki, nka ɲɛnamaya banbali ka sɔrɔ.
16 Ala ye diɲɛ kanu fo a y'a Denkɛ kelenpe di, walisa mɔgɔ o mɔgɔ dara a la, o kana halaki, nka ɲɛnamaya banbali ka sɔrɔ.
17 Elohim ma a Denkɛ ci diɲɛ la walisa ka diɲɛ jalaki. Nka walisa diɲɛ ka kisi ale barika la.»
18 Min dara a la, o ma jalaki, nka min ma da a la, o jalakilen don kaban, katuguni a ma da Ala Denkɛ kelenpe tɔgɔ la.
19 O jalaki ye nin ye, ko yeelen nana diɲɛ kɔnɔ, mɔgɔw ye dibi kanu ka tɛmɛ yeelen kan, katuguni u ka kɛwalew tun ka jugu.
20 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ kojugu kɛ, o bɛ yeelen koniya, a tɛ na yeelen na, walisa a ka kɛwalew kana kɔrɔfɔ.
21 Nka min bɛ tiɲɛ kɛ, o bɛ na kɛnɛ kan, walisa a ka kɛwalew k'a jira ko u kɛra Elohim la.
22 O kɔ, Yesu ni a ka kalandenw nana Jude jamana na. A tora u fɛ yen ka batise.
23 Yuhana tun bɛ ka batise Aɛnɔn dugu la, Salim kɛrɛfɛ, katuguni ji caman tun bɛ yen.
24 Yuhana tun ma bila kaso la fɔlɔ.
25 O kɔ, ɲininkali kɛra Yuhana ka kalanden dɔw ni Yahutuw cɛ saniya ko la.
26 U sera Yuhana ma k'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, i ye seereya kɛ i fɛ Jurdɛn kɔ fɛ, o de bɛ batise, mɔgɔw bɛɛ bɛ na a fɛ.»
27 Yuhana y'a jaabi ko: «Mɔgɔ tɛ se ka foyi sɔrɔ ni a ma di a ma ka bɔ sankolo la.»
28 Aw yɛrɛw bɛ ne seereya ko ne y'a fɔ ko ne tɛ Krisita ye, nka ne cilen don a ɲɛ.
29 Kɔɲɔmuso bɛ min fɛ, o ye kɔɲɔcɛ ye, nka kɔɲɔcɛ teri min bɛ jɔ k'a lamɛn, o bɛ ɲagali kosɛbɛ kɔɲɔcɛ kan kosɔn.
30 A ka kan ka caya, nka ne ka kan ka dɔgɔya.
31 Min bɛ bɔ sankolo la, o ka bon ni fɛn bɛɛ ye.
32 A ye min ye ka min mɛn, a bɛ o seereya kɛ. Mɔgɔ si tɛ a ka seereya sɔrɔ.»
33 Min ye a ka seereya sɔrɔ, o ye taamashyɛn da a kan ko Ala ye tiɲɛtigi ye.
34 Elohim ye min ci, o bɛ Elohim ka kuma fɔ.
35 Fa Ala bɛ Denkɛ kanu, a ye fɛn bɛɛ di a bolo.
36 Min dara Denkɛ la, ɲɛnamaya banbali bɛ o tigi fɛ. Nka Ala ka diminya bɛ to a kan.»

SABABU 4nan

1 Matigi y'a dɔn tuma min na Farisiɛnw y'a mɛn cogo min na ko Yesu ye kalanden caman da ka tɛmɛ Yuhana kan.
2 (Hali ni Yesu yɛrɛ ma batise, nka a ka kalandenw de batise).
3 A bɔra Jude jamana la ka taa Galile.

4 A ka kan ka tɛmɛ Samari fɛ.
5 O kɔ, a sera Samari dugu dɔ la, o min tɔgɔ ye ko Sikar, Yakuba ye dugukolo min di a denkɛ Yusufu ma, o gɛrɛfɛ.
6 Yakuba ka kɔlɔn tun bɛ yen. Yesu sɛgɛnnen a ka taama fɛ, a y'i sigi kɔlɔn kan ten.
7 Samari muso dɔ nana ji min .
8 (Katuguni a ka kalandenw taara dugu kɔnɔ ka dumuni san).
9 Samari muso y'a fɔ a ye ko: «I min ye Yahutu ye, i bɛ minfɛn ɲini ne fɛ cogo di?» katuguni Yahutuw ni Samarikaw tɛ ɲɔgɔn minɛ.
10 Yesu y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: « Ni i tun bɛ Elohim ka nilifɛn dɔn, ani mɔgɔ min b'a fɔ i ye ko: I ka min di ne ma. i tun na a ɲini a fɛ, a tun na ji ɲɛnama di i ma.»
11 Muso y'a fɔ a ye ko: «Matigi, foyi tɛ i bolo ka ji bɔ, kɔlɔn ka dun.
12 I ka bon ni an fa Yakuba ye, o min ye kɔlɔn di an ma, a yɛrɛ ni a denw ni a ka baganw y'a min wa?
13 Yesu y'a jaabi ko: « Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ nin ji min, minnɔgɔ bɛ o minɛ ko kura.
14 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ ji min, ne bɛna o min di a ma, minnɔgɔ tɛna o minn abada. Nka ne na ji min di a ma, o na kɛ ji kɔlɔn ye min bɛ woyo ka taa ɲɛnamaya banbali la.
15 Muso y'a fɔ a ye ko: «Matigi, nin ji di ne ma, walisa minnɔgɔ kana ne minɛ, ne kana na yan ka ji min.»
16 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Taa i cɛ wele ka na yan.»
17 Muso y'a jaabi ko: «Cɛ tɛ ne fɛ.» Yesu y'a fɔ a ye ko: « I y'a fɔ ka ɲɛ ko: Cɛ tɛ ne fɛ.
18 I ye cɛ duuru sɔrɔ. Min bɛ i bolo sisan, o tɛ i cɛ ye.
19 Muso y'a fɔ a ye ko: «Matigi, ne y'a faamu ko i ye kira ye.»
20 An bɛnbaw tun bɛ bato kɛ kulu in kan. Aw b'a fɔ ko mɔgɔw ka kan ka bato kɛ Jerusalɛm de la.»
21 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Muso, da ne la, waati bɛ na, aw tɛna Fa Ala bato nin kulu kan, wala Jerusalɛm hali bi.»
22 Aw bɛ bato kɛ, aw tɛ fɛn dɔn, an bɛ min bato, an b'o dɔn, katuguni kisili bɛ bɔ Yahutuw de la.
23 Nka waati bɛ na, a bɛ se sisan, batobaga lakikaw na Fa bato ni hakili ni tiɲɛ la.
24 Ala ye Ni ye.
25 Muso y'a fɔ a ye ko: «Ne y'a dɔn ko Masiya bɛ na, o min bɛ wele ko Krisita.
26 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ne min bɛ kuma i fɛ, o de don.»
27 A ka kalandenw nana o ko la, u kabakoyara ko a bɛ kuma muso fɛ. wala: «Mun na i bɛ kuma a fɛ?»
28 Muso y'a ka jidaga to yen ka taa dugu kɔnɔ k'a fɔ cɛw ye.
29 A' ye na cɛ dɔ ye min ye ne ka ko kɛlenw bɛɛ fɔ ne ye.
30 U bɔra dugu kɔnɔ ka na Yesu ma.
31 O waati la, a ka kalandenw y'a deli ko: «Karamɔgɔ, dumuni kɛ.»
32 Nka Yesu y'a fɔ u ye ko: « Dumuni bɛ ne bolo ka dun, aw tɛ min dɔn.»
33 O de y'a to kalandenw y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Mɔgɔ dɔ nana ni a ye ka dumuni kɛ wa?»
34 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ne cibaa sago kɛli ka ne ka baara ban.»
35 Aw m'a fɔ ko kalo naani bɛ yen hali suman tigɛ na wa? A filɛ, ne b'a fɔ aw ye ko: A' ye aw ɲɛ kɔrɔta ka forow filɛ. sabu u finman don kaban ka suman tigɛ.
36 Suman tigɛbaa bɛ sara sɔrɔ ka denw lajɛ ɲɛnamaya banbali la, walisa dannikɛla ni suman tigɛbaga bɛɛ ka ɲagali ɲɔgɔn fɛ.
37 O kuma ye tiɲɛ ye yan, ko: «Mɔgɔ dɔ bɛ danni kɛ, dɔ werɛ bɛ suman tigɛ.»
38 Aw ma baara si kɛ min na, ne y'aw ci ka taa o tigɛ.
39 O dugu Samarika caman dara Yesu la, muso ka kuma kosɔn, ko: «Ne ye ko minnu kɛ, a ye olu bɛɛ fɔ ne ye.»
40 Samarikaw sera Yesu ma tuma min na, u y'a deli ko a ka to u fɛ.
41 Mɔgɔ caman wɛrɛw dara a yɛrɛ ka kuma kosɔn.
42 A y'a fɔ muso ye ko: «Sisan, an dalen tɛ i ka kuma kosɔn, katuguni an yɛrɛw y'a mɛn, k'a dɔn ko tiɲɛ na, Krisita ye diɲɛ Kisibaa ye.»
43 Tile fila tɛmenen kɔ, a bɔra yen ka taa Galile.
44 Yesu yɛrɛ ye seereya kɛ ko kira tɛ bonya a yɛrɛ ka jamana kɔnɔ.
45 A sera Galile tuma min na, Galilekaw y'a bisimila, k'a masɔrɔ a ye ko minnu kɛ Jerusalɛm seli la, u y'o bɛɛ ye.
46 Yesu seginna Galile jamana Kana, a ye ji diwɛn kɛ yen. Faama dɔ tun bɛ yen, a denkɛ tun bananen don Kapɛrnaum.
47 A y'a mɛn tuma min na ko Yesu bɔra Jude jamana na ka taa Galile, a taara a deli ko a ka jigin ka a denkɛ kɛnɛya.
48 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ni aw ma taamashyɛnw ni kabakow ye, aw tɛna da a la.»
49 Faama y'a fɔ a ye ko: «Matigi, jigin sani ne den ka sa.»
50 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Taa. i denkɛ ɲɛnama don. Yesu ye kuma min fɔ a ye, o cɛ dara o la, ka taa.
51 A jigintɔ tuma min na, a ka baarakɛlaw y'a kunbɛn k'a fɔ a ye ko: «I denkɛ ɲɛnama don.»
52 O kɔ, a y'u ɲininka waati min na a y'a daminɛ ka kow ɲɛnabɔ. U y'a fɔ a ye ko: «Kunu lɛrɛ wolonwulanan na, sumaya y'a bila.»
53 Fa y'a dɔn ko Yesu y'a fɔ a ye o waati kelen de la ko: « I denkɛ ɲɛnama don. »
54 Yesu bɔra Jude jamana na Galile tuma min na, o ye kabako filanan ye tugun.

SABABU 5NAN

1 O kɔfɛ, Yahutuw ka seli kɛra. Yesu taara Jerusalɛm.
2 Jidaga dɔ bɛ Jerusalɛm sagaw ka sugu da la, o bɛ wele Heburukan na ko Betesda.
3 Sebaliw jamaba tun dalen bɛ olu kɔnɔ, fiyentɔw, jɔlenw, jalenw, ji lamagatɔ makɔnɔ.
4 K'a masɔrɔ mɛlɛkɛ dɔ jigira waati dɔ la jidaga kɔnɔ ka ji jɔrɔ.
5 Cɛ dɔ tun bɛ yen, bana tun bɛ min na san bisaba ni seegin.
6 Yesu y'a ye tuma min na a dalen bɛ a la k'a dɔn ko a bɛ o ko la kabini tuma jan, a y'a fɔ a ye ko: « I b'a fɛ ka kɛnɛya wa?»
7 Cɛ sebali y'a jaabi ko: «Matigi, mɔgɔ si tɛ ne bolo ka ne don jidaga kɔnɔ.
8 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Wuli ka i ka dilan ta ka taama.»
9 O yɔrɔnin bɛɛ cɛ kɛnɛyara, a y'a ka dilan ta ka taama.
10 Yahutuw y'a fɔ a kɛnɛyalen ye ko: «Lafiɲɛ don don.
11 A y'u jaabi ko: «Min ye ne kɛnɛya, o y'a fɔ ne ye ko: «I ka i ka dilan ta ka taama.»
12 U y'a ɲininka ko: «Mɔgɔ jumɛn y'a fɔ i ye ko i ka i ka dilan ta ka taama?»
13 Min kɛnɛyara, o tun t'a dɔn o ye mɔgɔ min ye, katuguni Yesu tun y'a yɛrɛ bila ka taa, jamaba tun bɛ o yɔrɔ la.

14 O kɔ, Yesu y'a sɔrɔ Alabatosoba kɔnɔ k'a fɔ a ye ko: « A
filɛ, i kɛnɛyara.
15 Cɛ taara k'a fɔ Yahutuw ye ko Yesu de y'a kɛnɛya.
16 Yahutuw ye Yesu tɔɔrɔ, k'a ɲini k'a faga, katuguni a ye
o kow kɛ lafiɲɛ don na.
17 Yesu y'u jaabi ko: « Ne Fa bɛ baara kɛ fo ka na se bi ma,
ne fana bɛ baara kɛ.»
18 O de y'a to Yahutuw y'a ɲini ka taa a fɛ k'a faga,
katuguni a ma lafiɲɛ don tiɲɛ dɔrɔn, nka a y'a fɔ fana ko
Ala ye a Fa ye.
19 Yesu y'u jaabi k'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye
ko Denkɛ tɛ se ka foyi kɛ a yɛrɛ la, fo a bɛ min kɛ a Fa fɛ.
20 Fa Ala bɛ Denkɛ kanu, a bɛ a yɛrɛ ka kɛwalew bɛɛ jira a
la.
21 Fa Ala bɛ suw lakunun ka u ɲɛnamaya cogo min na. O
cogo kelen na, Denkɛ b'a fɛ mɔgɔ minnu na, a bɛ olu
ɲɛnamaya.»
22 Fa Ala tɛ kiri tigɛ mɔgɔ si kan, nka a ye kiri bɛɛ kalifa a
Denkɛ ma.
23 Mɔgɔw bɛɛ ka Denkɛ bonya i ko u bɛ Fa bonya cogo
min na. Min tɛ Denkɛ bonya, o tɛ a cibaa Fa bonya.
24 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ min bɛ ne ka
kuma lamɛn ka da ne cibaa la, ɲɛnamaya banbali b'a fɛ, nka
a tɛna se ka jalaki. Nka a bɔra saya la ka taa ɲɛnamaya la.
25 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko waati bɛ na, sisan sera,
suw na Ala Denkɛ kan mɛn.
26 Ni Fa Ala bɛ ɲɛnamaya sɔrɔ a yɛrɛ la cogo min na. O
cogo la, a ye o di Denkɛ ma walisa a ka ɲɛnamaya sɔrɔ a
yɛrɛ la.
27 A ye fanga di a ma ka kiri tigɛ fana, katuguni a ye Mɔgɔ
Denkɛ ye.
28 Aw kana kabakoya nin ko la, katuguni waati bɛ na,
kaburu kɔnɔ mɔgɔw bɛɛ na a kan mɛn.
29 A na bɔ kɛnɛ kan. Minnu ye ko ɲuman kɛ, olu ka se ka
ɲɛnamaya lakunu. Minnu ye kojugu kɛ, olu lakununni ka
kɛ jalaki la.
30 Ne yɛrɛ tɛ se ka foyi kɛ. katuguni ne tɛ ne yɛrɛ sago ɲini,
nka ne Fa sago de bɛ ne ci.
31 Ni ne ye ne yɛrɛ seereya kɛ, ne ka seereya tɛ tiɲɛ ye.
32 Dɔ wɛrɛ bɛ yen min bɛ ne seereya kɛ. Ne b'a dɔn ko a bɛ
seereya min kɛ ne ko la, o ye tiɲɛ ye.»
33 Aw ye ci bila Yuhana ma, a ye tiɲɛ seereya kɛ.
34 Nka ne tɛ seereya sɔrɔ mɔgɔ fɛ, nka ne bɛ nin kumaw fɔ
walisa aw ka kisi.
35 A tun ye yeelen ye min bɛ jeni ani min bɛ manamana,
aw tun b'a fɛ ka ɲagali waati dɔ kɔnɔ a ka yeelen na.
36 Nka ne ka seereya ka bon ni Yuhana ta ye, katuguni ne
Fa ye baara minnu di ne ma ka ban, ne bɛ baara minnu kɛ,
olu bɛ ne seereya ko Fa Ala de ye ne ci.
37 Fa min ye ne ci, o yɛrɛ ye ne seereya kɛ. Aw ma a kan
mɛn waati si la, aw ma a cogoya ye fana.
38 A ka kuma ma to aw kɔnɔ.
39 I ka Bibulu tɛmɛsiraw ɲini; Katuguni aw b'a miiri ko
ɲɛnamaya banbali bɛ aw la olu de la.
40 Aw t'a fɛ ka na ne fɛ walisa aw ka ɲɛnamaya sɔrɔ.
41 Ne tɛ bonya sɔrɔ mɔgɔw fɛ.
42 Nka ne b'a dɔn ko Elohim kanu tɛ aw kɔnɔ.
43 Ne nana ne Fa tɔgɔ la, aw tɛ ne minɛ, ni mɔgɔ wɛrɛ nana
a yɛrɛ tɔgɔ la, aw na o minɛ.
44 Aw minnu bɛ bonya sɔrɔ ɲɔgɔn fɛ, k'a sɔrɔ aw tɛ bonya
ɲini Elohim dɔrɔn fɛ?
45 Aw kana miiri ko ne na aw jalaki Fa Ala ɲɛkɔrɔ.
46 Ni aw tun dara Musa la, aw tun na da ne la.
47 Nka ni aw ma da a ka sɛbɛnw la, aw na da ne ka kumaw
la cogo di?

SABABU 6NAN

1 O kɔ, Yesu taara Galile baji cɛ, o ye Tiberiyasi baji ye.
2 Jamaba tugura a nɔfɛ, katuguni a ye kabako minnu kɛ
banabagatɔw la, u y'o ye.
3 Yesu yɛlɛla kulu dɔ kan, a ni a ka kalandenw y'i sigi yen.
4 Tɛmɛnkan seli tun surunyana Yahutuw ka seli la.
5 Yesu y'a ɲɛ kɔrɔta k'a ye ko jamaba nana a ma, a y'a fɔ
Filipe ye ko: « An na buru san min ka bɔ yen walisa u ka
dumuni kɛ?»
6 A ye nin fɔ walisa k'a kɔrɔbɔ, katuguni a tun bɛna min kɛ,
a yɛrɛ tun b'o dɔn.
7 Filipe y'a jaabi ko: «Nburu kɛmɛ fila tɛ se u ma, u kelen-
kelen bɛɛ ka dɔɔni ta.»
8 A ka kalanden dɔ, Andre, Simɔn Piɛrɛ balimakɛ, y'a fɔ a
ye.
9 Cɛdennin dɔ bɛ yan, orge buru duuru ni jɛgɛ misɛn fila
b'a bolo.
10 Yesu y'a fɔ ko: « A' ye cɛw sigi.» Sisan, bin caman tun
bɛ o yɔrɔ la. O la, cɛw y'u sigi, u hakɛ bɛ se mɔgɔ waa
duuru ɲɔgɔn ma.
11 Yesu ye nbuuru ta. A ye barika da Ala ye tuma min na,
a ye kalandenw tila-tila ka di kalandenw ma. ani jɛgɛw
fana na i n'a fɔ u tun b'a fɛ cogo min na.
12 U falen don tuma min na, Yesu y'a fɔ a ka kalandenw ye
ko: « Aw ka fɛn tolenw lajɛ, walisa foyi kana tunun.»
13 O de y'a to u ye u lajɛ ɲɔgɔn fɛ ka segi tan ni fila fa ni
orge buru duuru tora dumunikɛlaw ye.
14 Yesu ye kabako min kɛ, u y'o ye tuma min na, u y'a fɔ
ko: «Tiɲɛ na, o kira min bɛna na diɲɛ la, o ye nin ye.»
15 Yesu y'a ye tuma min na ko u nana a minɛ ni fanga ye
walisa k'a kɛ masakɛ ye, a kelen taara kulu dɔ la tugun.
16 Wula sera tuma min na, a ka kalandenw jiginna kɔgɔji
la.
17 U donna kurunba dɔ kɔnɔ ka baji tigɛ ka taa Kapɛrnaum
fan fɛ. Dibi donna sisan, Yesu ma na u ma.
18 Kɔgɔji wulila fiɲɛba dɔ kosɔn.
19 U ye kurun ta ka se mɛtɛrɛ mugan ni duuru wala bi saba
ɲɔgɔn ma, u y'a ye ko a bɛ taama kɔgɔji kan, ka gɛrɛ kurun
la.
20 Nka Yesu y'a fɔ u ye ko: «Ne de don. aw kana siran.
21 U y'a minɛ ka don kurun kɔnɔ, o yɔrɔnin bɛɛ, kurun sera
dugukolo la, u taara yɔrɔ min na.
22 O dugusagwɛ, jama minnu jɔlen bɛ kɔgɔji fan dɔ fɛ, olu
y'a ye ko kurun wɛrɛ tɛ yen, fo a ka kalandenw donna
kurun min kɔnɔ, ko Yesu ma don kurun kɔnɔ n'a ka
kalandenw ye, nka a ta don kalandenw tun taara u kelen na.
23 (O bɛɛ n'a ta, kurun wɛrɛw nana ka bɔ Tiberiyasi, u tun
bɛ dumuni kɛ yɔrɔ min na, Matigi ye barika dali kɛ o yɔrɔ
la.
24 Jama y'a ye tuma min na ko Yesu ni a ka kalandenw tɛ
yen, u fana ye kurun ta ka taa Kapɛrnaum ka Yesu ɲini.
25 U y'a sɔrɔ kɔgɔji fan dɔ fɛ tuma min na, u y'a fɔ a ye ko:
«Karamɔgɔ, i sera yan tuma jumɛn?»
26 Yesu y'u jaabi k'a fɔ u ye ko: «Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko
aw bɛ ne ɲini, katuguni aw ye kabakow ye, nka aw ye
nbuuru dun ka fa.»

27 Aw kana baara kɛ dumuni halakilen kosɔn, nka dumuni min bɛ to ka taa ɲenamaya banbali la, Hadamaden Denkɛ na o di aw ma.
28 U y'a ɲininka ko: «An na mun kɛ walisa ka Ala ka kɛwalew kɛ?»
29 Yesu y'u jaabi ko: « Ala ka baara ye nin ye, ka da a ka ciden la.»
30 U y'a ɲininka ko: «O tuma na fɛ, i bɛ taamashyɛn jumɛn jira walisa an ka i ye ka da i la?» i bɛ mun baara kɛ?
31 An bɛnbaw tun bɛ manɛ dun kungokolon kɔnɔ. I ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na ko: «A ye nbuuru di u ma ka bɔ sankolo la, u ka dumuni kɛ.»
32 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko Musa ma o dumuni di aw ma ka bɔ sankolo la. Nka ne Fa bɛ nbuuru lakika di aw ma ka bɔ sankolo la.
33 Elohim ka dumuni ye min jiginna ka bɔ sankolo la ka ɲenamaya di diɲɛ ma.
34 U y'a fɔ a ye ko: «Matigi, nin nbuuru di an ma tuma bɛɛ.»
35 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ne de ye ɲenamaya dumuni ye. Min dara ne la, minnɔgɔ tɛna a minɛ abada.»
36 Nka ne y'a fɔ aw ye ko aw fana ye ne ye, nka aw ma da a la.
37 Fa Ala bɛ fɛn o fɛn di ne ma, o bɛɛ na na ne fɛ. Min bɛ na ne ma, ne tɛna o gɛn ka bɔ kɛnɛma abada.»
38 Ne jigira ka bɔ sankolo la ka ne yɛrɛ sago kɛ, nka ne cibaa sago kɛ.
39 Ne Fa min ye ne ci, o sago filɛ nin ye, ko a ye fɛn minnu bɛɛ di ne ma, ne kana bɔnɛ foyi la, nka ne ka o lakunu laban don na.
40 Ne cibaa sago filɛ nin ye, walisa mɔgɔ o mɔgɔ bɛ Denkɛ ye ka da a la, o ka ɲenamaya banbali sɔrɔ.
41 Yahutuw ye ŋunuŋunu a kɔrɔ, katuguni a y'a fɔ ko: «Ne ye nbuuru min jiginna ka bɔ sankolo la.»
42 U y'a ɲininka ko: «Nin ye Yusufu denkɛ Yesu ye, an bɛ min fa ni a ba dɔn wa?» A y'a fɔ cogo di ko: «Ne jigira ka bɔ sankolo la?»
43 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw kana ŋunuŋunu aw cɛma.»
44 Mɔgɔ si tɛ se ka na ne fɛ, ni ne Fa min ye ne ci, o y'a sama.
45 A sɛbɛnnen bɛ kiraw kɔnɔ ko: «Ala na u bɛɛ kalan.» Mɔgɔ o mɔgɔ ye Fa Ala ka kuma mɛn, ka a kalan, o bɛ na ne fɛ.
46 A ma fɔ ko mɔgɔ si ye Fa Ala ye, fo mɔgɔ min bɔra Elohim la, o de ye Fa Ala ye.
47 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ min dara ne la, ɲenamaya banbali bɛ o tigi fɛ.
48 Ne de ye ɲenamaya nbuuru ye.
49 Aw bɛnbaw ye manɛ dun kungokolon kɔnɔ, u sara.
50 Nbuuru min bɛ jigin ka bɔ sankolo la, o ye nin ye, walisa mɔgɔ ka se k'a dun, a kana sa.
51 Ne ye nbuuru ɲenama ye min jiginna ka bɔ sankolo la, ni mɔgɔ dɔ ye nin nbuuru dun, o na ɲenamaya badaa.
52 Yahutuw ye sɔsɔli kɛ u ni ɲɔgɔn cɛ ko: «Nin cɛ bɛ se k'a sogo di an ma cogo di ka dun?»
53 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko ni aw ma Mɔgɔ Denkɛ sogo dun ka a joli min, ɲenamaya tɛ aw la.»
54 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ ne sogo dun ka ne joli min, ɲenamaya banbali bɛ o tigi fɛ. Ne na a lakunun laban don na.»
55 Ne farisogo ye dumuni ye tiɲɛ na, ne joli ye minfɛn ye tiɲɛ na.
56 Min bɛ ne sogo dun ka ne joli min, o sigilen bɛ ne kɔnɔ, ne fana sigilen bɛ ale la.
57 Ne Fa ɲenama ye ne ci cogo min na, ne bɛ balo ne Fa barika la cogo min na.
58 O nbuuru min jiginna ka bɔ sankolo la, o filɛ nin ye, a tɛ kɛ i ko aw bɛnbaw tun bɛ manɛ dun cogo min na, ka u sa.
59 A ye o kow fɔ Elohimbatoso kɔnɔ, k'a to mɔgɔw kalanni na Kapɛrnaum dugu kɔnɔ.
60 A ka kalanden caman y'o mɛn tuma min na, u y'a fɔ ko: «Nin kuma gɛlɛn don. jɔn bɛ se k'a mɛn?
61 Yesu y'a dɔn a yɛrɛ kɔnɔ ko a ka kalandenw bɛ ŋunuŋunu o ko la, a y'a fɔ u ye ko: « O bɛ aw dusu tiɲɛ wa?
62 Ni aw na Mɔgɔ Denkɛ wulitɔ ye, a tun bɛ yɔrɔ min na fɔlɔ, o ye mun ye?
63 Ni de bɛ ɲenamaya di. Nafa foyi tɛ farisogo la.
64 Nka aw dɔw bɛ yen minnu tɛ dannaya kɛ. Kabini Yesu tun b'a dɔn kabini fɔlɔfɔlɔ, mɔgɔ minnu ma da a la, olu ye jɔnw ye, ani minnu ka kan ka a janfa.
65 A ko: « O de y'a to ne y'a fɔ aw ye ko mɔgɔ si tɛ se ka na ne fɛ ni ne Fa ma o di a ma.»
66 Kabini o waati la, a ka kalanden caman kɔseginna, u ma taama a fɛ tun.
67 Yesu y'a fɔ u tan ni fila ye ko: « Aw fana bɛ taa wa?»
68 Simɔn Piɛrɛ y'a jaabi ko: «Matigi, an na taa jɔn fɛ?» ɲenamaya banbali kumaw bɛ i bolo.»
69 An dalen b'a la ko e ye Krisita ye, Ala ɲenama Denkɛ.
70 Yesu y'u jaabi ko: « Ne ma aw tan ni fila ɲenatɔmɔ wa?
71 A kumana Simɔn denkɛ Juda Iskariyɔti ko la, katuguni ale de tun bɛna a janfa.

SABABU 7nan

1 O kɔ, Yesu taamana Galile jamana na, katuguni a ma sɔn ka taama Yahutu diinɛ la, katuguni Yahutuw tun b'a fɛ k'a faga.
2 Yahutuw ka fanibugu seli tun surunyara.
3 A balimaw y'a fɔ a ye ko: «I ka bɔ yan ka taa Jude jamana na, walisa i ka kalandenw fana ka i ka kɛwalew ye.»
4 Mɔgɔ si tɛ yen min bɛ fɛn dɔ kɛ gundo la, a yɛrɛ b'a ɲini k'a dɔn kɛnɛ kan. Ni i bɛ nin kow kɛ, i y'i yɛrɛ jira diɲɛ la.
5 A balimaw fana ma da a la.
6 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ne ka waati ma se fɔlɔ.
7 Diɲɛ tɛ se ka aw koniya. Nka a bɛ ne kɔniya, katuguni ne bɛ o seereya kɛ ko a ka kɛwalew ka jugu.»
8 Aw ka taa nin seli in na. katuguni ne ka waati ma dafa fɔlɔ.»
9 A ye o kuma fɔ u ye tuma min na, a tora Galile.
10 Nka a balimaw wulila tuma min na, Yesu fana taara seli la kɛnɛ kan, nka a taara gundo la.
11 Yahutuw y'a ɲini seli la k'a ɲininka ko: «A bɛ min?»
12 Mɔgɔw ye ŋunuŋunu kosɛbɛ Yesu ko la, k'a masɔrɔ dɔw ko: «Mɔgɔ ɲuman don.» Nka a bɛ jama lafili.
13 O bɛɛ n'a ta, mɔgɔ si ma kuma a ko la k'a jɛya Yahutuw ɲesiran kosɔn.
14 Seli cɛma, Yesu taara Alabatosoba kɔnɔ ka mɔgɔw kalan.
15 Yahutuw kabakoyara k'a fɔ ko: «Nin cɛ ma deli ka sɛbɛnniw dɔn cogo di?»
16 Yesu y'u jaabi ko: « Ne ka kalan tɛ ne ta ye, nka ne cibaa de ta don.»

17 Ni mɔgɔ dɔ b'a fɛ k'a sago kɛ, a na o kalan dɔn, ni o bɔra Elohim la, wala ni ne bɛ kuma ne yɛrɛ de la.
18 Min bɛ kuma a yɛrɛ ma, o bɛ a yɛrɛ ka nɔɔrɔ ɲini, nka min bɛ a cibaa nɔɔrɔ ɲini, o ye tiɲɛ ye, tilenbaliya si tɛ a la.
19 Musa ma sariya di aw ma, nka aw si ma sariya labato wa? Mun na aw bɛ taa ka ne faga?
20 Jama y'a jaabi ko: «Jin bɛ i la.
21 Yesu y'u jaabi ko: « Ne ye baara kelen de kɛ, aw bɛɛ kabakoyara.»
22 Musa ye bolokoli di aw ma. (A tɛ bɔ Musa la, nka a bɛ bɔ faw de la.) aw bɛ cɛ boloko lafiɲɛ don na.
23 Ni mɔgɔ dɔ bolokoli lafiɲɛ don na, walisa Musa ka sariya kana tiɲɛ. aw dimina ne kɔrɔ wa, katuguni ne ye mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ kɛnɛya lafiɲɛ don na wa?
24 Aw kana kiri tigɛ ka kɛɲɛ ni aw yecogo ye, nka aw ka kiri tilennenya tigɛ.
25 Jerusalɛmkaw dɔw y'a fɔ ko: «U b'a fɛ ka min faga, o tɛ nin ye wa?»
26 Nka, a filɛ, a bɛ kuma ni jagɛlɛya ye, nka u tɛ foyi fɔ a ye. Yala kuntigiw b'a dɔn tiɲɛ na ko nin ye Krisita yɛrɛ de ye wa?
27 O bɛɛ n'a ta, an bɛ nin cɛ bɔyɔrɔ dɔn, nka Krisita nana tuma min na, mɔgɔ si t'a bɔyɔrɔ dɔn.
28 Yesu pɛrɛnna Alabatosoba kɔnɔ k'a to mɔgɔw kalanni na k'a fɔ ko: « Aw fila bɛɛ bɛ ne dɔn, aw fana b'a dɔn ne bɔra yɔrɔ min na.
29 Nka ne b'a dɔn, katuguni ne bɔra ale de la, ale de ye ne ci.
30 U y'a ɲini k'a minɛ, nka mɔgɔ si ma bolo da a kan, katuguni a ka waati tun ma se fɔlɔ.
31 Jama caman dara Yesu la k'a fɔ ko: «Ni Krisita nana tuma min na, yala a bɛna kabako caman kɛ ka tɛmɛ nin cɛ ka kabakow kan wa?»
32 Farisiɛnw y'a mɛn ko jama bɛ ŋunuŋunu a ko la. Farisiɛnw ni sarakalasebaaw kuntigiw ye cidenw ci ka taa Yesu minɛ.
33 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ne bɛ aw fɛ dɔɔnin, o kɔ, ne bɛ taa ne cibaa fɛ.»
34 Aw na ne ɲini, aw tɛna ne sɔrɔ, ne bɛ yɔrɔ min na, aw tɛ se ka na yen.
35 Yahutuw y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «A bɛ taa min, an kana a sɔrɔ?» Yala a na taa siya wɛrɛw cɛma minnu jɛnsɛnnen don, ka siya wɛrɛw kalan wa?
36 A y'a fɔ nin kuma sugu jumɛn ye ko: «Aw na ne ɲini, aw tɛna ne sɔrɔ.»
37 O seli donba don laban na, Yesu jɔlen tora ka pɛrɛn ko: « Ni minnɔgɔ bɛ mɔgɔ dɔ la, o ka na ne fɛ ka minni kɛ.»
38 Min dara ne la, i ko Kitabu y'a fɔ cogo min na, baji ɲɛnamaw na woyo ka bɔ a kɔnɔbara la.
39 (Nka a kumana Ni Senu ko la, dannabaaw ka kan ka min sɔrɔ, katuguni Ni Senu tun ma di fɔlɔ, katuguni Yesu nɔɔrɔ tun ma bonya fɔlɔ).
40 Jama caman y'o kuma mɛn tuma min na, u y'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, nin ye kira ye.»
41 Dɔ wɛrɛw ko: «Nin ye Krisita ye.» Dɔw y'a fɔ ko: «Krista na bɔ Galile wa?»
42 Kitabu m'a fɔ ko Krisita bɛ bɔ Dawuda bɔnsɔn na ani Bɛtilɛhɛm dugu la, Dawuda tun bɛ yɔrɔ min na wa?
43 O la, farali donna jama cɛ ale kosɔn.
44 U dɔw tun b'a fɛ k'a minɛ. Nka mɔgɔ si ma bolo da a kan.
45 O kɔ, kuntigiw nana sarakalasebaaw kuntigiw ni Farisiɛnw fɛ. U y'a fɔ u ye ko: «Mun na aw ma na ni a ye?»
46 Kɛlɛcɛw y'a jaabi ko: «Mɔgɔ si ma kuma i ko nin cɛ abada.»
47 Farisiɛnw y'u jaabi ko: «Aw fana lafilila wa?»
48 Kuntigiw wala Farisiɛn dɔw dara a la wa?
49 Nka nin jama minnu tɛ sariya dɔn, olu dangalen don.
50 Nikodemu y'a fɔ u ye ko: «Min nana Yesu fɛ su fɛ.
51 An ka sariya bɛ kiri tigɛ mɔgɔ dɔ kan sani a ka a lamɛn k'a dɔn a bɛ min kɛ wa?
52 U y'a jaabi ko: «E fana bɔra Galile wa?» A ɲini ka a lajɛ, katuguni kira si tɛ bɔ Galile.
53 Mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ taara u yɛrɛ ka so.

SABABU 8NAN

1 Yesu taara Oliviye kulu la.
2 Sɔgɔmada joona fɛ, Yesu seginna Alabatosoba kɔnɔ, jama bɛɛ nana a fɛ. A y'i sigi ka u kalan.
3 Sariya karamɔgɔw ni Farisiɛnw nana ni muso dɔ ye min minɛna jatɔya la. U y'a sigi a cɛma.
4 U y'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, nin muso minɛna jatɔya la.»
5 Musa y'a fɔ an ye sariya kɔnɔ ko o mɔgɔw ka bon ni kabakurunw ye.
6 U y'o fɔ k'a kɔrɔbɔ walisa u ka a jalaki. Nka Yesu y'i biri, ka sɛbɛnni kɛ duguma ni a bolokɔnincinin ye, i n'a fɔ a ma u mɛn.
7 U tora ka Yesu ɲininka tuma min na, a y'i kɔrɔta k'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔ min tɛ jurumu kɛ aw cɛma, o ka kabakurun ci a ma fɔlɔ.»
8 A y'i biri ka sɛbɛnni kɛ duguma.
9 Minnu y'o mɛn, u dusukun y'a fɔ u ye, u bɔra kelen kelen, k'a daminɛ u kɔrɔba la fo ka se u laban ma.
10 Yesu y'i kɔrɔta tuma min na, a ma mɔgɔ si ye muso kɔ, a y'a fɔ a ye ko: « Muso, i jalakibagaw bɛ min?» Mɔgɔ si ma i jalaki wa?
11 A ko: «Mɔgɔ si tɛ, Matigi.» Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ne fana tɛ i jalaki.
12 Yesu y'a fɔ u ye ko kura ko: « Ne ye diɲɛ yeelen ye.
13 Farisiɛnw y'a fɔ a ye ko: «I bɛ seereya kɛ i yɛrɛ la. i ka sɛben tɛ tiɲɛ ye.
14 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Hali ni ne bɛ seereya kɛ ne yɛrɛ la, ne ka seereya ye tiɲɛ ye. Nka aw tɛ se k'a dɔn ne bɔra yɔrɔ min na, ani ne bɛ taa yɔrɔ min na.»
15 Aw bɛ kiri tigɛ ka kɛɲɛ ni farisogo ta ye. Ne tɛ kiri tigɛ mɔgɔ si kan.
16 O bɛɛ n'a ta, ni ne bɛ kiri tigɛ, ne ka kiritigɛ ye tiɲɛ ye, katuguni ne kelen tɛ, nka ne ni ne Fa min ye ne ci.
17 A sɛbɛnnen bɛ aw ka sariya kɔnɔ fana ko mɔgɔ fila ka seereya ye tiɲɛ ye.
18 Ne ye ne yɛrɛ seereya kɛ, ne Fa min ye ne ci, o bɛ ne seereya kɛ.
19 U y'a ɲininka ko: «I Fa bɛ min?» Yesu y'a jaabi ko: « Aw tɛ ne dɔn wala ne Fa fana, ni aw tun ye ne dɔn, aw tun na ne Fa fana dɔn.
20 Yesu y'o kumaw fɔ nafolo marayɔrɔ la, k'a to mɔgɔw kalanni na Alabatosoba kɔnɔ. katuguni a ka waati tun ma se fɔlɔ.
21 Yesu y'a fɔ u ye kosegin ko: « Ne bɛ taa, aw na ne ɲini, ka sa aw ka jurumuw la.
22 Yahutuw y'a fɔ ko: «A bɛna a yɛrɛ faga wa? A ko: «Ne bɛ taa yɔrɔ min na, aw tɛ se ka na yen.»

23 A y'a fɔ u ye ko: « Aw bɔra duguma. Ne bɔra san fɛ. Ne tɛ nin diɲɛ ta ye.
24 Ne y'a fɔ aw ye ko aw na sa aw ka jurumuw la.
25 U y'a ɲininka ko: «E ye jɔn ye?» Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ne ye min fɔ aw ye kabini fɔlɔfɔlɔ.»
26 Fɛn caman bɛ ne fɛ ka fɔ ani ka kiri tigɛ aw ko la, nka ne cibaa ye tiɲɛtigi ye. Ne ye ko minnu mɛn a ko la, ne bɛ olu fɔ diɲɛ ye.»
27 U m'a faamu ko a kumana u Fa Fa ko la.
28 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ni aw ye Mɔgɔ Denkɛ kɔrɔta tuma min na, aw na a dɔn ko ne ye ale de ye, ko ne tɛ foyi kɛ ne yɛrɛ la. Nka ne Fa ye ne kalan cogo min na, ne bɛ o kow fɔ.
29 Min ye ne ci, o bɛ ne fɛ. katuguni ko minnu ka di a ye, ne bɛ olu kɛ tuma bɛɛ.
30 A ye o kumaw fɔ tuma min na, mɔgɔ caman dara a la.
31 Yesu y'a fɔ Yahutuw ye minnu dara a la ko: « Ni aw tora ne ka kuma la, aw ye ne ka kalandenw ye tiɲɛ na.
32 Aw na tiɲɛ dɔn, tiɲɛ na aw hɔrɔnya.
33 U y'a jaabi ko: «An ye Ibrahima bɔnsɔn ye, an ma kɛ mɔgɔ si ka jɔnya ye abada.
34 Yesu y'u jaabi ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ bɛ jurumu kɛ, o ye jurumu ka jɔn ye.»
35 Baaraden tɛ to so kɔnɔ badaa, nka Denkɛ bɛ to badaa.
36 Ni Denkɛ ye aw hɔrɔnya, aw na kɛ hɔrɔnw ye tiɲɛ na.
37 Ne y'a dɔn ko aw ye Ibrahima bɔnsɔn ye. Nka aw b'a ɲini ka ne faga, katuguni ne ka kuma jɔyɔrɔ tɛ aw la.»
38 Ne ye min ye ne Fa fɛ, ne bɛ o fɔ.
39 U y'a jaabi ko: «An fa ye Ibrahima ye.» Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ni aw tun ye Ibrahima denw ye, aw na Ibrahima ka kɛwalew kɛ.»
40 Nka sisan aw b'a fɛ ka ne faga, ne ye tiɲɛ fɔ aw ye, ne ye min mɛn Elohim fɛ.
41 Aw bɛ aw fa ka kɛwalew de kɛ. U y'a fɔ a ye ko: «An ma bange jatɔya la. an Fa kelenpe de bɛ an fɛ, Ala yɛrɛ.
42 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ni Elohim tun ye aw Fa ye, aw tun na ne kanu. ne fana ma na ne yɛrɛ la, nka a ye ne ci.»
43 Mun na aw tɛ ne ka kuma faamu? hali katuguni aw tɛ se ka ne ka kuma mɛn.»
44 Aw ye aw fa jinɛ ta ye, aw na aw fa negew de kɛ. A tun ye mɔgɔfagala ye kabini fɔlɔfɔlɔ, a ma to tiɲɛ la, katuguni tiɲɛ tɛ a la. Ni a bɛ nkalon tigɛ, a bɛ kuma a yɛrɛ la, katuguni nkalontigɛla don, nkalontigɛla fa don.
45 Ne bɛ tiɲɛ fɔ aw ye, aw tɛ da ne la.
46 Aw la jumɛn bɛ ne laadi jurumu ko la? Ni ne ye tiɲɛ fɔ, mun na aw tɛ da ne la?
47 Min bɔra Elohim la, o bɛ Elohim ka kumaw lamɛn.
48 Yahutuw y'a jaabi ko: «An m'a fɔ koɲuman ko i ye Samarika ye, jinɛ bɛ i la wa?»
49 Yesu y'a jaabi ko: «Jinɛ tɛ ne fɛ. Nka ne bɛ ne Fa bonya, aw fana bɛ ne maloya.»
50 Ne tɛ ne yɛrɛ bonya ɲini.
51 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko ni mɔgɔ bɛ ne ka kuma labato, a tɛna saya ye abada.»
52 Yahutuw y'a fɔ a ye ko: «An y'a dɔn sisan ko jinɛ b'i la.» Ibrahima sara, kiraw fana sara. I b'a fɔ ko: Ni mɔgɔ bɛ ne ka kuma labato, a tɛna saya nɛnɛ abada.»
53 E ka bon ni an fa Ibrahima ye min salen don wa? Kiraw salen don.
54 Yesu y'a jaabi ko: « Ni ne bɛ ne yɛrɛ bonya, ne bonya tɛ foyi ye. Aw b'a fɔ o ko la ko ale de ye aw ka Ala ye.
55 O bɛɛ n'a ta, aw m'a dɔn. Nka ne b'a dɔn.»
56 Aw fa Ibrahima nisondiyara ka ne ka don ye.
57 Yahutuw y'a fɔ a ye ko: «I ma san biduuru sɔrɔ fɔlɔ, i ye Ibrahima ye wa?»
58 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko sani Ibrahima ka bange, ne bɛ yen.»
59 U ye kabakurunw ta k'a ci a ma, nka Yesu y'i dogo ka bɔ Alabatosoba kɔnɔ ka tɛmɛ u cɛma.

SABABU 9NAN

1 Yesu tɛmɛna tuma min na, a ye cɛ dɔ ye min tun ye fiyentɔ ye kabini a bange tuma.
2 A ka kalandenw y'a ɲininka ko: «Karamɔgɔ, jɔn de ye jurumu kɛ, wala a bangebagaw, fo a bangera fiyentɔ ye?»
3 Yesu y'a jaabi ko: « Nin cɛ ma jurumu kɛ, a bangebagaw fana ma jurumu kɛ, nka Ala ka kɛwalew ka jira a la.»
4 Ne cibaa ka kɛwalew ka kan ka kɛ tile fɛ.
5 Ni ne bɛ diɲɛ kɔnɔ tuma min na, ne ye diɲɛ yeelen ye.
6 A ye o kuma fɔ tuma min na, a ye daji da duguma ka bɔgɔ kɛ o daji la, ka fiyentɔ ɲew mun ni bɔgɔ ye.
7 A y'a fɔ a ye ko: « Taa ka ko Siloam kɔji la, o kɔrɔ ye ko a cilen don.
8 U sigiɲɔgɔnw ni mɔgɔ minnu tun y'a ye fɔlɔ ko a ye fiyentɔ ye, olu y'a fɔ ko: «Nin tɛ nin ye min sigilen bɛ ka delili kɛ wa?»
9 Dɔw ko: «Ale filɛ nin ye, dɔw ko: «A bɔlen bɛ ale de la», nka a ko: «Ne de don.»
10 U y'a ɲininka ko: «I ɲɛw wulila cogo di?»
11 A y'a jaabi ko: «Cɛ dɔ min tɔgɔ ye ko Yesu, o ye bɔgɔ dilan ka ne ɲɛw mun k'a fɔ ne ye ko: «Taa Siloam kɔji la ka i ko.»
12 U y'a ɲininka ko: «A bɛ min?» A ko: «Ne t'a dɔn.»
13 U nana ni Fiyentɔ ye Farisiɛnw fɛ.
14 Yesu ye bɔgɔ dilan ka a ɲɛw yɛlɛ lafiɲɛ don don.
15 Farisiɛnw fana y'a ɲininka ko a ye yeli kɛ cogo min na. A y'a fɔ u ye ko: «A ye bɔgɔ da ne ɲɛw kan, ne ye ko kɛ ka yeli kɛ.»
16 Farisiɛn dɔw y'a fɔ ko: «Nin cɛ tɛ bɔ Elohim la, katuguni a tɛ lafiɲɛ don labato.» Dɔ wɛrɛw ko: «Mɔgɔ min ye jurumut ye, o bɛ se ka o kabako suguw kɛ cogo di?» U farala ɲɔgɔn cɛ.
17 U y'a fɔ fiyentɔ ye ko kura ko: «I bɛ mun fɔ a ko la ko a ye i ɲɛw yɛlɛ?» A ko: A ye kira ye.
18 Nka Yahutuw ma da a la ko a ye fiyentɔ ye, ko a ye yeli kɛ, fo u ye min ye, o bangebagaw wele.
19 U y'u ɲininka ko: «Aw b'a fɔ ko a wolola fiyentɔ ye, yala nin ye aw denkɛ ye wa?» O tuma na fɛ, a bɛ cogo di sisan?
20 A bangebagaw y'u jaabi ko: «An y'a dɔn ko nin ye an denkɛ ye.
21 Nka a bɛ cogo min ye sisan, an t'o dɔn. Min ye a ɲɛw yɛlɛ, an t'a dɔn. a ɲininka: a na kuma a yɛrɛ ye.
22 A bangebagaw ye nin kumaw fɔ, katuguni u tun bɛ siran Yahutuw ɲɛ, katuguni Yahutuw tun bɛnna a kan kaban ko ni mɔgɔ dɔ sɔnna a ma ko ale ye Krisita ye, o ka gɛn ka bɔ Alabatoso kɔnɔ.
23 O de y'a to a bangebagaw y'a fɔ ko: «A kɔrɔla. a ɲininka.
24 U ye fiyentɔ wele tugun k'a fɔ a ye ko: «Ala ka tanu.
25 A y'a jaabi k'a fɔ ko: «Ni a kɛra jurumukɛla ye wo, ne tɛ o dɔn.»
26 U y'a ɲininka ko kura ko: «A ye mun kɛ i la?» a ye i ɲɛw yɛlɛ cogo di?

27 A y'u jaabi ko: «Ne y'o fɔ aw ye kaban, nka aw ma o mɛn. Aw fana bɛna kɛ a ka kalandenw ye wa?
28 U y'a kɔrɔfɔ k'a fɔ ko: «E ye a ka kalanden ye. Nka anw ye Musa ka kalandenw ye.
29 An b'a dɔn ko Ala kumana Musa fɛ.
30 Cɛ y'u jaabi k'a fɔ u ye ko: «Mun na kabako don, k'a sɔrɔ aw ma a bɔyɔrɔ dɔn, nka a ye ne ɲɛw yɛlɛ.»
31 An y'a dɔn sisan ko Elohim tɛ jurumutɔw lamɛn, nka ni mɔgɔ dɔ ye Elohim batobaga ye k'a sago kɛ, o tigi bɛ o de lamɛn.
32 Kabini diɲɛ daminɛna, a ma mɛn ko mɔgɔ si ye fiyentɔ bangenen ɲɛw yɛlɛ.
33 Ni nin cɛ tun tɛ Elohim la, a tun tɛ se ka foyi kɛ.
34 U y'a jaabi ko: «I bangera jurumuw la pewu, yala i bɛ an kalan wa?» U y'a gɛn ka bɔ yen.
35 Yesu y'a mɛn ko u y'a gɛn ka bɔ kɛnɛma. A y'a sɔrɔ tuma min na, a y'a fɔ a ye ko: « I dalen bɛ Ala Denkɛ la wa?»
36 A y'a jaabi ko: «Matigi, jɔn don, walisa ne ka da a la?»
37 Yesu y'a fɔ a ye ko: « I ye a ye, ale de bɛ kuma i fɛ.»
38 A ko: «Matigi, ne dalen b'a la.» A y'a bato.
39 Yesu y'a fɔ ko: « Ne nana nin diɲɛ kɔnɔ kiritigɛ de kama, walisa minnu tɛ yeli kɛ, olu ka yeli kɛ. Mɔgɔ minnu bɛ yeli kɛ, olu ka kɛ fiyentɔw ye.»
40 Farisiɛn minnu tun bɛ Yesu fɛ, olu dɔw ye o kumaw mɛn k'a fɔ a ye ko: «An fana ye fiyentɔw ye wa?»
41 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ni aw tun ye fiyentɔw ye, jurumu tun tɛna kɛ aw la. o de kosɔn aw ka jurumu bɛ to.»

SABABU 10NAN

1 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko: Min tɛ don da la sagaso kɔnɔ, nka a wulila sira wɛrɛ fɛ, o ye son ni binkannikɛla ye.
2 Nka min bɛ don da la, o ye sagagɛnna ye.
3 Dakuntigi bɛ da wuli ale ye. Sagaw b'a kan mɛn.
4 A y'a yɛrɛ ka sagaw bɔ tuma min na, a bɛ taa u ɲɛ, sagaw bɛ tugu a nɔfɛ, katuguni u b'a kan dɔn.
5 U tɛna tugu dunan kɔ, nka u na boli a ɲɛ, katuguni u tɛ dunanw kan dɔn.
6 Yesu ye nin ntalen fɔ u ye.
7 Yesu y'a fɔ u ye ko kura ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko ne ye sagaw da ye.»
8 Minnu nana ne ɲɛ, olu bɛɛ ye sonw ni binkannikɛlaw ye, nka sagaw ma u lamɛn.
9 Ne de ye da ye.
10 Son tɛ na, fo ka sonyali kɛ, ka mɔgɔ faga, ka mɔgɔ halaki.
11 Ne ye sagagɛnna ɲuman ye, sagagɛnna ɲuman bɛ a ni di sagaw kosɔn.
12 Nka min ye saratigi ye, sagagɛnna tɛ min ta ye, o bɛ waraba natɔ ye, ka sagaw to yen ka boli.
13 Baarakɛla bɛ boli, katuguni saratigi don, a t'a janto sagaw la.
14 Ne ye sagagɛnna ɲuman ye, ne bɛ ne ka sagaw dɔn, ne bɛ ne ta dɔn.
15 Ne Fa bɛ ne dɔn cogo min na, ne fana bɛ ne Fa dɔn ten.
16 Saga wɛrɛw bɛ ne bolo, minnu tɛ nin sagakulu la, ne ka kan ka na ni olu fana ye, u na ne kan mɛn. Sagakulu kelen na kɛ yen, sagagɛnnaw na kɛ kelen ye.»
17 O de y'a to ne Fa bɛ ne kanu, katuguni ne ye ne ni di, walisa ne ka o ta ko kura.
18 Mɔgɔ si t'a ta ne fɛ, nka ne y'a di ne yɛrɛ ma. Se bɛ ne ye k'a bila, wa se bɛ ne ye k'a ta kokura. O ci fɔlen ne ye ne Fa fɛ.
19 O kumaw kosɔn, farali donna Yahutuw cɛ.
20 U caman y'a fɔ ko: «Jinɛ b'a fɛ. mun na aw b'a lamɛn?
21 Dɔ wɛrɛw ko: «Nin tɛ jinɛ bɛ mɔgɔ min na, o ka kumaw tɛ.» Yala jinɛ bɛ se ka fiyentɔw ɲɛw yɛlɛ wa?
22 O don tun donna Jerusalɛm dugu la, o don tun don.
23 Yesu tun bɛ taama Alabatosoba kɔnɔ Solomani ka barada la.
24 Yahutuw y'a lamini k'a fɔ a ye ko: «I bɛ sigasiga an na fo waati jumɛn?» Ni e ye Krisita ye, o fɔ an ye ka jɛya.
25 Yesu y'u jaabi ko: « Ne y'a fɔ aw ye, nka aw ma da a la.
26 Nka aw ma da a la, katuguni aw tɛ ne ka sagaw la, i ko ne y'a fɔ aw ye cogo min na.
27 Ne ka sagaw bɛ ne kan mɛn, ne bɛ u dɔn, u bɛ tugu ne kɔ.
28 Ne bɛ ɲɛnamaya banbali di u ma. U tɛna halaki abada, mɔgɔ si tɛna u bɔ ne bolo.»
29 Ne Fa min ye ne di u ma, o ka bon ni bɛɛ ye. Mɔgɔ si tɛ se ka u bɔ ne Fa bolo.»
30 Ne ni ne Fa ye kelen ye.
31 Yahutuw ye kabakurunw ta kokura walisa k'a bon ni kabakurunw ye.
32 Yesu y'u jaabi ko: « Ne Fa ka kɛwale ɲuman caman jira aw la. Aw bɛ ne bon ni kabakurunw ye o kɛwale jumɛnw kosɔn?
33 Yahutuw y'a jaabi ko: «An ma i bon ni kabakurun ye baara ɲuman de kosɔn. Nka Ala tɔgɔ tiɲɛni de kosɔn. Ikomi i ye mɔgɔ ye, i bɛ i yɛrɛ kɛ Elohim ye.»
34 Yesu y'u jaabi ko: « Aw ma sɛbɛn aw ka sariya la ko: «Aw ye ala ye wa?»
35 Elohim ka kuma sera minnu ma, ni a y'u wele ala, ni Kitabu tɛ se ka tiɲɛ.
36 Fa Ala ye min saniya ka ci diɲɛ la, aw k'a fɔ ko: «I bɛ Ala tɔgɔ tiɲɛ. katuguni ne y'a fɔ ko: «Ne ye Ala Denkɛ ye?»
37 Ni ne tɛ ne Fa ka kɛwalew kɛ, aw kana da ne la.
38 Nka ni ne bɛ o kɛ, hali ni aw ma da ne la, aw ka da kɛwalew la, walisa aw ka a dɔn ka da a la ko Fa bɛ ne la, ne fana bɛ ale la.
39 U y'a ɲini ko kura ka Yesu minɛ.
40 U taara Zurudɛn baji kɔfɛ ka taa yɔrɔ la, Yuhana tun bɛ batise yɔrɔ min na fɔlɔ. A tora yen.
41 Mɔgɔ caman taara Yesu fɛ k'a fɔ ko: «Yuhana ma kabako si kɛ.
42 Mɔgɔ caman dara Yesu la yen.

SABABU 11NAN

1 Cɛ dɔ tun bananen don, a tɔgɔ ko Lazarɛ, a bɛ bɔ Betani, Mariyama ni a balimamuso Marte ka dugu la.
2 (O Mariyama de ye Matigi mun ni tulu tulu ye, ka a senw ko ni a kunsigi ye, a balimakɛ Lazarɛ tun bananen don.
3 O de y'a to a balimamusow ye ci bila a ma k'a fɔ a ye ko: «Matigi, a filɛ, i bɛ min kanu, o bananen don.»
4 Yesu y'o mɛn tuma min na, a y'a fɔ ko: « Nin bana tɛ saya ye, nka a bɛ kɛ Elohim nɔɔrɔ de kama, walisa Elohim Denkɛ ka nɔɔrɔ da a kan.»
5 Yesu tun bɛ Marte ni a balimamuso ani Lazarɛ kanu.
6 A y'a mɛn ko a bananen don tuma min na, a tora o yɔrɔ la tile fila.

7 O kɔ, a y'a fɔ a ka kalandenw ye ko: « An ka taa Jude
jamana la tugun.»
8 A ka kalandenw y'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, Yahutuw y'a
ɲini ka i bon ni kabakurunw ye. I bɛ taa yen tugun wa?
9 Yesu y'a jaabi ko: «Lɛrɛ tan ni fila tɛ tile kɔnɔ wa? Ni
mɔgɔ dɔ bɛ taama tile fɛ, a tɛ kunkolo tigɛ, katuguni a bɛ
nin diɲɛ yeelen ye.
10 Nka ni mɔgɔ bɛ taama su fɛ, a bɛ a sennasisi, katuguni
yeelen tɛ a la.
11 A y'o fɔ, o kɔ, a y'a fɔ u ye ko: « An terikɛ Lazarɛ
sunɔgɔra. Nka ne bɛ taa, walisa ne ka a kunu ka bɔ sunɔgɔ
la.»
12 A ka kalandenw y'a fɔ ko: «Matigi, ni a sunɔgɔra, a na
kɛnɛya.»
13 Nka Yesu tun bɛ kuma a ka saya ko la, nka u tun b'a
miiri ko a kumana sunɔgɔ la.
14 Yesu y'a fɔ u ye k'a jɛya ko: « Lazarɛ sara.»
15 Ne nisɔndiyara aw kosɔn, ko ne tun tɛ yen, walisa aw ka
da a la. O bɛɛ n'a ta, an ka taa a fɛ.»
16 Toma min tɔgɔ ye ko Didimus, o y'a fɔ a
kalandenɲɔgɔnw ye ko: «An fana ka taa walisa an ka sa n'a
ye.»
17 Yesu nana tuma min na, a y'a ye ko a dalen tun bɛ
kaburu kɔnɔ tile naani kaban.
18 Betani tun surunyalen bɛ Jerusalɛm dugu la.
19 Yahutu caman nana Marte ni Mariyama fɛ walisa k'u
dusu saalo u balimakɛ ko la.
20 Marte y'a mɛn ko Yesu natɔ dɔrɔn, a taara a kunbɛn.
21 Marte y'a fɔ Yesu ye ko: «Matigi, ni i tun bɛ yan, ne
balima tun tɛna sa.»
22 Nka ne y'a dɔn ko hali sisan, i b'a fɛ ka fɛn o fɛn ɲini
Elohim fɛ, Ala na o di i ma.»
23 Yesu y'a fɔ a ye ko: « I balimakɛ na kunun.»
24 Marte y'a fɔ a ye ko: «Ne b'a dɔn ko a na kunun su
kununni don laban na.»
25 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ne ye su kununni ni ɲɛnamaya ye.
26 Mɔgɔ o mɔgɔ ɲɛnama don ka da ne la, o tɛna sa abada.
Yala i dalen bɛ nin na wa?
27 A y'a fɔ a ye ko: «Ɔwɔ, Matigi.»
28 O kuma fɔlen kɔ, a taara a balimamuso Mariyama wele
gundo la k'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ nana ka i wele.»
29 A y'o mɛn dɔrɔn, a wulila joona ka na Yesu fɛ.
30 Yesu tun ma se dugu kɔnɔ fɔlɔ, nka a tun bɛ Marte
kunbɛn yɔrɔ min na.
31 Yahutu minnu tun bɛ a fɛ so kɔnɔ k'a dusu saalo, u y'a
ye ko Mariyama wulila joona ka bɔ, u tugura a nɔfɛ k'a fɔ
ko: «A bɛ taa kaburu la ka kasi yen.»
32 Mariyama sera Yesu yɔrɔ la k'a ye tuma min na, a y'i
biri a sen kɔrɔ k'a fɔ a ye ko: «Matigi, ni i tun bɛ yan, ne
balima tun tɛna sa.»
33 Yesu y'a ye tuma min na a bɛ kasi, ani Yahutu minnu
nana a fɛ, olu fana bɛ kasi, a hakili jiginna.
34 U y'a ɲininka ko: « Aw y'a da min?» U y'a fɔ a ye ko:
«Matigi, na a filɛ.»
35 Yesu kasila.
36 Yahutuw y'a fɔ ko: «A filɛ, a y'a kanu cogo min na!
37 U dɔw y'a fɔ ko: «Nin cɛ min ye fiyentɔw ɲɛw yɛlɛ, o
tun tɛ se ka kɛ sababu ye hali nin cɛ kana sa wa?»
38 Yesu bɛ ŋunuŋunu a yɛrɛ kɔnɔ tuguni ka na kaburu la. O
tun ye kɔba ye, kabakurun dɔ tun dalen bɛ a kan.
39 Yesu y'a fɔ ko: « Aw ka kabakurun ta.» Min salen
balimamuso Marte y'a fɔ a ye ko: «Matigi, nin waati in na,
a kasa bɛ bɔ, katuguni a sara a bɛ tile naani bɔ.»
40 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ne m'a fɔ i ye ko ni i b'a fɛ ka da
a la, i na Ala nɔɔrɔ ye wa?»
41 O kɔ, u ye kabakurun bɔ suw da yɔrɔ la. Yesu y'a ɲɛ
kɔrɔta k'a fɔ ko: « Ne Fa, ne bɛ barika da i ye ko i ye ne
lamɛn.»
42 Ne y'a dɔn ko i bɛ ne lamɛn tuma bɛɛ.
43 O kuma fɔlen kɔ, a pɛrɛnna ni kanba ye ko: « Lazarɛ,
bɔ.»
44 Min salen bɔra, a bolow ni a senw sirilen bɛ kaburudo
finiw na. Yesu y'a fɔ u ye ko: « A' ye a lajɔ ka a bila ka
taa.»
45 Yahutu minnu nana Mariyama yɔrɔ, ka Yesu ka ko
kɛlenw ye, olu caman dara a la.
46 Nka u dɔw taara Farisiɛnw fɛ ka Yesu ka ko kɛlenw fɔ u
ye.
47 O kɔ, sarakalasebaaw kuntigiw ni Farisiɛnw ye lajɛba
lajɛ k'a ɲininka ko: «An bɛ mun kɛ?» katuguni nin cɛ bɛ
kabako caman kɛ.»
48 Ni an y'a to o cogo la, mɔgɔw bɛɛ na da a la.
49 U dɔ la kelen tɔgɔ ko Kayifa, o tun ye sarakalasebaaw
kuntigi ye o san kelen na, a y'a fɔ u ye ko: «Aw tɛ foyi dɔn.
50 Aw kana miiri ko a ka ɲi an ma, mɔgɔ kelen ka sa jama
kosɔn, siya bɛɛ kana halaki.
51 A ma o fɔ a yɛrɛ la, nka a kɛlen ka sarakalasebaaw
kuntigiba ye o san na, a ye kiraya kɛ ko Yesu na sa o siya
kosɔn.
52 O siya dɔrɔn tɛ, nka Elohim denw jɛnsɛnnenw fana ka
lajɛ ɲɔgɔn fɛ.
53 Kabini o don na, u ye jɛkafɔ kɛ walisa k'a faga.
54 Yesu ma taama Yahutuw cɛma tun. A bɔra yen ka taa
jamana dɔ la min ka surun kungokolon yɔrɔ la, dugu dɔ la
min tɔgɔ ye ko Efrayimu.
55 Yahutuw ka Tɛmɛnkan seli tun surunyara, mɔgɔ caman
bɔra jamana kɔnɔ ka taa Jerusalɛm sani Tɛmɛnkan seli ka
se, walisa u ka saniya.
56 U jɔlen bɛ Alabatosoba kɔnɔ, u ye Yesu ɲini ka kuma
ɲɔgɔn fɛ ko: «Aw b'a miiri cogo di ko a tɛna na seli la?»
57 Sarakalasebaaw kuntigiw ni Farisiɛnw bɛɛ tun ye ci fɔ
ko ni mɔgɔ dɔ y'a dɔn a bɛ yɔrɔ min na, o ka o fɔ, walisa u
k'a minɛ.

SABABU 12NAN

1 O kɔ, tile wɔɔrɔ ka kɔn Tɛmɛnkan seli ɲɛ, Yesu taara
Bɛtani, Lazarɛ tun bɛ yɔrɔ min na, a ye min lakunun ka bɔ
suw cɛma.
2 U ye dumuni kɛ a ye yen. Marte tun bɛ baara kɛ, nka
Lazarɛ tun ye olu dɔ ye tabali la.
3 Mariyama ye tulu tulu kilo kelen ta, a sɔngɔ tun ka gɛlɛn
kosɛbɛ, ka Yesu senw tulu kɛ ka a senw ko ni a kunsigi ye.
4 A ka kalanden dɔ y'a fɔ Simɔn denkɛ Juda Iskariyɔti.
5 Mun na o tulu ma feere warijɛ kɛmɛ saba la ka di
faantanw ma?
6 A y'o fɔ, a ma fɔ ko a b'a janto faantanw na. Nka,
katuguni a tun ye son ye, bɔrɔ tun b'a bolo, a tun bɛ fɛn min
don a kɔnɔ, a tun bɛ o ta.
7 Yesu y'a fɔ a ye ko: «A ka a to, a ye nin mara ne su don
don na.»
8 Faantanw bɛ aw fɛ tuma bɛɛ. Nka ne tɛ aw fɛ tuma bɛɛ.»

9 Yahutu caman y'a dɔn ko Yesu bɛ yen, nka u nana Yesu dɔrɔn kosɔn, nka u nana Lazarɛ fana ye, a ye min lakunun ka bɔ suw cɛma.
10 Nka sarakalasebaaw kuntigiw ye ladili kɛ walisa ka Lazarɛ fana faga.
11 A kosɔn Yahutu caman taara ka da Yesu la.
12 O dugusagwɛ, mɔgɔ caman nana seli la, u y'a mɛn ko Yesu bɛ na Jerusalɛm.
13 U ye jirisunw bolow ta ka taa a kunbɛn ka pɛrɛn ko: «Ozana: Israɛl masakɛ min bɛ na Matigi tɔgɔ la, o ye dubaden ye.»
14 Yesu ye faliden dɔ sɔrɔ minkɛ, a y'i sigi a kan. i ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na .
15 Siyɔn denmuso, i kana siran.
16 A ka kalandenw ma o kow faamu fɔlɔ, nka Yesu nɔɔrɔ bɔra tuma min na, u hakili jiginna ko nin kow sɛbɛnna a ko la, ko u ye nin kow kɛ a la.
17 Jama minnu tun bɛ a fɛ tuma min na a ye Lazarɛ wele ka bɔ a kaburu kɔnɔ k'a lakunun ka bɔ suw cɛma, olu ye seereya kɛ.
18 O de y'a to jama fana y'a kunbɛn, k'a masɔrɔ u y'a mɛn ko a ye o kabako kɛ.
19 Farisiɛnw y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Aw ma se sɔrɔ foyi la wa? A filɛ, diɲɛ tɛmɛna a nɔfɛ.»
20 Gɛrɛki dɔw tun bɛ u cɛma minnu nana bato kɛ seli la.
21 U taara Galile jamana na, Filipe fɛ, min tun bɛ bɔ Bɛtisayida la, k'a fɔ a ye ko: «Matigi, an b'a fɛ ka Yesu ye.»
22 Filipe nana o fɔ Andre ye.
23 Yesu y'u jaabi ko: « Waati sera, mɔgɔ Denkɛ ka bonya.»
24 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko ni malo suman ma bin duguma ka sa, a bɛ to a kelen na.
25 Min b'a ni kanu, o na bɔnɛ a la. Min bɛ a ka ɲenamaya koniya nin diɲɛ kɔnɔ, o na o mara ɲenamaya banbali la.
26 Ni mɔgɔ dɔ bɛ baara kɛ ne ye, o ka tugu ne kɔ. Ne bɛ yɔrɔ min na, ne ka baaraden na kɛ yen.
27 Sisan, ne ni jɔrɔlen don. Ne na mun fɔ?» Fa, ne kisi nin waati la, nka ne nana nin waati in de kosɔn.
28 Fa, i tɔgɔ bonya. O kɔ, kumakan dɔ bɔra sankolo la ko: «Ne ye nɔɔrɔ da a kan, ne na nɔɔrɔ da a kan ko kura.»
29 Jama minnu tun jɔlen bɛ yen k'o mɛn, olu y'a fɔ ko sanpɛrɛn bɛ.
30 Yesu y'a jaabi ko: « Nin kumakan ma bɔ ne de kosɔn, nka aw de kosɔn.»
31 Nin diɲɛ kiritigɛ ye sisan, sisan diɲɛ kuntigi na gɛn ka bɔ kɛnɛma.
32 Ni ne kɔrɔtara ka bɔ dugukolo kan, ne na mɔgɔw bɛɛ sama ka na ne fɛ.
33 A y'o fɔ k'a jira ko a ka kan ka sa saya cogo min na.
34 Jama y'a jaabi ko: «An y'a mɛn sariya la ko Krisita bɛ to badaa-badaa. Nin Mɔgɔ Denkɛ ye jɔn ye?
35 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Waati dɔɔnin dɔrɔn yeelen bɛ aw fɛ.» Aw ka taama ka yeelen sɔrɔ, walisa dibi kana don aw kan, katuguni min bɛ taama dibi la, o t'a dɔn a bɛ taa yɔrɔ min na.
36 K'a sɔrɔ yeelen bɛ aw bolo, aw ka da yeelen la, walisa aw ka kɛ yeelen denw ye. Yesu ye o kow fɔ, a taara ka a yɛrɛ dogo u la.
37 Nka hali ni Yesu tun ye kabako caman kɛ u ɲɛ na, u ma da a la.
38 Walisa kira Esayi ka kuma ka dafa, a ye min fɔ ko: «Matigi, jɔn dara an ka kibaruya la?» Matigi bolo jirala jɔni de la?
39 O de y'a to u ma se ka da a la, katuguni Esayi ye o fɔ ko kura.
40 A ye u ɲɛw fiyen, ka u dusukunw gɛlɛya. walisa u kana yeli kɛ ni u ɲɛw ye, wa u kana faamuyali kɛ ni u dusukunw ye, ka yɛlɛma, ne ka u kɛnɛya.»
41 Esayi ye o kow fɔ tuma min na, a ye a nɔɔrɔ ye tuma min na, a kumana a ko la.
42 O bɛɛ n'a ta, kuntigiw cɛma, mɔgɔ caman dara Yesu la. Farisiɛnw kosɔn, u ma sɔn a ma, walisa u kana gɛn ka bɔ Alabatoso kɔnɔ.
43 Mɔgɔw ka tanuli tun ka di u ye ka tɛmɛ Elohim tanuli kan.
44 Yesu pɛrɛnna k'a fɔ ko: « Mɔgɔ min dara ne la, o tɛ da ne la, nka ne cibaa de la.»
45 Min bɛ ne ye, o bɛ ne cibaa ye.
46 Ne nana yeelen ye diɲɛ kɔnɔ, walisa mɔgɔ o mɔgɔ dara ne la, o kana to dibi la.
47 Ni mɔgɔ dɔ ye ne ka kuma lamɛn, ni a ma da a la, ne tɛ kiri tigɛ a kan, katuguni ne ma na ka kiri tigɛ diɲɛ kan, nka ne nana diɲɛ kisi.
48 Min bɛ ban ne la, k'a sɔrɔ a ma ne ka kumaw minɛ, o tigi bɛ kiri tigɛ a kan.
49 Ne ma kuma ne yɛrɛ kan. Nka ne Fa min ye ne ci, a ye ci di ne ma, ne ka kan ka min fɔ, ani ne ka kan ka min fɔ.
50 Ne b'a dɔn ko a ka ci fɔlen ye ɲenamaya banbali ye.

SABABU 13NAN

1 Sani Tɛmɛnkan seli ka se, Yesu y'a dɔn ko a ka waati sera ka bɔ nin diɲɛ la ka taa a Fa fɛ.
2 Sufɛdumuni bannen kɔ, Sitanɛ ye Simɔn denkɛ Juda Iskariɔti dusukun don walisa k'a janfa.
3 Yesu y'a dɔn ko Fa Ala ye fɛn bɛɛ di a ma, ko a bɔra Elohim la ka taa Elohim fɛ.
4 A wulila ka bɔ sufɛdumuni na ka a ka finiw bila kɛrɛfɛ. A ye bɔrɔ dɔ ta ka a cɛsirilan siri.
5 O kɔ, a ye ji bɔn bɔgɔdaga dɔ kɔnɔ, ka kalandenw senw ko ka u ko ni finimugu ye, a sirilen bɛ min na.
6 O kɔ, a sera Simɔn Piɛrɛ ma.
7 Yesu y'a jaabi ko: « Ne bɛ min kɛ, i tɛ o dɔn sisan. Nka i na o dɔn kɔfɛ.»
8 Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «I kana ne senw ko abada.» Yesu y'a jaabi ko: « Ni ne ma i ko, i ni ne tɛ.»
9 Simɔn Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Matigi, ne senw dɔrɔn tɛ, nka ne bolow ni ne kunkolo fana.»
10 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Mɔgɔ min kolen don, o mago tɛ a senw ko dɔrɔn, nka a saniyalen don fɛn bɛɛ la.
11 A tun b'a dɔn mɔgɔ min ka kan ka a janfa. O de kosɔn a y'a fɔ ko: «Aw bɛɛ saniyalen tɛ.»
12 A ye u senw ko ka a ka finiw ta ka sigi, a y'a fɔ u ye ko: « Ne ye min kɛ aw la, aw b'o dɔn wa?
13 Aw bɛ ne wele Karamɔgɔ ni Matigi. katuguni ne fana bɛ ten.»
14 Ni ne, aw Matigi, aw ka Karamɔgɔ, ne ye aw senw ko. Aw fana ka kan ka ɲɔgɔn senw ko.»
15 Ne ye misali di aw ma walisa aw ka kɛ i ko ne ye aw kɛ cogo min na.

16 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko jɔnkɛ man bon ni a makɛ
ye. Mɔgɔ min cilen don, o fana kana bonya ka tɛmɛ a cibaa
kan.»
17 Ni aw bɛ o kow dɔn, ni aw bɛ o kow kɛ, aw ye
dubadenw ye.
18 Ne tɛ kuma aw bɛɛ ko la.
19 Ne b'a fɔ aw ye sani a ka na, walisa ni o kɛra tuma min
na, aw ka da a la ko ne de don.
20 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko ne bɛ mɔgɔ o mɔgɔ minɛ, o bɛ
ne minɛ. Min bɛ ne minɛ, o bɛ ne cibaa minɛ.»
21 Yesu y'o fɔ tuma min na, a hakili ɲagamina, a ye
seereya kɛ k'a fɔ ko: «Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko aw dɔ na
ne don.»
22 A bɛ kuma mɔgɔ min kan, kalandenw ye ɲɔgɔn filɛ.
23 Yesu ka kalanden dɔ tun dalen bɛ Yesu disi la.
24 Simɔn Piɛrɛ y'a bolo kɛ a ye ko a ka kuma mɔgɔ min ko
la, a ka o ɲininka.
25 Yesu y'a da Yesu disi kan k'a fɔ a ye ko: «Matigi, jɔn
don?»
26 Yesu y'a jaabi ko: «Ne na dumunifɛn di min ma, o de
don.» A y'a su ji la tuma min na, a y'o di Simɔn denkɛ Juda
Iskariɔti ma.
27 Dumuni dun kɔfɛ, Sitanɛ donna a kɔnɔ. Yesu y'a fɔ a ye
ko: « I b'a kɛ, i ka teliya ka o kɛ.»
28 Mɔgɔ si tun t'a dɔn a ye nin kuma fɔ a ye kun min na.
29 U dɔw y'a miiri k'a masɔrɔ bɔrɔ tun bɛ Juda bolo, ko
Yesu y'a fɔ a ye ko: «An mago bɛ fɛn minnu na seli kama, i
ka olu san. walima, ko a ka fɛn dɔ di faantanw ma.
30 O kɔ, Yesu ye sogo ta ka bɔ o yɔrɔnin bɛɛ.
31 O de y'a to Yesu bɔra tuma min na, Yesu y'a fɔ ko: «
Sisan, nɔɔrɔ bɛ Mɔgɔ Denkɛ kan.
32 Ni Elohim bonyalen don ale fɛ, Elohim na nɔɔrɔ da a
kan a yɛrɛ la, ka nɔɔrɔ da a kan o yɔrɔnin bɛɛ.
33 Denmisɛnw, hali dɔɔnin ne bɛ aw fɛ. Aw na ne ɲini. o
de kosɔn sisan ne b'a fɔ aw ye.»
34 Ne bɛ ci kura di aw ma ko aw ka ɲɔgɔn kanu. I ko ne ye
aw kanu cogo min na, aw fana ka ɲɔgɔn kanu.»
35 Mɔgɔw bɛɛ na a dɔn o de fɛ ko aw ye ne ka kalandenw
ye, ni aw bɛ ɲɔgɔn kanu.
36 Simɔn Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Matigi, i bɛ taa min?» Yesu
y'a jaabi ko: « Ne bɛ taa yɔrɔ min na, i tɛ se ka tugu ne kɔ
sisan. Nka i na tugu ne kɔ o kɔfɛ.»
37 Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Matigi, mun na ne tɛ se ka tugu i
kɔ sisan?» Ne na ne ni di i kosɔn.»
38 Yesu y'a jaabi ko: « I b'a fɛ ka i ni di ne kosɔn wa?»
Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ i ye ko: Ntori tɛna kasi fo i ka ban ne
la siɲɛ saba.

SABABU 14NAN

1 Aw kana jɔrɔ, aw dalen bɛ Ala la, aw dalen bɛ ne fana na.
2 So caman bɛ ne Fa ka so kɔnɔ, ni o tun tɛ ten, ne tun na o
fɔ aw ye. Ne bɛ taa yɔrɔ dɔ labɛn aw ye.
3 Ni ne taara yɔrɔ labɛn aw ye, ne bɛ segin ka na aw minɛ
ne yɛrɛ fɛ. Ne bɛ yɔrɔ min na, aw fana ka kɛ yen.»
4 Ne bɛ taa yɔrɔ min na, aw bɛ o dɔn.
5 Toma y'a fɔ a ye ko: «Matigi, an t'a dɔn i bɛ taa yɔrɔ min
na. ani an bɛ se ka sira dɔn cogo di?
6 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ne de ye sira ni tiɲɛ ni ɲɛnamaya
ye.
7 Ni aw tun ye ne dɔn, aw tun na ne Fa fana dɔn.
8 Filipe y'a fɔ a ye ko: «Matigi, i Fa jira an na.
9 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Filipe, yala ne bɛ i fɛ kabini tuma
jan, i ma ne dɔn wa? min ye ne ye, o ye ne Fa ye. I b'a fɔ
cogo di ko: I ka Fa jira an na?
10 I dalen t'a la ko ne bɛ ne Fa la, ko ne Fa bɛ ne la wa? ne
bɛ kuma minnu fɔ aw ye, ne tɛ olu fɔ ne yɛrɛ de la, nka Fa
min sigilen bɛ ne kɔnɔ, o de bɛ kɛwalew kɛ.
11 Aw ka da ne la ko ne bɛ ne Fa la, ko ne Fa bɛ ne la.
12 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ min dara ne la, ne
bɛ baara minnu kɛ, a na olu fana kɛ. A na kɛwalew kɛ
minnu ka bon ni ninnu ye. katuguni ne bɛ taa ne Fa fɛ.»
13 Aw mana fɛn o fɛn deli ne tɔgɔ la, ne na o kɛ, walisa ne
Fa ka nɔɔrɔ sɔrɔ Denkɛ barika la.
14 Ni aw ye fɛn dɔ deli ne tɔgɔ la, ne na o kɛ.
15 Ni aw bɛ ne kanu, aw ka ne ka ci fɔlenw mara.
16 Ne na Fa Ala deli, a na dususalobaga wɛrɛ di aw ma,
walisa a ka to aw fɛ badaa.
17 Tiɲɛ Ni yɛrɛ. Diɲɛ tɛ se ka min minɛ, katuguni a tɛ a ye,
a tɛ a dɔn. katuguni a sigilen bɛ aw fɛ, a na kɛ aw kɔnɔ.»
18 Ne tɛna aw to dususalo la, ne na na aw fɛ.
19 Dɔɔni, diɲɛ tɛ ne ye tun. Nka aw bɛ ne ye, katuguni ne
ɲɛnama don, aw fana na ɲɛnamaya.»
20 O don na, aw na a dɔn ko ne bɛ ne Fa la, ko aw bɛ ne la,
ko ne bɛ aw la.
21 Min bɛ ne ka ci fɔlenw mara ka u mara, o de bɛ ne kanu.
22 Isikariyɔti ma Juda y'a fɔ a ye ko: «Matigi, i na i yɛrɛ
jira an na cogo di, k'a sɔrɔ i ma i yɛrɛ jira diɲɛ la?»
23 Yesu y'a jaabi ko: « Ni mɔgɔ dɔ bɛ ne kanu, o na ne ka
kumaw labato.
24 Min tɛ ne kanu, o tɛ ne ka kumaw labato.
25 Ne ye nin kow fɔ aw ye, k'a sɔrɔ ne tun bɛ aw fɛ hali bi.
26 Nka Dususalotigi min ye Ni Senu ye, Fa Ala na min ci
ne tɔgɔ la, a na aw kalan fɛn bɛɛ la, ka fɛn bɛɛ hakili jigin
aw la, ne ye fɛn o fɛn fɔ aw ye.
27 Ne bɛ hɛrɛ to aw bolo, ne bɛ ne ka hɛrɛ di aw ma. Aw
dusukun kana jɔrɔ, aw kana siran.
28 Ne y'a fɔ aw ye cogo min na, aw y'o mɛn ko: «Ne bɛ taa
ka segin aw ma.» Ni aw tun ye ne kanu, aw tun na ɲagali,
katuguni ne y'a fɔ ko ne bɛ taa ne Fa fɛ, katuguni ne Fa ka
bon ni ne ye.
29 Sisan ne y'a fɔ aw ye sani o ka kɛ, walisa ni o kɛra, aw
ka da a la.
30 Nin kɔfɛ, ne tɛna kuma caman fɔ aw fɛ, katuguni diɲɛ
kuntigi bɛ na, foyi tɛ ne la.
31 Nka walisa diɲɛ ka a dɔn ko ne Fa kanu. Ne Fa ye ci fɔ
ne ye cogo min na, ne fana bɛ o cogo la. Wuli, an ka taa
yan.

SABABU 15NAN

1 Ne ye ɛrɛzɛnsun sɛbɛ ye, ne Fa ye sɛnɛkɛla ye.
2 Bolo o bolo min bɛ ne kɔnɔ, o bolo tɛ den, a bɛ o bɔ yen,
bolo o bolo bɛ den, a b'o saniya walisa ka den caman bɔ.
3 Ne ye kuma min fɔ aw ye, aw saniyalen don sisan.
4 Aw ka to ne la, ne fana ka to aw la. I ko bolo tɛ se ka den
a yɛrɛ la cogo min na, ni a tora rezɛnsun na. aw si tɛ se ka
kɛ tun, ni aw tora ne la.»
5 Ne ye ɛrɛzɛnsun ye, aw ye bolow ye.
6 Ni mɔgɔ ma to ne kɔnɔ, a bɛ fili i ko jiribolo ka ja.
Mɔgɔw bɛ u lajɛ ka u fili tasuma la, u bɛ jeni.
7 Ni aw tora ne la, ni ne ka kuma tora aw la, aw na min
ɲini aw fɛ, o na kɛ aw ye.

8 Ne Fa bonyalen don nin de la, ko aw bɛ den caman kɛ. Aw na kɛ ne ka kalandenw ye ten.»
9 Ne Fa ye ne kanu cogo min na, ne fana ye aw kanu ten.
10 Ni aw bɛ ne ka ci fɔlenw mara, aw na to ne ka kanuya la. I ko ne ye ne Fa ka ci fɔlenw mara cogo min na, ka to a ka kanuya la.
11 Ne ye nin kow fɔ aw ye, walisa ne ka ɲagali ka to aw kɔnɔ, aw ka nisɔndiya ka dafa.
12 Ne ka ci fɔlen filɛ nin ye: Aw ka ɲɔgɔn kanu i ko ne y'aw kanu cogo min na.
13 Kanuya min ka bon ni nin ye, mɔgɔ si t'a ni di a teriw kosɔn.
14 Aw ye ne teriw ye, ni aw ye ne ka ci fɔ aw ye.
15 Kabini sisan ne tɛ aw wele jɔnw. Katuguni jɔnkɛ tɛ a makɛ ka ko kɛlenw dɔn, nka ne ye aw wele teriw. Ne ye fɛn minnu mɛn ne Fa ko la, ne ye olu bɛɛ ladɔnniya aw la.
16 Aw ma ne ɲenatɔmɔ, nka ne ye aw ɲenatɔmɔ, ka aw sigi, ka taa den kɛ, ka aw den ka to, walisa aw mana fɛn o fɛn ɲini ne Fa fɛ ne tɔgɔ la, a k'o di aw ma .
17 Ne bɛ nin ko fɔ aw ye ko aw ka ɲɔgɔn kanu.
18 Ni diɲɛ bɛ aw koniya, aw b'a dɔn ko a ye ne koniya sani a ka aw kɔniya.
19 Ni aw tun ye diɲɛ mɔgɔw ye, diɲɛ tun na a yɛrɛ ta kanu.
20 Ne ye kuma min fɔ aw ye, aw hakili ka to o la ko: «Jɔnden man bon ni a makɛ ye.» Ni u ye ne tɔɔrɔ, u na aw fana tɔɔrɔ. ni u ye ne ka kuma labato, u na aw ta fana mara.»
21 Nka u na nin kow bɛɛ kɛ aw la ne tɔgɔ kosɔn, katuguni u tɛ ne cibaa dɔn.
22 Ni ne tun ma na ka kuma u fɛ, jurumu tun tɛna kɛ u fɛ.
23 Min bɛ ne koniya, o bɛ ne Fa fana koniya.
24 Mɔgɔ wɛrɛ ma kɛwale minnu kɛ, ni ne tun ma o kɛ u cɛma, jurumu tun tɛna kɛ u la.
25 Nka o kɛra walisa kuma min sɛbɛnnen bɛ u ka sariya kɔnɔ, o ka dafa ko: «U ye ne koniya kun tɛ.»
26 Nka ni dususalobaga nana, ne bɛna min ci aw ma ka bɔ Fa la, o ye tiɲɛ Ni ye, o min bɛ bɔ ne Fa la, a na seereya kɛ ne ko la.
27 Aw fana na seereya kɛ, katuguni aw bɛ ne fɛ kabini fɔlɔfɔlɔ.

SABABU 16NAN

1 Ne ye nin kow fɔ aw ye walisa aw kana aw ɲenasisi.
2 U na aw gɛn ka bɔ Alabatosow kɔnɔ.
3 U na nin kow kɛ aw la, katuguni u ma ne Fa dɔn.
4 Nka ne ye nin kow fɔ aw ye, walisa a waati sera tuma min na, aw hakili ka to a la ko ne ye o ko fɔ aw ye. Ne ma o kow fɔ aw ye fɔlɔ, katuguni ne tun bɛ aw fɛ.
5 Nka sisan ne bɛ taa ne cibaa fɛ. Aw si tɛ ne ɲininka ko: «I bɛ taa min?»
6 Nka ne ye nin kumaw fɔ aw ye, dusukasi ye aw dusukun fa.
7 O bɛɛ n'a ta, ne bɛ tiɲɛ fɔ aw ye. A ka ɲi aw ma ne ka taa, katuguni ni ne ma taa, Dususalobaga tɛna na aw ma. Nka ni ne taara, ne na a ci aw ma.»
8 A nana tuma min na, a na diɲɛ kɔrɔfɔ jurumu ni tilennenya ni kiri ko la.
9 Jurumu ko la, katuguni u dalen tɛ ne la.
10 Tilennenya ko la, katuguni ne bɛ taa ne Fa fɛ, aw tɛ ne ye tun.
11 Kiiri ko don, katuguni kiri bɛ tigɛ nin diɲɛ kuntigi kan.
12 Fɛn caman bɛ ne fɛ ka fɔ aw ye, nka aw tɛ se ka o muɲu sisan.
13 Nka ni tiɲɛ Ni nana, a na aw bilasira tiɲɛ bɛɛ la, katuguni a tɛna kuma a yɛrɛ la. Nka a mana fɛn o fɛn mɛn, a na o fɔ.
14 A na nɔɔrɔ da ne kan, katuguni a na ne ta sɔrɔ ka o jira aw la.
15 Fa Ala bɛ fɛn minnu bɛɛ la, olu bɛɛ ye ne ta ye.
16 Dɔɔni, aw tɛna ne ye.
17 A ka kalanden dɔw y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «A ye mun fɔ an ye ko: «Waati dɔɔnin dɔrɔn, aw tɛna ne ye.» Fa?
18 U y'a ɲininka ko: «A bɛ mun fɔ ko: «Waati dɔɔnin?» a bɛ min fɔ, an tɛ se k'o fɔ.
19 Yesu y'a dɔn ko u b'a fɛ ka a ɲininka, a y'a fɔ u ye ko: « Aw bɛ ɲininkali kɛ aw ni ɲɔgɔn cɛ ne ye min fɔ ko: «Waati dɔɔnin dɔrɔn, aw tɛna ne ye.» ?
20 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko aw na kasi ka kasi, nka diɲɛ na nisɔndiya.
21 Muso kɔnɔmaya bɛ dusukasi la, katuguni a waati sera.
22 O de kosɔn, dusukasi bɛ aw la sisan, nka ne na aw ye ko kura, aw dusukun na nisɔndiya, mɔgɔ si tɛna aw ka ɲagali bɔ aw la.»
23 O don na, aw tɛna foyi ɲini ne fɛ. Tiɲɛ tiɲɛ la, ne b'a fɔ aw ye ko aw mana fɛn o fɛn ɲini ne Fa fɛ ne tɔgɔ la, a na o di aw ma.
24 Aw ma foyi deli ne tɔgɔ la fo ka na se bi ma.
25 Ne ye nin kow fɔ aw ye ntalenw na, nka waati bɛ na, ne tɛna kuma aw fɛ tun ntalenw na, nka ne na ne Fa ko fɔ aw ye k'a jɛya.
26 O don na, aw na delili kɛ ne tɔgɔ la, nka ne t'a fɔ aw ye ko ne na Fa Ala deli aw kosɔn.
27 Fa Ala yɛrɛ b'aw kanu, katuguni aw ye ne kanu, ka da a la ko ne bɔra Elohim la.
28 Ne bɔra ne Fa la ka na diɲɛ la.
29 A ka kalandenw y'a fɔ a ye ko: «Sisan, i bɛ kuma jɛlen fɔ, nka i tɛ ntalen si fɔ.»
30 An dalen b'a la sisan ko i bɛ fɛn bɛɛ dɔn, nka a mago t'a la ko mɔgɔ si ka i ɲininka.
31 Yesu y'u jaabi ko: « Aw dalen b'a la sisan wa?
32 A filɛ, waati bɛ na, ɔwɔ, sera sisan, aw kelen-kelen bɛɛ na jɛnsɛn ka taa u yɛrɛ ta la, ka ne to yen, nka ne kelen tɛ, katuguni ne Fa bɛ ne fɛ.
33 Ne ye nin kow fɔ aw ye walisa aw ka hɛrɛ sɔrɔ ne fɛ. Aw na tɔɔrɔ sɔrɔ diɲɛ kɔnɔ. Ne ye se sɔrɔ diɲɛ kan.

SABABU 17NAN

1 Yesu y'o kumaw fɔ k'a ɲɛ kɔrɔta sankolo la k'a fɔ ko: « Ne Fa, waati sera. I Denkɛ bonya, walisa i Denkɛ fana ka nɔɔrɔ da i kan.
2 I ye fanga di a ma farisogo bɛɛ kan cogo min na, walisa a ka ɲenamaya banbali di mɔgɔ minnu ma, i ye minnu di a ma.
3 Ɲenamaya banbali de filɛ nin ye, walisa u ka i dɔn, i ye Elohim lakika kelenpe ye, ani i ye Yesu Krisita min ci.
4 Ne ye nɔɔrɔ da i kan dugukolo kan.
5 Sisan, ne Fa, nɔɔrɔ min tun bɛ ne fɛ sani diɲɛ ka kɛ, i ka ne bonya ni i yɛrɛ ye.
6 I ye mɔgɔ minnu di ne ma ka bɔ diɲɛ kɔnɔ, ne y'i tɔgɔ jira olu la. U ye i ka kuma labato.»
7 U y'a dɔn sisan ko i ye fɛn o fɛn di ne ma, o bɛɛ bɔra e de la.

8 I ye kuma minnu fɔ ne ye, ne ye olu di u ma. U y'u minɛ, u y'a dɔn tiɲɛ na ko ne bɔra i la, u dalen b'a la ko i de ye ne ci.»
9 Ne bɛ delili kɛ u ye. sabu u ye e ta ye.»
10 Ne ta bɛɛ ye e ta ye, e ta ye ne ta ye. Ne bɛ nɔɔrɔ sɔrɔ olu de kosɔn.»
11 Sisan, ne tɛ diɲɛ kɔnɔ tun, nka ninnu bɛ diɲɛ kɔnɔ, ne bɛ na i fɛ. Fa senuma, i ye minnu di ne ma, olu mara i tɔgɔ la, walisa u ka kɛ kelen ye i ko anw.
12 Ka ne to u fɛ diɲɛ kɔnɔ, ne ye u mara i tɔgɔ la. walisa Kitabu ka dafa.
13 Sisan ne bɛ na i fɛ. Ne bɛ nin kow fɔ diɲɛ kɔnɔ, walisa ne ka nisɔndiya ka dafa u yɛrɛ la.
14 Ne ye i ka kuma fɔ u ye. Diɲɛ y'u koniya, katuguni u tɛ diɲɛ ta ye, i ko ne fana tɛ diɲɛ ta ye cogo min na.
15 Ne t'a deli ko i k'u bɔ diɲɛ kɔnɔ, nka i k'u tanga kojugu ma.
16 U tɛ diɲɛ ta ye, i ko ne fana tɛ diɲɛ ta ye cogo min na.
17 I ka u saniya i ka tiɲɛ barika la, i ka kuma ye tiɲɛ ye.
18 I ye ne ci diɲɛ la cogo min na, ne fana ye u ci diɲɛ la ten.
19 Ne bɛ ne yɛrɛ saniya u kosɔn, walisa u fana ka saniya tiɲɛ barika la.
20 Ne tɛ delili kɛ ninnu dɔrɔn de kosɔn, nka minnu na da ne la u ka kuma barika la fana.
21 Walisa u bɛɛ ka kɛ kelen ye. I ko e, ne Fa, i bɛ ne la cogo min na, ne fana bɛ i kɔnɔ cogo min na, walisa u fana ka kɛ kelen ye an kɔnɔ.
22 I ye nɔɔrɔ min di ne ma, ne ye o di u ma. walisa u ka kɛ kelen ye i ko anw ye kelen ye cogo min na.
23 Ne bɛ u la, e fana bɛ ne la, walisa u ka dafa kelen ye. walisa diɲɛ ka a dɔn ko i ye ne ci ka u kanu i ko i ye ne kanu cogo min na.»
24 Ne Fa, i ye minnu di ne ma, olu fana ka kɛ ne fɛ ne bɛ yɔrɔ min na. I ye ne nɔɔrɔ min di ne ma, u ka o ye, katuguni i ye ne kanu sani diɲɛ ka daminɛ.
25 E Fa tilennen, diɲɛ ma i dɔn, nka ne ye i dɔn, ninnu y'a dɔn ko i ye ne ci.
26 Ne ye i tɔgɔ fɔ u ye, ne na o fɔ, walisa i ye ne kanu ni kanuya min ye, o ka kɛ olu la, ne fana ka kɛ olu la.

SABABU 18NAN

1 Yesu ye o kumaw fɔ tuma min na, a taara ni a ka kalandenw ye Sedɔn baji kan, nakɔ dɔ tun bɛ yɔrɔ min na, a ni a ka kalandenw donna o kɔnɔ.
2 Juda min y'a don bolo la, o fana tun bɛ o yɔrɔ dɔn, katuguni Yesu tun bɛ to ka taa yen n'a ka kalandenw ye.
3 Juda ye cɛdenw ni kuntigiw ka kuluba sɔrɔ sarakalasebaaw kuntigiw ni Farisiɛnw fɛ.
4 Yesu ye ko minnu ka kan ka kɛ a kan, a y'o bɛɛ dɔn, a taara k'u ɲininka ko: « Aw bɛ jɔn ɲini?»
5 U y'a jaabi ko: «Yesu Nazarɛtika.» Yesu y'a fɔ u ye ko: «Ne de don.» Juda min y'a janfa, o fana jɔlen tora u fɛ.
6 A y'a fɔ u ye dɔrɔn ko: «Ne de don, u kɔseginna ka bin duguma.»
7 A y'u ɲininka ko kura ko: «Aw bɛ jɔn ɲini?» U ko: «Yesu Nazarɛti.»
8 Yesu y'a jaabi ko: « Ne y'a fɔ aw ye ko ne de don.
9 A ye kuma min fɔ ko: « I ye minnu di ne ma, ne ma bɔnɛ u si la, o ka dafa.»
10 Simɔn Piɛrɛ tun bɛ ni npan ye, o y'a bɔ ka sarakalasebaa kuntigi ka jɔnkɛ bugɔ k'a kininbolo tulo tigɛ. O baaraden tɔgɔ tun ye Malkɔsi ye.
11 Yesu y'a fɔ Piɛrɛ ye ko: « I ka npan don bɔgɔdaga kɔnɔ.
12 O kɔ, sɔrɔdasikulu ni Yahutuw ka sɔrɔdasi kuntigi ni kuntigiw ye Yesu minɛ k'a siri.
13 U y'a bila ka taa Ana fɔlɔ. Katuguni ale tun ye Kayifa facɛ ye, o min tun ye sarakalasebaa kuntigi ye o san kelen na.
14 Kaifa ye Yahutuw laadi ko a ka ɲi mɔgɔ kelen ka sa jama kosɔn.
15 Simɔn Piɛrɛ tugura Yesu nɔfɛ, ani kalanden wɛrɛ fana.
16 Nka Piɛrɛ jɔlen tora da la kɛnɛma. O kalanden tɔ kelen min tun dɔnna sarakalasebaaw kuntigi fɛ, o bɔra ka kuma da kɔrɔsibaga fɛ ka Piɛrɛ lase.
17 Npogotigi min tun bɛ da kɔlɔsi, o y'a fɔ Piɛrɛ ye ko: «E fana tɛ nin cɛ ka kalanden dɔ ye wa?» A ko: «Ne tɛ.»
18 Baarakɛlaw ni kuntigiw jɔlen tora yen. Katuguni nɛnɛ tun don, u y'u yɛrɛ sumaya.
19 Sarakalasebaa kuntigi ye Yesu ɲininka a ka kalandenw ni a ka kalan ko la.
20 Yesu y'a jaabi ko: « Ne y'a fɔ diɲɛ ye k'a jɛya. Ne tun bɛ mɔgɔw kalan tuma bɛɛ Alabatoso kɔnɔ ani Alabatosoba kɔnɔ, Yahutuw bɛ taa yɔrɔ min na tuma bɛɛ. Ne ma foyi fɔ gundo la.»
21 Mun na i bɛ ne ɲininka? Ne ye min fɔ u ye, aw ye ne lamɛnbagaw ɲininka.
22 O kuma fɔlen kɔ, sɔrɔdasi kuntigi dɔ ye Yesu gosi ni a bolokɔnincinin ye k'a fɔ ko: «I bɛ sarakalasebaa kuntigi jaabi ten wa?»
23 Yesu y'a jaabi ko: « Ni ne ye kuma jugu fɔ, i ka kojugu seereya kɛ.
24 Anasi tun ye a sirilen bila ka taa sarakalasebaaw kuntigi Kayifa fɛ.
25 Simɔn Piɛrɛ jɔlen tora ka a yɛrɛ sumaya. U y'a fɔ a ye ko: «I fana tɛ a ka kalanden dɔ ye wa?» A banna o la, k'a fɔ ko: «Ne tɛ.»
26 Sarakalasebaa kuntigi ka baaraden dɔ tun ye a somɔgɔ ye Piɛrɛ ye min tulo tigɛ, o y'a fɔ ko: «Ne ma i ye nakɔ kɔnɔ a fɛ wa?»
27 Piɛrɛ y'a sɔsɔ ko kura.
28 O kɔ, u taara ni Yesu ye ka bɔ Kayafa ka taa kiritigɛso la. U yɛrɛw ma don kiritigɛso kɔnɔ, walisa u kana nɔgɔ. Nka u ka Tɛmɛnkan seli dun.»
29 Pilate bɔra ka taa u fɛ k'a ɲininka ko: «Aw bɛ jalaki jumɛn lase nin cɛ ma?»
30 U y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: «Ni a tun tɛ kojugukɛla ye, an tun tɛna a don i bolo.»
31 Pilate y'a fɔ u ye ko: «Aw ka a minɛ ka kiri tigɛ a kan ka kɛɲɛ ni aw ka sariya ye.» Yahutuw y'a fɔ a ye ko: «A man ɲi an ka mɔgɔ si faga.
32 Yesu ka kuma min fɔra k'a jira ko a bɛna sa saya cogo min na, o ka dafa.
33 Pilate donna kiritigɛso kɔnɔ ko kura ka Yesu wele k'a fɔ a ye ko: «E ye Yahutuw ka masakɛ ye wa?»
34 Yesu y'a jaabi ko: « I bɛ nin kuma fɔ i yɛrɛ de la wa, wala mɔgɔ wɛrɛw y'o fɔ i ye ne ko la wa?»
35 Pilate y'a jaabi ko: «Ne ye Yahutu ye wa?» I yɛrɛ ka siya ni sarakalasebaaw kuntigiw ye i don ne bolo.
36 Yesu y'a jaabi ko: « Ne ka masaya tɛ nin diɲɛ ta ye.
37 Pilate y'a fɔ a ye ko: «O tuma na fɛ, i ye masakɛ ye wa?» Yesu y'a jaabi ko: «I b'a fɔ ko ne ye masakɛ ye.» O

de kosɔn ne bangera, o de kosɔn ne nana diɲɛ kɔnɔ, walisa ne ka tiɲɛ seereya kɛ. Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ tiɲɛ na, o bɛ ne kan lamɛn.
38 Pilate y'a fɔ a ye ko: «Tiɲɛ ye mun ye?» A y'o fɔ tuma min na, a taara Yahutuw fɛ, k'a fɔ u ye ko: «Ne tɛ jalaki si sɔrɔ a la.»
39 Aw ka laadalakow ye ko ne ka mɔgɔ kelen bila aw ye Tɛmɛnkan seli waati la.
40 U bɛɛ pɛrɛnna ko: «Nin cɛ tɛ, fɔ Barabasi.» Barabasi tun ye binkannikɛla ye.

SABABU 19NAN

1 Pilate ye Yesu minɛ k'a bugɔ.
2 Sɔrɔdasiw ye masafugulan dɔ da ni ŋaniw ye, k'o don a kun na, ka fini bilenman dɔ don a la.
3 U y'a fɔ ko: «Yahutuw ka masakɛ, foli!» U y'a bugɔ ni u bolow ye.
4 Pilate bɔra ko kura k'a fɔ u ye ko: «A filɛ, ne bɛ na ni a ye aw fɛ, walisa aw k'a dɔn ko ne tɛ jalaki si sɔrɔ a la.»
5 O kɔ, Yesu bɔra, a ye ŋaniya kunsigi ni fini bilenman don. Pilate y'a fɔ u ye ko: «Cɛ filɛ!»
6 Sarakalasebaaw kuntigiw ni sɔrɔdasi kuntigiw y'a ye tuma min na, u pɛrɛnna k'a fɔ ko: «A' ye a gengen jiri la.» Pilate y'a fɔ u ye ko: «Aw ka a minɛ k'a gengen jiri la, katuguni ne tɛ jalaki si sɔrɔ a la.»
7 Yahutuw y'a jaabi ko: «Sariya bɛ an fɛ, a ka kan ka sa an ka sariya barika la, katuguni a y'a yɛrɛ kɛ Elohim Denkɛ ye.»
8 Pilate ye o kuma mɛn tuma min na, a siranna kosɛbɛ.
9 A taara kiritigɛso kɔnɔ tugun ka Yesu ɲininka ko: «I bɔra min?» Nka Yesu ma jaabi foyi di a ma.
10 Pilate y'a fɔ a ye ko: «I tɛ kuma ne fɛ wa?» I m'a dɔn ko se bɛ ne ye ka i gengen jiri la, ka se ka i bila wa?
11 Yesu y'a jaabi ko: « Se tɛ se ka kɛ ne la fewu, ni o ma di i ma ka bɔ san fɛ.
12 Kabini o waati, Pilate y'a ɲini k'a bila, nka Yahutuw pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Ni i ye nin cɛ bila ka taa, i tɛ Sesar teri ye.
13 Pilate y'o kuma mɛn tuma min na, a taara ni Yesu ye kɛnɛma ka i sigi kiritigɛso la yɔrɔ la min bɛ wele ko siraba, nka Heburukan na ko Gabata.
14 Tɛmɛnkan seli labɛnni kɛra, lɛrɛ wɔɔrɔnan ɲɔgɔn.
15 Nka u pɛrɛnna ko: «Aw ka a labɔ, aw ka a gengen jiri la.» Pilate y'a fɔ u ye ko: «Ne na aw ka masakɛ gengen jiri la wa?» Sarakalasebaaw kuntigiw y'a jaabi ko: «Masakɛ si t'an fɛ ni Sesar tɛ.»
16 O kɔ, a y'a don u bolo walisa u ka gengen jiri la. U ye Yesu minɛ k'a ta ka taa.
17 Yesu y'a ka gengenjiri ta ka taa yɔrɔ dɔ la min bɛ wele ko kunkolo yɔrɔ, o bɛ wele Heburukan na ko Gɔlgota.
18 U y'a gengen jiri la yen, ani mɔgɔ fila wɛrɛw ni a fɛ, kelen ye a fan fila bɛɛ la, Yesu fana cɛma.
19 Pilate ye tɔgɔ sɛbɛn k'a bila gengenjiri kan. Sɛbɛnni kɛra ko: «Yesu Nazarɛti, Yahutuw ka masakɛ.»
20 O tɔgɔ in tun bɛ Yahutu caman kalan.
21 Yahutuw ka sarakalasebaaw kuntigiw y'a fɔ Pilate ye ko: «I kana sɛbɛn ci ko: «Yahutuw ka masakɛ.» nka a y'a fɔ ko: «Ne ye Yahutuw ka masakɛ ye.»
22 Pilate y'a jaabi ko: «Ne ye min sɛbɛn, ne ye o sɛbɛn.»
23 Sɔrɔdasiw ye Yesu gengen jiri la tuma min na, u y'a ka finiw ta k'u tila tilayɔrɔ naani na, sɔrɔdasi kelen-kelen bɛɛ ye. A ka fini fana tun don, o fini tun ma tigɛ, a tun sirilen bɛ ka bɔ a sanfɛla la ka taa a fan bɛɛ la.
24 U y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «An kana a tigɛ, nka an ka kala don a la, a bɛna kɛ mɔgɔ min ta ye, walisa Kitabu ka dafa, o min b'a fɔ ko: `U ye ne ka finiw tila u cɛ, u ye kala kɛ ne ka finiw kosɔn.» Sɔrɔdasiw ye o kow kɛ.
25 Yesu ba ni a ba balimamuso Mariyama, Kleofasi muso Mariyama ani Magadala Mariyama, olu jɔlen tun bɛ Yesu ka gengenjiri kɛrɛfɛ.
26 Yesu ye a ba ni a ka kalanden kanulen jɔlen ye tuma min na, a y'a fɔ a ba ye ko: « Muso, i denkɛ filɛ!»
27 A y'a fɔ kalanden ye ko: « I ba filɛ!» Kabini o waati la, o kalanden taara n'a ye a yɛrɛ ka so.
28 O kɔ, Yesu y'a dɔn ko fɛn bɛɛ dafara sisan, walisa Kitabu ka kuma ka dafa, a ko: « Mɔgɔnɔgɔ bɛ ne la.»
29 Minɛn dɔ tun bɛ yen min falen bɛ vinigari la, u ye sɔgɔsɔgɔninjɛ dɔ fa vinigari la, k'a don hizopu kan ka o don a da la.
30 Yesu ye viniji sɔrɔ tuma min na, a ko: « A bannen don.»
31 Yahutuw ye Pilate deli ko u senw ka kari, walisa u ka to gengenjiri kan minɛna ka taa.
32 O kɔ, sɔrɔdasiw nana, u ye fɔlɔ ni tɔ kelen min gengen jiri la, o senw kari.
33 U sera Yesu ma tuma min na k'a ye ko Yesu sara kaban, u ma a senw kari.
34 Sɔrɔdasi dɔ y'a kɛrɛ sɔgɔ ni tama ye, o yɔrɔnin bɛɛ la, joli ni ji bɔra yen.
35 Min ye o ye, o ye seereya kɛ, a ka seereya ye tiɲɛ ye.
36 O kow kɛra walisa Kitabu ka dafa ko: «A kolo si tɛna kari.»
37 Kitabu wɛrɛ b'a fɔ ko: «U ye mɔgɔ min sɔgɔ, u na o filɛ.»
38 O kɔ, Yusufu min bɛ bɔ Arimate, o tun ye Yesu ka kalanden ye, nka a dogolen na Yahutuw ɲesiran kosɔn, a ye Pilate deli ko a ka Yesu su ta. A nana Yesu su ta.
39 Nikodɛmɛ fana nana Yesu fɛ su fɛ fɔlɔ ka na ni miri ni alow ɲagaminen ye, o girinya bɛ se kilo kɛmɛ ma.
40 O kɔ, u ye Yesu su ta k'a siri lenfu fini na ni tulumafɛnw ye i ko Yahutuw ka su don cogo min na.
41 A gengen jiri la yɔrɔ min na, nakɔ dɔ tun bɛ yen. Kaburu kura dɔ tun bɛ nakɔ kɔnɔ, mɔgɔ ma su don min kɔnɔ fɔlɔ.
42 U ye Yesu da yen Yahutuw ka labɛn don kosɔn. Katuguni kaburu tun surunyara.

SABABU 20NAN

1 Dɔgɔkun don fɔlɔ nana Magadala Mariyama sɔgɔma, dibi donna kaburu la, ka kabakurun bɔlen ye kaburu kɔnɔ.
2 O kɔ, a bolila ka na Simɔn Piɛrɛ ni Yesu ka kalanden tɔ kelen fɛ, Yesu tun bɛ minnu kanu, k'a fɔ u ye ko: «U ye Matigi bɔ kaburu kɔnɔ, an t'a da yɔrɔ dɔn.»
3 Piɛrɛ ni o kalanden tɔ kelen bɔra ka taa kaburu la.
4 U fila bɛɛ bolila ɲɔgɔn fɛ.
5 A y'i biri k'a filɛ ka don, a ye lenfu finiw dalen ye. o bɛɛ n'a ta, a ma don a kɔnɔ.
6 Simɔn Piɛrɛ tugura a nɔfɛ, ka don kaburu kɔnɔ, a ye lenfu finiw dalen ye.
7 O finimugu min tun bɛ a kunkolo la, o tun ma da lenfu finiw fɛ, nka a sirilen bɛ yɔrɔ dɔ la a kelen na.
8 Kalanden wɛrɛ min nana kaburu la fɔlɔ, o fana donna, a y'a ye ka da a la.

9 U tun t'a dɔn fɔlɔ Kitabu la ko a ka kan ka kunun ka bɔ suw cɛma.
10 Kalandenw taara u yɛrɛ ka so.
11 Nka Mariyama tora kɛnɛma kaburu da la ka kasi.
12 A ye mɛlɛkɛ fila ye, u sigilen bɛ fini jɛmanw na, kelen bɛ a kun na, tɔ kelen bɛ a senw na, Yesu su dalen tun bɛ yɔrɔ min na.
13 U y'a fɔ a ye ko: «Muso, mun na i bɛ kasi?» A y'a fɔ u ye ko: «Katuguni u ye ne Matigi ta ka taa, ne t'a dɔn u y'a bila yɔrɔ min na.»
14 O kuma fɔlen kɔ, a y'i kɔsegin ka Yesu jɔlen ye, nka a m'a dɔn ko Yesu don.
15 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Muso, mun na i bɛ kasi?» I bɛ jɔn ɲini? A y'a miiri ko a ye nakɔtigi ye, a y'a fɔ a ye ko: «Matigi, ni i y'a ta ka bɔ yan, i y'a bila yɔrɔ min na, i k'a fɔ ne ye, ne bɛ taa n'a ye.»
16 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Mariyama.» A y'i yɛlɛma k'a fɔ a ye ko: «Raboni.» O kɔrɔ ye ko: Karamɔgɔ.
17 Yesu y'a fɔ a ye ko: « I kana maga ne la. katuguni ne ma wuli ne Fa fɛ fɔlɔ, nka taa ne balimaw fɛ k'a fɔ u ye ko: Ne bɛ yɛlɛn ne Fa ni aw Fa ma. ne ka Ala, aw ka Ala.»
18 Magadala Mariyama nana a fɔ kalandenw ye ko a ye Matigi ye, ko a ye o kuma fɔ a ye.
19 O don kelen wula fɛ, dɔgɔkun don fɔlɔ la, kalandenw tun lajɛlen bɛ yɔrɔ min na Yahutuw ɲɛsiran kosɔn, daaw datugulen don tuma min na, Yesu nana ka jɔ u cɛma k'a fɔ u ye ko: « Hɛrɛ ka kɛ aw ye.»
20 O fɔlen kɔ, a y'a bolow ni a kɛrɛ jira u la. O tuma la, kalandenw ɲagalila, u ye Matigi ye tuma min na.
21 Yesu y'a fɔ u ye ko kura ko : «Hɛrɛ ka kɛ aw ye.
22 O kuma fɔlen kɔ, a ye ninakili da u kan k'a fɔ u ye ko: « A' ye Ni Senu minɛ.
23 Aw mana mɔgɔ o mɔgɔ ka jurumuw yafa u ma. Aw bɛ mɔgɔ minnu ka jurumuw mara, olu bɛ to.»
24 Yesu nana tuma min na, Toma tun tɛ u fɛ.
25 Kalanden tɔw y'a fɔ a ye ko: «An ye Matigi ye.» Nka a y'a fɔ u ye ko: «Ni ne ma nɛgɛw nɔ ye a bolow la, ka ne bolokɔni don wuluw la, ka ne bolo don a kɛrɛ la, ne tɛna da a la.»
26 Tile seegin tɛmɛnen kɔ, a ka kalandenw tun bɛ so kɔnɔ tugun, Toma tun bɛ u fɛ .
27 A y'a fɔ Toma ye ko: « I bolo se yan ka ne bolow filɛ. I bolo se yan k'a don ne kɛrɛ la.
28 Toma y'a jaabi ko: «Ne Matigi ani ne ka Ala.»
29 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Toma, katuguni i ye ne ye, i dara a la.
30 Yesu ye taamashyɛn caman wɛrɛw kɛ a ka kalandenw ɲɛ kɔrɔ, minnu ma sɛbɛn nin kitabu kɔnɔ.
31 Nka olu sɛbɛnna walisa aw ka da a la ko Yesu ye Krisita ye, Ala Denkɛ. Ni aw dalen b'a la, aw ka ɲɛnamaya sɔrɔ a tɔgɔ barika la.»

SABABU 21NAN

1 O kɔ, Yesu y'a yɛrɛ jira a ka kalandenw la ko kura Tiberiyasi baji da la. A y'a yɛrɛ jira o cogo la.
2 Simɔn Piɛrɛ ni Toma min tɔgɔ ye ko Didimus, ani Natanaɛl min bɛ bɔ Kana dugu la Galile, ani Zebede denkɛw ni a ka kalanden fila wɛrɛw tun bɛ ɲɔgɔn fɛ.
3 Simɔn Piɛrɛ y'a fɔ u ye ko: «Ne bɛ taa mɔni kɛ.» U y'a fɔ a ye ko: «An fana bɛ taa n'i ye.» U bɔra ka don kurun kɔnɔ o yɔrɔnin bɛɛ. O su in na, u ma foyi minɛ.
4 Sɔgɔma sera tuma min na, Yesu jɔlen tora kɔgɔjida la, nka kalandenw m'a dɔn ko Yesu don.
5 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Denmisɛnw, dumuni dɔ bɛ aw la wa? U y'a jaabi ko: «Ayi.»
6 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka jɛgɛ bila kurun kinin fɛ, aw na a sɔrɔ.» U y'a fili, sisan u ma se k'a sama jɛgɛ caman kosɔn.
7 Yesu tun bɛ kalanden min kanu, o y'a fɔ Piɛrɛ ye ko: «Matigi de don.» Simɔn Piɛrɛ y'a mɛn tuma min na ko Matigi don, a y'a ka mɔnikɛ fini siri a la, k'a masɔrɔ a farilankolon tun don.
8 Kalanden tɔw nana kurun fitinin dɔ kɔnɔ. (k'a masɔrɔ u yɔrɔ tun man jan dugukolo la, nka u tun bɛ mɛtɛrɛ kɛmɛ fila bɔ,) u tun bɛ jɛgɛ sama ni jɛgɛw ye.
9 U sera dugukolo kan dɔrɔn, u ye bɔgɔ tasuma ye yen, jɛgɛw dalen bɛ a kan, ani nbuuru.
10 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw ye jɛgɛ min minɛ sisan, aw ka na ni o ye.»
11 Simɔn Piɛrɛ wulila ka jɛgɛ sama ka taa dugukolo kan, jɛgɛba kɛmɛ ni bi duuru ni saba tun bɛ yen.
12 Yesu y'a fɔ u ye ko: « A' ye na dumuni kɛ.» Kalanden si ma ja gɛlɛya k'a ɲininka ko: «I ye jɔn ye?» k'a dɔn ko Matigi de don.
13 Yesu nana ka nbuuru ta ka u di u ma, ka jɛgɛ fana di u ma.
14 Yesu kununna ka bɔ suw cɛma, o ye a siɲɛ sabanan ye sisan.
15 U ye dumuni kɛ tuma min na, Yesu y'a fɔ Simɔn Piɛrɛ ye ko: «Zɔn denkɛ Simɔn, i bɛ ne kanu ka tɛmɛ ninnu kan wa?» A y'a fɔ a ye ko: «Ɔwɔ, Matigi. i y'a dɔn ko ne bɛ i kanu.» A y'a fɔ a ye ko: « I ka ne ka sagadenw balo.»
16 A y'a fɔ a ye siɲɛ filanan na ko: « Yuhana denkɛ Simɔn, i bɛ ne kanu wa?» A y'a fɔ a ye ko: «Ɔwɔ, Matigi. i y'a dɔn ko ne bɛ i kanu.» A y'a fɔ a ye ko: « I ka ne ka sagaw balo.»
17 A y'a fɔ a ye a siɲɛ sabanan na ko: « Yuhana denkɛ Simɔn, i bɛ ne kanu wa?» Piɛrɛ dusu tiɲɛna, katuguni a y'a fɔ a ye a siɲɛ sabanan na ko: «I bɛ ne kanu wa?» A y'a fɔ a ye ko: «Matigi, i bɛ fɛn bɛɛ dɔn. i y'a dɔn ko ne bɛ i kanu.» Yesu y'a fɔ a ye ko: « I ka ne ka sagaw balo.»
18 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ i ye ko i denmisɛnman, i tun bɛ i cɛsirilan siri ka taama i sago yɔrɔ la a tun tɛna kɛ ten.
19 A ye o kuma fɔ, k'a jira saya min fɛ, a ka kan ka nɔɔrɔ da Elohim kan. O kuma fɔlen kɔ, a y'a fɔ a ye ko: « I ka tugu ne kɔ.»
20 O tuma la, Piɛrɛ y'a yɛlɛma, a y'a ye ko Yesu tun bɛ kalanden min kanu, o tugura o kɔ. O fana y'i jigi da a disi kan sufɛdumuni na, k'a fɔ ko: «Matigi, jɔn bɛ i janfa?»
21 Piɛrɛ y'a ye k'a fɔ Yesu ye ko: «Matigi, nin cɛ na mun kɛ?»
22 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ni ne b'a fɛ a ka to fo ne ka na, o ye mun ye i la?» I tugu ne kɔ.»
23 O kuma fɔra balimaw cɛma ko o kalanden kana sa. Nka: « Ni ne b'a fɛ a ka to fo ne ka na, o ye mun ye i la?»
24 An y'a dɔn ko a ka seereya ye tiɲɛ ye.
25 Yesu ye ko caman wɛrɛw fana kɛ, ni u kelen-kelen bɛɛ sɛbɛnna, ne hakili la ko hali diɲɛ yɛrɛ tun tɛ se ka kitabu minnu ka kan ka sɛbɛn. Amiina.

Cidenw ka kɛwalew

SABABU 1

1 E Tewofili, Yesu ye fɛn minnu daminɛ ka kɛ ani ka mɔgɔw kalan, ne ye olu bɛɛ sɛbɛn fɔlɔ.
2 fo ka taa a bila a kɔrɔta don na, a ye ci minnu sugandi Ni Senu barika la.
3 A ka tɔɔrɔ kɔfɛ, a y'a yɛrɛ jira olu fana ɲɛnama na ni dalilu caman ye minnu tɛ fili.
4 A ko u ye ɲɔgɔn lajɛn, a y'a fɔ u ye ko u kana bɔ Jerusalɛm, nka u ka Fa Ala ka layidu makɔnɔ .
5 Yuhana ye batise ji la tiɲɛ na. nka aw na batise Ni Senu la tile caman kɔfɛ.
6 U ye ɲɔgɔn lajɛn tuma min na, u y'a ɲininka ko: «Matigi, i b'a fɛ ka masaya lasegin Israɛl ma nin waati in na wa?»
7 A y'a fɔ u ye ko: « Fa ye waati ni waati minnu bila a yɛrɛ ka setigiya la, o man kan ka aw dɔn.»
8 Ni Senu nana aw kan tuma min na, aw na fanga sɔrɔ, aw na kɛ ne seerew ye Jerusalɛm ni Jude jamana bɛɛ la ani Samari jamanaw bɛɛ la ani fo ka se dugukolo fan bɛɛ ma.
9 Yesu ye nin kumaw fɔ tuma min na, u y'a lajɛ tuma min na, a taara san fɛ. Sankaba dɔ y'a minɛ ka bɔ u ɲɛ kɔrɔ.
10 U ye u ɲɛ jɔlen to sankolo la tuma min na Yesu yɛlɛla tuma min na, cɛ fila tun jɔlen bɛ u kɛrɛfɛ fini jɛmanw na.
11 U y'a fɔ fana ko: «Aw Galilekaw, mun na aw jɔlen bɛ ka sankolo filɛ? Yesu min wulila ka bɔ aw bolo ka taa sankolo la, o na na o cogo kelen na i n'a fɔ aw y'a ye cogo min na a taara sankolo la.
12 O kɔ, u seginna Jerusalɛm ka bɔ Oliviye kulu la, o min bɛ bɔ Jerusalɛm ni lafiɲɛ don taama ye.
13 U donna sankanso dɔ kɔnɔ, Piɛrɛ ni Yakuba ni Yuhana ni Andre ni Filipe ni Toma ni Bartolome ni Matiyu ni Alfe denkɛ Yakuba ani Simɔn Zelote tun sigilen bɛ yɔrɔ min na. Yakuba balimakɛ Juda fana.
14 U bɛɛ tora delili ni delili la ni dusu kelen ye ni musow ni Yesu ba Mariyama ani a balimaw ye.
15 O donw la, Piɛrɛ y'i jɔ kalandenw cɛma k'a fɔ ko: «Tɔgɔw bɛɛ lajɛlen tun bɛ kɛmɛ ni mugan ɲɔgɔn bɔ.
16 Balimaw, nin Kitabu ka kan ka dafa, Ni Senu ye min fɔ Dawuda da fɛ ka kɔn Juda ko la, o min tun ye Yesu minɛbaaw ɲɛminɛbaga ye.
17 A jatera an fɛ.
18 Nin cɛ ye foro dɔ san ni tilenbaliya sara ye. a binna a kunkolo la, a pɛrɛnna a cɛma, a banakɔtaa bɛɛ bɔra.
19 Jerusalɛm sigibagaw bɛɛ y'o dɔn. fo o foro in bɛ wele u kan yɛrɛ la ko Aceldama , o kɔrɔ ye ko Joli foro .
20 A sɛbɛnnen bɛ Zaburuw kitabu kɔnɔ ko: «A sigiyɔrɔ ka kɛ yɔrɔ lakolon ye, mɔgɔ si kana sigi a kɔnɔ.»
21 O de y'a to nin cɛ minnu tun bɛ an fɛ tuma bɛɛ, Matigi Yesu tun bɛ don ka bɔ an cɛma.
22 Kabini Yuhana ka batiseli la, fo ka na se a kɔrɔtalen don an ma, mɔgɔ ka kan ka sigi ka kɛ a lakununni seere ye an fɛ.
23 U ye mɔgɔ fila sigi, Yusufu min tɔgɔ ye ko Barsabasi, o tɔgɔ ko Yusitɔ, ani Matiyasi.
24 U ye delili kɛ k'a fɔ ko: «Matigi, min bɛ mɔgɔw bɛɛ dusukun dɔn, i k'a jira ni i ye nin mɔgɔ fila sugandi.
25 Juda binna o cidenyabaara ni cidenw ka baara la, walisa a ka taa a yɛrɛ yɔrɔ la.
26 U y'u ka kalata di. Kalo binna Matiyasi kan. A jatera ni ciden tan ni kelen ye.

SABABU 2NAN

1 Pantekɔti don sera tuma min na, u bɛɛ tun bɛ ɲɔgɔn fɛ yɔrɔ kelen na.
2 O yɔrɔnin bɛɛ la, mankan dɔ bɔra sankolo la i n'a fɔ fiɲɛba dɔ.
3 Nɛnkun tigɛlenw y'i jira u la i ko tasuma, ka sigi u kelen-kelen bɛɛ kan.
4 U bɛɛ fa Ni Senu la, u y'a daminɛ ka kan wɛrɛw fɔ, i ko Ni Senu y'a fɔ u ye cogo min na.
5 Yahutuw tun sigilen bɛ Jerusalɛm, Ala batobaaw, minnu bɔra sankolo jukɔrɔ siyaw bɛɛ la.
6 O mankan bɔra tuma min na, jama ye ɲɔgɔn lajɛ ka maloya, katuguni mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ y'u ka kuma mɛn u ka kan na.
7 U bɛɛ kabakoyara ka kabakoya, k'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «A filɛ, nin kuma fɔbagaw bɛɛ tɛ Galilekaw ye wa?»
8 An wolola min na, an kelen-kelen bɛɛ bɛ an ka kan mɛn cogo di?
9 Partikaw ni Mɛdikaw ni Elamkaw ni Mezopotamikaw ni Jude jamanaw ni Kapadosi jamanaw ni Ponto ni Azi jamanaw sigibagaw.
"
11 Kretiw ni Arabukaw, an b'u mɛn u bɛ Ala ka kabako kɛwalew fɔ an kanw na.
12 U bɛɛ kabakoyara ka sigasiga k'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Nin kɔrɔ ye mun ye?»
13 Dɔw y'u tulo geren k'a fɔ ko: «Nin cɛw falen bɛ diwɛn kura la.»
14 Nka Piɛrɛ wulila ni mɔgɔ tan ni kelen ye, a y'a kan kɔrɔta k'a fɔ u ye ko: «Aw Judekaw ni Jerusalɛm sigibagaw bɛɛ, aw ka o dɔn ka ne ka kuma lamɛn.
15 Aw b'a miiri cogo min na, olu tɛ dɔlɔminnaw ye, k'a masɔrɔ tile lɛrɛ sabanan dɔrɔn de don.
16 Nka kira Joɛl ka kuma fɔra nin ye.
17 Elohim ko don laban donw na, ne na ne Ni bɔn farisogo bɛɛ kan : 1 .
18 Ne na ne Ni bɔn ne ka jɔnw ni ne ka jɔnmusow kan o donw na. U na kiraya kɛ.
19 Ne na kabakow kɛ sankolo la, ka taamashyɛnw kɛ dugukolo kan duguma. joli ni tasuma, ani sisi lafiɲɛ.
20 Tile na yɛlɛma ka kɛ dibi ye, kalo na yɛlɛma joli ye, sani Matigi ka donba min ka bon kosɛbɛ.
21 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ Matigi tɔgɔ wele, o na kisi.
22 Aw Israɛl cɛw, aw ka nin kumaw lamɛn. Yesu Nazarɛtika, mɔgɔ min diyara Elohim ye aw cɛma kabakow ni kabakow ni taamashyɛnw fɛ, Ala ye minnu kɛ a fɛ aw cɛma, aw yɛrɛw b'a dɔn cogo min na.
23 Elohim ka laadilikan latigɛlenw ni a ka kɔrɔlen dɔnni fɛ, aw ye ale minɛ, ka a gengen jiri la ka a faga ni bolo juguw ye.
24 Ala y'a lakunun ka saya tɔɔrɔw lajɔ.
25 Dawuda bɛ kuma a ko la ko: «Ne ye Matigi ye ne ɲɛ kɔrɔ tuma bɛɛ, katuguni a bɛ ne kinin fɛ, walisa ne kana lamaga.
26 O de y'a to ne dusukun nisɔndiyara, ne nɛnkun nisɔndiyara. Ne farisogo fana na lafiɲɛ jigiya la.
27 I tɛna ne ni to jahanama kɔnɔ, i tɛna a to i ka senuma ka toli ye.
28 I ye ɲɛnamaya siraw jira ne la. i na ne fa nisɔndiya la ni i ɲɛda ye.»
29 Balimaw, a to ne ka kuma aw ye cɛkɔrɔba Dawuda ko la ko a sara, a su donna, a kaburu bɛ an fɛ fo ka na se bi ma.

30 O de y'a to a tun ye kira ye, k'a dɔn ko Ala ye kalili kɛ a
ye, ko a na Krisita lakunun ka sigi a ka masasigilan kan.
31 A ye o ye ka kɔn o ɲɛ, a kumana Krisita lakununni ko la,
ko a ni ma to jahanama kɔnɔ, a farisogo ma toli ye.
32 Elohim ye o Yesu lakunun, an bɛɛ ye o seerew ye.
33 O de y'a to a kɔrɔtalen bɛ Elohim kininbolo fɛ, ka Ni
Senu layidu sɔrɔ Fa fɛ, a ye nin kow bɔn, aw bɛ minnu ye
sisan ani aw bɛ minnu mɛn.
34 Dawuda ma yɛlɛn sankolo la, nka a y'a fɔ a yɛrɛ ye ko:
«Matigi y'a fɔ ne Matigi ye ko: «I sigi ne kinin fɛ.»
35 Fo ne ka i juguw kɛ i sennasanbara ye.»
36 O de y'a to Israɛl ka somɔgɔw bɛɛ k'a dɔn tiɲɛ na ko aw
ye Yesu min gengen jiri la, Elohim ye o kɛ Matigi ni
Krisita ye.
37 U y'o mɛn tuma min na, u dusu tiɲɛna, u y'a fɔ Piɛrɛ ni
ciden tɔw ye ko: «Balimaw, an na mun kɛ?»
38 Piɛrɛ y'a fɔ u ye ko: «A' ye nimisa aw bɛɛ kelen-kelen
bɛɛ ka batise Yesu Krisita tɔgɔ la jurumuw yafali kama, aw
na Ni Senu nilifɛn sɔrɔ.»
39 O layidu bɛ aw ni aw denw ni yɔrɔjan mɔgɔw bɛɛ bolo,
Matigi an ka Ala bɛna mɔgɔ minnu wele.
40 A ye seereya kɛ ni kuma caman wɛrɛw ye ka u laadi ko:
«Aw ka aw yɛrɛ kisi nin bɔnsɔn juguw ma.»
41 Minnu y'a ka kuma minɛ ni ɲagali ye, olu batisera, o
don kelen na, mɔgɔ waa saba ɲɔgɔn farala u kan.
42 U tora cidenw ka kalan ni u ka jɛɲɔgɔnya la, ani ka
nbuuru kari ani ka delili kɛ.
43 Siranya donna mɔgɔ bɛɛ la.
44 Dannabaaw bɛɛ tun bɛ ɲɔgɔn fɛ.
45 U y'u bolofɛnw ni u bolofɛnw feere k'u tila mɔgɔw bɛɛ
cɛ, i n'a fɔ mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ mago tun bɛ cogo min na.
46 U tora Elohimbatosoba kɔnɔ don o don, ka nbuuru kari
so ni du, ka u ka dumuni dun ni ɲagali ni dusu kelen ye.
47 A' ye Ala tanu, ka nɛɛma sɔrɔ jama bɛɛ fɛ. Mɔgɔ minnu
ka kan ka kisi, Matigi tun bɛ dɔ fara egilisi kan don o don.

SABABU 3NAN

1 Piɛrɛ ni Yuhana taara ɲɔgɔn fɛ Alabatosoba kɔnɔ Ala
delili waati la.
2 Cɛ senkelen dɔ taara ka bɔ a ba kɔnɔ, u tun bɛ o da don o
don Alabatosoba da la, min tɔgɔ ye ko Cɛɲi, walisa ka yafa
ɲini Alabatosoba kɔnɔmɔgɔw fɛ.
3 Piɛrɛ ni Yuhana tun bɛ taa Alabatosoba kɔnɔ, a ye saraka
ɲini.
4 Piɛrɛ ni Yuhana y'a ɲɛ jɔlen to Yesu la, k'a fɔ ko: «An
filɛ.»
5 A y'a janto u la, a tun b'a fɛ ka dɔ sɔrɔ u fɛ.
6 Piɛrɛ y'a fɔ ko: «Wari ni sanu si tɛ ne bolo. Nka ne ye
minnu sɔrɔ, ne bɛ olu di i ma.
7 A y'a kininbolo minɛ k'a kɔrɔta.
8 Yesu y'i pan ka jɔ ka taama ka don u fɛ Alabatosoba kɔnɔ,
ka taama ka pan ka Elohim tanu.
9 Jama bɛɛ y'a ye ko a bɛ taama ka Elohim tanu.
10 U y'a dɔn ko ale de sigilen bɛ Alabatosoba da
cɛɲumanba da la ka saraka di.
11 Senkelen min kɛnɛyara, o tun bɛ Piɛrɛ ni Yuhana minɛ
tuma min na, jama bɛɛ bolila ka taa u fɛ soba kɔnɔ, o min
bɛ wele ko Solomani ta.
12 Piɛrɛ y'o ye tuma min na, a y'a fɔ jama ye ko: «Israɛl
cɛw, mun na aw kabakoyara o ko la? Mun na aw bɛ an filɛ
ni timinandiya ye, i n'a fɔ an ye nin cɛ taama an yɛrɛ ka
sebaaya wala an ka senuya barika la?
13 Ibrahima ni Isaka ni Yakuba ka Ala, an bɛnbaw ka Ala
ye nɔɔrɔ da a Denkɛ Yesu kan. Aw ye min don, ka ban a la
Pilate ɲɛ kɔrɔ, a tun b'a fɛ k'a bila tuma min na.
14 Nka aw ye aw ban Elohim senuma ni tilennenya la, ka a
ɲini mɔgɔfagala dɔ ka di aw ma.
15 A ye ɲɛnamaya kuntigi faga, Elohim ye min lakunun ka
bɔ suw cɛma. An ye o seerew ye.
16 Dannaya barika la a tɔgɔ la, o ye nin cɛ barika bonya,
aw bɛ min ye ka a dɔn.
17 Balimaw, ne b'a dɔn ko aw ye o kɛ dɔnbaliya de kosɔn, i
ko aw kuntigiw fana y'a kɛ cogo min na.
18 Elohim ye ko minnu jira ka kɔrɔ a ka kiraw bɛɛ da fɛ ko
Krisita ka tɔɔrɔ, a ye olu dafa ten.
19 Aw ka nimisa ka jurumuw yɛlɛma, walisa aw ka
jurumuw ka bɔ yen, ni lafiya waatiw nana ka bɔ Matigi ɲɛ
kɔrɔ.
20 Yesu Krisita min waajuli tun fɔra aw ye fɔlɔ, a na o ci.
21 Sankolo ka kan ka olu minɛ fo ka se fɛn bɛɛ lasegin
waati ma, Elohim ye min fɔ a ka kira senumaw bɛɛ da la
kabini diɲɛ daminɛ.
22 Musa y'a fɔ a bɛnbaw ye tiɲɛ na ko: «Matigi aw ka Ala
na kira dɔ lawuli aw balimaw cɛma, i ko ne. A mana fɛn o
fɛn fɔ aw ye, aw na o mɛn.»
23 Mɔgɔ o mɔgɔ tɛna o kira lamɛn, o na halaki ka bɔ jama
cɛma.
24 Ɔwɔ, kira minnu bɛ bɔ Samuyɛli la ani minnu tugura o
kɔ, olu bɛɛ fana ye nin donw ko fɔ.
25 Elohim ye layidu min ta ni an bɛnbaw ye, k'a fɔ
Ibrahima ye, aw ye kiraw denw ye.
26 Elohim y'a Denkɛ Yesu lakunun fɔlɔ, a y'a ci ka na aw
duba, ka aw kelen-kelen bɛɛ kɔ a ka tilenbaliyakow la.

SABABU 4nan

1 U tun bɛ kuma mɔgɔw fɛ tuma min na, sarakalasebaaw ni
Alabatosoba kuntigi ni Saduseɛnw nana u kan.
2 U dusu tiɲɛna kosɛbɛ k'a masɔrɔ u ye mɔgɔw kalan ka
suw lakununni waajuli kɛ Yesu barika la.
3 U y'u bolo da u kan ka u bila kaso la fo o dugujɛ,
katuguni wulada tun don.
4 Nka o kuma mɛnbagaw caman dara. Cɛw hakɛ tun bɛ se
mɔgɔ waa duuru ɲɔgɔn ma.
5 O dugujɛ, u kuntigiw ni u cɛkɔrɔbaw ni sariya
karamɔgɔw.
6 Sarakalasebaa kuntigi Anasi ni Kayafa ni Yuhana ni
Alɛkisandiri ani sarakalasebaa kuntigi somɔgɔw bɛɛ lajɛlen
tun bɛ Jerusalɛm.
7 U y'u sigi u cɛma tuma min na, u y'a ɲininka ko: «Aw ye
nin kɛ fanga jumɛn fɛ wala tɔgɔ jumɛn fɛ?»
8 Piɛrɛ falen Ni Senu la, a y'a fɔ u ye ko: «Aw jama
kuntigiw ni Israɛl cɛkɔrɔbaw.
9 Ni an y'a sɛgɛsɛgɛ bi ko ɲuman min kɛra setigi ye, a
kɛnɛyara cogo jumɛn na.
10 Aw bɛɛ ni Israɛl mɔgɔw bɛɛ k'a dɔn ko Yesu Krisita
Nazarɛti tɔgɔ la, aw ye min gengen jiri la, Elohim ye min
lakunun ka bɔ suw cɛma, nin cɛ in jɔlen bɛ aw ɲɛkɔrɔ yan.
11 Kabakurun min kɛra so jɔbagaw fɛ, o ye kabakurun ye.
12 Kisili tɛ mɔgɔ wɛrɛ la, katuguni tɔgɔ wɛrɛ si ma di
mɔgɔw ma sankolo jukɔrɔ, an ka kan ka kisi min fɛ.

13 U ye Piɛrɛ ni Yuhana ka jagɛlɛya ye tuma min na, k'a dɔn ko u ye mɔgɔ kalanbaliw ye, ko u ye fɛn dɔnbaliw ye, u kabakoyara. U y'a dɔn ko u tun bɛ Yesu fɛ.
14 U y'a ye ko cɛ min kɛnɛyara, a jɔlen bɛ u fɛ, u ma se ka foyi fɔ o ko la.
15 Nka u y'a fɔ u ye ko u ka bɔ jamalajɛ la.
16 U y'a fɔ ko: «An na mun kɛ nin cɛw la?» Katuguni kabako kabakoma dɔ kɛra u fɛ, o y'a jira Jerusalɛm sigibagaw bɛɛ la. an tɛ se ka ban o la.
17 Nka a kana jɛnsɛn jama cɛma ka taa a fɛ, an ka u bagabaga kosɛbɛ ko u kana kuma mɔgɔ si fɛ nin tɔgɔ in na.
18 U y'u wele k'a fɔ u ye ko u kana kuma fewu, ka mɔgɔw kalan Yesu tɔgɔ la.
19 Piɛrɛ ni Yuhana y'u jaabi ko: «Ni a ka ɲi Elohim ɲɛ kɔrɔ ka aw lamɛn ka tɛmɛ Elohim kan, aw ka kiri tigɛ.»
20 An ye ko minnu ye, an ye minnu mɛn, an tɛ se ka olu fɔ.
21 U ye u bagabaga ka taa a fɛ, u y'u bila ka taa, u ma foyi sɔrɔ u bɛ se ka u ɲangi cogo min na jama kosɔn.
22 Katuguni cɛ min kɛnɛyali kabako kɛra o cɛ la, o si tun bɛ san binaani bɔ.
23 U bilalen kɔ, u taara u yɛrɛw ka jɛkulu la ka sarakalasebaaw kuntigiw ni cɛkɔrɔbaw ka kuma fɔ u ye.
24 U y'o mɛn tuma min na, u y'u kan kɔrɔta Elohim ye ni dusu kelen ye k'a fɔ ko: «Matigi, e ye Ala ye, min ye sankolo ni dugukolo ni kɔgɔji ni u kɔnɔfɛnw bɛɛ da.
25 I ka jɔnkɛ Dawuda da la k'a fɔ ko: «Mun y'a to siyaw dimina, ka jama miiri fu?»
26 Dugukolo kan masakɛw wulila, kuntigiw y'u lajɛ Matigi ni a ka Krisita kama.
27 Tiɲɛ yɛrɛ la, i ye i den senuma Yesu kɛlɛ, i ye min mun, Hɛrɔde ni Ponsi Pilate, siya wɛrɛw ni Israɛl mɔgɔw bɛɛ lajɛlen tun bɛ ɲɔgɔn fɛ.
28 I bolo ni i ka laadilikan tun ye fɛn o fɛn latigɛ fɔlɔ, i ka o kɛ.
29 Sisan, Matigi, u ka bagabagali filɛ.
30 I bolo kɔrɔta ka kɛnɛya. Wa taamashyɛnw ni kabakow ka kɛ i den senuma Yesu tɔgɔ la.
31 U ye Ala delili kɛ tuma min na, u lajɛra yɔrɔ min na, o yɔrɔ yɛrɛyɛrɛla. U bɛɛ fa Ni Senu la, u ye Ala ka kuma fɔ ni jagɛlɛya ye.
32 Dannabaaw jamaba tun ye dusukun kelen ni ni kelen ye. nka u bɛɛ tun bɛ ɲɔgɔn fɛ.
33 Cidenw ye Matigi Yesu lakununni seereya kɛ ni sebaayaba ye.
34 dɛsɛbagatɔ si tun tɛ u cɛma, katuguni dugukolo ni sow tigi minnu tun bɛ yen, olu bɛɛ tun bɛ o feerefɛnw sɔngɔ lase.
35 U y'u da cidenw sen kɔrɔ.
36 U tɔgɔ dara cidenw fɛ Barnabasi, o kɔrɔ ye ko Dususalo denkɛ.
37 Dugukolo tun b'u bolo, u y'a feere ka na ni wari ye k'a da cidenw sen kɔrɔ.

SABABU 5NAN

1 Nka cɛ dɔ tɔgɔ ko Ananiyasi, n'a muso Safira ye a ka nafolo feere.
2 A ye o sɔngɔ tilalen to a la, a muso fana tun b'a dɔn, a nana ni dɔ ye k'a da cidenw sen kɔrɔ.
3 Piɛrɛ y'a fɔ ko: «Ananiyasi, mun na Sitanɛ y'i dusukun fa ka nkalon tigɛ Ni Senu ye, ka jamana sɔngɔ dɔ to i bolo?»
4 Ka a to yen, o tun tɛ e yɛrɛ ta ye wa? A feerelen kɔ, yala o tun tɛ i yɛrɛ ka setigiya la wa? mun na i ye nin ko in kɔnɔ ta i dusukun na? i ma nkalon tigɛ mɔgɔw la, nka i ye nkalon tigɛ Ala de la.»
5 Ananiyasi ye o kumaw mɛn, a y'i biri ka jinɛ dabila.
6 Kamalenninw wulila k'a siri ka taa n'a ye kɛnɛma k'a su don.
7 Lɛrɛ saba ɲɔgɔn o kɔfɛ, a muso tun t'a dɔn ko min kɛra.
8 Piɛrɛ y'a jaabi ko: «A fɔ ne ye yala aw ye dugukolo feere nin cogo la wa?» A ko: «Ɔwɔ, o caman kosɔn.»
9 Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Aw bɛnna ɲɔgɔn fɛ cogo di ka Matigi Ni kɔrɔbɔ?» Minnu ye i cɛ su don, olu senw bɛ da la, u na i ta ka bɔ.»
10 A binna a sen kɔrɔ o yɔrɔnin bɛɛ, ka jinɛ dabila, kamalenninw donna k'a sɔrɔ a salen don, k'a ta ka taa n'a ye, k'a su don a cɛ kɛrɛfɛ.
11 Siranba donna egilisi bɛɛ la ani mɔgɔ minnu ye o kow mɛn.
12 Taamaʃyɛnw ni kabako caman kɛra cidenw bolo jama cɛma. (u bɛɛ tun bɛ Solomani ka soba kɔnɔ ni dusu kelen ye.
13 Mɔgɔ tɔw la mɔgɔ si ma ja gɛlɛya ka fara u kan, nka jama ye u bonya.
14 Dannabaaw farala Matigi kan ka taa a fɛ, cɛw ni musow jamaba.
15 U ye banabagatɔw labɔ nbɛdaw la k'u da dilanw ni dilanw kan, walisa Piɛrɛ tɛmɛtɔ dulonni ka u dɔw datugu.
16 Jama fana bɔra Jerusalɛm dugu lamini duguw la ka na ni banabagatɔw ni jinɛ nɔgɔlenw tɔɔrɔlenw ye.
17 Sarakalasebaaw kuntigi ni a fɛ mɔgɔw bɛɛ wulila ka dimi kosɛbɛ.
18 U y'u bolo da cidenw kan ka u bila kasobon kɔnɔ.
19 Matigi ka mɛlɛkɛ ye kasobon da wuli su fɛ k'u labɔ k'a fɔ.
20 Aw ka taa Alabatosoba kɔnɔ ka nin ɲɛnamaya kumaw bɛɛ fɔ jama ye.
21 U y'o mɛn tuma min na, u donna Alabatosoba kɔnɔ sɔgɔmada joona fɛ ka mɔgɔw kalan. Nka sarakalasebaa kuntigi ni a fɛ mɔgɔw nana, ka jamakulu ni Israɛl bɔnsɔn bɛɛ wele ka taa kasobon kɔnɔ walisa u ka na ni u ye.
22 Kuntigiw nana tuma min na, k'a sɔrɔ u ma u sɔrɔ kasobon kɔnɔ, u seginna k'a fɔ.
23 U y'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, an y'a ye ko kasobon datugulen don ni lafiya bɛɛ ye, ani kɔlɔsilikɛlaw jɔlen bɛ kɛnɛma daaw ɲɛfɛ.
24 Sarakalasebaaw kuntigi ni Alabatosoba kuntigi ni sarakalasebaaw kuntigiw ye o kow mɛn tuma min na, u ye sigasiga kɛ u la ko nin bɛna bonya cogo min na.
25 Mɔgɔ dɔ nana k'a fɔ u ye ko: «A filɛ, aw ye cɛ minnu bila kaso la, olu jɔlen bɛ Alabatosoba kɔnɔ ka mɔgɔw kalan.»
26 Kuntigi ni sɔrɔdasi kuntigiw taara ni u ye k'a sɔrɔ u ma fariya.
27 U nana ni u ye tuma min na, u y'u bila jama ɲɛkɔrɔ, sarakalasebaaw kuntigi y'u ɲininka.
28 U y'a fɔ ko: «An m'a fɔ aw ye kosɛbɛ ko aw kana mɔgɔw kalan o tɔgɔ la wa?» A filɛ, aw ye Jerusalɛm fa aw ka kalansira la, ka nin cɛ joli lase an ma.»
29 Piɛrɛ ni ciden tɔw y'a jaabi ko: «An ka kan ka Ala kan minɛ ka tɛmɛ mɔgɔw kan.»
30 An bɛnbaw ka Ala ye Yesu lakunun, aw ye min faga ka dulon jiri la.

31 Elohim ye a kɔrɔta ni a kininbolo ye ka kɛ Kuntigi ye ani Kisibaa ye, walisa ka nimisa Israɛl ka nimisa ani ka jurumuw yafa.
32 An ye o kow seerew ye. Ni Senu fana bɛ o cogo la, Ala ye min di a kan minɛbagaw ma.
33 U y'o mɛn tuma min na, u dusu tiɲɛna, u ye ladili kɛ k'u faga.
34 Farisiɛn dɔ, o tɔgɔ ko Gamaliɛl, min tɔgɔ bɔra jama bɛɛ cɛma, o jɔlen tora Lajɛba kɔnɔ.
35 U y'a fɔ u ye ko: «Aw Israɛlkaw, aw b'a fɛ ka min kɛ nin cɛw la, aw k'aw janto aw yɛrɛ la.»
36 Sani o donw ka se, Tewuda wulila ka waso ko a ye mɔgɔ dɔ ye. Mɔgɔ kɛmɛ naani ɲɔgɔn farala u kan. Minnu y'a kan minɛ, olu bɛɛ jɛnsɛnna ka ban.
37 O kɔfɛ, Juda min bɔra Galile jamana na, o wulila ka taa a nɔfɛ. Minnu y'a kan minɛ, olu bɛɛ jɛnsɛnna.
38 Sisan ne b'a fɔ aw ye ko: Aw k'aw yɛrɛ tanga nin cɛw ma, ka u to u la.
39 Nka ni o bɔra Elohim la, aw tɛ se k'a tiɲɛ. walisa aw kana sɔrɔ hali ka Ala kɛlɛ.»
40 U sɔnna a ma.
41 U bɔra Lajɛba ɲɛkɔrɔ, u nisɔndiyara k'a masɔrɔ u jatera ko u ka kan ka maloya a tɔgɔ kosɔn.
42 Don o don Alabatosoba kɔnɔ ani so bɛɛ kɔnɔ, u tun tɛ Yesu Krisita kalanni ni waajuli dabila.

SABABU 6NAN

1 O donw la, kalandenw hakɛ cayara tuma min na, Gɛrɛsikaw ka ŋunuŋunukan dɔ wulila Heburuw kama, katuguni u muso cɛ salenw tun tɛ jate don o don cidenyabaara la.
2 O mɔgɔ tan ni fila ye kalandenw jama wele u ma k'a fɔ u ye ko: «An ka Elohim ka kuma bila ka taa dumuniw baara.»
3 O de kosɔn balimaw, aw ka cɛ wolonwula lajɛ aw cɛma, minnu ka kan ka kɛ mɔgɔ sɛbɛw ye, minnu falen bɛ Ni Senu ni hakilitigiya la.
4 Nka an na an yɛrɛ di delili ni kuma cidenyabaara ma tuma bɛɛ.
5 O kuma diyara jama bɛɛ ye.
6 U y'u bila cidenw ɲɛ kɔrɔ.
7 Elohim ka kuma cayara. A ka kalandenw hakɛ cayara kosɛbɛ Jerusalɛm. Sarakalasebaaw ka jamakuluba ye dannaya kan minɛ.
8 Etiɛni tun falen bɛ dannaya ni sebaaya la, a ye kabakow ni kabakow kɛ jama cɛma.
9 Alabatoso min bɛ wele ko Hɔrɔnyalenw ka Alabatoso, Sirenekaw ni Alɛkisandirikaw ani Silisikaw ni Azikaw dɔw wulila ka sɔsɔli kɛ ni Etiɛni ye.
10 A kumana hakilitigiya ni hakili min fɛ, u ma se ka o kɛlɛ.
11 U y'a fɔ ko: «An y'a mɛn a ye Musa ni Ala tɔgɔ tiɲɛ.»
12 U ye jama ni cɛkɔrɔbaw ni sariya karamɔgɔw lawuli ka na Yesu minɛ k'a minɛ ka taa n'a ye jamalajɛ la.
13 U ye seere nkalontigɛlaw sigi, u ko: «Nin cɛ ma dabila ka nin yɔrɔ senuma ni sariya tɔgɔ tiɲɛ.
14 An y'a mɛn a y'a fɔ ko: «Nin Yesu Nazarɛtika na nin yɔrɔ halaki, ka Musa ka laadalakow yɛlɛma.»
15 Lajɛba kɔnɔ mɔgɔw bɛɛ y'u ɲɛ jɔlen to Yesu la, u y'a ɲɛda ye i n'a fɔ mɛlɛkɛ ɲɛda.

SABABU 7nan

1 Sarakalasebaa kuntigi y'a fɔ ko: «Nin kow bɛ ten wa?»
2 A y'a fɔ ko: «Balimaw ni faw, aw ka lamɛnni kɛ. A nɔɔrɔ Ala y'i jira an fa Ibrahima la tuma min na a tun bɛ Mezopotami jamana na, sani a ka sigi Karan.
3 U y'a fɔ a ye ko: «I ka bɔ i ka jamana ni i somɔgɔw la ka na jamana min jira i la.»
4 O kɔ, a bɔra Kaldekaw jamana na ka taa sigi Karan.
5 A ma ciyɛn si di a ma o la, a ma a sen da a kan, o bɛɛ n'a ta, a ye layidu ta ko a bɛna o ciyɛn di a ma ka kɛ a ta ye ani a kɔfɛ bɔnsɔn ye, k'a sɔrɔ a ma den sɔrɔ fɔlɔ .
6 Elohim y'a fɔ o cogo la ko: «A bɔnsɔn ka sigi jamana wɛrɛ la. U ka u bila jɔnya la, ka u deli ko jugu la san kɛmɛ naani kɔnɔ.»
7 U na kɛ jɔnya siya min ye, ne na kiri tigɛ o kan, Elohim ko ten.
8 A ye bolokoli layidu di a ma. Isaka ye Yakuba bange. Yakuba ye cɛkɔrɔba tan ni fila bange.
9 Fasodenw keleya ye Yusufu feere Misira.
10 A y'a kisi a ka tɔɔrɔw bɛɛ ma, ka nɛɛma ni hakilitigiya di a ma Misira masakɛ Faraon ɲɛ kɔrɔ. A y'a kɛ Misira ni a ka so bɛɛ kuntigi ye.
11 Dɛsɛba donna Misira jamana ni Kanan jamana bɛɛ la, ka tɔɔrɔba sɔrɔ, an bɛnbaw ma balo si sɔrɔ.
12 Yakuba y'a mɛn ko ɲɔ bɛ Misira, a ye an bɛnbaw ci fɔlɔ.
13 Siɲɛ filanan na, Yusufu ladɔnniya a balimaw la. Yusufu somɔgɔw ladɔnniya Faraon na.
14 O kɔ, Yusufu ci ka taa a fa Yakuba ni a somɔgɔw bɛɛ wele ka na a fɛ.
15 Yakuba jiginna Misira, ale ni an bɛnbaw sara.
16 U taara ni u ye Sikɛmu, ka u su kaburu kɔnɔ, Ibrahima ye min san wari dɔ la Sikɛmu facɛ Emmɔri denkɛw fɛ.
17 Elohim ye kalifa layidu min ta Ibrahima ye, o waati surunyara, jama cayara ka caya Misira.
18 Masakɛ wɛrɛ wulila, o min tun tɛ Yusufu dɔn.
19 U ye nanbara kɛ an somɔgɔw la, ka kojugu kɛ an bɛnbaw la, walisa u ka u denmisɛnninw gɛn ka bɔ yen, walisa u kana ɲɛnamaya.
20 O waati la Musa wolola, a cɛ ka ɲi kosɛbɛ, a balola kalo saba kɔnɔ a fa ka so.
21 A gɛnnen kɔ, Faraon denmuso y'a ta ka a balo a yɛrɛ denkɛ ye.
22 Musa kalanna Misirakaw ka hakilitigiya bɛɛ la, a tun ye sebaaya sɔrɔ kumaw ni kɛwalew la.
23 A si tun bɛ san binaani bɔ tuma min na, a tun b'a fɛ ka taa bɔ a balima Israɛldenw ye.
24 A y'a ye ko u dɔ la kelen tɔɔrɔla, a y'a lafasa, ka mɔgɔ tɔɔrɔlen hakɛ bɔ, ka Misiraka bugɔ.
25 A tun b'a miiri ko a balimaw tun na a faamu ko Ala bɛna u kisi a bolo fɛ.
26 O dugusagwɛ, a y'a yɛrɛ jira u la k'u to kɛlɛ la, a tun b'a fɛ u ka ɲɔgɔn sɔsɔ kokura, k'a fɔ ko: «Matigiw, aw ye balimaw ye. mun na aw bɛ ɲɔgɔn juguya?
27 Nka min ye a mɔgɔɲɔgɔn kojugu kɛ, o y'a gɛn ka bɔ yen k'a fɔ ko: «Jɔn y'i kɛ an kuntigi ni kiritigɛla ye?»
28 I na ne faga i ko i ye Misiraka faga kunun wa?
29 O kuma fɔlen Musa bolila ka kɛ dunan ye Madiyɛn jamana la, a ye denkɛ fila bange yen.
30 San binaani tɛmɛna tuma min na, Matigi ka mɛlɛkɛ dɔ y'i yɛrɛ jira a la Sina kulu kungokolon kɔnɔ, tasuma tasumaman dɔ la kungo kɔnɔ.

31 Musa y'o ye tuma min na, a kabakoyara o ko la.
32 U y'a fɔ ko: «Ne ye i bɛnbaw ka Ala ye, Ibrahima ni Isaka ka Ala ani Yakuba ka Ala.» O kɔ, Musa yɛrɛyɛrɛla, a ma ja gɛlɛya ka filɛli kɛ.
33 Matigi y'a fɔ a ye ko: «I ka sanbaraw bɔ i senw na, katuguni i jɔlen bɛ yɔrɔ min na, o ye dugukolo senuma ye.»
34 Ne ye ne ka mɔgɔw ka tɔɔrɔ ye Misira jamana na, ne ye u ka ŋunankan mɛn. Sisan, na, ne na i ci Misira.
35 U banna Musa min na, k'a fɔ ko: «Jɔn y'i kɛ kuntigi ni kiritigɛla ye?» Ala ye o kelen ci ka kɛ kuntigi ni kisibaa ye, mɛlɛkɛ min y'i yɛrɛ jira a la kungo kɔnɔ.
36 A ye kabakow ni taamashyɛnw kɛ Misira jamana ni Kɔgɔji Bilen ani kungokolon kɔnɔ san binaani kɔnɔ.
37 Musa y'a fɔ Israɛldenw ye ko: «Matigi aw ka Ala na kira dɔ lawuli aw balimaw cɛma, i ko ne. Aw na a mɛn.»
38 Nin ye Egilisi kɔnɔ kungokolon kɔnɔ ni mɛlɛkɛ ye min kumana a fɛ Sina kulu kan ani an bɛnbaw fɛ.
39 An bɛnbaw ma sɔn u ka kan minɛ, nka u y'a gɛn ka bɔ u bolo, ka kɔsegin u dusukun na Misira.
40 A y'a fɔ Aron ye ko: «Aw ka ala di an ma walisa u ka taa an ɲɛ.»
41 U ye misiden dɔ dilan o donw na, ka saraka bɔ boli ye, ka ɲagali u yɛrɛ bolow ka kɛwalew la.
42 Elohim y'i yɛlɛma k'u bila ka sankolola kɛlɛbolo bato. I ko a sɛbɛnnen bɛ kiraw ka kitabu kɔnɔ ko: «Aw Israɛl ka so, yala aw ye bagan fagalenw ni saraka bɔ ne ye san binaani kɔnɔ kungokolon kɔnɔ wa?»
43 Aw ye Molɔki ka fanibugu ni aw ka ala Remfan ka dolow ta, aw ye ja minnu dilan walisa k'u bato.
44 An bɛnbaw tun ye seereya fanibugu bila kungokolon kɔnɔ, i ko a tun y'a latigɛ cogo min na, u tun bɛ kuma Musa fɛ cogo min na, walisa a ka o dilan ka kɛɲɛ ni a ye cogo min na.
45 An bɛnbaw fana nana ni Yesu ye siya wɛrɛw bolo, Elohim ye minnu gɛn ka bɔ an bɛnbaw ɲɛ kɔrɔ fo Dawuda ka waati la.
46 A ye nɛɛma sɔrɔ Elohim ɲɛ kɔrɔ, a tun b'a fɛ ka fanibugu dɔ ɲini Yakuba ka Elohim ye.
47 Nka Solomani ye so jɔ a ye.
48 O bɛɛ n'a ta, Kɔrɔtalenba tɛ sigi Alabatosoba kɔnɔ minnu dilanna ni bolow ye. I ko kira y'a fɔ cogo min na.
49 Sankolo ye ne ka masasigilan ye, dugukolo ye ne sennasigilan ye. Matigi ko ten: wala ne ka lafiɲɛyɔrɔ ye mun ye?
50 Ne bolo ma nin kow bɛɛ dilan wa?
51 Aw kunkolo gɛlɛnw ni aw tulo bolokobaliw, aw bɛ Ni Senu kɛlɛ tuma bɛɛ.
52 Aw bɛnbaw ma kira jumɛnw tɔɔrɔ? Minnu tun bɛ Tilennen nali jira ka kɔrɔ, u ye olu faga. Aw kɛra olu janfabagaw ni mɔgɔfagalaw ye sisan.
53 U ye sariya sɔrɔ mɛlɛkɛw fɛ, nka u ma a labato.
54 U ye o kumaw mɛn tuma min na, u dusu tiɲɛna, u y'u ɲinw sɔgɔsɔgɔ Yesu la.
55 Nka Yesu falen Ni Senu la, a ye a ɲɛ kɔrɔta sankolo la, ka Elohim nɔɔrɔ ye, ka Yesu jɔlen ye Elohim kinin fɛ.
56 U y'a fɔ ko: «A filɛ, ne bɛ sankolo da wulilen ye, ka Mɔgɔ Denkɛ jɔlen ye Elohim kinin fɛ.»
57 U pɛrɛnna ni kanba ye, ka u tulo da tugu, ka boli ka na Yesu kan ni dusu kelen ye.
58 U y'a gɛn ka bɔ dugu kɔnɔ ka a bon ni kabakurunw ye.
59 U ye Etiɛni bon ni kabakurunw ye, ka Elohim wele k'a fɔ ko: «Matigi Yesu, ne ni minɛ.»
60 A y'i biri ka pɛrɛn ni kanba ye ko: «Matigi, i kana o jurumu da u kan.» A y'o fɔ tuma min na, a sunɔgɔra.

SABABU 8NAN

1 Saul sɔnna a ka saya ma. O wagati la, tɔɔrɔba donna Jerusalɛm Egilisi ma. U bɛɛ jɛnsɛnna Jude ni Samari jamanaw bɛɛ la, fo cidenw.
2 Ala batobaaw taara ni Etiɛni ye ka taa a su don, ka kasi kosɛbɛ a ko la.
3 Saul kɔni ye Egilisi tiɲɛ, ka don so bɛɛ kɔnɔ, ka cɛw ni musow minɛ ka u bila kaso la.
4 O de y'a to mɔgɔ jɛnsɛnnenw taara yɔrɔ bɛɛ ka kibaru duman fɔ.
5 Filipe jiginna Samari dugu la ka Krisita waajuli kɛ u ye.
6 Filipe ye kabako minnu kɛ, u y'u janto o la ni kɔnɔnajɛya kelen ye.
7 Jinɛ nɔgɔlenw tun bɛ ka pɛrɛn ni kanba ye, u tun bɛ mɔgɔ caman cɛma.
8 Nisɔndiyaba donna o dugu kɔnɔ.
9 Cɛ dɔ tun bɛ yen, a tɔgɔ ko Simɔn, o tun bɛ subagaya kɛ o dugu kelen kɔnɔ ka Samarikaw lafili.
10 U bɛɛ y'u janto o la, k'a ta mɔgɔ fitininw na ka taa a bila mɔgɔbaw la, k'a fɔ ko: «Nin cɛ ye Ala ka sebaaya belebele ye.»
11 U y'a janto a la, katuguni a ye u lafili kabini waati jan ni jinɛweleli ye.
12 Nka u dara Filipe ka Ala ka masaya ko fɔlenw ni Yesu Krisita tɔgɔ ko la tuma min na, u batisera, cɛw ni musow bɛɛ.
13 Simɔn yɛrɛ dara o la, a batisera tuma min na, a tora Filipe fɛ, a kabakoyara ka kabakow ni taamashyɛnw ye minnu kɛra.
14 Ciden minnu tun bɛ Jerusalɛm, olu y'a mɛn ko Samari ye Ala ka kuma minɛ, u ye Piɛrɛ ni Yuhana ci u ma.
15 U jiginna tuma min na, u ye delili kɛ u ye walisa u ka Ni Senu sɔrɔ.
16 (Katuguni Yesu ma bin u si kan fɔlɔ.
17 U y'u bolo da u kan ka Ni Senu sɔrɔ.
18 Simɔn y'a ye tuma min na ko Ni Senu dira cidenw bolo dali fɛ, a ye wari di u ma.
19 A ko: «A' ye nin fanga di ne fana ma, walisa ne bɛ ne bolo da mɔgɔ o mɔgɔ kan, o ka Ni Senu sɔrɔ.»
20 Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «I ka wari bɛ halaki i fɛ, katuguni i y'a miiri ko Elohim ka nilifɛn bɛ se ka san ni wari ye.»
21 I niyɔrɔ tɛ i bolo wala i niyɔrɔ si tɛ o ko la, katuguni i dusukun man ɲi Elohim ɲɛ kɔrɔ.
22 I nimisa i ka juguya la, ka Ala deli, ni i dusukun miirili bɛ se ka yafa i ma.
23 Katuguni ne y'a faamu ko i bɛ dusukasi galo la ani tilenbaliya siri la.
24 Simɔn y'a jaabi ko: «Aw ka Matigi deli ne kosɔn, walisa aw ye nin ko minnu fɔ, olu si kana se ne ma.»
25 U ye seereya kɛ ka Matigi ka kuma fɔ tuma min na, u seginna Jerusalɛm ka Kibaru Duman fɔ Samarikaw ka dugu caman kɔnɔ.
26 Matigi ka mɛlɛkɛ y'a fɔ Filipe ye ko: «Wuli ka taa saheli fan fɛ sira fɛ min bɛ jigin ka bɔ Jerusalɛm ka taa Gaza, kungokolon don.»
27 A wulila ka taa, Etiyopi cɛ dɔ ye Etiyopi cɛ dɔ ye, min tun bɛ Etiyopi masamuso Kandase ka fanga kɔrɔ.

28 A seginna ka na, a sigilen tun bɛ a ka wotoro kɔnɔ ka kira Esayi kalan.
29 Ni Senu y'a fɔ Filipe ye ko: «I ka gɛrɛ wotoro la.»
30 Filipe bolila ka taa Yesu fɛ k'a mɛn a ye kira Esayi ka kitabu kalan, k'a fɔ ko: «I bɛ min kalan, i y'o faamu wa?»
31 A y'a fɔ ko: «Ne bɛ se ka ne bilasira cogo di ni mɔgɔ dɔ ma ne bilasira?» A y'a ɲini Filipe fɛ a ka wuli ka taa sigi a fɛ.
32 A ye Kitabu min kalan, o yɔrɔ tun ye nin ye ko: «A taara ni a ye i ko saga fagali la. A ma a da yɛlɛ i ko sagaden boboba a kunsigi tigɛbaga ɲɛkɔrɔ.
33 A ka majigin koson, a ka kiri bɔra a la. katuguni a ni bɔra dugukolo kan.»
34 Kuntigi ye Filipe jaabi ko: «Ni kira bɛ kuma jɔn ko la?» a yɛrɛ ta, walima mɔgɔ wɛrɛ ta?
35 Filipe y'a da wuli k'a daminɛ o Kitabu kelen de la ka Yesu waajuli kɛ a ye.
36 U taatɔ, u sera ji dɔ la. mun bɛ ne bali ka batise?
37 Filipe y'a fɔ ko: «Ni i dara a la ni i dusukun bɛɛ ye, i bɛ se.» A y'a jaabi ko: «Ne dalen b'a la ko Yesu Krisita ye Ala Denkɛ ye.»
38 A y'a fɔ wotoro ye ko a ka jɔ, u fila bɛɛ jiginna ji la, Filipe ni cɛkɔrɔba. A y'a batise.
39 U bɔra ji la tuma min na, Matigi Ni ye Filipe minɛ, o cɛkɔrɔba ma a ye tun.
40 Nka Filipe sɔrɔla Azotus dugu kɔnɔ, a ye waajuli kɛ duguw bɛɛ la fo ka se Sesare.

SABABU 9NAN

1 Saul tun bɛ ka bagabagali kɛ ka Matigi ka kalandenw faga, ka taa sarakalasebaaw kuntigi fɛ.
2 U ye bataki ɲini a fɛ ka taa Damasi Alabatosow la, walisa ni a ye nin sira dɔ sɔrɔ, cɛw wo, musow wo, a ka na ni u sirilen ye Jerusalɛm.
3 A taamatɔ, a gɛrɛla Damasi la.
4 A binna duguma ka kumakan dɔ mɛn k'a fɔ a ye ko: « Saul, Saul, mun na i bɛ ne tɔɔrɔ?»
5 A y'a fɔ ko: «Matigi, e ye jɔn ye?» Matigi ko: « I bɛ Yesu min tɔɔrɔ, ne de don.
6 A yɛrɛyɛrɛla k'a fɔ ko: «Matigi, i b'a fɛ ne ka mun kɛ?» Matigi y'a fɔ a ye ko: « Wuli ka taa dugu kɔnɔ, i ka kan ka min kɛ, o na fɔ i ye.»
7 Cɛ minnu tun bɛ taama ni Yesu ye, olu jɔlen tora kumakan na, u ye kumakan mɛn, nka u ma mɔgɔ si ye.
8 Saul wulila ka bɔ dugukolo kan. A ɲɛw yɛlɛla tuma min na, a ma mɔgɔ si ye, nka u y'a bolo minɛ ka taa n'a ye Damasi.
9 A ye tile saba kɛ, a ma dumuni kɛ, a ma minni kɛ.
10 Kalanden dɔ tun bɛ Damasi, o tɔgɔ ko Ananiyasi. Matigi y'a fɔ a ye yelifɛn dɔ la ko: «Ananiyasi.» A ko: «A filɛ, ne bɛ yan, Matigi.»
11 Matigi y'a fɔ a ye ko: « Wuli ka taa nbɛda la min tɔgɔ ye ko Tilennen, ka mɔgɔ dɔ ɲininka Juda ka so kɔnɔ, min tɔgɔ ye ko Saul, min bɛ bɔ Tarse.
12 A ye cɛ dɔ ye yelifɛn dɔ la min tɔgɔ ye ko Ananiyasi, o donna ka na a bolo da a kan walisa a ka yeli kɛ.
13 Ananiyasi y'a jaabi ko: «Matigi, ne y'a mɛn nin cɛ caman fɛ ko a ye kojuguba kɛ i ka mɔgɔ senumaw la Jerusalɛm.
14 Yan, fanga b'a bolo ka bɔ sarakalasebaaw kuntigiw yɔrɔ ka i tɔgɔ welebagaw bɛɛ siri.
15 Nka Matigi y'a fɔ a ye ko: « Taa, katuguni a ye minɛn ɲɛnatɔmɔlen ye ne bolo, ka ne tɔgɔ ta siya wɛrɛw ni masakɛw ni Israɛldenw ɲɛkɔrɔ.
16 A ka kan ka tɔɔrɔba minnu sɔrɔ ne tɔgɔ koson, ne na olu jira a la.
17 Ananiyasi taara so kɔnɔ. A y'a bolow da a kan, a ko: «Balimakɛ Saul, Matigi, Yesu min y'i jira i la i natɔ sira kan, o de ye ne ci, walisa i ka i yeli sɔrɔ, ka fa Ni Senu la.»
18 O yɔrɔnin bɛɛ, fɛn dɔ binna a ɲɛw kan i n'a fɔ bɔgɔdaga.
19 Dumuni sɔrɔlen kɔ, barika donna a la. Don dɔw la, Saul ni kalandenw tun bɛ Damasi.
20 O yɔrɔnin bɛɛ la, a ye Krisita waajuli kɛ Alabatosow kɔnɔ ko ale ye Ala Denkɛ ye.
21 Minnu y'a lamɛn, olu bɛɛ kabakoyara k'a fɔ ko. Minnu ye nin tɔgɔ wele Jerusalɛm, ka na yan, walisa a ka olu lase sarakalasebaaw kuntigiw ma, yala o tɛ wa?
22 Nka Saul barika bonyana ka taa a fɛ, ka Yahutu minnu sigilen bɛ Damasi, olu maloya, k'a jira ko Krisita yɛrɛ de don.
23 Tile caman tɛmɛnen kɔ, Yahutuw ye ladili kɛ k'a faga.
24 Nka Saul y'u makɔnɔni dɔn. U tun bɛ daaw kɔlɔsi su ni tile walisa k'a faga.
25 Kalandenw y'a minɛ su fɛ ka a jigin kogo da la segi dɔ kɔnɔ.
26 Saul sera Jerusalɛm tuma min na, a y'a ɲini ka fara kalandenw kan.
27 Nka Barnabasi y'a minɛ ka taa n'a ye cidenw fɛ k'a fɔ u ye a ye Matigi ye cogo min na sira kan, a kumana a fɛ cogo min na, ani a ye waajuli kɛ Damasi ni jagɛlɛya ye Yesu tɔgɔ la.
28 Yesu tun bɛ u fɛ ka don ka bɔ Jerusalɛm.
29 A kumana Matigi Yesu tɔgɔ la ni jagɛlɛya ye ka Gɛrɛkiw sɔsɔ.
30 Balimaw y'o dɔn tuma min na, u jiginna ni a ye Sesare.
31 Egilisiw lafiyara Jude jamana bɛɛ la ani Galile jamana bɛɛ la ani Samari jamanaw bɛɛ la. U tun bɛ taama Matigi ɲesiran ni Ni Senu dusu saalo la, u cayara.
32 Piɛrɛ tun bɛ yaala yɔrɔ bɛɛ la tuma min na, a jiginna mɔgɔ senumaw fana fɛ minnu sigilen bɛ Lida.
33 A ye cɛ dɔ sɔrɔ yen, a tɔgɔ ko Enɛya, a tun bɛ a ka dilan kan san 8 kɔnɔ.
34 Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Enɛsi, Yesu Krisita bɛ i kɛnɛya. A wulila o yɔrɔnin bɛɛ.
35 Mɔgɔ minnu tun sigilen bɛ Lida ni Saron, olu bɛɛ y'a ye ka u kɔsegin Matigi ma.
36 Kalanden dɔ tun bɛ Jope dugu la, o tɔgɔ ko Tabita, a kɔrɔ ye ko Dɔrɔkasi.
37 O donw na, muso banana ka sa, u y'a ko tuma min na, u y'a da sankanso dɔ kɔnɔ.
38 Lida tun ka surun Jope dugu la, kalandenw y'a mɛn ko Piɛrɛ bɛ yen, u ye cɛ fila ci a ma k'a deli ko a kana mɛn ka na u fɛ.
39 Piɛrɛ wulila ka taa n'u ye. A selen tuma min na, u taara n'a ye sanfɛ so kɔnɔ, muso cɛ salenw bɛɛ jɔlen tora a kɛrɛfɛ ka kasi, ka Dɔrɔkasi ka finiw ni finiw jira u fɛ.
40 Piɛrɛ y'u bɛɛ labɔ kenɛma ka a biri ka Ala deli. A y'a yɛlɛma su la k'a fɔ ko: «Tabita, wuli.» A y'a ɲɛw yɛlɛ, a ye Piɛrɛ ye minkɛ, a y'i sigi.
41 A y'a bolo di a ma k'a kɔrɔta, a ye mɔgɔ senumaw ni muso cɛ salenw wele tuma min na, k'a jira a ɲɛnama.
42 A dɔnna Jope jamana bɛɛ la. Mɔgɔ caman dara Matigi la.

43 A ye tile caman kɛ Jope dugu la, Simɔn dɔ fɛ, min tun
ye wolocila ye.

SABABU 10NAN

1 Cɛ dɔ tun bɛ Sesare dugu la, a tɔgɔ ko Kɔrnɛye, o tun ye
kɛlɛbolo kuntigi ye, o tun bɛ wele ko Italikaw ka kɛlɛbolo.
2 Cɛ min tun bɛ Ala bato, a tun bɛ siran Elohim ɲɛ ani a ka
so bɛɛ, o tun bɛ nilifɛn caman di jama ma, ka Ala deli tuma
bɛɛ.
3 A ye yelifɛn dɔ ye tile lɛrɛ kɔnɔntɔnnan na, a nana a fɛ ka
a fɔ a ye ko: «Kɔrnɛye.»
4 A y'a filɛ tuma min na, a siranna k'a fɔ ko: «Matigi, mun
don? A y'a fɔ a ye ko: «I ka deliliw ni i ka nilifɛnw nana ka
kɛ hakilijigin ye Ala ɲɛ kɔrɔ.»
5 Sisan, i ka mɔgɔw ci ka taa Jope ka Simɔn kelen wele, o
tɔgɔ ye Piɛrɛ ye.
6 Simɔn bɛ simɔgɔ dɔ fɛ, o min ka so bɛ kɔgɔji da la, a na i
ka kan ka min kɛ.
7 Mɛlɛkɛ min tun bɛ kuma Kɔrnɛye fɛ, o taara tuma min na,
a ye a ka so jɔnkɛ fila wele, ani sɔrɔdasi minnu tun bɛ a
makɔnɔ tuma bɛɛ.
8 A ye o kow bɛɛ fɔ u ye tuma min na, a y'u bila ka taa
Jope.
9 O dugusagwɛ, u tun bɛ ka taama ka surunya dugu la tuma
min na, Piɛrɛ taara so sanfɛ ka delili kɛ lɛrɛ wɔɔrɔnan
ɲɔgɔn fɛ.
10 Kɔngɔ donna a la kosɛbɛ, a tun b'a fɛ ka dumuni kɛ.
11 A ye sankolo da wulilen ye, minɛn dɔ jiginna a ma, i n'a
fɔ finiba dɔ sirilen bɛ a fan naani la, ka jigin dugukolo kan.
12 Dugukolo kan bagan sen naani sifaw bɛɛ tun bɛ o de
kɔnɔ, ni kungo sogow ni fɛɲɛnamaw ani sankolola kɔnɔw.
13 Kumakan dɔ y'a fɔ a ye ko: «Piɛrɛ, wuli! faga, ka
dumuni kɛ.
14 Piɛrɛ y'a fɔ ko: «Matigi! katuguni ne ma deli ka fɛn
nɔgɔlen si dun.
15 O kumakan y'a fɔ a ye siɲɛ filanan na ko: «Ala ye min
saniya, i kana o fɔ ko nɔgɔlen.»
16 O kɛra siɲɛ saba.
"
18 U ye wele kɛ k'a ɲininka ni Simɔn min tɔgɔ ko Piɛrɛ tun
sigilen bɛ yen wa.
19 Piɛrɛ tun bɛ miiri o yelifɛn na tuma min na, Ni Senu y'a
fɔ a ye ko: «Mɔgɔ saba bɛ i ɲini.»
20 Wuli ka jigin ka taa n'u ye, i kana sigasiga foyi la,
katuguni ne de ye u ci.
21 O kɔ, Piɛrɛ jiginna ka taa cɛ minnu fɛ ka bɔ Kɔrnɛye fɛ.
A ko: «Aw bɛ min ɲini, ne de don.»
22 U y'a fɔ u ye ko: «Kɔrnɛye, cɛ tilennen, min bɛ siran
Elohim ɲɛ, ani min bɛ siya ɲuman kɛ Yahutuw ka siya bɛɛ
cɛma, Elohim y'a lasomi mɛlɛkɛ senuma fɛ ko a ka i wele
ka don a ka so kɔnɔ ka lamɛnni kɛ.» i ka kumaw.
23 O kɔ, a y'u wele ka u sigi. O dugusagwɛ, Piɛrɛ taara n'u
ye, balima dɔw bɔra Jope ka taa n'a ye.
24 O dugusagwɛ, u donna Sesare. Kɔrnɛye ye u makɔnɔ, ka
a somɔgɔw ni a teri sɛbɛw wele.
25 Piɛrɛ dontɔ tuma min na, Kɔrnɛye y'a kunbɛn k'i biri a
sen kɔrɔ k'a bato.
26 Piɛrɛ y'a ta k'a fɔ ko: «I jɔ. Ne yɛrɛ fana ye cɛ ye.
27 A tun bɛ ka kuma a fɛ tuma min na, a donna ka mɔgɔ
caman sɔrɔ ɲɔgɔn fɛ.
28 A y'a fɔ u ye ko: «Aw b'a dɔn ko Yahutu cɛ min ye
Yahutu ye, o ye ko ye min tɛ sariya kɔnɔ, wala ka na siya
wɛrɛ mɔgɔ dɔ fɛ. Nka Elohim y'a jira ne la ko ne kana
mɔgɔ si wele ko nɔgɔlen wala nɔgɔlen.
29 O de y'a to ne nana aw fɛ k'a sɔrɔ ne ma ne wele dɔrɔn.
30 Kɔrnɛye y'a fɔ ko: «A tile naani ye nin ye, ne tun bɛ
sunɔgɔ fo bi. lɛrɛ kɔnɔntɔnnan na, ne ye Ala delili kɛ ne ka
so kɔnɔ, cɛ dɔ jɔlen bɛ ne ɲɛkɔrɔ, fini jɛmanw donna.
31 U y'a fɔ ko: «Kɔrnɛye, i ka delili mɛnna, i ka nilifɛnw
hakili jiginna Ala ɲɛ kɔrɔ.»
32 A' ye ci bila ka taa Jope ka Simɔn wele yan. a sigilen bɛ
Simɔn dɔ ka so kɔnɔ, min ye wolocila ye, baji da la.
33 O yɔrɔnin bɛɛ la, ne ye ci bila i ma. I ye koɲuman kɛ ko
i nana.» Sisan, an bèè bè Ala kòrò yan, ka Ala ka ci fò i ma,
ka o kow lamèn.»
34 Piɛrɛ y'a da wuli k'a fɔ ko: «Tiɲɛ la ne y'a faamu ko Ala
tɛ mɔgɔ si jate.
35 Nka siya o siya la, mɔgɔ min bɛ siran a ɲɛ, ka
tilennenya kɛ, o bɛ sɔn a ma.
36 Ala ye kuma min ci Israɛldenw ma, ka hɛrɛ waajuli kɛ
Yesu Krisita barika la.
37 Ne b'a fɔ, aw b'o dɔn, o kuma fɔra Jude jamana bɛɛ la,
ka daminɛ Galile jamana na, Yuhana ye batɛmu min
waajuli kɛ.
38 Ala ye Yesu Nazarɛtika mun ni Ni Senu ni sebaaya ye
cogo min na. katuguni Ala tun b'a fɛ.
39 A ye ko minnu kɛ Yahutuw ka jamana kɔnɔ ani
Jerusalɛm, an ye olu bɛɛ seerew ye. U y'a faga k'a dulon jiri
la.
40 Elohim y'a lakunun a tile sabanan na k'a jira a la k'a jɛya.
41 A ma kɛ jama bɛɛ ye, nka Elohim ka seere minnu
sugandira ka kɔrɔ, anw yɛrɛ, olu minnu tun bɛ dumuni kɛ
ka minni kɛ ni a ye a kununnen kɔ suw cɛma.
42 A y'a fɔ an ye ko an ka waajuli kɛ jama ye, ka seereya
kɛ ko Ala ye min sigi ka kɛ ɲɛnamaw ni mɔgɔ salenw ka
kiritigɛla ye.
43 Kiraw bɛɛ ka seereya kɛ a la ko mɔgɔ o mɔgɔ dara a la,
o na jurumu yafa sɔrɔ a tɔgɔ barika la.
44 Piɛrɛ tun bɛ o kumaw fɔ tuma min na, Ni Senu binna o
kuma mɛnbagaw bɛɛ kan.
45 Dannabaa minnu nana Piɛrɛ fɛ, olu bɛɛ kabakoyara,
katuguni Ni Senu nilifɛn bɔnna siya wɛrɛw fana kan.
46 U y'a mɛn u bɛ kuma kan wɛrɛw fɔli la ka Elohim bonya.
O kɔ, Piɛrɛ y'a jaabi ko:
47 Mɔgɔ minnu ye Ni Senu sɔrɔ i ko anw, yala mɔgɔ bɛ se
ka ji bali walisa u kana batise wa?
48 A y'a fɔ u ye ko u ka batise Matigi tɔgɔ la. O kɔ, u y'a
deli ko a ka to don dɔw la.

SABABU 11NAN

1 Cidenw ni balima minnu tun bɛ Jude jamana na, olu y'a
mɛn ko siya wɛrɛw fana ye Elohim ka kuma minɛ.
2 Piɛrɛ sera Jerusalɛm tuma min na, bolokolikɛlaw ye
sɔsɔli kɛ a fɛ.
3 A ko: «I donna bolokobaliw cɛma ka dumuni kɛ n'u ye.»
4 Nka Piɛrɛ ye o ko lakali kabini fɔlɔfɔlɔ, ka o ɲɛfɔ u ye ka
kɛɲɛ ni yamaruya ye.
5 Ne tun bɛ Jope dugu kɔnɔ ka delili kɛ. A sera ne yɛrɛ ma.
6 Ne ye ne ɲɛw siri o la tuma min na, ne ye miiri o la, ka
dugukolo kan waraba sen naani ni kungosogow ni
fɛɲɛnamaw ni sankolo kɔnɔ kɔnɔw ye.

7 Ne ye kumakan dɔ mɛn k'a fɔ ne ye ko: «Piɛrɛ, wuli. faga ka dumuni kɛ.
8 Nka ne y'a fɔ ko: «A tɛ ten, Matigi, katuguni fɛn nɔgɔlen wala fɛn nɔgɔlen si ma don ne da la.»
9 Nka kumakan ye ne jaabi tugun ka bɔ sankolo la ko: «Ala ye min saniya, i kana o wele ko nɔgɔlen.»
10 O kɛra siɲɛ saba.
11 O yɔrɔnin bɛɛ, cɛ saba tun nana ne tun bɛ so min kɔnɔ kaban.
12 Ni Senu ye ne bila ka taa u fɛ. O balima wɔɔrɔ ninnu taara ni ne ye, an donna cɛ ka so.
13 A y'a jira an na cogo min na a ye mɛlɛkɛ dɔ ye a ka so kɔnɔ, o y'a fɔ a ye ko: «Cɛw ci ka taa Jope ka Simɔn wele.
14 Ale de na kuma fɔ i ye, i ni i ka so bɛɛ na kisi cogo min na.»
15 Ne ye kuma daminɛ tuma min na, Ni Senu binna u kan i ko anw kan fɔlɔ.
16 Ne hakili jigira Matigi ka kuma la, a y'a fɔ cogo min na ko: « Yuhana ye batise ji la.» nka aw na batise Ni Senu la.»
17 O de y'a to Elohim ye o nilifɛn ɲɔgɔn di u ma i ko a ye o nilifɛn di u ma i ko an minnu dara Matigi Yesu Krisita la. ne tun ye mun ye, walisa ne ka se ka Ala muɲu?
18 U y'o kumaw mɛn tuma min na, u y'u makun ka Elohim tanu k'a fɔ ko: «O tuma na fɛ, Elohim ye nimisa di siya wɛrɛw fana ma walisa u ka nimisa ɲenamaya la.»
19 Minnu jɛnsɛnna Etiɛni ka tɔɔrɔ kosɔn, olu taara fo Fenise ni Sipɔrɔ ani Antiose.
20 U dɔw tun ye Sipɔrɔ ni Sirene cɛw ye, u selen Antiose, u tun bɛ kuma Gɛrɛkiw fɛ ka Matigi Yesu waajuli kɛ.
21 Matigi bolo tun bɛ u fɛ.
22 O kow kibaruya sera Jerusalɛm egilisi tulo la, u ye Barnabasi ci ka taa fo Antiose.
23 A nana Ala ka nɛɛma ye tuma min na, a nisɔndiyara ka u bɛɛ laadi ko u ka nɔrɔ Matigi la ni dusu ye.
24 A tun ye mɔgɔ ɲuman ye, a falen tun bɛ Ni Senu ni dannaya la.
25 Barnabasi taara Tarse ka taa Saul ɲini.
26 A y'a sɔrɔ tuma min na, a taara n'a ye Antiose. San kelen bɛɛ, u ye ɲɔgɔn lajɛn ni egilisi ye, ka mɔgɔw caman kalan. Kalandenw welera Krecɛnw fɔlɔ Antiose.
27 O donw na, kiraw bɔra Jerusalɛm ka na Antiose.
28 U dɔ la kelen tɔgɔ ko Agabusi, o y'a jira Ni Senu fɛ ko dɛsɛba bɛna kɛ diɲɛ fan bɛɛ la.
29 Kalandenw kelen-kelen bɛɛ y'a latigɛ ka dɛmɛ ci balimaw ma minnu sigilen bɛ Jude jamana na.
30 U y'o kɛ ka o ci cɛkɔrɔbaw ma Barnabasi ni Saul bolo.

SABABU 12NAN

1 O waati la, masakɛ Hɛrɔde y'a bolow kɔrɔta ka egilisi dɔw tɔɔrɔ.
2 A ye Yuhana balimakɛ Yakuba faga ni npan ye.
3 A y'a ye ko o diyara Yahutuw ye, a taara Piɛrɛ fana minɛ ka taa a fɛ. (O tuma la, nbuuru fununbali donw tun don.)
4 A y'a minɛ tuma min na, a y'a bila kaso la, k'a don sɔrɔdasi kulu naani bolo walisa k'a kɔlɔsi. k' a laɲini Paskɛli kɔfɛ k'a lase jama ma.
5 O de y'a to Piɛrɛ tun bɛ kaso la, nka egilisi tun bɛ Ala deli a ko la k'a sɔrɔ u ma dabila.
6 Hɛrɔde tun b'a fɛ ka a labɔ tuma min na, o su in na, Piɛrɛ tun bɛ sunɔgɔ la sɔrɔdasi fila cɛ, u sirilen bɛ ni cakɛda fila ye.
7 Matigi ka mɛlɛkɛ nana a kan, yeelen dɔ bɔra kasobon kɔnɔ. A ka cakɛdaw binna ka bɔ a bolow la.
8 Mɛlɛkɛ y'a fɔ a ye ko: «I ka i cɛsiri ka i ka sanbara siri.» Wa a y'o kɛ ten. A y'a fɔ a ye ko: «I ka fini don i la ka tugu ne kɔ.»
9 A bɔra ka tugu a nɔfɛ. Mɛlɛkɛ ye min kɛ, a tun t'a dɔn ko tiɲɛ don; nka a tun b'a miiri ko a ye yelifɛn dɔ ye.
10 U tɛmɛna kɛlɛbolo fɔlɔ ni filanan fɛ tuma min na, u sera nɛgɛda la min bɛ taa dugu kɔnɔ. A y'a dabɔ u ye a yɛrɛ sago la. O yɔrɔnin bɛɛ, mɛlɛkɛ bɔra a la.
11 Piɛrɛ y'a hakili jigin tuma min na, a y'a fɔ ko: «Ne y'a dɔn tiɲɛ na ko Matigi ye a ka mɛlɛkɛ ci ka ne kisi Hɛrɔde bolo ani Yahutuw ka mɔgɔw jigi tun bɛ min na.»
12 A ye o ko lajɛ tuma min na, a sera Yuhana ba Mariyama ka so. mɔgɔ caman tun lajɛlen bɛ yɔrɔ min na ka delili kɛ.
13 Piɛrɛ tun bɛ ka da gosi tuma min na, sunguru dɔ nana a lamɛn, o tɔgɔ ko Roda.
14 A ye Piɛrɛ kan dɔn tuma min na, a ma da wuli ɲagali kosɔn, nka a bolila ka don ka Piɛrɛ jɔlen to da ɲɛfɛ cogo min na, a y'o fɔ.
15 U y'a fɔ a ye ko: «I dibi don.» Nka a tun b'a fɔ tuma bɛɛ ko o yɛrɛ de tun don. U ko: «A ka mɛlɛkɛ don.»
16 Piɛrɛ tora ka da gosi.
17 Nka Matigi y'a labɔ kaso la cogo min na, a y'a fɔ u ye ni a bolo ye k'u makun. A y'a fɔ ko: «Taa ka nin kow jira Yakuba ni balimaw la.» A taara yɔrɔ wɛrɛ la.
18 Tile donna dɔrɔn, sɔsɔliw ma wuli ka bɔ Piɛrɛ la.
19 Hɛrɔde y'a ɲini tuma min na, k'a sɔrɔ a ma a sɔrɔ, a ye kɔlɔsilikɛlaw sɛgɛsɛgɛ k'a fɔ ko u ka faga. A jiginna ka bɔ Jude jamana na ka taa Sesare.
20 Hɛrɔde dusu tiɲɛna kosɛbɛ Tiri ni Sidɔn mɔgɔw la, nka u nana a fɛ ni dusu kelen ye, ka Blastisi kɛ masakɛ ka sotigi ye u teri ye, u ye hɛrɛ ɲini. sabu u ka jamana tun bɛ balo masakɛ ka jamana de fɛ .
21 Don dɔ la, Hɛrɔde ye masakɛ fini don, a sigilen bɛ a ka masasigilan kan ka kuma fɔ u ye.
22 Jama pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Ala kan don, mɔgɔ ta tɛ.»
23 Matigi ka mɛlɛkɛ y'a bugɔ o yɔrɔnin bɛɛ, katuguni a ma nɔɔrɔ di Ala ma.
24 Nka Elohim ka kuma cayara ka caya.
25 Barnabasi ni Saul seginna ka bɔ Jerusalɛm, u ye u ka cidenyabaara dafa, ka taa ni Yuhana ye, o tɔgɔ ko Marka.

SABABU 13NAN

1 Kira dɔw tun bɛ Antiose egilisi kɔnɔ. i ko Barnabasi ni Simeɔn min tɔgɔ ye ko Nizɛri, ani Lusius min bɛ bɔ Sirene, ani Manaɛn min lamɔna ni masakɛ Hɛrɔde ye, ani Saul.
2 U tun bɛ Matigi ka baara kɛ ka sunɔgɔ tuma min na, Ni Senu y'a fɔ ko: «Ne ye u wele baara min na, aw ka Barnabasi ni Saul fara ɲɔgɔn kan.»
3 U ye sunɔgɔ ka delili kɛ ka u bolo da u kan, u y'u bila ka taa.
4 Ni Senu y'u ci ka taa Seleusi. U bɔra yen ka kurun ta ka taa Sipɔrɔ.
5 U sera Salami tuma min na, u ye Elohim ka kuma fɔ Yahutuw ka Elohimbatosow kɔnɔ.
6 U tɛmɛna gun kan ka taa Pafosi, u ye jinɛmuso dɔ sɔrɔ, kira nkalontigɛla dɔ, Yahutu dɔ, o tɔgɔ ko Baryesu.
7 O tun bɛ jamana ka lasigiden dɔ fɛ, n'o tɔgɔ ye ko Sergius Paulus, cɛ hakilitigi. A ye Barnabasi ni Saul wele ka Ala ka kuma lamɛn.

8 Lagbɛrikɛla Elima, a tɔgɔ kɔrɔ fana ye ten, o y'u kɛlɛ, k'a
ɲini ka ciden bila dannaya la.
9 Saul min bɛ wele ko Paul, o falen Ni Senu la, o y'a ɲɛ jɔ a
la.
10 U y'a fɔ ko: «E min falen bɛ namara ni juguya bɛɛ la,
Sitanɛ den, tilennenya bɛɛ jugu, yala i tɛna Matigi ka sira
ɲumanw tigɛli dabila wa?»
11 Sisan, a filɛ, Matigi bolo bɛ i kan, i na kɛ fiyentɔ ye, i
tɛna tile ye waati dɔ kɔnɔ. O yɔrɔnin bɛɛ, sisi ni dibi donna
a kan. A y'i yaala ka dɔw ɲini ka a bolo minɛ.
12 O kɔ, depite ye ko kɛlenw ye tuma min na, a dara a la, a
kabakoyara Matigi ka kalan ko la.
13 Paul ni a ka jɛɲɔgɔnw bɔra Pafosi tuma min na, u sera
Pɛrɛge Pamfili jamana na, Yuhana bɔra u la ka segin
Jerusalɛm.
14 U bɔra Pɛrge tuma min na, u sera Antiose, Pisidi jamana
na, ka don Alabatoso kɔnɔ lafiɲɛ don na.
15 Sariya ni kiraw kalanni kɔfɛ, Elohimbatoso kuntigiw ye
ci bila u ma k'a fɔ u ye ko: «Aw balimaw, ni kuma dɔ bɛ
aw fɛ jama ye, aw ka taa a fɛ.»
16 O kɔ, Paul wulila ka a bolo kɔrɔta k'a fɔ ko: «Israɛl cɛw,
aw minnu bɛ siran Elohim ɲɛ, aw ka lamɛnni kɛ.»
17 Israɛlkaw ka Elohim ye an bɛnbaw ɲɛnatɔmɔ ka jama
kɔrɔta tuma min na u sigilen tun bɛ dunanw na Misira
jamana kɔnɔ, ka u labɔ o yɔrɔ la ni bolo kɔrɔtalen ye.
18 San binaani ɲɔgɔn kɔnɔ, a ye u ka kɛwalew to
kungokolon kɔnɔ.
19 A ye siya wolonwula halaki Kanan jamana na tuma min
na, a ye u ka jamana tila u ye ni kalata ye.
20 O kɔ, a ye kiritigɛlaw di u ma san kɛmɛ naani ni bi
duuru ɲɔgɔn kɔnɔ, fo ka se kira Samuyɛli ma.
21 O kɔ, u ye masakɛ deli.
22 A ye Dawuda labɔ tuma min na, a ye Dawuda lawuli u
ka masakɛ ye. A ye seereya di o fana ma k'a fɔ ko: «Ne ye
Zase denkɛ Dawuda sɔrɔ, cɛ min bɛ ne yɛrɛ dusukun na,
min na ne sago bɛɛ dafa.»
23 Elohim ye Kisibaa dɔ lakunun nin cɛ bɔnsɔn na ka kɛɲɛ
ni a ka layidu ye.
24 Sani a ka na, Yuhana ye nimisa batɛmu waajuli kɛ Israɛl
mɔgɔw bɛɛ ye.
25 Yuhana y'a ka sira dafa tuma min na, a y'a fɔ ko: «Aw
b'a miiri ko ne ye jɔn ye?» Ne tɛ ale ye. Nka, a filɛ, mɔgɔ
dɔ bɛ na ne kɔfɛ, ne man kan ka a sennasanbaraw bɔ.
26 Balimaw, Ibrahima bɔnsɔnw, ni aw cɛma minnu bɛ
siran Elohim ɲɛ, o kisili kuma cilen bɛ aw ma.
27 Jerusalɛm sigibagaw ni u kuntigiw tun t'a dɔn, kiraw ka
kuma minnu bɛ kalan lafiɲɛ don o don, u tun t'a dɔn.
28 Hali ni u ma saya sababu si sɔrɔ a la, u ye Pilate deli ko
a ka faga.
29 U ye fɛn minnu bɛɛ sɛbɛn Yesu ko la, olu bɛɛ dafara, u
y'a jigin ka bɔ jiri la k'a da kaburu dɔ kɔnɔ.
30 Nka Ala y'a lakunun ka bɔ suw cɛma.
31 Mɔgɔ minnu bɔra Galile ka taa Jerusalɛm, olu ye a ye
tile caman.
32 An bɛ kibaru duman fɔ aw ye.
33 Elohim ye o ɲɔgɔn dafa an denw ye, k'a masɔrɔ a ye
Yesu lakunun. I ko a sɛbɛnnen bɛ Zaburu filanan kɔnɔ fana
ko: «I ye ne Denkɛ ye, ne ye i bange bi.»
34 A y'a lakunu ka bɔ suw cɛma, sisan a tɛna segin toli la
tun, a y'a fɔ o cogo la ko: «Ne na Dawuda ka makari lakika
di i ma.»
35 O de y'a to Yesu y'a fɔ Zaburu wɛrɛ kɔnɔ fana ko: «I
kana a to i ka senuma ka toli.»
36 Dawuda ye baara kɛ a yɛrɛ bɔnsɔn ye Elohim sago
barika la, a sunɔgɔra ka da a bɛnbaw bolo ka toli ye.
37 Elohim ye min lakunun, nka a ma toli si ye.
38 Balimaw, aw k'a dɔn ko jurumu yafa fɔra aw ye nin cɛ
de barika la.
39 Dannabaaw bɛɛ bɛ jo sɔrɔ ale de barika la ka bɔ fɛn bɛɛ
la, aw tun tɛ se ka jo sɔrɔ minnu na Musa ka sariya barika
la.
40 O de y'a to, aw k'aw yɛrɛ kɔlɔsi, kiraw ko fɔlen bɛ aw
kan.
41 A filɛ, aw mafiɲɛyabaaw, ka kabako kɛ, ka halaki,
katuguni ne bɛ baara kɛ aw ka donw na, aw tɛna da o baara
la fewu, hali ni mɔgɔ dɔ y'o fɔ aw ye.
42 Yahutuw bɔra Elohimbatoso kɔnɔ tuma min na, siya
wɛrɛw y'a deli ko nin kumaw ka fɔ u ye lafiɲɛ don nata la.
43 Jama farala tuma min na, Yahutuw ni diinɛ mɔgɔw
caman tugura Paul ni Barnabasi nɔfɛ.
44 O dugujɛ, a bɛ se ka fɔ ko dugu bɛɛ lajɛlen nana Elohim
ka kuma lamɛn.
45 Yahutuw ye jama ye tuma min na, keleya donna u la, u
ye Paul ka kuma fɔlenw sɔsɔ, ka Ala tɔgɔ tiɲɛ.
46 Paul ni Barnabasi ye u ja gɛlɛya k'a fɔ ko: «A ka kan ka
Ala ka kuma fɔ aw ye fɔlɔ .
47 Matigi ye ci fɔ an ye ten ko: «Ne ye i sigi ka kɛ siya
wɛrɛw ka yeelen ye, walisa i ka kɛ kisili ye fo ka se
dugukolo danw ma.»
48 Siya wɛrɛw y'o mɛn tuma min na, u nisɔndiyara ka
Matigi ka kuma bonya.
49 Matigi ka kuma fɔra o yɔrɔ bɛɛ la.
50 Nka Yahutuw ye Ala batobaaw ni dugu kuntigiw lawuli
ka tɔɔrɔ lase Paul ni Barnabasi ma, ka u gɛn ka bɔ u ka
jamanaw la.
51 Nka u ye u senw buguri wuli u kama ka se Ikoniyɔmu.
52 Kalandenw fa ɲagali ni Ni Senu la.

SABABU 14NAN

1 Ikoni dugu kɔnɔ, u fila bɛɛ taara ɲɔgɔn fɛ Yahutuw ka
Alabatoso kɔnɔ, ka kuma ten, fo Yahutuw ni Gɛrɛkiw
jamaba dara.
2 Nka Yahutu dannabaliw ye siya wɛrɛw lawuli ka u hakili
juguw bila balimaw la.
3 U tora waati jan kɔnɔ ka kuma Matigi la ni jagɛlɛya ye,
ale min ye a ka nɛɛma kuma seereya, ka taamashyɛnw ni
kabakow kɛ u bolow fɛ.
4 Dugu mɔgɔw farala ɲɔgɔn kan.
5 Siya wɛrɛw ni Yahutuw ni u kuntigiw ye binkanni kɛ
tuma min na, ka u tɔɔrɔ, ka u bon ni kabakurunw ye.
6 U y'o dɔn, u bolila ka taa Lisitɔri ni Dɛrbe, Likaɔnɛ
duguw la, ani u lamini yɔrɔ la.
7 U ye Kibaru Duman waajuli kɛ yen.
8 Cɛ dɔ sigilen tun bɛ Lisitiri dugu la, sebaaya tun tɛ a sen
na.
9 U ye Paul ka kuma mɛn.
10 A y'a fɔ ni kanba ye ko: «I jɔ i sen kan.» A ye pan ka
taama.
11 Jama ye Paul ka ko kɛlenw ye tuma min na, u y'u kan
kɔrɔta, k'a fɔ Likaɔni ka kuma kɔnɔ ko: «Alaw jigira an ma
hadamadenw bɔɲɔgɔnko la.»

12 U ye Barnabasi wele ko Jupiter. Pol, Mɛkisiki, katuguni ale de tun ye kumalasela kuntigi ye.
13 Jupiter sarakalasebaa min tun bɛ u ka dugu ɲɛfɛ, o nana ni misiw ni bololanɛgɛw ye daaw la, a tun b'a fɛ ka saraka kɛ ni jama ye.
14 Ciden Barnabasi ni Paul y'o mɛn tuma min na, u y'u ka finiw tigɛ ka boli ka don jama cɛma ka pɛrɛn.
15 U y'a ɲininka ko: «Matigiw, mun na aw bɛ nin kow kɛ?» Anw fana ye aw nege ɲɔgɔn ye, ka aw waaju ko aw ka bɔ nin ko fuw la ka taa Ala ɲɛnama ma, ale min ye sankolo ni dugukolo ni kɔgɔji ni a kɔnɔfɛnw bɛɛ da.
16 Tɛmɛnen kɔ, a y'a to siyaw bɛɛ ka taama u yɛrɛw ka siraw kan.
17 O bɛɛ n'a ta, a ma a yɛrɛ to seereya tɛ, a kɛlen ka ko ɲuman kɛ, ka sanji di an ma ka bɔ sankolo la, ka den waatiw di an ma, ka an dusukunw fa dumuni ni ɲagali la.
18 O kumaw fɛ, u tun man teli ka jama bali, ko u ma saraka bɔ u ye.
19 Yahutu dɔw bɔra Antiose ni Ikoniyɔmu nana yen, u ye jama lasun ka Paul bon ni kabakurunw ye, k'a gɛn ka bɔ dugu kɔnɔ, k'a miiri ko a sara.
20 Nka, kalandenw jɔlen tora a lamini na, a wulila ka don dugu kɔnɔ.
21 U ye Kibaru Duman waajuli kɛ o dugu la ka mɔgɔ caman kalan, u seginna Lisitiri ni Ikoni ani Antiose.
22 A ka kalandenw niw sabati, ka u laadi u ka to dannaya la, ko an ka kan ka don Elohim ka masaya la tɔɔrɔ caman fɛ.
23 U ye maakɔrɔw sigi egilisi bɛɛ kɔnɔ, ka delili kɛ ni sunɔgɔ ye tuma min na, u y'u lase Matigi ma, u dalen bɛ min na.
24 U tɛmɛna Pisidia dugu bɛɛ la, u sera Panfili.
25 U ye o kuma fɔ Pɛrge dugu kɔnɔ, u jiginna Atali.
26 U ye kurun ta ka taa Antiose.
27 U sera ka Egilisi lajɛ ɲɔgɔn fɛ, Elohim ye ko minnu kɛ u fɛ, ani a ye dannaya da wuli cogo min na siya wɛrɛw ye, u ye olu bɛɛ lakali.
28 U tora yen ka mɛn ni kalandenw ye.

SABABU 15NAN

1 Cɛ dɔw jiginna ka bɔ Jude jamana na, olu ye balimaw kalan k'a fɔ ko: «Ni aw ma boloko Musa ka cogo la, aw tɛ se ka kisi.»
2 Paul ni Barnabasi ye sɔsɔli ni sɔsɔli kɛ u fɛ tuma min na, u y'a latigɛ ko Paul ni Barnabasi ni u dɔw ka taa Jerusalɛm cidenw ni cɛkɔrɔbaw fɛ o ɲininkali ko la.
3 Egilisi y'u lase u ka sira kan, u tɛmɛna Fenise ni Samari jamanaw cɛma, ka siya wɛrɛ mɔgɔw yɛlɛma kow lakali.
4 U sera Jerusalɛm tuma min na, egilisi ni cidenw ni cɛkɔrɔbaw y'u bisimila, ka Elohim ye ko minnu kɛ u la, u y'o bɛɛ fɔ.
5 Farisiɛn kulu dɔw wulila ka da a la k'a fɔ ko: «A ka kan ka u boloko ka Musa ka sariya labato.»
6 Cidenw ni maakɔrɔw nana ɲɔgɔn lajɛn walisa ka o ko lajɛ.
7 sɔsɔli caman kɛra tuma min na, Piɛrɛ wulila k'a fɔ u ye ko: «Balimaw, aw b'a dɔn cogo min na Ala ye sugandili kɛ an cɛma, walisa siya wɛrɛw ka Kibaru Duman kuma mɛn ne da la. ani ka da a la.
8 Elohim min bɛ dusukunw dɔn, o ye seereya kɛ u ye, ka Ni Senu di u ma, i ko a y'a kɛ anw ye cogo min na.
9 Aw kana danfara si don an ni u cɛ, ka u dusukunw saniya dannaya barika la.
10 O de y'a to mun na aw bɛ Elohim kɔrɔbɔ ka juru don kalandenw kɔ la, an bɛnbaw ni anw si ma se ka min muɲu?
11 Nka an dalen b'a la ko Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma barika la an na kisi i ko olu.
12 Jama bɛɛ y'u makun ka Barnabasi ni Paul lamɛn, k'a fɔ Ala ye kabakow ni kabakow minnu kɛ siya wɛrɛw cɛma u fɛ.
13 U makunlen kɔ, Yakuba y'a jaabi ko: «Balimaw, aw ka ne lamɛn.
14 Simeɔn y'a jira cogo min na Ala tun bɛ taa bɔ siya wɛrɛw ye fɔlɔ, walisa ka siya dɔ bɔ u cɛma a tɔgɔ la.
15 Kiraw ka kumaw bɛ bɛn o ma. i ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na .
16 O kɔ, ne na kɔsegin ka Dawuda ka fanibugu cilen jɔ kokura. Ne na a tiɲɛnenw jɔ kokura, ne na a jɔ.
17 Matigi min bɛ nin kow bɛɛ kɛ, o ko ten.»
18 Ala ka kɛwalew bɛɛ dɔnna kabini diɲɛ daminɛ.
19 O de y'a to ne ka kuma ye ko an kana u tɔɔrɔ, siya wɛrɛw cɛma minnu y'u ɲɛsin Elohim ma.
20 Nka an ka sɛbɛn ci u ma, ko u k'u yɛrɛ tanga boliw nɔgɔli ma, ni jatɔya ma, ani fɛn bugɔlenw ni joli ma.
21 Katuguni Musa ka waajulikɛlaw tun bɛ dugu o duguw la fɔlɔ.
22 O tuma la, a diyara cidenw ni cɛkɔrɔbaw ni egilisi bɛɛ ye ka cɛ sugandilenw ci ka taa Antiose ni Paul ni Barnabasi ye. Juda min tɔgɔ ye ko Barsabasi, ani Silasi, olu ye balimaw cɛma kuntigiw ye.
23 U ye batakiw sɛbɛn u fɛ nin cogo la. Cidenw ni cɛkɔrɔbaw ni balimaw bɛ foli ci balimaw ma minnu ye siya wɛrɛw ye Antiose ani Siri ani Silisi.
24 An y'a mɛn cogo min na, ko dɔw bɔra an fɛ, olu ye aw tɔɔrɔ ni kumaw ye, k'a fɔ ko: «Aw ka kan ka boloko ka sariya labato.
25 A diyara an ye ka mɔgɔ ɲɛnatɔmɔlenw ci aw fɛ ni an kanulen Barnabasi ni Paul ye.
26 Mɔgɔ minnu y'u ka ɲɛnamaya bila farati la an Matigi Yesu Krisita tɔgɔ kosɔn.
27 An ye Juda ni Silasi ci, olu fana na o ko fɔ aw ye u da la.
28 A diyara Ni Senu ni anw ye, ka doni belebeleba si da aw kan ka tɛmɛ nin ko wajibiyalenw kan.
29 Aw ka aw yɛrɛ tanga dumuniw ma minnu bɛ saraka boliw ye, ani joli ni fɛn minnu bugɔlen don, ani jatɔya. Aw ka ɲɛnamaya kɛ ka ɲɛ.
30 U bɔra yen tuma min na, u sera Antiose.
31 U ye o kalan kɛ tuma min na, u ɲagalila dususalo kosɔn.
32 Juda ni Silasi fana tun ye kiraw ye, u ye balimaw laadi ni kuma caman ye.
33 U tora yen yɔrɔ dɔ la, u bilala ka taa hɛrɛ la balimaw fɛ ka taa cidenw fɛ.
34 O bɛɛ n'a ta, a diyara Silas ye ka to yen.
35 Paul ni Barnabasi fana tora Antiose, ka Matigi ka kuma kalan ani ka waajuli kɛ ani mɔgɔ caman wɛrɛw fana.
36 Tile dɔw kɔfɛ, Paul y'a fɔ Barnabasi ye ko: «An ka taa bɔ an balimaw ye dugu o dugu kɔnɔ, an ye Matigi ka kuma fɔ yɔrɔ minnu na, k'a lajɛ u bɛ cogo min na.»
37 Barnabasi y'a latigɛ ka taa ni Yuhana ye.
38 Nka Paul ma a miiri ko a ka ɲi ka taa n'a ye.
39 Kɛlɛba donna u ni ɲɔgɔn cɛ fo u farala ɲɔgɔn na.
40 Paul ye Silasi sugandi ka taa, balimaw y'a fɔ Ala ka nɛɛma ye.

41 A taara Siri ni Silisi jamana cɛtigɛ ka egilisiw sabati.

SABABU 16NAN

1 O kɔ, a sera Dɛrbe ni Listra, kalanden dɔ tun bɛ yen, a tɔgɔ ko Timote, muso dɔ denkɛ, Yahutu muso dɔ tun ye dannabaaw ye. Nka a fa tun ye Gɛrɛki ye.
2 Balima minnu tun bɛ Lisitara ni Ikoni, olu ye o ko fɔ ka ɲɛ.
3 Paul tun b'a fɛ ka taa n'a ye. U y'a minɛ k'a bolokoli o yɔrɔ la Yahutuw kosɔn.
4 U tun bɛ duguw cɛma tuma min na, cidenw ni cɛkɔrɔbaw tun ye sariya minnu sigi Jerusalɛm, u ye olu fɔ u ye walisa u ka olu labato.
5 Egilisiw sabatira dannaya la, ka caya don o don.
6 U taara Frigi jamana ni Galasi jamana yɔrɔ bɛɛ la, ka Ni Senu bali ka Ala ka kuma fɔ Azi jamanaw na.
7 U selen kɔ Misi, u y'a ɲini ka taa Bitini.
8 U tɛmɛna Misi dugu la, u jiginna Troas.
9 Yelifɛn dɔ y'a jira Pol la su fɛ. Masedwanɛ cɛ dɔ jɔlen tun bɛ yen, a y'a deli ko: «I ka na Masedwanɛ jamana na ka an dɛmɛ.»
10 A ye yelifɛn yelen kɔ, o yɔrɔnin bɛɛ an y'a ɲini ka taa Masedwanɛ jamana na, k'a lajɛ k'a jɛya ko Matigi ye an wele ka Kibaru Duman fɔ u ye.
11 O de y'a to an bɔra Troas ka taa Samotrasi, o dugujɛ ka taa Neapolis.
12 Ka bɔ yen ka taa Filipe, o min ye Masedwanɛ jamana duguba ye.
13 Lafiɲɛ don na, an bɔra dugu kɔnɔ ba da la, delili tun bɛ kɛ yɔrɔ min na. An y'i sigi ka kuma musow fɛ minnu tun bɛ taa yen.
14 Muso dɔ tɔgɔ ko Lidi, fini bilenman feerela min bɛ bɔ Tiatira dugu la, o tun bɛ Ala bato, o ye an lamɛn.
15 A ni a somɔgɔw batisera tuma min na, a ye an deli ko: «Ni aw ye ne jate kantigi ye Matigi fɛ, aw ka na ne ka so kɔnɔ ka to yen.» Ani a ye an degun.
16 An taatɔ delili la tuma min na, sunguru dɔ min tun bɛ subagaya hakili la, o ye tɔnɔ caman lase a makɛw ma a ka subagaya fɛ.
17 U tugura Pol ni anw kɔ ka pɛrɛn ko: «Nin cɛw ye Kɔrɔtalenba Ala ka jɔnw ye, minnu bɛ kisili sira jira an na.»
18 A ye o kɛ tile caman kɔnɔ. Nka Paul dusu tiɲɛna, a y'i yɛlɛma k'a fɔ Ni Senu ye ko: «Ne b'a fɔ i ye Yesu Krisita tɔgɔ la ko i ka bɔ a la.» A bɔra o waati kelen na.
19 A kuntigiw y'a ye tuma min na ko u ka tɔnɔ jigiya banna, u ye Paul ni Silasi minɛ k'u sama ka taa sugu la ka taa kuntigiw fɛ.
20 A taara ni u ye kiritigɛlaw fɛ k'a fɔ u ye ko: «Nin cɛw ye Yahutuw ye, u bɛ an ka dugu tɔɔrɔ kosɛbɛ.
21 An ka laadalakow kalan, an ka Romɛkaw.
22 Jama wulila ka u kɛlɛ.
23 U ye bugɔli caman kɛ u la tuma min na, u y'u bila kaso la.
24 U ye o cikan sɔrɔ tuma min na, a y'u don kasobon kɔnɔna na, k'u senw siri jirisunw na.
25 Su tilancɛ la, Paul ni Silasi ye Ala delili kɛ ka tanuli dɔnkili da Elohim ye.
26 O yɔrɔnin bɛɛ, dugukolo yɛrɛyɛrɛba kɛra fo kasobon jusigilanw yɛrɛyɛrɛla.
27 Kaso kɔrɔsibaga kununna ka bɔ sunɔgɔ la, ka kasobon daaw da wulilen ye, a y'a ka npan bɔ ka a yɛrɛ faga, k'a miiri ko kasodenw bolila.
28 Nka Paul pɛrɛnna ni kanba ye ko: «I kana kojugu kɛ i yɛrɛ la, katuguni an bɛɛ bɛ yan.»
29 O kɔ, Yesu ye yeelen wele, ka pan ka don, ka yɛrɛyɛrɛ, ka i biri Paul ni Silasi ɲɛ kɔrɔ.
30 A ye u labɔ kɛnɛma k'a fɔ ko: «Matigiw, ne ka kan ka mun kɛ walisa ka kisi?»
31 U ko: «I ka da Matigi Yesu Krisita la, i ni i ka so na kisi.»
32 U ye Matigi ka kuma fɔ Yesu ni a ka so kɔnɔmɔgɔw bɛɛ ye.
33 O su fɛ, a y'u ta ka u gosili ko. A ni a ta bɛɛ batisera o yɔrɔnin bɛɛ.
34 A nana n'u ye a ka so kɔnɔ tuma min na, a ye dumuni bila u ɲɛ na, a ni a ka so bɛɛ dara Elohim la.
35 Tile donna tuma min na, kiritigɛlaw y'a fɔ u ye ko: «A' ye o cɛw bila ka taa.»
36 Kasotigi y'a fɔ Paul ye ko: «Kiritigɛlaw ye ci bila ka taa aw bila.
37 Nka Paul y'a fɔ u ye ko: «U ye an bugɔ k'a sɔrɔ an ma jalaki. Sisan, yala u b'an gɛn ka bɔ dogo la wa? ayi tiɲɛ na; nka u yɛrɛ ka na an na.»
38 U y'a mɛn ko u ye Romɛkaw ye, u ye o kuma fɔ kiritigɛlaw ye.
39 U nana u deli k'u labɔ, k'a ɲini u fɛ u ka bɔ dugu kɔnɔ.
40 U bɔra kasobon kɔnɔ ka don Lidi ka so kɔnɔ.

SABABU 17NAN

1 U tɛmɛna Anfipolisi ni Apoloni jamana cɛma, u sera Tesalonike, Yahutuw ka Elohimbatoso dɔ tun bɛ yɔrɔ min na.
2 Paul taara u fɛ cogo min na, a taara u fɛ lafiɲɛ don saba kɔnɔ, a ye baro kɛ u fɛ Kitabuw kɔnɔ.
3 A y'a da wuli k'a fɔ ko Krisita ka kan ka tɔɔrɔ, ka kunun ka bɔ suw cɛma. Ne bɛ Yesu min waaju aw ye, o ye Krisita ye.»
4 U dɔw ye dannaya kɛ ka Paul ni Silasi jɛ. Gɛrɛki minnu tun bɛ Ala bato, jamaba tun bɛ yen, ani muso kuntigiw fana tun tɛ mɔgɔ damadɔw ye.
5 Yahutu minnu ma dannaya kɛ, u keleyara u la, u ye cɛ jugu dɔw ta ka taa u fɛ, ka jamakulu lajɛ ka dugu bɛɛ mankanba don, ka Yason ka so kɛlɛ, k'a ɲini k'u labɔ ka ɲɛsin jama ma.
6 U ma u sɔrɔ tuma min na, u ye Yasɔn ni balima dɔw sama ka taa dugu kuntigiw fɛ, k'a pɛrɛn ko: «Nin minnu ye diɲɛ yɛlɛma, olu nana yan fana.
7 Jason ye min minɛ.
8 U ye o ko mɛn tuma min na, u ye mɔgɔw ni dugu kuntigiw tɔɔrɔ.
9 U ye Yason ni tɔ kelen lakana tuma min na, u y'u bila ka taa.
10 O yɔrɔnin bɛɛ balimaw ye Paul ni Silasi bila ka taa Berea su fɛ.
11 Olu tun ka bon ni Tesalonikekaw ta ye, k'a masɔrɔ u tun bɛ o kuma minɛ ni hakili bɛɛ ye, ka Kitabuw sɛgɛsɛgɛ don o don k'a dɔn ni o kow don.
12 O de y'a to u caman dara a la. Muso bonyalen minnu tun ye Gɛrɛkiw ye, ani cɛw fana, minnu tun tɛ mɔgɔ damadɔw ye.

13 Tesalonike Yahutuw y'a dɔn tuma min na ko Paul ye Ala ka kuma fɔ Berea, u nana yen fana ka jama lawuli.
14 O yɔrɔnin bɛɛ, balimaw ye Paul bila ka taa i n'a fɔ kɔgɔji la, nka Silasi ni Timote tora yen.
15 Paul ɲeminɛbagaw taara ni a ye Atɛni, u ye ci fɔ Silasi ni Timote ye ko u ka na a fɛ joona.
16 Ka Paul to u makɔnɔni na Atɛni, a hakili jiginna a kɔnɔ tuma min na a y'a ye ko dugu bɛɛ donna bolibato la.
17 O de y'a to a tun bɛ sɔsɔli kɛ Alabatoso kɔnɔ ni Yahutuw ni Ala batobagaw ye ani sugu la don o don ni a ye ɲɔgɔn lajɛn.
18 O kɔ, Epikurekaw ni Stoikikaw ka filozofi dɔw ye a kunbɛn. Dɔw ko: «Nin kumakanfɔla na mun fɔ?» dɔw fana ko: «A bɛ iko a ye dunanw ka ala cibaa ye.»
19 U y'a minɛ ka taa n'a ye Areopage k'a fɔ a ye ko: «I bɛ kuma kalan kura min kan, yala an b'a dɔn wa?»
20 I bɛ na ni fɛn kabakoma dɔw ye an tulo la.
21 (Atɛnikaw ni dunan minnu tun bɛ yen, olu bɛɛ tun tɛ u ka waati kɛ fɛn wɛrɛ la, fo ka kuma kura dɔ fɔ wala ka mɛnni kɛ).
22 Paul jɔlen tora Marisikalo kulu cɛma k'a fɔ ko: «Atɛnikaw, ne y'a faamu ko aw bɛ dannakow bɛɛ la kojugu.»
23 K'a masɔrɔ ne tɛmɛna ka aw ka batofɛnw lajɛ tuma min na, ne ye sarakabɔlan dɔ sɔrɔ min sɛbɛnnen bɛ ko: «Ala dɔnbali de don.» Aw bɛ min bato k'a sɔrɔ aw ma a dɔn, ne b'o fɔ aw ye.
24 Elohim min ye diɲɛ ni a kɔnɔfɛnw bɛɛ da, k'a masɔrɔ a ye sankolo ni dugukolo Matigi ye, o tɛ sigi Alabatosoba kɔnɔ minnu dilanna ni bolow ye.
25 Mɔgɔw t'a bato ni mɔgɔw bolo ye, i n'a fɔ a mago bɛ fɛn si la, k'a masɔrɔ a bɛ ɲɛnamaya ni ninakili ni fɛn bɛɛ di mɔgɔw bɛɛ ma.
26 A ye hadamadenw ka siyaw bɛɛ kɛ joli kelen ye walisa u ka sigi dugukolo yɔrɔ bɛɛ la, ka waati latigɛlenw ni u sigiyɔrɔ danw latigɛ.
27 O y'a to u ka Matigi ɲini, n'a sɔrɔla u bɛ se k'a dɔn ka a sɔrɔ, hali ni a yɔrɔ man jan an kelen-kelen bɛɛ la.
28 An bɛ balo ale de la, an bɛ lamaga, an ka ɲɛnamaya bɛ kɛ ale de la. i ko aw yɛrɛ ka poyi dɔw fana y'a fɔ cogo min na ko: «An fana ye a bɔnsɔnw ye.»
29 Ikomi an ye Elohim bɔnsɔn ye, an man kan k'a miiri ko Ala ka kɛ i n'a fɔ sanu wala warijɛ wala kabakurun.
30 O dɔnbaliya waatiw la Ala ye ɲɛji cɛ. Nka sisan a b'a fɔ mɔgɔw bɛɛ ye yɔrɔ bɛɛ ko u ka nimisa.
31 A ye don dɔ sigi sen kan, a bɛna diɲɛ kiri tigɛ tilennenya la o cɛ fɛ. A ye hakili sigi o la mɔgɔw bɛɛ ye, k'a masɔrɔ a lakunun ka bɔ suw cɛma.
32 U ye suw lakununni ko mɛn tuma min na, dɔw ye tulo geren.
33 Pol bɔra u cɛma.
34 O bɛɛ n'a ta, cɛ dɔw nɔrɔlen tora Yesu la ka dannaya kɛ, o mɔgɔw cɛma, Areyopage Diyonise ni muso dɔ tɔgɔ ko Damarisi, ani mɔgɔ wɛrɛw tun bɛ u fɛ.

SABABU 18NAN

1 O kɔ, Paul bɔra Atɛni ka taa Kɔrɛnte.
2 Yahutu dɔ ye Yahutu dɔ sɔrɔ min tɔgɔ ye ko Akila, a wolola Ponto, a bɔra Itali kɔsa in na. (k'a masɔrɔ Klaudius tun ye ci bila Yahutuw bɛɛ ma ko u ka bɔ Romɛ.) ka na u fɛ.
3 A tora u fɛ ka baara kɛ, katuguni u ka baara tun ye fanibugu dilabagaw ye.
4 A tun bɛ kuma Alabatoso kɔnɔ lafiɲɛ don o lafiɲɛ don, ka Yahutuw ni Gɛrɛkiw laadi.
5 Silas ni Timote bɔra Masedwanɛ ka bɔ tuma min na, Paul hakili degunna ka seereya kɛ Yahutuw ye ko Yesu ye Krisita ye.
6 U y'u yɛrɛ kɛlɛ ka Ala tɔgɔ tiɲɛ tuma min na, a y'a ka finiw lamaga k'a fɔ u ye ko: «Aw joli ka kɛ aw yɛrɛw kun na. Ne saniyalen don, kabini sisan, ne na taa siya wɛrɛw fɛ.
7 A bɔra yen ka don cɛ dɔ ka so kɔnɔ, o tɔgɔ ye ko Yusitɔ, min tun bɛ Ala bato.
8 Alabatoso kuntigi Krispusi ni a ka so bɛɛ dara Matigi la. Kɔrɛntekaw caman minnu y'a mɛn, olu dara a la ka batise.
9 Matigi y'a fɔ Paul ye su fɛ yelifɛn dɔ fɛ ko: « I kana siran, nka kuma, i kana i makun.
10 Ne bɛ i fɛ, mɔgɔ si tɛna i bila ka kojugu kɛ i la, katuguni mɔgɔ caman bɛ ne fɛ dugu in kɔnɔ.
11 A tora yen san kelen ni kalo wɔɔrɔ, ka Ala ka kuma kalan u cɛma.
12 Galio tun ye Akayi ka ciden ye tuma min na, Yahutuw ye muruti ɲɔgɔn fɛ Paul kama.
13 U y'a fɔ ko: «Nin cɛ bɛ mɔgɔw lasun u ka Elohim bato ka sariya sɔsɔ.»
14 Paul tun b'a fɛ k'a da wuli tuma min na, Galyo y'a fɔ Yahutuw ye ko: «Aw Yahutuw, ni kojugu wala jatɔya jugu ko don, a tun b'a fɛ ne ka aw muɲu.
15 Nka ni o ye kumaw ni tɔgɔw ni aw ka sariya sɔsɔli ye, aw k'a lajɛ. katuguni ne tɛna kɛ o ko suguw kiritigɛla ye.»
16 A y'u gɛn ka bɔ kiritigɛso la.
17 Gɛrɛkiw bɛɛ ye Alabatoso kuntigi Sostene minɛ k'a bugɔ kiritigɛso ɲɛkɔrɔ. Galio ma a janto o kow si la.
18 O kɔ, Paul tora yen dɔɔnin, o kɔ, a ye balimaw fo ka taa Siri jamana na, ka taa ni Prisila ni Akili ye. A y'a kunkolo tigɛ Kenkreya dugu la, katuguni a ye layidu ta.
19 A sera Efese ka u to yen, nka a donna Alabatoso kɔnɔ ka kuma Yahutuw fɛ.
20 U y'a ɲini a fɛ a ka mɛn u fɛ tuma min na, a ma sɔn.
21 Nka a y'u fo k'a fɔ ko: «Nin seli min bɛ na Jerusalɛm, ne ka kan ka o kɛ cogo bɛɛ la.» A ye kurun ta ka bɔ Efese.
22 A jiginna sesare dugu la ka taa Egilisi fo ka taa Antiose.
23 A ye waati dɔ kɛ yen, a taara Galasi jamana ni Frigi jamana bɛɛ la ka tugu ɲɔgɔn kɔ, ka kalandenw bɛɛ barika bonya.
24 Yahutu dɔ min tɔgɔ ko Apolosi, o wolola Alɛkisandiri, cɛ min tun bɛ se ka kuma fɔ ka ɲɛ, a tun ye setigi ye Kitabuw la, o nana Efese.
25 Nin cɛ in kalanna Matigi ka sira la. A tun bɛ Matigi ka kow fɔ ani ka mɔgɔw kalan ni timinandiya ye, a tun bɛ Yuhana ka batiseli dɔrɔn dɔn.
26 A y'a daminɛ ka kuma ni jagɛlɛya ye Alabatoso kɔnɔ.
27 A tun b'a fɛ ka tɛmɛ Akaya dugu kɔnɔ tuma min na, balimaw ye sɛbɛn ci ka kalandenw laadi ko u ka Yesu minɛ.
28 A y'a jira ko Yesu ye Krisita ye Kitabuw fɛ.

SABABU 19NAN

1 Apolosi tora Kɔrɛnte, Paul ye sanfɛduguw cɛtigɛ, a sera Efese.
2 A y'a fɔ u ye ko: «Aw ye Ni Senu sɔrɔ kabini aw dara a la wa? U y'a fɔ a ye ko: «An ma mɛn hali ni Ni Senu bɛ yen.»

3 A y'a fɔ u ye ko: «Aw batisera mun de la? U ko: «Fɔ Yuhana ka batiseli la.»
4 Paul ko: «Tiɲɛ la Yuhana ye batise ni nimisa batiseli ye, k'a fɔ jama ye ko u ka da Ala kɔfɛ, o kɔrɔ ye Krisita Yesu la.»
5 U y'o mɛn tuma min na, u batisera Matigi Yesu tɔgɔ la.
6 Paul y'a bolow da u kan tuma min na, Ni Senu nana u kan. U tun bɛ kuma kan wɛrɛw la ka kiraya kɛ.
7 Cɛw bɛɛ tun bɛ san tan ni fila ɲɔgɔn bɔ.
8 A donna Elohimbatoso kɔnɔ ka kuma ni jagɛlɛya ye kalo saba kɔnɔ, ka sɔsɔli kɛ ani ka mɔgɔw lasun Ala ka masaya ko la.
9 Nka mɔgɔ suguw gɛlɛyara, nka u ma da a la, nka u ye kuma jugu fɔ jama ɲɛ kɔrɔ, a bɔra u la ka kalandenw fara ɲɔgɔn kan, ka sɔsɔli kɛ don o don Tiranɛ kelen ka kalanso la.
10 O kɛra san fila kɔnɔ. Azi jamanaw bɛɛ ye Matigi Yesu ka kuma mɛn, Yahutuw ni Gɛrɛkiw.
11 Ala ye kabako kɛrɛnkɛrɛnnenw kɛ Paul bolo.
12 O cogo la, u nana ni bololanɛgɛw walima finiw ye banabagatɔw fari la, banaw bɔra u la, jinɛ juguw bɔra u la.
13 Yahutu yaalatɔ dɔw, minnu bɛ jinɛ gɛn, olu ye Matigi Yesu tɔgɔ wele jinɛ juguw ma.
14 Sève kelen denkɛ wolonwula tun bɛ yen, Yahutu dɔ, sarakalasebaaw kuntigi.
15 Ni jugu y'a jaabi ko: «Ne bɛ Yesu dɔn, ne bɛ Paul dɔn. Nka aw ye jɔnw ye?
16 Jinɛ jugu tun bɛ cɛ min kɔnɔ, o ye u pan ka se sɔrɔ u kan, ka se sɔrɔ u kan, fo u bolila ka bɔ so kɔnɔ farilankolon ni jogin.
17 Yahutuw ni Gɛrɛkiw minnu sigilen bɛ Efese, olu bɛɛ y'o dɔn. Siran donna u bɛɛ la, ka Matigi Yesu tɔgɔ bonya.
18 Dannabaa caman nana u ka kɛwalew fɔ.
19 U caman minnu tun bɛ baara kɛ ni hakilijagabɔ ye, olu fana y'u ka gafew lajɛ ɲɔgɔn fɛ k'u jeni mɔgɔw bɛɛ ɲɛ kɔrɔ.
20 Elohim ka kuma bonyalen don kosɛbɛ.
21 O kow bannen kɔ, Paul y'a latigɛ ni hakili la ka taa Masedwanɛ ni Akayi cɛ ka taa Jerusalɛm.
22 A ka baara kɛbaga fila ci ka taa Masedwanɛ jamana na, Timote ni Ɛrastɔ. nka a yɛrɛ tora Azi jamanaw na waati dɔ kɔnɔ.
23 O waati kelen na, mankanba ma wuli o sira kan.
24 Cɛ dɔ tɔgɔ ko Demetrius, warijɛ dilabaga dɔ tun bɛ warijɛ batosow dilan Diana ye, o ma tɔnɔ fitinin lase bololabaarakɛlaw ma.
25 A ye o baara kɛbagaw wele k'a fɔ ko: «Matigiw, aw b'a dɔn ko an ka nafolo bɛ o baara de la.»
26 Aw b'a ye k'a mɛn fana ko Efese dɔrɔn tɛ, nka Azi jamana bɛɛ la, Paul ye jama caman lasun ka u kɔsegin, k'a fɔ ko u tɛ ala ye, minnu dabɔra ni bolow ye.
27 O la sa, an ka bololabaara in dɔrɔn tɛ farati la. nka fana ko alaba Diana ka batoso ka mafiɲɛya, ani a ka bonya ka tiɲɛ, Azi jamana bɛɛ ni diɲɛ bɛɛ bɛ min bato.
28 U ye o kumaw mɛn tuma min na, u dimina kosɛbɛ, u pɛrɛnna ko: «Efesekaw ka Diana ka bon.»
29 Dugu bɛɛ farala ɲɔgɔn kan.
30 Paul tun b'a fɛ ka don jama cɛma tuma min na, kalandenw ma sɔn a ma.
31 Azi jamana kuntigi dɔw tun ye a teriw ye, u ye ci bila a ma k'a deli ko a kana taa ɲɛnajɛso la.
32 Dɔw pɛrɛnna ko kelen, dɔw pɛrɛnna, k'a masɔrɔ jama hakili ɲagamina. U fanba tun t'a dɔn u ye ɲɔgɔn sɔrɔ kun min na.
33 U ye Alɛkisandiri gɛn ka bɔ jama cɛma, Yahutuw y'a bila ɲɛfɛ. Alɛkisandiri y'a bolo kɔrɔta, a tun b'a fɛ k'a yɛrɛ lafasa jama ɲɛkɔrɔ.
34 U y'a dɔn ko Yahutu don, u bɛɛ pɛrɛnna ni kan kelen ye sanga fila ɲɔgɔn kɔnɔ ko: «Efesekaw ka Diana ka bon.»
35 Dugutigi ye jama dusu saalo tuma min na, a y'a fɔ ko: «Efesekaw, mɔgɔ jumɛn tɛ a dɔn ko Efesekaw ka dugu ye alaba Diana ni ja min binna ka bɔ Jupiter la, o batobaga ye.» ?
36 K'a masɔrɔ nin kumaw tɛ se ka fɔ, aw ka kan ka aw makun, aw kana foyi kɛ ni kɔrɔtɔ ye.
37 Aw nana ni nin cɛw ye yan, olu minnu tɛ egilisi sonyalikɛlaw ye, wa u tɛ aw ka ala tɔgɔ tiɲɛ.
38 O de y'a to ni Demetirisi ni a bololabaarakɛlaw ka ko dɔ bɛ mɔgɔ dɔ cɛ, sariya dabɔlen don, ani cidenw fana bɛ yen.
39 Nka ni aw ye fɛn dɔ ɲininka ko wɛrɛw la, o bɛ latigɛ jamalajɛ sariyalen kɔnɔ.
40 K'a masɔrɔ an bɛ se ka sɔsɔli kɛ bi mankan in kosɔn, k'a masɔrɔ kun si t'a la min fɛ an bɛ se ka nin jɛkafɔ in jate.
41 O kuma fɔlen kɔ, a ye jama gɛn.

SABABU 20NAN

1 O mankan bannen kɔ, Paul ye a ka kalandenw wele ka u minɛ ka taa Masedwanɛ jamana na.
2 A ye o yɔrɔw cɛtigɛ ka u laadi kosɛbɛ, ka taa Gɛrɛsi jamana na.
3 A tora yen kalo saba. Yahutuw y'a makɔnɔ tuma min na, a tun b'a fɛ ka kurun ta Siri jamana na, a y'a latigɛ ka kɔsegin Masedwanɛ jamana cɛma.
4 Sopatɛri min bɛ bɔ Berea, u taara n'a ye Azi jamana na. Tesalonikekaw la, Aristarke ni Sekundusi. Gayusi min bɛ bɔ Dɛrbe, ani Timote. Azi jamana taw la, Tikisiki ni Tɔrɔfimu.
5 Ninnu minnu tun bɛ taa ɲɛfɛ, olu tora an ye Troas.
6 An ye kurun ta ka bɔ Filipe, nbuuru fununbali donw kɔfɛ, ka se u ma Troas tile duuru kɔnɔ. an tora yen tile wolonwula.
7 Dɔgɔkun don fɔlɔ la, kalandenw nana buru kari tuma min na, Paul ye waajuli kɛ u ye, a labɛnnen don ka taa o dugujɛ. ka tɛmɛ a ka kuma kan fo ka se su tilancɛ ma.
8 Yeelen caman tun bɛ sanfɛ so kɔnɔ, u lajɛlen tun bɛ yɔrɔ min na.
9 Kamalennin dɔ sigilen tun bɛ finɛtiri dɔ la, o tɔgɔ ko Yutiki, sunɔgɔba tun bɛ o la.
10 Paul jiginna k'i bin a kan k'a minɛ k'a fɔ a ye ko: «Aw kana aw yɛrɛw tɔɔrɔ. katuguni a ka ɲɛnamaya bɛ ale de kɔnɔ.»
11 Yesu seginna ka nbuuru kari, ka dumuni kɛ ka mɛn, fo ka se tilegan ma, a taara.
12 U ye kamalennin nana ni ɲɛnama ye, u ma dusu saalo dɔɔnin.
13 An taara kurun kɔnɔ ka taa Asosi, an tun b'a fɛ ka Paul minɛ yen.
14 A ye an kunbɛn tuma min na Asosi, an y'a minɛ ka taa Mitilene.
15 An ye kurun ta ka bɔ yen ka na o dugusagwɛ Kios fan fɛ. O dugusagwɛ, an sera Samos, ka to Trogyllium. O dugusagwɛ, an sera Mileti.

16 Katuguni Paul tun y'a latigɛ ka kurun ta Efese sira fɛ, katuguni a tun t'a fɛ ka waati kɛ Azi jamanaw na, katuguni a tun bɛ teliya ka se Jerusalɛm Pantekɔti don na.
17 Ka bɔ Mileti, a ye ci bila ka taa Efese ka egilisi cɛkɔrɔbaw wele.
18 U sera Yesu ma tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: «Aw y'a dɔn kabini ne nana Azi don fɔlɔ.
19 Ka baara kɛ Matigi ye ni majigilenya bɛɛ ye, ka ɲɛji caman ni kɔrɔbɔli caman kɛ ne la Yahutuw ka nkalon kosɔn.
20 Nafa min tun bɛ aw la, ne ma o to yen, nka ne y'a jira aw la, ka aw kalan jama ɲɛ na, ani so ni so.
21 Aw bɛ seereya kɛ Yahutuw ni Gɛrɛkiw fana ye ko aw ka nimisa Ala fan fɛ, ka dannaya kɛ an Matigi Yesu Krisita la.
22 Sisan, a filɛ, ne sirilen bɛ ni hakili la ka taa Jerusalɛm.
23 Ni Senu bɛ seereya kɛ dugu bɛɛ kɔnɔ, k'a fɔ ko sirili ni tɔɔrɔw bɛ ne la.
24 Nka o kow si tɛ ne lasun, wa ne tɛ ne ni jate fɛnba ye ne yɛrɛ bolo, walisa ne ka se ka ne ka sira ban ni ɲagali ye, ka cidenyabaara min sɔrɔ Matigi Yesu fɛ, walisa ka Ala ka nɛɛma Kibaru Duman seereya .
25 Sisan, a filɛ, ne y'a dɔn ko aw bɛɛ, ne taara Ala ka masaya waajuli kɛ minnu cɛma, aw tɛna ne ɲɛda ye tun.
26 O de y'a to ne b'a ɲini aw fɛ aw ka seereya kɛ bi ko ne saniyalen don mɔgɔw bɛɛ joli la.
27 Ne ma n yɛrɛ tanga Elohim ka laadilikanw bɛɛ fɔ aw ma.
28 Ni Senu ye aw kɛ kɔrɔsibagaw ye aw yɛrɛw ni sagakulu bɛɛ la, walisa ka Elohim ka egilisi balo, a ye min san ni a yɛrɛ joli ye.
29 Ne b'a dɔn ko ne bɔlen kɔ, waraba farimanw na don aw cɛma, u tɛna hinɛ sagakulu la.
30 Mɔgɔw na wuli aw yɛrɛw fɛ fana ka kuma juguw fɔ ka kalandenw sama u nɔfɛ.
31 O de y'a to aw ɲɛ na, aw hakili to a la ko san saba kɔnɔ, ne ma su ni tile lasɔmini dabila ni ɲɛji ye.
32 Sisan, balimaw, ne b'aw fo Ala ni a ka nɛɛma kuma la, o min bɛ se ka aw sabati ka ciyɛn di aw ma mɔgɔ saniyalenw bɛɛ cɛma.
33 Ne ma mɔgɔ si ka warijɛ wala sanu wala finiw nege don ne la.
34 Ɔwɔ, aw yɛrɛw b'a dɔn ko nin bolow ye ne magoɲɛfɛnw ni ne fɛ minnu tun bɛ baara kɛ.
35 Ne ye fɛn bɛɛ jira aw la ko aw ka kan ka barikantanw dɛmɛ ni aw ka baara kɛ ten, ka aw hakili to Matigi Yesu ka kumaw la, a y'a fɔ cogo min na ko: « Duba ka di ka tɛmɛ sɔrɔ kan.»
36 O kuma fɔlen kɔ, a y'i biri k'a delili kɛ u bɛɛ fɛ.
37 U bɛɛ kasila kosɛbɛ, u binna Paul kɔ la k'a susu.
38 U dusu tiɲɛna kosɛbɛ a ka kuma fɔlenw kosɔn, walisa u kana a ɲɛda ye tun. U taara n'a ye kurun kɔnɔ.

SABABU 21NAN

1 An bɔlen kɔ u fɛ ka kurunba ci, an sera kɔsi, o dugujɛ ka taa Rode, ka bɔ yen ka taa Patara.
2 An ye kurun dɔ sɔrɔ min tun bɛ ka taa Fenisi, an donna kurun kɔnɔ ka taa.
3 An ye Sipɔrɔ sɔrɔ tuma min na, an y'a to a kinin fɛ, ka taa Siri jamana na, ka jigin Tiri.
4 An ye kalandenw sɔrɔ yen, an tora yen tile wolonwula.
5 An ye o donw dafa tuma min na, an taara ka taa. U bɛɛ nana ni an ye sira kan, ni musow ni denw ye, fo an ka bɔ dugu kɔnɔ.
6 An ye ɲogɔn labila tuma min na, an ye kurun ta. U seginna so tugun.
7 An ka taama bannen ka bɔ Tiri, an sera Ptolemais, ka balimaw fo, ka to u fɛ don dɔ.
8 O dugusagwɛ, Paul ka jɛɲɔgɔnw taara ka se Sesare. ka to a fɛ.
9 Denmuso naani tun bɛ o cɛ kelen fɛ, npogotiginin minnu tun bɛ kiraya kɛ.
10 An tora yen tile caman tuma min na, kira dɔ jiginna ka bɔ Jude jamana na, a tɔgɔ ko Agabu.
11 A sera an ma tuma min na, a ye Paul ka cɛsirilan ta k'a yɛrɛ bolow ni a senw siri k'a fɔ ko: «Ni Senu b'a fɔ nin cogo la, Jerusalɛm Yahutuw na nin cɛsirilan siri o cogo la ka a don a kɔnɔ.» siya wɛrɛw bolo.
12 An ye o kow mɛn tuma min na, an ni o yɔrɔ mɔgɔw bɛɛ y'a deli ko a kana wuli Jerusalɛm.
13 Paul y'a jaabi ko: «Aw b'a fɛ ka kasi ka ne dusukun tiɲɛ? katuguni ne labɛnnen tɛ ka siri dɔrɔn, nka ne labɛnnen don fana ka sa Jerusalɛm Matigi Yesu tɔgɔ kosɔn.
14 A ma sɔn ka a lasun tuma min na, an y'a dabila k'a fɔ ko: «Matigi sago ka kɛ.»
15 O donw tɛmɛnen kɔ, an ye an ka wotoroninw ta ka taa Jerusalɛm.
16 Sesare ka kalanden dɔw fana taara an fɛ ka na ni Mnason ye Sipɔrɔ dugu la, kalanden kɔrɔ dɔ, an ka kan ka sigi min fɛ.
17 An sera Jerusalɛm tuma min na, balimaw y'an bisimila ni ɲagali ye.
18 O dugujɛ, Paul taara an fɛ Yakuba fɛ. Maakɔrɔw bɛɛ tun bɛ kɛnɛ kan.
19 Elohim ye ko minnu kɛ siya wɛrɛw cɛma a ka cidenyabaara fɛ, a y'o fɔ.
20 U y'o mɛn tuma min na, u ye Matigi tanu k'a fɔ a ye ko: «N balimakɛ, i y'a ye ko Yahutu dannabaaw ba caman bɛ yen. U bɛɛ timinandiyalen bɛ sariya la.
21 U ladɔnniyalen don i ko la ko i bɛ Yahutuw bɛɛ kalan siya wɛrɛw cɛma, u ka Musa bila, k'a fɔ ko u man kan ka u denw boloko, wa u kana taama laadaw la.
22 O de y'a to o ye mun ye? jama ka kan ka na ɲogɔn fɛ, katuguni u na a mɛn ko i nana.»
23 An b'a fɔ i ye cogo min na, i k'o kɛ: Cɛ naani bɛ an fɛ minnu ye layidu ta.
24 U ta ka i yɛrɛ saniya n'u ye, ka i yɛrɛ saniya u kun na, walisa u ka u kunkolo tigɛ. Nka i yɛrɛ fana ka taama cogo la ka sariya labato.»
25 Siya wɛrɛ dannabaaw ko la, an ye sɛbɛn ci k'a fɔ ko u tɛ o ko labato, fo n'u bɛ u yɛrɛ tanga fɛnw ma minnu bɛ saraka boliw ye, ani joli ni u bugɔli ni jatɔya.
26 O dugusagwɛ, Paul ye o cɛw ta, o dugujɛ, a y'a yɛrɛ saniya, a donna Alabatosoba kɔnɔ, walisa ka saniya donw dafa, fo ka saraka bɔ u kelen-kelen bɛɛ ye.
27 O tile wolonwula tun bɛ ɲini ka ban tuma min na, Azi Yahutuw y'a ye Alabatosoba kɔnɔ tuma min na, u ye jama bɛɛ lawuli ka bolo da a kan.
28 U pɛrɛnna ko: «Israɛlkaw, aw ka dɛmɛ don ko: «Cɛ min bɛ mɔgɔw bɛɛ kalan yɔrɔ bɛɛ jama ni sariya ni nin yɔrɔ in kama, o ye nin ye.
29 (Katuguni u tun ye Efeseka Trofimu ye a fɛ dugu kɔnɔ.

30 Dugu bɛɛ yɛrɛyɛrɛla, jama bolila ɲɔgɔn fɛ, u ye Paul
minɛ k'a sama ka bɔ Alabatosoba kɔnɔ.
31 U tun b'a fɛ k'a faga tuma min na, kibaru duman sera
kɛlɛbolo kuntigi ma ko Jerusalɛm dugu bɛɛ mankanba don.
32 O yɔrɔnin bɛɛ, u ye sɔrɔdasiw ni kɛlɛcɛw minɛ ka boli
ka jigin u fɛ.
33 Kuntigi kuntigi gɛrɛla k'a minɛ k'a fɔ ko u ka a siri ni
cakɛda fila ye. a y'a ɲininka a ye mɔgɔ min ye, ani a ye min
kɛ.
34 Dɔw pɛrɛnna jama cɛma, dɔw pɛrɛnna jama cɛma.
35 A sera ɛrɛzɛnsun kan tuma min na, sɔrɔdasiw y'a ta
jama ka fariya kosɔn.
36 Jama jamaba tugura a nɔfɛ, k'a pɛrɛn ko: «A' ka taa.»
37 Ka Paul bila ka don masaso kɔnɔ tuma min na, a y'a fɔ
sɔrɔdasi kuntigi ye ko: «Ne bɛ se ka kuma i fɛ wa?» Jɔn y'a
fɔ ko: «I bɛ se ka Gɛrɛkikan fɔ wa?»
38 E tɛ o Misiraka ye, min ye mankanba lawuli ka kɔn nin
donw ɲɛ, ka cɛ waa naani bila ka taa kungokolon kɔnɔ,
mɔgɔfagalaw wa?
39 Nka Paul y'a fɔ ko: «Ne ye Yahutu ye min bɛ bɔ Tarse,
Silisi dugu dɔ la, duguden si tɛ yen.
40 A ye yamaruya di a ma tuma min na, Paul y'i jɔ
ɛrɛzɛnsun kan. U makunba tuma min na, a y'a fɔ u ye
heburukan na.

SABABU 22NAN

1 Balimaw, ne faw, ne bɛ ne lafasali min fɔ aw ye sisan, aw
ka o lamɛn.
2 (U y'a mɛn ko a bɛ kuma Heburukan na u fɛ tuma min na,
u ye u makun kosɛbɛ.
3 Tiɲɛ na, ne ye Yahutu ye, ne wolola Tarse dugu la, Silisi
dugu dɔ la, nka ne lamɔna Gamaliɛl sen kɔrɔ nin dugu in na,
ka mɔgɔw kalan ka kɛɲɛ ni faw ka sariya dafalen ye, ka
timinandiya kɛ o ko la Ala, i ko aw bɛɛ bɛ cogo min na bi.
4 Ne tɔɔrɔla fo ka se saya ma, ka cɛw ni musow siri ka don
kasobonw kɔnɔ.
5 Sarakalasebaa kuntigi fana bɛ ne seereya ni cɛkɔrɔbaw
bɛɛ ye cogo min na.
6 Ne tun bɛ taama na ka surunya Damasi dugu la midi
waati la, yeelenba dɔ bɔra sankolo la ka ne lamini.
7 Ne binna duguma ka kumakan dɔ mɛn min tun b'a fɔ ne
ye ko: « Saul, Saul, mun na i bɛ ne tɔɔrɔ?»
8 Ne y'a jaabi ko: «Matigi, e ye jɔn ye?» A y'a fɔ ne ye ko:
« Ne ye Yesu Nazarɛtika ye, i bɛ min tɔɔrɔ.»
9 Mɔgɔ minnu tun bɛ ne fɛ, olu ye yeelen ye tiɲɛ na, u
siranna. Nka min tun bɛ kuma ne fɛ, u ma o kan mɛn.
10 Ne y'a fɔ ko: «Matigi, ne na mun kɛ?» Matigi y'a fɔ ne
ye ko: «Wuli ka taa Damasi. Fɛn minnu latigɛra i ka kɛ, o
na fɔ i ye yen.»
11 O yeelen nɔɔrɔ kosɔn ne tun tɛ se ka yeli kɛ tuma min
na, ne ni mɔgɔ minnu tun bɛ ne fɛ, olu bolo tun bɛ ne
ɲɛminɛ, ne sera Damasi.
12 Ananiyasi dɔ fana tun bɛ Ala bato ka kɛɲɛ ni sariya ye.
13 I nana ne fɛ k'i jɔ k'a fɔ ne ye ko: « Balimakɛ Saul, i ka i
yeli kɛ.» O waati kelen na, ne ye a ɲɛ kɔrɔta.
14 A ko: «An bɛnbaw ka Ala ye i ɲɛnatɔmɔ, walisa i ka a
sago dɔn, ka o tilennenya ye, ka a da kan mɛn.»
15 I ye min ye, i ye min mɛn, i na kɛ a seere ye mɔgɔw bɛɛ
ye.»
16 Sisan, mun na i bɛ mɛn? i ka wuli ka batise, ka i ka
jurumuw ko ka bɔ i la, ka Matigi tɔgɔ wele.»
17 Ne seginna Jerusalɛm tuma min na, ne tun bɛ delili kɛ
Alabatosoba kɔnɔ.
18 A y'a ye ko a y'a fɔ ne ye ko: « I teliya ka bɔ Jerusalɛm,
katuguni u tɛna sɔn i ka seereya ma ne ko la.»
19 Ne y'a fɔ ko: «Matigi, u y'a dɔn ko ne ye dannabaaw
bila kaso la ka u bugɔ Alabatoso bɛɛ kɔnɔ.
20 I ka martiri Etiɛni joli bɔnna tuma min na, ne fana tun
jɔlen bɛ yen, ka sɔn a ka saya ma, ka a fagabagaw ka finiw
mara.
21 A y'a fɔ ne ye ko: « Taa, katuguni ne na i bila ka taa
yɔrɔ jan yan siya wɛrɛw fɛ.»
22 U ye o kuma lamɛn, ka tila k'u kan kɔrɔta k'a fɔ ko: «O
mɔgɔ sugu ka bɔ dugukolo kan, katuguni a man kan ka
ɲɛnamaya.»
23 U pɛrɛnna ka u ka finiw fili ka buguri fili san fɛ.
24 Kapiteni kuntigi y'a fɔ ko u ka na ni a ye masadugu
kɔnɔ, k'a fɔ ko u ka a sɛgɛsɛgɛ ni bugɔli ye. walisa a k'a
dɔn u ye kulekan bɔ a kama cogo min na.»
25 U tun bɛ ka a siri ni juruw ye tuma min na, Paul y'a fɔ
kɛlɛcɛw kuntigi ye min tun jɔlen bɛ a kɛrɛfɛ, ko: «A bɛ se
ka kɛ aw bolo ka Romɛkaw bugɔ ni jalakibali ye wa?»
26 Kɛlɛcɛw kuntigi y'o mɛn tuma min na, a taara a fɔ
sɔrɔdasi kuntigi ye ko: «I ka i janto i ka kɛta la.
27 Kɛlɛcɛ kuntigi nana a ɲininka ko: «A fɔ ne ye, i ye
Romɛka ye wa?» A ko: Ɔwɔ.
28 Kapiteni kuntigi y'a jaabi ko: «Ne ye o hɔrɔnya sɔrɔ ni
wariba ye.» Pol ko: «Nka ne bangera hɔrɔn.»
29 O yɔrɔnin bɛɛ la, mɔgɔ minnu tun ka kan k'a sɛgɛsɛgɛ, u
bɔra o yɔrɔnin bɛɛ la.
30 O dugusagwɛ, k'a masɔrɔ Yahutuw tun b'a fɛ k'a dɔn
Yahutuw y'a jalaki cogo min na, o y'a to a y'a labila ka bɔ a
ka kuluw cɛma, ka ci bila sarakalasebaaw kuntigiw ni u ka
lajɛba bɛɛ ma, u ka na u yɛrɛ jira.

SABABU 23NAN

1 Paul ye Lajɛba filɛ ni kɔnɔnajɛya ye, a y'a fɔ ko:
«Balimaw, ne ye ɲɛnamaya kɛ ni dusukun ɲuman bɛɛ ye
Elohim ɲɛ kɔrɔ fo ka na se bi ma.»
2 Sarakalasebaa kuntigi Ananiyasi y'a fɔ a kɛrɛfɛ mɔgɔw ye
ko u k'a da gosi.
3 Paul y'a fɔ a ye ko: «Ala na i bugɔ, e kogo finman,
katuguni i sigilen bɛ ka kiri tigɛ ne kan ka kɛɲɛ ni sariya ye,
k'a fɔ ko ne ka bugɔ ka kɛɲɛ ni sariya ye wa?
4 Mɔgɔ minnu tun jɔlen bɛ o yɔrɔ la, olu y'a fɔ ko: «I bɛ
Ala ka sarakalasebaa kuntigi mafiɲɛya wa?»
5 Paul ko: «Balimaw, ne t'a dɔn ko a tun ye sarakalasebaaw
kuntigi ye.»
6 Nka Paul y'a ye tuma min na ko u fan kelen ye
Saduseɛnw ye, ko u fan dɔ ye Farisiɛnw ye ɲininkali la.
7 Yesu y'o fɔ tuma min na, sɔsɔli donna Farisiɛnw ni
Saduseɛnw cɛ.
8 Saduseɛnw b'a fɔ ko lakununni tɛ yen, mɛlɛkɛ ni hakili tɛ
yen.
9 Kulekanba wulila, sariya karamɔgɔ minnu tun bɛ
Farisiɛnw yɔrɔ, olu wulila ka sɔsɔli kɛ k'a fɔ ko: «An ma
kojugu si sɔrɔ nin cɛ la Ma.
10 sɔsɔliba donna tuma min na, kɛlɛcɛ kuntigi siranna ko
Paul tɛna samara u la, a y'a fɔ sɔrɔdasiw ye ko u ka jigin ka
a minɛ ni fanga ye u cɛma ka na n'a ye masadugu kɔnɔ.

11 O kɔfɛ su fɛ, Matigi y'i jɔ a kɛrɛfɛ k'a fɔ a ye ko: « I ka i
ja gɛlɛya, Paul, katuguni i ye seereya kɛ ne ko la cogo min
na Jerusalɛm, i ka kan ka seereya kɛ Romɛ fana.»
12 Dugukolo don tuma min na, Yahutu dɔw y'u siri ɲɔgɔn
na k'u siri danga la k'a fɔ ko u tɛna dumuni kɛ, ka minni kɛ
fo u ka Paul faga.
13 Mɔgɔ minnu tun ye nin dajuru tigɛ, olu tun ka ca ni
mɔgɔ binaani ye.
14 U taara sarakalasebaaw kuntigiw ni cɛkɔrɔbaw fɛ k'a fɔ
u ye ko: «An sirilen bɛ dangaba dɔ kɔrɔ, ko an tɛna foyi
dun fo an ka Paul faga.»
15 O de kosɔn aw ni jamalajɛ jɛnkuluw b'a jira sɔrɔdasi
kuntigi la ko a ka na n'a ye aw fɛ sini, i n'a fɔ aw b'a fɛ ka
fɛn dɔ ɲininka a ko la cogo dafalen na.
16 Paul balimamuso denkɛ y'a mɛn tuma min na ko u dalen
bɛ u la, a taara dugu kɔnɔ ka o fɔ Paul ye.
17 O tuma la, Paul ye kɛlɛcɛw cɛma dɔ wele k'a fɔ a ye ko:
«A' ye na ni nin kamalennin ye sɔrɔdasi kuntigi fɛ.
18 A y'a minɛ ka taa n'a ye sɔrɔdasi kuntigi fɛ k'a fɔ a ye ko:
«Kasoden Paul ye ne wele a fɛ ka ne deli ko ne ka na ni nin
kamalennin ye i fɛ, kuma dɔ b'a fɛ ka min fɔ i ye.»
19 Kɛlɛcɛ kuntigi y'a bolo minɛ ka taa a fɛ a dan na k'a
ɲininka ko: «I ka kan ka mun fɔ ne ye?»
20 A y'a fɔ ko: «Yahutuw sɔnna k'a ɲini i fɛ ko i ka Paul
jigin sini jamalajɛ la, i n'a fɔ u b'a fɛ ka fɛn dɔ ɲininka a la
cogo dafalen na.»
21 Nka i kana sɔn u ma, katuguni cɛ binaani ni kɔ bɛ ka a
makɔnɔ, minnu ye kalili kɛ ko u tɛna dumuni kɛ, ka minni
kɛ fo u ka a faga. ka layidu ɲini i fɛ.
22 O tuma la, sɔrɔdasi kuntigi ye kamalennin bila ka taa k'a
fɔ a ye ko: «I kana a fɔ mɔgɔ si ye ko i ye nin kow fɔ ne
ye.»
23 A y'a fɔ a ye ko: «A' ye sɔrɔdasi kɛmɛ fila labɛn ka taa
Sesare ani sotigi biwolonwula ni tan, ani tamatigi kɛmɛ fila
su fɛ lɛrɛ sabanan na.
24 Aw ka baganw di u ma, walisa u ka Pol sigi, ka taa n'a
ye gɔfɛrɛnɛrɛ Felikisi fɛ.
25 A ye bataki sɛbɛn nin cogo la.
26 Klaudisi Lizisi ye foli ci gɔfɛrɛnɛrɛ ɲumanba Felisi ma.
27 Nin cɛ minɛna Yahutuw fɛ, u tun ka kan ka faga.
28 U y'a jalaki ko min na, ne tun b'a fɛ k'o dɔn tuma min na,
ne y'a lase u ka lajɛ la.
29 Ne y'a ye ko u jalakilen don u ka sariya ko la, nka foyi
ma da a kan min ka kan ni saya wala sirili ye.
30 Yahutuw ye o cɛ makɔnɔ cogo min na, o fɔra ne ye
tuma min na, ne ye ci bila i ma o yɔrɔnin bɛɛ ka ci fɔ a
jalakibagaw fana ye ko u ka kuma fɔ i ɲɛ kɔrɔ. Bilasirali.
31 Sɔrɔdasiw y'a fɔ u ye cogo min na, u taara ni Paul ye su
fɛ Antipatiri.
32 O dugusagwɛ, u ye sotigiw to yen ka taa n'a ye.
33 U sera Sesare, ka o bataki lase gɔfɛrɛnɛrɛ ma, u ye Paul
fana bila a ɲɛ kɔrɔ.
34 Gofɛrɛnaman ye o bataki kalan tuma min na, a y'a
ɲininka ko a ye mara jumɛn ye. A y'a faamu tuma min na
ko a bɔra Silisi.
35 Ne na i lamɛn, ni i jalakibagaw fana nana.» A y'a fɔ ko a
ka to Hɛrɔde ka kiritigɛso kɔnɔ.

SABABU 24NAN

1 Tile duuru tɛmɛnen kɔ, sarakalasebaa kuntigi Ananiyasi
jiginna ni cɛkɔrɔbaw ye, ani kumalasela dɔ min tɔgɔ ye ko
Tɛrtulu, o ye gɔfɛrɛnɛrɛ ladɔnniya Paul ko la.
2 A welelen kɔ tuma min na, Tɛrɛtulo y'a daminɛ k'a jalaki
ko: «I y'a ye ko an bɛ dususumaba diyabɔ i fɛ.
3 An bɛ sɔn o ma tuma bɛɛ, ani yɔrɔ bɛɛ la, mɔgɔba Felikisi,
ni barika dali bɛɛ ye.
4 O bɛɛ n'a ta, walisa ne kana sɛgɛn ka tɛmɛn fɔlɔ kan, ne
b'i deli ko i ka i ka yafa kuma damadɔw mɛn an na.
5 An y'a sɔrɔ nin cɛ ye banajugu ye, Yahutuw bɛɛ ka
murutili kɛ diɲɛ fan bɛɛ la.
6 A y'a ɲini ka Alabatosoba nɔgɔ.
7 Nka sɔrɔdasi kuntigi Lisiyasi nana an kan, ka a minɛ ka
bɔ an bolo ni farinyaba ye.
8 I bɛ a fɔ a jalakibagaw ye ko u ka na i fɛ.
9 Yahutuw fana sɔnna o ma k'a fɔ ko nin kow kɛra ten.
10 O kɔ, gɔfɛrɛnɛrɛ y'a fɔ a ye ko a ka kuma fɔ, Paul y'a
jaabi ko: «Ne y'a dɔn ko i kɛra nin siya kiritigɛla ye kabini
san caman, ne bɛ o jaabi ni nisɔndiya ye ka tɛmɛn fɔlɔ kan.
11 I k'a faamu ko tile tan ni fila dɔrɔn de bɛ yen kabini ne
taara Jerusalɛm ka bato kɛ.
12 U ma ne sɔrɔ Alabatosoba kɔnɔ ka sɔsɔli kɛ ni mɔgɔ si
ye, ka jama lakunun, wala Elohimbatosow kɔnɔ, wala dugu
kɔnɔ.
13 U tɛ se ka ne jalaki ko minnu na sisan, u tɛ se k'o
sɛgɛsɛgɛ.
14 Nka ne b'a fɔ i ye ko u b'a fɔ cogo min na ko
nkalontigɛlaw, ne bɛ ne bɛnbaw ka Ala bato ten, ka da fɛn
bɛɛ la minnu sɛbɛnnen bɛ sariya la ani kiraw la.
15 Jigiya ka to Elohim la, u yɛrɛw fana b'a to suw
lakununni na, mɔgɔ tilennenw ni tilenbaliw bɛɛ.
"
17 San caman tɛmɛnen kɔ, ne nana ni saraka ni sarakaw ye
ne ka siya ye.
18 Azi Yahutu dɔw ye ne saniya Alabatosoba kɔnɔ.
19 Mɔgɔ minnu tun ka kan ka kɛ yan ka kɔn i ɲɛ ka sɔsɔli
kɛ, ni u tun ka kan ka ne kɛlɛ.
20 N'o tɛ, nin mɔgɔw y'a fɔ yan ko: «Ni u ye kojugu dɔ ye
ne la, k'a sɔrɔ ne jɔlen bɛ Lajɛba ɲɛkɔrɔ.
21 Ni nin kumakan kelen ma kɛ, ne jɔlen tora u cɛma, ne
pɛrɛnna ko: «Ni ne magara suw lakununni na bi.»
22 Felikisi ye o kow mɛn tuma min na, a tun bɛ o sira dɔn
kosɛbɛ, a y'u bila kɔfɛ k'a fɔ ko: «Ni sɔrɔdasi kuntigi
Lisiyasi nana jigin tuma min na, ne na aw ka ko bɛɛ dɔn.»
23 A y'a fɔ kɛlɛbolo kuntigi dɔ ye ko a ka Paul mara, ka a
to a ka hɔrɔnya sɔrɔ, a kana a dɔnbaga si bali ka baara kɛ
wala ka na a fɛ.
24 Tile dɔw tɛmɛnen kɔ, Felikisi ni a muso Durusila nana
tuma min na, Yahutu muso dɔ, a ye Paul wele k'a lamɛn
Krisita dannaya ko la.
25 A bɛ kuma tilennenya ni yɛrɛminɛ ni kiri nata ko la
tuma min na, Felikisi yɛrɛyɛrɛla k'a jaabi ko: «Taa nin
waati in na. ni waati bɛnnen don ne ma, ne na i wele.»
26 A jigi tun b'a kan fana ko wari tun na di a ma Paul fɛ
walisa a ka a lajɔ.
27 San fila tɛmɛnen kɔ, Pɔrsiyɔsi Fesitus donna Felikisi ka
so kɔnɔ, Felikisi tun b'a fɛ ka Yahutuw diyagoya, a ye Paul
to a sirilen na.

SABABU 25NAN

1 Fesitus sera o mara la tuma min na, tile saba tɛmɛnen kɔ, a wulila ka bɔ Sesare ka taa Jerusalɛm.
2 Sarakalasebaaw kuntigi ni Yahutuw kuntigi ye Paul ladɔnniya k'a deli.
3 A y'a ɲini a fɛ a ka a wele Jerusalɛm.
4 Nka Fesitus y'a jaabi ko Paul ka to Sesare dugu la, a yɛrɛ bɛ taa yen sɔɔni.
5 O de y'a to aw cɛma minnu bɛ se, olu ka jigin ni ne ye ka nin cɛ jalaki, ni kojugu dɔ bɛ a la.
6 A tora u cɛma ka tɛmɛ tile tan kan, a jiginna Sesare. O dugusagwɛ, a sigilen bɛ kiritigɛso kan, a y'a fɔ ko u ka na ni Paul ye.
7 Yesu selen tuma min na, Yahutu minnu jiginna ka bɔ Jerusalɛm, olu jɔlen tora u lamini na ka kuma jugu caman fɔ Paul ma.
8 A y'a jaabi a yɛrɛ la ko: «Ne ma foyi kɛ Yahutuw ka sariya la, wala Alabatosoba la, wala sesar fana kama.»
9 Fesitus tun b'a fɛ ka Yahutuw diyabɔ, a y'a jaabi ko: «I b'a fɛ ka taa Jerusalɛm ka kiri tigɛ o kow kan ne ɲɛ kɔrɔ wa?»
10 Paul ko: «Ne jɔlen bɛ masakɛ ka kiritigɛso la, ne ka kan ka kiri tigɛ yɔrɔ min na.
11 Ni ne ye jurumukɛla ye, wala ni ne ye fɛn dɔ kɛ min ka kan ni saya ye, ne tɛ sɔn ka sa. Ne b'a ɲini Sesar fɛ.
12 Fesitus ye jɛkafɔ kɛ ni Lajɛba ye tuma min na, a y'a jaabi ko: «I y'a ɲini Sesar fɛ wa?» i na taa Sesar fɛ.»
13 Tile dɔw tɛmɛnen kɔ, masakɛ Agripa ni Bernise taara Sesare ka Fesitus fo.
14 U ye tile caman kɛ yen tuma min na, Fesitus ye Paul ka ko fɔ masakɛ ye k'a fɔ a ye ko: «Cɛ dɔ tora kaso la Felikisi fɛ.
15 Ne tun bɛ Jerusalɛm tuma min na, sarakalasebaaw kuntigiw ni Yahutuw cɛkɔrɔbaw ye ne ladɔnniya o ko la.
16 Ne y'a jaabi ko: «Romɛkaw ka kɛwale tɛ ka mɔgɔ si bila ka sa, sani mɔgɔ min jalakilen don, o ka se ka a jalakibagaw ɲɛ ni ɲɛ, ka se ka jaabi di a yɛrɛ ye kojugu min kɛra a kan.»
17 O de y'a to u sera yan tuma min na, o dugujɛ, ne ma mɛn, ne y'i sigi kiritigɛso kan, ka ci fɔ ko u ka na ni cɛ ye.
18 Jalakibagaw wulila tuma min na, u ma jalaki foyi lase olu ma, i ko ne tun bɛ miiri cogo min na.
19 Nka u ye ɲininkali dɔw kɛ Yesu la u yɛrɛw ka dannakow la, ani Yesu kelen min sara, Pol y'a jira ko a ɲɛnama don.
20 Ikomi ne tun bɛ sigasiga o ɲininkali suguw la, ne y'a ɲininka ni a b'a fɛ ka taa Jerusalɛm, ka kiri tigɛ o kow kan.
21 Nka Paul y'a ɲini ka a to Ɔgɔsitɔsi ka tulo la tuma min na, ne y'a fɔ ko a ka to yen fo ne ka se k'a ci masakɛ ma.
22 Agripa y'a fɔ Fesitus ye ko: «Ne yɛrɛ b'a fɛ ka o cɛ lamɛn.» Sini, a ko, i na a lamɛn.
23 O dugusagwɛ, Agripa ni Bernise nana ni bonyaba ye, ka don lamɛnni yɔrɔ la, ni dugu kuntigiw ni dugu kuntigiw ni dugu cɛkɔrɔbaw ye, Fesitus ka ci fɔlen kosɔn, Paul nana.
24 Fesitus y'a fɔ ko: «Masakɛ Agripa ni mɔgɔ minnu bɛɛ bɛ an fɛ yan, aw bɛ nin cɛ ye, Yahutu jamaba bɛɛ ye ne minɛ, Jerusalɛm ani yan fana, k'a pɛrɛn ko a man kan ka o kɛ.» ɲɛnamaya kɛ ka tɛmɛ o kan.
25 Nka ne y'a ye ko a ma foyi kɛ min ka kan ni saya ye, ani ko ale yɛrɛ ye a sen don Ɔgɔsitɔsi la, ne y'a latigɛ ka a ci.
26 Fɛn si tɛ ne fɛ ka sɛbɛn ci ne makɛ ma o ko la. O de y'a to ne y'a lase i ɲɛ kɔrɔ, kɛrɛnkɛrɛnnenya la i ɲɛ kɔrɔ, masakɛ Agripa, walisa ne sɛgɛsɛgɛli kɛlen kɔ, ne ka se ka sɛbɛn dɔ sɔrɔ.
27 Katuguni ne ɲɛ na, a tɛ se ka kɛ ne bolo ka kasoden ci, k'a sɔrɔ a ma kɛ ka kojugu minnu da a kan, k'olu jira.

SABABU 26NAN

1 Agripa y'a fɔ Paul ye ko: «I ka kan ka kuma i yɛrɛ ye.» O kɔ, Paul y'a bolo kɔrɔta k'a jaabi a yɛrɛ ye.
2 Masakɛ Agripa, ne b'a miiri ko ne nisɔndiyara, katuguni ne bɛna ne yɛrɛ jaabi bi i ɲɛ kɔrɔ, Yahutuw ye ne jalaki ko minnu bɛɛ la.
3 Kɛrɛnkɛrɛnnenya la, k'a masɔrɔ ne b'a dɔn ko i bɛ Yahutuw ka laadalakow ni kow bɛɛ dɔn.
4 Kabini ne ka denmisɛnya la, ne ka ɲɛnamaya kɛcogo fɔlɔ la ne yɛrɛ ka siya cɛma Jerusalɛm, Yahutuw bɛɛ b'o dɔn.
5 U tun bɛ ne dɔn kabini fɔlɔfɔlɔ, ni u tun b'a fɛ ka seereya kɛ, ko ne ye Farisiɛn ye an ka diinɛ jɛkulu gɛlɛnba kɔ.
6 Elohim ye layidu min ta an bɛnbaw ye, o jigi tun bɛ ne kan sisan.
7 An ka kabila tan ni fila minnu bɛ baara kɛ Elohim ye o yɔrɔnin bɛɛ su ni tile, olu jigi b'a la ka na. O jigi kosɔn, masakɛ Agripa, Yahutuw bɛ ne jalaki.
8 Mun na a ka kan ka miiri ko Elohim ka suw lakunun?
9 Ne y'a miiri ne yɛrɛ la ko ne ka kan ka fɛn caman kɛ minnu bɛ Yesu Nazarɛtika tɔgɔ sɔsɔ.
10 Ne ye o ko kɛ Jerusalɛm. U fagara tuma min na, ne ye ne kan bɔ u kama.
11 Ne tun bɛ to ka u ɲangi Elohimbatoso bɛɛ kɔnɔ ka u wajibiya ka Ala tɔgɔ tiɲɛ. Ne dimina kosɛbɛ u kama, ne ye u tɔɔrɔ fo ka se dunanw ma.
12 O kɛlen, ne taara Damasi ni fanga ni ci ye ka bɔ sarakalasebaaw kuntigiw yɔrɔ.
13 Tilelafana fɛ, masakɛ, ne ye yeelen dɔ ye sira kan ka bɔ sankolo la, ka tɛmɛ tile yeelen kan, ka yeelen bɔ ne ni taamakɛlaw lamini na.
14 An bɛɛ binna dugukolo kan tuma min na, ne ye kumakan dɔ mɛn min tun bɛ kuma ne fɛ Heburukan na ko: « Saul, Saul, mun na i bɛ ne tɔɔrɔ?» a ka gɛlɛn i ma ka i senw gosi sɔgɔsɔgɔninjɛw la.
15 Ne y'a fɔ ko: «Matigi, e ye jɔn ye?» A ko: « I bɛ Yesu min tɔɔrɔ, ne de don.»
16 Nka i ka wuli ka jɔ i sen kan, katuguni ne y'i jira i la o de kosɔn, walisa ka i kɛ i ka baaraden ye ani seere ye, i ye nin ko minnu ye, ani ne bɛna i yɛrɛ jira i la minnu na.
17 Ne b'i ci sisan jama ni siya wɛrɛw ma.
18 Ka u ɲɛw yɛlɛ, ka u bɔ dibi la ka taa yeelen na, ka bɔ Sitanɛ ka sebaaya la ka taa Elohim fɛ, walisa u ka jurumu yafa sɔrɔ, ka ciyɛn sɔrɔ mɔgɔ minnu saniyalen don dannaya fɛ, dannaya min bɛ ne la.
19 O de y'a to masakɛ Agripa, ne ma kan bila sankolola yelifɛn na.
20 Nka ne y'a jira fɔlɔ Damasikaw ni Jerusalɛm ani Jude jamana fan bɛɛ la ani siya wɛrɛw la ko u ka nimisa ka kɔsegin Elohim fɛ, ka kɛwalew kɛ minnu bɛ se ka nimisa.
21 O de y'a to Yahutuw ye ne minɛ Alabatosoba kɔnɔ ka ne faga.
22 O de kosɔn ne ye dɛmɛ sɔrɔ Elohim fɛ, fo ka na se bi ma, ka seereya kɛ mɔgɔ fitininw ni mɔgɔbaw bɛɛ ye, ni kiraw ni Musa ye min fɔ ko a bɛna na.

23 Krisita ka tɔɔrɔ, ka kɛ mɔgɔ fɔlɔ ye min bɛna kunun ka
bɔ suw cɛma, ka yeelen bɔ jama ni siya wɛrɛw la.
24 A tora o kuma la a yɛrɛ ye tuma min na, Fesitus y'a fɔ ni
kanba ye ko: «Poli, i hakili ɲagamina. kalan caman bɛ i kɛ
diɲɛnatigɛla ye.
25 Nka Yesu y'a fɔ ko: «Ne tɛ diɲɛnatigɛla ye, mɔgɔba
Fesitus. Nka aw ka tiɲɛ kumaw fɔ.
26 Masakɛ bɛ o kow dɔn, ne fana bɛ kuma a ɲɛ kɔrɔ,
katuguni ne dalen b'a la ko nin ko ninnu si dogolen tɛ a la.
katuguni nin ko ma kɛ nkɔni dɔ la.
27 Masakɛ Agripa, i dalen bɛ kiraw la wa? Ne b'a dɔn ko i
dalen bɛ a la.
28 Agripa y'a fɔ Paul ye ko: «A bɛ ɲini ka ne lasun ka kɛ
Krecɛn ye.»
29 Paul y'a fɔ ko: «Ne b'a fɛ Elohim fɛ, e dɔrɔn tɛ, nka
mɔgɔ minnu bɛ ne lamɛn bi bi, olu bɛɛ ka kɛ i n'a fɔ ne ye,
fo nin sirili ninnu.»
30 Yesu y'o fɔ tuma min na, masakɛ wulila ni gɔfɛrɛnɛrɛ ni
Bernise ni u sigibagaw ye.
31 U taara yɔrɔ wɛrɛ la, u ye baro kɛ u ni ɲɔgɔn cɛ ko:
«Nin cɛ tɛ foyi kɛ min ka kan ni saya ye wala ka siri.»
32 Agripa y'a fɔ Fesitus ye ko: «Nin cɛ tun bɛ se ka
hɔrɔnya, ni a tun ma a sen don Sesar ɲɛkɔrɔ.»

SABABU 27NAN

1 U y'a latigɛ ko an ka taa Itali jamana na, u ye Paul ni
kasoden dɔw di mɔgɔ dɔ ma min tɔgɔ ye ko Julius, o tun ye
Ɔgɔsitɔsi ka kɛlɛcɛw ka kɛlɛbolo kuntigi ye.
2 An donna Adramitiyɔmu kurunba dɔ kɔnɔ, o kɔrɔ ye ko
an ka taa Azi kɔgɔjida la. Aristarke kelen, Masedwanɛka dɔ
tun bɛ Tesalonike, o tun bɛ an fɛ.
3 O dugusagwɛ, an sera Sidɔn. Julius ye Pol deli ni bonya
ye ka taa a teriw fɛ walisa a ka a yɛrɛ lafiya.
4 An bɔra yen tuma min na, an ye kurun ta Siprɛ dugu kɔnɔ,
katuguni fiɲɛ tun bɛ ɲɔgɔn sɔsɔ.
5 An ye kurun ta Silisi ni Panfili baji cɛma, an sera Mira,
Lisi dugu dɔ la.
6 Alɛkisandiri ka kurunba dɔ ye yen min tun bɛ taa Itali
jamana na. A y'an don o kɔnɔ.
7 An ye kurun ta dɔɔni dɔɔni tile caman kɔnɔ, an ma se ka
Kinidu kɛlɛ, fiɲɛ ma se ka an bali, an ye kurun ta Krɛti
duguma, Salmone fan dɔ fɛ.
8 A ma se ka tɛmɛ o yɔrɔ la, u sera yɔrɔ dɔ la min bɛ wele
ko dogoyɔrɔ cɛɲiw. Lase dugu tun bɛ o kɛrɛfɛ.
9 Waati caman tɛmɛna tuma min na, ni kurunbokari farati
tun bɛ yen, katuguni sunɔgɔ waati tɛmɛna kaban, Pol ye u
laadi.
10 A y'a fɔ u ye ko: «Matigiw, ne y'a faamu ko nin taama
in na kɛ doni ni kurun dɔrɔn tɛ, nka an ni fana na.»
11 O bɛɛ n'a ta, kɛlɛbolo kuntigi dara kuruntigi ni kuruntigi
la ka tɛmɛ Paul ka kuma fɔlenw kan.
12 Ikomi dogoyɔrɔ tun man ɲi ka nɛnɛ kɛ yen, u fanba y'a
fɔ ko u ka bɔ yen fana, ni u sera Fenise dugu la, ka nɛnɛ kɛ
yen. O ye Krɛti dogoyɔrɔ ye, a bɛ saheli tilebin fɛ ani
worodugu tilebin fɛ.
13 Saheli fiɲɛ ye dɔɔni kɛ tuma min na, u y'a miiri ko u ye
u sago sɔrɔ, u ye kurun ta ka surunya Krɛti.
14 Nka a ma mɛn o kɔ, fɔɲɔba dɔ wulila a kama.
15 Kurun minɛna tuma min na, a ma se ka fiɲɛ muɲu tuma
min na, an y'a to a ka boli.
16 An tun bɛ boli gun dɔ jukɔrɔ min tɔgɔ ye ko Klawuda,
baara caman tun bɛ an bolo ka na kurun kɔnɔ.
17 U ye o kurun ta tuma min na, u ye dɛmɛnanw kɛ ka
kurun jukɔrɔla siri. U siranna ko u kana bin cɛncɛn
ɲɛnamaw kɔnɔ, u ye kurunba gosi, o cogo la, u gɛnna.
18 Sanfiɲɛba dɔ y'an minɛ kosɛbɛ, o dugujɛ, u ye kurun
nɔgɔya.
19 O tile sabanan na, an ye kurun kɔnɔfɛnw fili kɛnɛma ni
an yɛrɛ bolow ye.
20 Tile ni dolow si ma ye tile caman kɔnɔ, fɔɲɔba si ma na
an kan tuma min na, jigiya bɛɛ bɔra an na ko an ka kisi.
21 Nka Paul y'i yɛrɛ tanga waati jan kɔfɛ, a y'i jɔ u cɛma
k'a fɔ u ye ko: «Matigiw, aw tun ka kan ka ne lamɛn, aw
tun ma bɔ Krɛti, ka o tiɲɛni ni bɔnɛ sɔrɔ.»
22 Sisan ne b'aw laadi ko aw ka dusu saalo, katuguni mɔgɔ
si tɛna bɔnɛ aw cɛma, ni kurun tɛ.
23 Elohim ka mɛlɛkɛ dɔ jɔlen bɛ ne kɛrɛfɛ bi su in na, ne
ye min ta ye, ne bɛ baara kɛ min ye.
24 U y'a fɔ ko: «Poli, i kana siran. I ka kan ka na ni i ye
masakɛ ɲɛkɔrɔ, a filɛ, Elohim ye kurun ta minnu bɛɛ di i
ma.»
25 O de kosɔn, matigiw, aw ka aw jija, katuguni ne dalen
b'a la ko Elohim y'a fɔ ne ye cogo min na.
26 O bɛɛ n'a ta, an ka kan ka fili gun dɔ kan.
27 Su tan ni naani sera tuma min na, an tun bɛ ka wuli ka
jigin Adriya dugu kɔnɔ, su tilancɛ ɲɔgɔn na, kuruntigiw y'a
ye ko u surunyara jamana dɔ la.
28 U ye fɔli kɛ k'a sɔrɔ a janya ye mɛtɛrɛ mugan ye.
29 U siranna ko an kana bin faraw kan, u ye kurunba naani
fili ka bɔ kurun kɔfɛ ka tile nege don u la.
30 Kuruntigiw tun bɛ ka boli ka bɔ kurun kɔnɔ tuma min
na, u ye kurun jigin kɔgɔji la, i n'a fɔ u b'a fɛ ka kurunw fili
kurun ɲɛfɛ.
31 Paul y'a fɔ kɛlɛcɛw kuntigi ni sɔrɔdasiw ye ko: «Ni
ninnu ma to kurun kɔnɔ, aw tɛ se ka kisi.»
32 Sɔrɔdasiw ye kurun juruw tigɛ ka a bila ka bin.
33 Tile tɛmɛna tuma min na, Paul y'u bɛɛ deli ko u ka
dumuni kɛ, k'a fɔ ko: «Bin don ye tile tan ni naaninan ye,
aw tora ka sunɔgɔ tuma min na, aw ma foyi dun.»
34 O de y'a to ne b'a ɲini aw fɛ aw ka dumuni dɔ dun,
katuguni o ye aw ka kɛnɛya de ye, katuguni kunsigi si tɛna
bin aw si kun na.
35 O kuma fɔlen kɔ, a ye nbuuru ta ka barika da Ala ye u
bɛɛ ɲɛ kɔrɔ.
36 U bɛɛ nisɔndiyara, u ye dumuni dɔ fana ta.
37 An bɛɛ tun bɛ kurun kɔnɔ mɔgɔ kɛmɛ fila ni bi wɔɔrɔ ni
tan ni wɔɔrɔ.
38 U ye dumuni caman dun tuma min na, u ye kurun
nɔgɔya ka malo fili kɔgɔji la.
39 Dugukolo don tuma min na, u tun tɛ jamana dɔn, nka u
ye kɔ dɔ sɔrɔ, baji dɔ bɛ min kɔnɔ, ni a bɛ se ka kɛ, u tun
b'a fɛ ka kurun don o kɔnɔ.
40 U ye kurun jɔyɔrɔw ta tuma min na, u y'u siri kɔgɔji la,
ka kurunbonkarilanw labɔ, ka kurunba kɔrɔta ka taa fiɲɛ fɛ.
41 Kɔgɔji fila bɛ ɲɔgɔn sɔrɔ yɔrɔ min na, u binna kurun
kɔnɔ. ɲɛfɛla nɔrɔla kosɛbɛ, a tora a ma se ka lamaga, nka
kɔfɛla karilen don ni jikuruw ka fariya ye.
42 Sɔrɔdasiw ka laadilikan tun ye ka kasodenw faga,
walisa u si kana jigin ka bɔ ka bɔ yen.
43 Nka kɛlɛcɛw kuntigi tun b'a fɛ ka Pol kisi, a y'u tanga u
ka laɲini ma. A y'a fɔ ko mɔgɔ minnu bɛ se ka jigin, olu k'u
yɛrɛ fili kɔgɔji la fɔlɔ, ka se dugukolo kan.

44 A tɔw, dɔw bɛ kurunw kan, dɔw bɛ kurun karilenw kan. O cogo la, u bɛɛ bolila ka taa dugukolo kan hɛrɛ la.

SABABU 28NAN

1 U bolila tuma min na, u y'a dɔn ko o gun tɔgɔ ko Melita.
2 Jama juguw ma ɲumanya dɔɔnin kɛ an na, katuguni u ye tasuma mana ka an kelen-kelen bɛɛ bisimila, sisan sanji ni nɛnɛ kosɔn.
3 Paul ye berew kuru dɔ lajɛ k'u da tasuma kan tuma min na, sa dɔ bɔra funteni na ka siri a bolo la.
4 Baganmaralaw ye waraba baga jɛngɛlen ye a bolo la tuma min na, u y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Siga t'a la, nin cɛ ye mɔgɔfagala ye, hali ni a bolila kɔgɔji la, hali ni a yɛrɛ sarali tɛ se ka ɲenamaya.»
5 A ye wara lamaga tasuma la, a ma foyi ye.
6 O bɛɛ n'a ta, u ye filɛli kɛ tuma min na a tun ka kan ka funu, walima ka bin ka sa yɔrɔnin kelen.
7 O yɔrɔ kelenw na, gun kuntigi tɔgɔ ko Publius ka bolofɛnw tun bɛ yen. A ye an bisimila ka tile saba sigi an la ni bonya ye.
8 Publius facɛ tun bananen don farigan ni jolilabanaw fɛ.
9 O kɛra tuma min na, bana dɔw tun bɛ gun kan, olu fana nana ka kɛnɛya.
10 Ale fana ye bonya caman da an kan. An taara tuma min na, u ye fɛnw doni an na minnu tun ka kan.
11 Kalo saba tɛmɛnen kɔ, an taara Alɛkisandiri kurunba dɔ kɔnɔ, kurun min tun ye fonɛnɛ kɛ gun kan, o taamashyɛn tun ye Kastor ni Poluksi ye.
12 An jigira Sirakuse, an ye tile saba kɛ yen.
13 An ye boussole ta ka bɔ yen ka se Rejiyɔmu, tile kelen kɔfɛ, saheli fiɲɛ nana, o dugujɛ, an sera Puteoli.
14 An ye balimaw sɔrɔ yen.
15 Balimaw y'an ka ko mɛn tuma min na, u nana an kunbɛn fo Apii foro ni Dugukolo yɔrɔ saba.
16 An sera Romɛ tuma min na, kɛlɛcɛw kuntigi ye kasodenw don kɔrɔsibaga kuntigi bolo.
17 Tile saba tɛmɛnen kɔ, Paul ye Yahutuw kuntigiw wele ɲɔgɔn fɛ, u nana ɲɔgɔn fɛ tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: «Balimaw, hali ni ne ma foyi kɛ an bɛnbaw ka laadalakow la.» , o bɛɛ n'a ta, ne donna kaso la ka bɔ Jerusalɛm ka don Romɛkaw bolo.
18 U ye ne sɛgɛsɛgɛ tuma min na, u tun b'a fɛ ka ne bila ka taa, katuguni saya sababu si tun tɛ ne la.
19 Yahutuw y'a sɔsɔ tuma min na, ne y'a ɲini ka taa Sesar ɲɛ. a tɛ ko ne tun ka kan ka ne ka siya jalaki o la.
20 O de y'a to ne ye aw wele ka aw ye ka kuma aw fɛ, katuguni ne sirilen bɛ nin cakɛda in na Israɛl jigi kosɔn.
21 U y'a fɔ a ye ko: «An ma bataki sɔrɔ ka bɔ Jude jamana na i ko la, balima minnu nana, olu si ma kojugu si fɔ i ye wala ka kuma i ko la.»
22 Nka an b'a fɛ k'i ka miiriya mɛn, katuguni nin diinɛ jɛkulu in ko la, an b'a dɔn ko a bɛ fɔ yɔrɔ o yɔrɔ.
23 U ye don dɔ sigi a ye tuma min na, mɔgɔ caman nana a fɛ a ka sigiyɔrɔ la. A ye Ala ka masaya ɲɛfɔ u ye ka seereya kɛ u ye, ka u lasun Yesu ko la, Musa ka sariya ni kiraw fɛ, k'a ta sɔgɔma fo wula fɛ.
24 Dɔw dara kuma fɔlenw na, dɔw ma da a la.
25 U ma bɛn ɲɔgɔn ma tuma min na, u taara, Paul ka kuma kelen fɔlen kɔ, ko: «Ni Senu ye kuma ɲuman fɔ an bɛnbaw ye kira Esayi barika la.
26 U y'a fɔ ko: «Aw ka taa nin jama ma k'a fɔ ko: «Ni aw ye mɛnni kɛ, aw na mɛnni kɛ, nka aw tɛna a faamu. Ni aw ye yeli kɛ, aw na a ye, nka aw tɛna a dɔn.
27 K'a masɔrɔ nin jamana ninnu dusukunw bɛ ka juguya, u tulow bɛ ka mɛnni kɛ, u ɲɛw datugulen don. walisa u kana yeli kɛ ni u ɲɛw ye, ka mɛnni kɛ ni u tulo ye, ka faamuyali sɔrɔ ni u dusukun ye, ka yɛlɛma, ne ka u kɛnɛya.»
28 Aw k'a dɔn ko Ala ka kisili cilen don siya wɛrɛw ma, u na o lamɛn.
29 Yesu y'o kumaw fɔ tuma min na, Yahutuw taara, u ye sɔsɔliba kɛ u ni ɲɔgɔn cɛ.
30 Paul ye san fila kɛ a yɛrɛ ka so kɔnɔ, ka mɔgɔ minnu nana a fɛ, a ye olu bɛɛ minɛ.
31 A ye Ala ka masaya waajuli kɛ ka Matigi Yesu Krisita kow kalan ni dannaya bɛɛ ye, mɔgɔ si ma a bali.